โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ: การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพแบบมีส่วนร่วม พ.ศ. 2547

จัดโดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ :
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพแบบมีส่วนร่วม
พ.ศ. 2547

โดย

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

ได้รับทุนสนับสนุนจาก
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ :
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพแบบมีส่วนร่วม พ.ศ.2547
(Project on the New Generation Adolescents and Youth Caring for Health : Design of the Integrated and Participatory Health and Social Well-being Programs and Activities, 2004)

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ *(Aphichat Chamratrithirong)*
อรทัย หรูเจริญพรพานิช *(Orratai Rhucharoenpornpanich)*
ระจิตตา ณ พัทลุง *(Rachitta NaPhattalung)*
วาทินี บุญชะลักษี *(Wathinee Boonchalaksi)*
ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต *(Sirinan Kittisuksathit)*
อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ *(Orapin Pitakmahaket)*

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ : การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สุขภาพแบบมีส่วนร่วม พ.ศ. 2547 / อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์ ... [และคนอื่นๆ]. - - พิมพ์ครั้งที่ 1. - - นครปฐม : สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล, 2548
(เอกสารทางวิชาการ / สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ; หมายเลข 295)
คณะผู้วิจัย : อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์, อรทัย หรูเจริญพรพานิช, ระจิตตา ณ พัทลุง, วาทินี บุญชะลักษี, ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต, อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ

ISBN 974-9717-81-3

1. การส่งเสริมสุขภาพ. 2. วัยรุ่น - - สุขภาพและอนามัย. 3. เยาวชน - - สุขภาพและอนามัย. 4. สุขภาพ. I. อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์. II. อรทัย หรูเจริญพรพานิช. III. ระจิตตา ณ พัทลุง. IV. วาทินี บุญชะลักษี. V. ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต. VI. อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ. VII. มหาวิทยาลัยมหิดล. สถาบันวิจัยประชากรและสังคม. VIII. ชื่อชุด.

RA776 ค962 2548
[DNLM: 1. การส่งเสริมสุขภาพ - - ในวัยรุ่น. 2. วัยรุ่น. WA100 ค962 2548]

พิมพ์ครั้งแรก **มีนาคม 2548**
จำนวนพิมพ์ **500 เล่ม**
จัดพิมพ์โดย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ +66 (0)2441- 0201-4, 2441 - 9666
โทรสาร +66 (0)2441-9333

คณะทำงานในโครงการ

ที่ปรึกษาโครงการ

สุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง	ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
ปราโมทย์ ประสาทกุล	ศาสตราจารย์ประจำสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

หัวหน้าโครงการ

อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์	วางแผน ควบคุม กำกับ และติดตามงานในโครงการ

ผู้ช่วยหัวหน้าโครงการ

อรทัย หรูเจริญพรพานิช	ช่วยวางแผน ควบคุม กำกับ และติดตามงานในโครงการ

ผู้ประเมินผลหลัก/นักวิจัยหลัก

วาทินี บุญชะลักษี	ประมวล สังเคราะห์ สรุปผล และเขียนรายงาน
ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต	ควบคุมงานสนาม วิเคราะห์ และประเมินผลเชิงคุณภาพ
อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ	ควบคุมงานเว็บไซต์ วิเคราะห์ และประเมินผลเชิงปริมาณ
ระจิตตา ณ พัทลุง	ประเมินผลและควบคุมทีม

นักวิจัยผู้ช่วย

รุ้งทอง ครามานนท์	ประเมินผลประจำทีม วิเคราะห์และประมวลผลเชิงคุณภาพและปริมาณ
รัตนาพร อินทร์เพ็ญ	ประเมินผลประจำทีม วิทยากรหลักในการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน
พงษ์ศักดิ์ หมื่นศักดา	รวบรวมข้อมูล ติดต่อและประสานงานสนาม

ผู้ประสานงานโครงการ

ปัทมา แย้มเพกา	ผู้ประสานงานโครงการ

ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ทีมรุ้งสีดำ

1. นางสาว ฤดีวรรณ ผิวนวล
2. นางสาว พรประภา รัตนแดง
3. นาย ภานุวิชญ์ บุญแช่มชู
4. นาย ศุภาพงษ์ สิทธิพฤกษ์
5. นาย อติชาติ หรูเจริญพรพานิช
6. นาย ณัฐกิตติ์ อินทร์มนตรี
7. นางสาว สุมาลี สัมฤทธิ์

ทีมหวานเย็น

1. นาย ภูวไนย พุ่มไทรทอง
2. นางสาว อลิษา คนทัด
3. นางสาว วรรณภา อารีย์
4. นาย นิรันดร์ ภักดิ์พิน
5. นาย อภิสิทธ์ กุมกัน
6. นาย บุญฤทธิ์ สุขทวี
7. นางสาว วิภาดา จักรางกูรวโรดม
8. นางสาว วิลาสินี ยาสูงเนิน

ทีมลับเฉพาะ

1. นาย ปัญญา ชูเลิศ
2. จ่าสิบเอกวุฒิกร ชาวหินฟ้า
3. นาย สาธิต แขวงโสภา
4. นางสาว มนต์ฤดี ศรีไทรทรัพย์
5. นาย อนุชาติ บัวทุม
6. นาย ธีรภัทร ศักดิ์ปัญจโชติ
7. นางสาว ศิริภักดิ์ แก้วกระจ่าง
8. นางสาว กิตาหรัง เขียวอ่อน

คำนำ

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพ โดยนำเสนอรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากระบบการเรียนการสอนในสถานศึกษา เพื่อสร้างทักษะสุขภาพ (Health skills) และสร้างทักษะชีวิต (Life skills) ในกลุ่มเยาวชน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุขในรูปแบบของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการกระตุ้นพฤติกรรมสุขภาพของคนไทย และเพื่อหาแนวทางประชาสัมพันธ์และประเมินแหล่งเรียนรู้ "อุทยานเมืองสุขภาพ" ของกระทรวงสาธารณสุข

โครงการนี้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่เดือนตุลาคม ปี 2547 ถึงเดือนมีนาคม ปี 2548 เริ่มจากการสร้างกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมขึ้นมากลุ่มหนึ่ง แล้วให้กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มนี้ร่วมกันคิดรูปแบบของกิจกรรมที่เป็นการสร้างเสริมสุขภาพเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา และให้ทดลองลงปฏิบัติการใน 37 ชุมชน และ 73 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยในการปฏิบัติการดังกล่าวได้มีการปรับรูปแบบของกิจกรรมให้เหมาะสมสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ ได้รับการตอบสนองจากกลุ่มเป้าหมายเป็นอย่างดีโดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายในโรงเรียน และมีเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษาสมัครเข้ามาเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) เป็นจำนวนมาก และสมัครต่อเนื่องเข้ามาทางเว็บไซต์ รวมแล้วเป็นจำนวนถึง 9,777 คน

นอกจากนี้ ทางโครงการยังได้มีการทดลองอบรมแกนนำนักเรียนเป็นการนำร่อง เพื่อให้เป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม เป็นการขยายเครือข่ายการเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชน และสนับสนุนแกนนำนักเรียนที่เข้ารับการอบรมให้รวมกลุ่มกันเขียนโครงการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพขึ้นในโรงเรียนของตน โดยให้ส่งมารับทุนสนับสนุนจากโครงการ ผลปรากฏว่าแกนนำนักเรียนทั้งหมดที่เข้ารับการอบรมได้รวมกลุ่มกันเขียนโครงการเข้ามาขอรับทุนและได้นำโครงการดังกล่าวไปปฏิบัติ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยสร้างและขยายเครือข่ายการเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในโรงเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น นับเป็นจุดมุ่งหมายสูงสุดของโครงการ และของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มุ่งมั่นให้เกิดการสร้างเครือข่ายสร้างเสริมสุขภาพอย่างมีคุณภาพในกลุ่มเยาวชน

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล หวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ไม่มากก็น้อยต่อผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง นักวิจัย หรือนักรณรงค์ในด้านการสร้างเสริมสุขภาพ เพราะมีการนำเสนอขั้นตอนในการศึกษา วิธีการศึกษา และผลที่ได้จากการศึกษาไว้ชัดเจน

รองศาสตราจารย์ ดร. ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา
ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม
มหาวิทยาลัยมหิดล

คำขอบคุณ

โครงการนี้คงสำเร็จลงไม่ได้หากขาดความช่วยเหลือและร่วมมือจากหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 10-24 ปีที่อยู่ในชุมชน 37 แห่ง และโรงเรียน 73 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ และได้สมัครเข้าเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) รวมทั้งแกนนำนักเรียน 58 คน จาก 8 โรงเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมแกนนำอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ตลอดจนผู้นำชุมชนและคณาจารย์จากโรงเรียนทั้งหมดที่ให้ความร่วมมือและประสานกับทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ทุนสนับสนุนโครงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณสุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นผู้ผลักดันให้โครงการนี้สามารถดำเนินการได้ ตลอดจนเป็นที่ปรึกษาและให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ต่อโครงการมาโดยตลอด วิทยากรที่ให้ความรู้ในการอบรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม และในการฝึกอบรมแกนนำอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม รองศาสตราจารย์บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ นายแพทย์เมธี พงษ์กิตติหล้า ผู้อำนวยการกองอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย แพทย์หญิงเพ็ญศรี กระหม่อมทอง และทีมงานวิชาการของกระทรวงสาธารณสุขทั้งหมด รวมทั้ง คุณกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ นักสังคมสงเคราะห์จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ และเลขาธิการกลุ่มฟ้าสีรุ้ง คุณสุรเดช เชื้อผู้ดี จากมูลนิธิพัฒนาสุขภาพสังคม คณะทำงานจาก SAT คุณอรชา เกิดพงษ์บุญโชติย์ ในการจัดทำเว็บไซต์ Junior Health Guard คุณอุบลรัตน์ ธนรุจิระวงศ์ และ คุณนิยดา มหาธำนุโชค ในการดูแลเว็บไซต์ คุณสุริยงค์ จงกุล และ คุณสมพงษ์ แตงอ่อน ในการจัดทำวีดีโอ คุณกิตติโชค เผ่าพงษ์ ในการเรียบเรียงดนตรีเพลงจูเนียร์เฮลท์การ์ด คุณสุจิตรา นิลบดี ในการจัดรูปเล่มรายงาน คณะผู้วิจัยจึงใคร่กราบขอบพระคุณทุกท่านมา ณ ที่นี้

ท้ายสุดคณะผู้วิจัย ใคร่ขอบคุณ ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล รองศาสตราจารย์ ดร.ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา ที่ให้การสนับสนุนมาโดยตลอด คุณอรพรรณ หันจางสิทธิ์ เลขานุการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม คุณจุฑากาญจน์ อติธนานันท์ และเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

คณะทำงาน

สารบัญ

หน้า

คำนำ ก

คำขอบคุณ ข

สารบัญ ค

สารบัญตาราง ฉ

สารบัญแผนภูมิและภาพ ฌ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 หลักการและเหตุผล 1

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) 1

1.3 วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ 4

1.4 กลุ่มประชากรเป้าหมายของโครงการ 5

1.5 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ 5

บทที่ 2 ขั้นตอนในการดำเนินการ 7

2.1 การสร้างทีมคาราวานสร้างเสริมสุขภาพเพื่อเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม 7

2.1.1 การรับสมัครและการคัดเลือกกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน 7

2.1.2 การฝึกอบรมกลุ่มอาสาสมัคร การร่วมกันสร้างกิจกรรมและการทดลองลงปฏิบัติการ 7

2.2 การคัดเลือกทีมคาราวานหรืออาสาสมัครเยาวชนที่ผ่านการอบรมลงปฏิบัติการในโครงการ 10

2.3 การเตรียมการก่อนลงปฏิบัติการในชุมชนและโรงเรียน 10

2.3.1 การติดต่อและประสานงานโรงเรียนและชุมชนเป้าหมายที่จะลงปฏิบัติการ 10

2.3.2 การออกแบบ ผลิต และจัดทำสื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ 11

2.3.3 การจัดทำเว็บไซต์ 11

2.3.4 การจัดทำแผ่นพับแนะนำอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมและใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก 11

2.4 การนำกิจกรรมลงปฏิบัติการในชุมชนและโรงเรียน 11

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2.5 การประเมิน 11
2.5.1 การประเมินด้วยแบบประเมินรายวัน โดยผู้ประเมินประจำทีม จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสอบถาม และการพูดคุย 11
2.5.2 การประเมินโดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยการใช้แบบประเมินผล 2 ประเภท 11
2.5.2.1 แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม 11
2.5.2.2 แบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม 11
2.5.3 การประเมินโดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม 11
2.5.4 การสัมภาษณ์ระดับลึก ครู อาจารย์ ผู้จัดโมเดลนักเรียน 12
2.5.5 การประเมินผลจากทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม 12
2.6 การจัดอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชน เพื่อสุขภาพและสังคม 12
2.7 ดัชนีหรือตัวชี้วัดในการประเมินผลสำเร็จของโครงการ 12

บทที่ 3 รูปแบบของกิจกรรม 13
3.1 รูปแบบของกิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนคิดในช่วงอบรม 14
3.2 รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในชุมชน 20
3.3 รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน 34
3.4 การฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชน เพื่อสุขภาพและสังคม 45

บทที่ 4 ผลการจัดกิจกรรม 51
4.1 ผลการจัดกิจกรรมในชุมชน 51
4.2 ผลการจัดกิจกรรมในโรงเรียน 57
4.3 ผลการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน 73

บทที่ 5 การประเมินผลจากกลุ่มเป้าหมาย 81
5.1 การประเมินผลจากแบบประเมิน 81
5.2 การประเมินผลโดยการจัดสนทนากลุ่ม 110
5.3 การประเมินผลที่ได้จากการอบรมแกนนำนักเรียน 128

บทที่ 6 การประเมินอุทยานเมืองสุขภาพ 131
6.1 การประเมินพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว 131
6.2 การประเมินพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย 136

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

บทที่ 7 สรุป 139

7.1 การจัดกิจกรรมและการนำเสนอรูปแบบของกิจกรรม 139

7.2 การสร้างอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม 142

7.3 แนวทางประชาสัมพันธ์อุทยานเมืองสุขภาพให้เป็นที่รู้จัก 143

7.4 แนวคิดที่ได้จากการประเมินโครงการ 144

7.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย 144

ภาคผนวก 147

1. ภาพกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่ลงปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย 149
2. รายชื่อผู้เข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม 162
3. กำหนดการอบรมอาสาสมัคร 163
4. รายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกหลังการอบรม 166
5. กิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนร่วมกันคิดและปรับครั้งแรกหลังลงชุมชน 167
6. รายชื่อ 37 ชุมชนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนลงปฏิบัติการ 180
7. รายชื่อ 73 โรงเรียนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนลงปฏิบัติการ 182
8. รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน 185
9. กำหนดการโครงการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น “อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม” 188
10. คำตอบที่ได้จากคำถามในการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน 190
11. กิจกรรมประกอบการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน 195
12. โครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากการระดมสมองของกลุ่มแกนนำนักเรียนหลังการฝึกอบรม 8 โรงเรียน 8 โครงการ 209
13. การติดตามผลโครงการจัดกิจกรรมของแกนนำนักเรียนหลังการฝึกอบรม ครั้งที่ 1 229
14. ประเด็นในการประเมินผลประจำวันของผู้ประเมินประจำทีม 239
15. ใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด 240
16. แบบประเมินผล 241
17. แนวคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม 248
18. แบบประเมินผลการอบรมแกนนำนักเรียน 250
19. ประเด็นในการประเมินผลอุทยานเมืองสุขภาพ 251
20. เพลง Junior Health Guard 256

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
5.1	จำนวนแบบประเมินที่ได้รับจริงและที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้	82
5.2	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามการศึกษา เพศ และอายุ	84
5.3	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาและประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม	84
5.4	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	86
5.5	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่อง การสร้างเสริมสุขภาพ	88
5.6	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาและความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจาก การเข้าร่วมกิจกรรม	89
5.7	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม แยกตามเวลา ในการจัดกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรม วิธีการนำเสนอกิจกรรม และความรู้ที่นำเสนอ	90
5.8	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามคะแนนที่ให้ในภาพรวมการจัดกิจกรรม และความรู้ที่ได้รับ จากการจัดกิจกรรม	91
5.9	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรม	92
5.10	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ และอายุ	94
5.11	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมิน และประโยชน์ที่ได้ จากการเข้าร่วมกิจกรรม	94
5.12	การทดสอบแบบทีของความรู้ในด้านต่างๆ ที่นักเรียนตอบว่าตนเองมีความรู้ จำแนกตามเวลาก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม	98

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
5.13	คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในกิจกรรมที่นักเรียนให้หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม	99
5.14	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา	100
5.15	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	101
5.16	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามเพศ และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	102
5.17	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษา และกลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	104
5.18	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด แยกตามเพศและกลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	105
5.19	ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา	106
5.20	ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องการทราบ	107
5.21	ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามเพศและความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องการทราบ	107
5.22	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	110
5.23	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	111
5.24	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	111
5.25	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	112
5.26	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4	112
5.27	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 1	113
5.28	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 2	113
5.29	ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 2	114
5.30	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมินผลการจัดกิจกรรม	129
5.31	แสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมินผลการจัดอบรม จำแนกตามผลการประเมิน	129

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
ผ16.1	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด	244
ผ16.2	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมิน และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	245
ผ16.3	ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมินและลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อจะเรียนเรื่องสุขภาพ	246
ผ16.4	ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป (หลังจัดกิจกรรม)	247

สารบัญแผนภูมิและภาพ

แผนภูมิที่ หน้า

5.1 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 83

5.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม 85

5.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ 87

5.4 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม 89

5.5 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา 93

5.6 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษา 100

5.7 ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามระดับการศึกษา 106

ภาพที่

5.1 จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินและสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด 81

5.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามเวลาที่ประเมิน และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ 95

5.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามเวลาที่ประเมินและลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ 97

บทที่ 1
บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

กลุ่มเยาวชนในสถานศึกษานับเป็นทรัพยากรสำคัญในการสร้างเสริมสุขภาพของสังคมไทย หากสามารถปลุกจิตสำนึกให้เยาวชนหันมาสนใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพของตนเอง ตลอดจนช่วยตักเตือนคนรอบข้าง อาทิ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน และชุมชนให้หันมาใส่ใจกับพฤติกรรมสุขภาพแล้ว ปัญหาการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อและไม่ติดต่อต่างๆ รวมทั้งโรคที่เกิดจากพฤติกรรมที่เป็นสาเหตุของการเจ็บป่วยและการตาย 5 อันดับแรกๆ ของคนไทยก็จะลดลง นอกจากนี้ กลุ่มเยาวชนในสถานศึกษาซึ่งโดยปกติจะต้องเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพตามหลักสูตรสถานศึกษาอยู่แล้ว หากสามารถบูรณาการหรือเชื่อมโยงกิจกรรมของโครงการให้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยพัฒนาและสนับสนุนกระบวนการเรียนการสอนเรื่องทักษะสุขภาพ (Health skills) และทักษะชีวิต (Life skills) ได้แล้ว ก็จะเป็นประโยชน์ต่อตัวผู้เรียนเอง ต่อสถานศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ นอกจากนี้ ยังเป็นการช่วยสนับสนุนงานการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มเยาวชน (Junior Health Guard) ให้ประสบผลสำเร็จและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard)

เนื่องจากปัจจุบันเมื่อเศรษฐกิจของประเทศไทยเจริญขึ้น ปัญหาสังคมที่เกิดจากความเจริญทางวัตถุได้เริ่มคุกคามต่อคุณภาพชีวิตของเยาวชนไทยในหลายด้าน เช่น

- เยาวชนมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางเพศก่อนวัยอันควรมากขึ้น โดยพบว่าอายุเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของเยาวชนไทยลดลงโดยลำดับ ในจำนวนนั้นประมาณร้อยละ 10 มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี และส่วนใหญ่มักจะมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้องกัน กล่าวคือ ไม่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งส่งผลให้การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ในกลุ่มเยาวชนขยายเพิ่มมากขึ้น
- สิ่งยั่วย้อมมอมเมาทางวัตถุและแบบชีวิตในการกิน อยู่ ดู ฟัง ไม่เหมาะสม ทำให้เยาวชนไทยถูกครอบงำโดยอิทธิพลอบายมุขสิ่งเสพติดต่างๆ อาทิ เหล้า บุหรี่ การพนัน ยาบ้า ยาอี วีดีโอ เกม ฯลฯ จากการสำรวจพฤติกรรมของเยาวชนชายและหญิงในโรงเรียนมัธยมและโรงเรียนอาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนประมาณร้อยละ 36 เคยทดลองใช้หรือกำลังใช้สารเสพติด ในจำนวนนี้ร้อยละ 88 เคยดื่มสุราหรือของมึนเมา ร้อยละ 60

เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 10 เคยสูบกัญชาหรือสารเสพติดชนิดอื่นๆ เช่น ยาบ้า ยาอี ฯลฯ นอกจากนี้ยังพบว่านักเรียนชายประมาณร้อยละ 80 และนักเรียนหญิงร้อยละ 40 ระบุว่าเคยดูสื่อลามกอนาจารและเที่ยวกลางคืน สิ่งเหล่านี้ส่งผลให้ความฉลาดทางปัญญา หรือ I.Q. ของเยาวชนไทยลดน้อยลง ขณะที่มาตรฐานของ I.Q. อยู่ที่ 100-110 จากการวิจัยของกระทรวงสาธารณสุข ในปี 2539 พบว่า เยาวชนไทยอายุ 6-12 ปีมีระดับ I.Q. เฉลี่ยเพียง 91 ซึ่งต่ำกว่ามาตรฐานสากล และในการสำรวจอีกครั้งเมื่อปี 2545 พบว่า เยาวชนไทยอายุ 6-12 ปีมีระดับ I.Q. ลดลงเฉลี่ยเหลือแค่ 88.5 ซึ่งลดต่ำลงกว่าเดิมอีก ตลอดจนการสำรวจเมื่อปี 2546 พบว่า เด็กวัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) มีระดับ I.Q. เฉลี่ยเท่ากับ 86.72 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ปกติเช่นกัน

- ความฉลาดทางอารมณ์หรือ E.Q. ของเยาวชนไทยก็มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกัน ส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มที่จะใช้อารมณ์และความรุนแรงในการแก้ปัญหา โดยไม่คำนึงถึงเหตุผลกันมากขึ้น เช่น มีพฤติกรรมยกพวกตีกัน เป็นต้น

เมื่อคราวที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารีได้เสด็จไปร่วมประชุม "27th International Red Cross and Red Crescent Conference, Geneva" ได้พระราชทานปฏิญญาของสภากาชาดไทย มีข้อความหนึ่งว่า **"เริ่มโครงการของยุวกาชาดเพื่อป้องกันภัยคุกคามเยาวชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์และสารเสพติด"**

เยาวชนย่อมเข้าใจปัญหาและความรู้สึกนึกคิดของเยาวชนด้วยกันได้ดีกว่าผู้ใหญ่ ซึ่งมีแบบแผนชีวิตและความรู้สึกนึกคิดที่แตกต่างกัน ดังนั้นหากสามารถปลดปล่อยพลังทางสติปัญญาและศักยภาพของเยาวชนไทย ให้มีส่วนช่วยป้องกันภัยซึ่งคุกคามเยาวชนด้วยกันด้านสุขภาพอนามัยการเจริญพันธุ์และสารเสพติด ตลอดจนมีส่วนช่วยสร้าง **"เมืองไทยแข็งแรง"** (Healthy Thailand) ก็จะเป็นคุณอันมหันต์ เพราะหากการดำเนินงานสำเร็จก็ย่อมจะเกิดประโยชน์ทั้งต่อมิติการมีส่วนช่วยแก้ปัญหาสังคมไทย และต่อมิติการมีส่วนช่วยกระตุ้นการปฏิรูปการศึกษาของชาติ เป็นไปเพื่อปลดปล่อยพลังทางปัญญาของเยาวชน ตลอดจนเป็นการสนองปณิธานที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ได้พระราชทานปฏิญญาไว้ในเวทีการประชุมระหว่างประเทศดังกล่าว

จากแนวคิดดังกล่าวนำมาสู่**วิสัยทัศน์**ว่าเยาวชนไทยมีความกระตือรือร้น สามารถที่จะทุ่มเทสติปัญญาและศักยภาพต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อมีส่วนรับผิดชอบต่อการแก้ปัญหาของสังคม ทั้งปัญหาที่คุกคามเยาวชนในมิติด้านสุขภาพ การอนามัยเจริญพันธุ์ และสารเสพติด ตลอดจนปัญหาที่คุกคามความแข็งแรงทางสุขภาพของสังคมไทยในมิติด้านร่างกาย (Physical Health) จิตใจ (Mental Health) สังคม (Social Health) และปัญญาหรือจิตวิญญาณ (Spiritual Health) เพื่อนำประเทศไทยไปสู่การเป็น**เมืองไทยแข็งแรง** (Healthy Thailand)

เยาวชนไทยจะต้องเติบโตขึ้น ดังนั้นจะต้องตระหนักถึงปัญหาที่คุกคามความแข็งแรงทางสุขภาพของสังคมไทยทุกวันนี้ เพื่อรับช่วงการแก้ปัญหาต่างๆ ในอนาคตสืบสานต่อจากผู้ใหญ่รุ่นปัจจุบัน

สิ่งที่ต้องร่วมกันเร่งกระทำหรือ**พันธกิจ**ในวันนี้ ก็คือ **การก่อตั้งระบบเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจากเยาวชนไทยทั่วประเทศ** โดยบูรณาการเข้ากับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลูกเสือ ยุวกาชาด และการศึกษาต่อเนื่องนอกระบบทั้งในและนอกสถานศึกษา ภายใต้ปรัชญาพื้นฐานหลัก 3 ประการ คือ

1. อาสาสมัครเยาวชนฯ เป็นกิจกรรมที่เยาวชนอาสาสมัครดำเนินการด้วยใจรัก และเล็งเห็นคุณค่าความสำคัญ ไม่ใช่กิจกรรมที่ครูอาจารย์บังคับให้ต้องปฏิบัติ โดยที่เยาวชนขาดความกระตือรือร้นสนใจ

2. อาสาสมัครเยาวชนฯ เป็นกิจกรรมที่มุ่งปลดปล่อยพลังทางปัญญา และศักยภาพสร้างสรรค์ของเยาวชนไทย ซึ่งคิดโดยเยาวชน ดำเนินการโดยเยาวชน และทำเพื่ออนาคตที่ดีของเยาวชน ในขณะที่ผู้ใหญ่ ครู อาจารย์ จะมีบทบาทเพียงที่ปรึกษา เพื่อนร่วมงาน หรือผู้ให้การสนับสนุน แต่ไม่ใช่เป็นบังคับบัญชาสั่งการ

3. อาสาสมัครเยาวชนฯ เป็นกิจกรรมที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆของสังคมในแต่ละพื้นที่ โดยมีโครงสร้างที่เชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานของอาสาสมัครเยาวชนฯ ทั่วประเทศให้เป็นเอกภาพ

สำหรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้เกิดเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมนั้น มีอยู่ด้วยกัน 4 แนวทาง คือ

1. สนับสนุนให้เยาวชนในแต่ละโรงเรียนหรือหมู่บ้าน/ชุมชน รวมตัวจัดตั้งชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ เพื่อทำกิจกรรมช่วยป้องกันสิ่งคุกคามเยาวชน ในด้านสุขภาพการอนามัยเจริญพันธุ์ และสารเสพติด รวมทั้งกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมความแข็งแรงทางสุขภาพของคนไทย ทั้งในมิติของสุขภาพทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา/จิตวิญญาณ โดยชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในที่นี้หมายถึง ชมรม ชุมนุม หรือกลุ่มเยาวชน ที่ทำกิจกรรมเหล่านี้อยู่แล้วภายใต้ชื่อต่างๆ หรืออาจเป็นชมรม ชุมนุม หรือกลุ่มเยาวชนที่จัดตั้งขึ้นใหม่ก็ได้

2. ให้มีสมัชชาอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมระดับอำเภอ เป็นกลไกประสานการทำงานของเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ภายในอำเภอหนึ่งๆ โดยมีตัวแทนจากชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ของโรงเรียนหรือหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีอยู่ในอำเภอนั้นๆ ร่วมเป็นสมาชิก และให้ที่ประชุมสมัชชาเลือกชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯชมรมใดชมรมหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานสมัชชาอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในอำเภอดังกล่าว โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 1 ปี

3. ให้สมัชชาอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมระดับจังหวัด เป็นกลไกประสานการทำงานของเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ในจังหวัดแต่ละจังหวัด โดยให้ตัวแทนศูนย์ประสานงานสมัชชาอาสาสมัครเยาวชนฯทุกอำเภอในจังหวัดนั้นๆร่วมเป็นสมาชิก และให้ที่ประชุมสมัชชาจังหวัดคัดเลือกชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ของจังหวัดดังกล่าว ชมรมใดชมรมหนึ่ง เพื่อทำหน้าที่เป็น

ศูนย์ประสานงานสมัชชาอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมของจังหวัดนั้นๆ โดยให้มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 1 ปี

4. ให้มีการประชุมใหญ่สมัชชาอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมระดับประเทศปีละ 1 ครั้ง โดยศูนย์ประสานงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมของจังหวัดแต่ละจังหวัดผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม เพื่อนำผลงานดีเด่นของอาสาสมัครเยาวชนฯ จากทั้งประเทศมาเผยแพร่และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ตลอดจนร่วมกันพิจารณากำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมทั่วประเทศในปีถัดไป

ในการที่จะให้การทำงานของอาสาสมัครเยาวชนฯบรรลุตามเป้าหมายได้นั้น ได้มีการระบุไว้ว่ารัฐบาลควรจะต้องสนับสนุนการดำเนินงานดังนี้

1. ต้องจัดให้มีรายการโทรทัศน์และวิทยุที่ออกอากาศประจำ เพื่อเป็นสื่อกลางให้เยาวชนที่รวมตัวเป็นชมรมอาสาสมัครเยาวชนทั่วประเทศได้มีโอกาสเผยแพร่ผลงานต่อสังคม เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และช่วยกระตุ้นความตื่นตัวของสังคมไทยให้เกิดความร่วมมือร่วมใจป้องกันภัยในมิติต่างๆ ที่คุกคามสุขภาพเยาวชนและผู้คนในสังคม

2. ต้องจัดให้มีงบอุดหนุนสำหรับชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ซึ่งทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานอำเภอและจังหวัด เพื่อให้เป็นค่าใช้จ่ายในการจัดประชุม ตลอดจนการติดต่อประสานงานของเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ทั้งในระดับอำเภอ จังหวัด และประเทศ

3. ต้องสนับสนุนให้มีระบบข้อมูลเตือนภัย เพื่อช่วยให้เครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนฯ ในแต่ละอำเภอตระหนักถึงภัยที่คุกคามความแข็งแรงทางสุขภาพของเยาวชนและประชาชนในพื้นที่ดังกล่าว เพื่อเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนในอำเภอนั้นๆ จะได้ร่วมกันวางแผนทำกิจกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับการแก้ปัญหาของแต่ละพื้นที่ได้อย่างตรงจุด ภายใต้การสนับสนุนของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4. ต้องจัดให้มีกลไกของสำนักงานโครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ส่วนกลาง เพื่อรับผิดชอบหน้าที่ช่วยจัดหลักสูตรการฝึกอบรมอาสาสมัครเยาวชนฯ การประสานงาน การกระตุ้นความตื่นตัว ตลอดจนการสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนฯ ในด้านต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

1.3 วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ

จากหลักการ ความเป็นมา เหตุผล และแนวคิดเกี่ยวกับอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมดังกล่าวข้างต้น วัตถุประสงค์หลักของโครงการจึงมีดังนี้

1. จัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อกลุ่มเยาวชนในสถานศึกษา

2. เสนอรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการสร้างทักษะสุขภาพ (Health skills) ทักษะชีวิต (Life skills) ในกลุ่มเยาวชน เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา

3. สร้างแรงจูงใจให้เยาวชนมาเข้าร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุข ในรูปแบบของอาสาสมัครเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพ (Junior Health Guard) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการกระตุ้นพฤติกรรมสุขภาพของสังคมไทย

4. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมของแหล่งเรียนรู้ "อุทยานเมืองสุขภาพ" ของกระทรวงสาธารณสุข พร้อมเสนอรูปแบบของสื่อและกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพและสามารถกระตุ้นความสนใจให้กับผู้มาเที่ยวชมอุทยานเมืองสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข

1.4 กลุ่มประชากรเป้าหมายของโครงการ

กลุ่มประชากรเป้าหมายในโครงการ คือ เยาวชนนอกสถานศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปี ที่อยู่ในชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 37 แห่ง และเยาวชนในสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอาชีวศึกษา ที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปี ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จำนวน 73 แห่ง

1.5 ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ

ระยะเวลาในการดำเนินการ 6 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน 2547 ถึงเดือนมีนาคม 2548

บทที่ 2
ขั้นตอนในการดำเนินการ

เพื่อให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ คือ จัดทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลต่อกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา เสนอรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้และการสร้างทักษะสุขภาพ (Health skills) ทักษะชีวิต (Life skills) ในกลุ่มเยาวชน เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากระบบการเรียนการสอนของสถานศึกษา สร้างแรงจูงใจให้เยาวชนเข้ามาร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุขในรูปแบบของอาสาสมัครเยาวชนสร้างเสริมสุขภาพ (Junior Health Guard) เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการกระตุ้นพฤติกรรมสุขภาพของคนไทย และประชาสัมพันธ์กิจกรรมของแหล่งเรียนรู้ "อุทยานเมืองสุขภาพ" ของกระทรวงสาธารณสุข พร้อมเสนอรูปแบบของสื่อและกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ด้านสุขภาพและกระตุ้นความสนใจให้กับผู้มาเที่ยวชมอุทยานเมืองสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ในการดำเนินการครั้งนี้จึงประกอบด้วยหลายขั้นตอนด้วยกัน

2.1 การสร้างทีมคาราวานสร้างเสริมสุขภาพเพื่อเป็นแกนนำในการจัดกิจกรรม

2.1.1 การรับสมัครและการคัดเลือกกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน

ในการสร้างทีมคาราวานสร้างเสริมสุขภาพเพื่อให้เป็นแกนนำในการจัดกิจกรรมนั้น ทางโครงการได้จัดฝึกอบรมอาสาสมัครนิสิตและนักศึกษาจากสถาบันต่างๆจำนวนหนึ่งเพื่อให้เป็นผู้ดำเนินการให้ความรู้และจัดกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพแก่เยาวชน โดยเปิดรับสมัครกลุ่มอาสาสมัครที่มีอายุระหว่าง 17-24 ปี ทั้งหญิงชาย ในช่วงกลางเดือนกันยายน 2547 ซึ่งเป็นช่วงก่อนปิดภาคเรียน มีนิสิต นักศึกษาและผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมาสมัครทั้งสิ้นเป็นจำนวน 29 คน โดยเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแล้ว 13 คน และเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี 16 คน (รายชื่อของผู้สมัครเข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดอยู่ในภาคผนวกที่ 2)

2.1.2 การฝึกอบรมกลุ่มอาสาสมัคร การร่วมกันสร้างกิจกรรม และการทดลองลงปฏิบัติการ

เมื่อได้กลุ่มอาสาสมัครจำนวนดังกล่าวแล้ว ทางโครงการจึงได้จัดอบรมกลุ่มอาสาสมัครจำนวนดังกล่าวในช่วงวันที่ 4-7 ตุลาคม 2547 รวม 4 วัน โดยเชิญผู้มีประสบการณ์ มีความรู้และความเชี่ยวชาญในเรื่องสุขอนามัยวัยรุ่นมาเป็นวิทยากร การอบรม**วันแรก**จัดขึ้นที่สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข มีวิทยากรจากกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้ให้ความรู้ในเรื่องโภชนาการ เพศศึกษา อนามัยการเจริญพันธุ์ การแพทย์แผนไทย และสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ทางกลุ่มอาสาสมัครทั้งหมดที่

เข้ารับการอบรมยังได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว พิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย และพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งรวมเป็นอุทยานเมืองสุขภาพด้วย ในการเข้าเยี่ยมชมแต่ละแห่งนั้น ทางกลุ่มอาสาสมัครนอกจากจะได้รับฟังความรู้จากวิทยากรแล้วยังมีโอกาสได้ซักถามและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับวิทยากรด้วยในหลายประเด็นที่สนใจ ซึ่งเท่ากับเป็นการช่วยเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่กลุ่มอาสาสมัครที่เข้ารับการอบรม

สำหรับการอบรมในวันที่สองถึงวันที่สี่ จัดที่แสนปาล์มเทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม (รายละเอียดกำหนดการในการจัดฝึกอบรม อยู่ในภาคผนวกที่ 3)

ในช่วงเช้าของ**วันที่สอง**เป็นการให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ เพศศึกษา ทัศนคติทางเพศและมิติชายหญิง ทักษะชีวิตที่เน้นในเรื่องเอดส์และเพศสัมพันธ์ ช่วงบ่ายเป็นการระดมสมองเพื่อวางแผนพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรม โดยช่วงเช้า คุณสุรเดช เชื้อผู้ดี จากมูลนิธิพัฒนาสุขภาพสังคม และ คุณกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ นักสังคมสงเคราะห์จากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์และเลขาธิการกลุ่มฟ้าสีรุ้ง เป็นวิทยากรให้ความรู้ในเรื่องพฤติกรรมทางเพศ ความเสี่ยงต่อการรับและแพร่เชื้อเอชไอวีเอดส์ ทัศนคติทางเพศ และมิติชายหญิง โดยสื่อผ่านการเล่นเกม โดยให้กลุ่มผู้เข้ารับการอบรมมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ จากนั้นวิทยากรจึงสรุปเพื่อให้เห็นภาพรวมทั้งหมดของแต่ละประเด็น

การให้ความรู้ในช่วงเช้านี้ กลุ่มอาสาสมัครทุกคนมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมทั้งหมด จากการสังเกตและการพูดคุย พบว่า อาสาสมัครทุกคนที่เข้ารับการอบรมต่างมีความสุขและสนุกกับการได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมครั้งนี้ เพราะได้รับความรู้เพิ่มเติมและเริ่มมีความคุ้นเคยกันในกลุ่มมากยิ่งขึ้น

ช่วงบ่ายเป็นการให้ความรู้ในเรื่องทักษะชีวิตเน้นในเรื่องเอดส์และเพศสัมพันธ์ โดย นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์ เป็นวิทยากรบรรยายประกอบการฉายสไลด์ โดยชี้ให้เห็นถึงการทำงานของสมองคนในแต่ละช่วงวัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศ พร้อมยกตัวอย่างเรื่องเพศของวัยรุ่นในปัจจุบันประกอบ เนื้อหาจะเน้นไปในเชิงวิชาการ ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครก็ได้รับความรู้มากในส่วนนี้

ช่วงหนึ่งทุ่มตรง คณะทำงานจาก SAT เป็นวิทยากร ได้แบ่งกลุ่มอาสาสมัครออกเป็น 3 กลุ่ม โดยให้แต่ละกลุ่มวางแผนพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรม เพื่อนำลงไปทดลองปฏิบัติในชุมชนในวันรุ่งขึ้น บรรยากาศการทำงานของอาสาสมัครในแต่ละกลุ่มเป็นไปด้วยดี ทุกคนร่วมกันคิดและจัดเตรียมการทำกิจกรรม จากการสังเกตพบว่าสามารถทำงานร่วมกันได้ดี

ช่วงเช้าของ**วันที่สาม** อาสาสมัครทั้ง 3 กลุ่มเตรียมพร้อมในการลงไปทดลองจัดกิจกรรมในชุมชนที่ได้จัดเตรียมไว้ที่ดอนเมือง โดยออกเดินทางด้วยรถตู้ 3 คัน ทีมละ 1 คัน ในการทดลองลงปฏิบัติการในชุมชนครั้งแรกนี้ พบว่า มีเพียงกลุ่มเดียวที่ดำเนินการไปได้ตามเป้าหมาย แม้เป็นชุมชนขนาดเล็ก แต่ก็ได้กลุ่มประชากรตามเป้าหมาย และได้รับความร่วมมืออย่างดีจากผู้เตรียมชุมชนในเรื่อง

การประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนได้รับรู้ ส่วนอีกสองกลุ่มนั้นต้องปรับเปลี่ยนแผนที่กำหนดไว้เดิม เพราะพบปัญหา 2 เรื่องใหญ่ 1) **ผู้มาเข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย** คือ ไม่ใช่กลุ่มวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปี แต่เป็นกลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปีลงไป และกลุ่มที่มีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป 2) **ความไม่พร้อมของอุปกรณ์เครื่องเสียง** แต่กลุ่มอาสาสมัครก็สามารถแก้ไขปัญหาแรกได้ด้วยการ**ปรับกิจกรรมและเนื้อหาที่เตรียมไปให้สอดคล้องกับกลุ่มวัยที่มาร่วม**

สำหรับใน**วันสุดท้ายของการอบรม**เป็นการสรุปผลการทดลองลงปฏิบัติการในชุมชนของทั้ง 3 ทีม พร้อมทั้งมีการปรับกิจกรรมที่จะใช้สำหรับการลงปฏิบัติการจริง จากนั้นได้มีการชี้แจงลักษณะการทำงานของโครงการ รายได้และสวัสดิการที่กลุ่มอาสาสมัครจะได้รับ และตามด้วยการปิดการอบรม

อย่างไรก็ตาม ในการอบรมครั้งนี้มีข้อคิดเห็นที่ได้จากกลุ่มอาสาสมัครที่เข้ารับการอบรมด้วย โดยบางคนเห็นว่า**เวลาที่ใช้ในการอบรมมีน้อย แต่เนื้อหาค่อนข้างแน่น** เน้นการให้ความรู้มาก ทำให้เกิดความอ่อนล้าและอ่อนเพลียในการรับ และทำให้การละลายพฤติกรรมของผู้เข้ารับการอบรมมีน้อย ทำให้รู้จักและคุ้นเคยกันค่อนข้างช้า แต่บางคนก็แสดงความคิดเห็นในแง่บวกว่าได้รับความรู้มาก และเริ่มสนุกตั้งแต่วันที่สองของการอบรมที่ได้มีการเล่นเกมช่วยทำให้ได้รู้จักกันมากขึ้น และบางคนก็แสดงความคิดเห็นว่า**การอบรมครั้งนี้สั้นไป** ต้องการให้เพิ่มวันอบรมมากกว่า 4 วัน

การอบรมครั้งนี้นอกจากการให้ความรู้ในประเด็นต่างๆที่ได้กล่าวไปแล้ว **น่าจะมีการให้เทคนิคในการฝึกอบรม** และ**แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการอบรม**ทั้งจากผู้เข้ารับการอบรมเองที่มีประสบการณ์ที่น่าสนใจในการฝึกอบรมมาแล้ว หรือเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรมจากภายนอกมาแนะนำเทคนิคต่างๆ ที่สามารถนำไปใช้ในการฝึกอบรมได้ เป็นต้น

เนื้อหาที่ได้จากการศึกษาดูงานที่กระทรวงสาธารณสุขยังไม่เข้มข้นเท่าที่ควร ผู้เข้ารับการอบรมบางคนเห็นว่าบางหน่วยงานเน้นในเรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเองมากกว่าที่จะกระตุ้นให้เกิดการคิดและการแลกเปลี่ยนในประเด็นที่น่าสนใจของวัยรุ่น เช่น ถ้าพูดถึงการแพทย์แผนไทยนั้น ปัจจุบันวัยรุ่นไทยมีความคิดเห็นหรือมีส่วนเกี่ยวข้องอย่างไรบ้าง เป็นต้น

สำหรับวิทยากรที่เชิญมาบรรยายในครั้งนี้ ทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเห็นว่าโดยรวมแล้วเป็นที่น่าพอใจ มีทั้งผู้เชี่ยวชาญการทำงานในชุมชน ในโรงเรียน และที่ทำงานเกี่ยวข้องกับเรื่องเอดส์และเพศสัมพันธ์ ทำให้อาสาสมัครเยาวชนได้รับความรู้ ได้เทคนิคและวิธีการในการทำงานที่หลากหลาย และมีการสร้างการมีส่วนร่วมให้กับผู้เข้ารับการอบรม ทำให้ผู้เข้ารับการอบรมได้เพื่อนใหม่

ส่วนความคิดเห็นของผู้ประเมินผลเห็นว่ากลุ่มผู้เข้ารับการอบรมมีความกระตือรือร้นดีและมีความตั้งใจสูงในการเข้ารับการอบรม และมีส่วนร่วมทุกกระบวนการของการอบรม

ปัญหาอุปสรรคที่เกิดจากการอบรมครั้งนี้เกือบจะไม่ปรากฏ นอกจากมีความแตกต่างกันของผู้เข้ารับการอบรมใน 2 ประเด็น คือ 1) **ความแตกต่างในเรื่องอายุของผู้เข้ารับการอบรม** และ 2) **ความแตกต่างในประสบการณ์การทำงาน** เพราะผู้เข้ารับการอบรมแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่

ไม่เคยมีประสบการณ์ในการทำงานด้านการฝึกอบรม และกลุ่มที่มีประสบการณ์การทำงานด้านฝึกอบรมมาแล้ว ซึ่งความแตกต่างของทั้ง 2 กลุ่มนี้ ถ้ามองในแง่บวกน่าจะเป็นผลดีเพราะเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน แต่ก็ก่อให้เกิดความไม่กล้าแสดงออกในกลุ่มอาสาสมัครที่ไม่มีประสบการณ์

อย่างไรก็ตาม โดยรวมแล้วการจัดการอบรมในครั้งนี้เป็นไปตามเป้าหมายที่โครงการกำหนดไว้ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้นำความรู้ที่ได้จากการอบรมมาร่วมกันคิดและสร้างรูปแบบในการจัดกิจกรรมในชุมชนและในโรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม 3 ทีม แต่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนก็ยังขาดความรู้ในด้านเนื้อหาอีก 3 เรื่อง คือ 1) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม 2) เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอาหารและยา และ 3) การออกกำลังกาย และที่สำคัญก็คือขาดประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจในปัจจุบันและที่โครงการต้องการให้อาสาสมัครมีความรู้ เช่น การใช้และผลกระทบของยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การทำแท้ง การเล่นโยคะในวัยรุ่น เป็นต้น

2.2 การคัดเลือกทีมคาราวานหรืออาสาสมัครเยาวชนที่ผ่านการอบรมลงปฏิบัติการในโครงการ

เมื่อได้ทดลองลงปฏิบัติการใน 3 ชุมชนและสิ้นสุดการอบรมแล้ว ทางโครงการได้ทำการคัดเลือกอาสาสมัครเยาวชนที่ต้องลงปฏิบัติการใน 37 ชุมชน และ 73 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ไว้ 23 คน โดยคัดเป็นอาสาสมัครเยาวชนที่ต้องปฏิบัติงานเต็มเวลาจำนวน 12 คน โดยผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจะได้รับค่าตอบแทนเป็นรายเดือน เดือนละ 8,000 บาทต่อคน (full time) และอีก 11 คน คัดไว้เพื่อเป็นอาสาสมัครเยาวชนที่ช่วยทำงานเป็นบางช่วงเวลา (part time) โดยได้รับค่าตอบแทนคนละ 300 บาทต่อวัน ทั้งนี้ก็เพื่อความสะดวกในการแบ่งทีมและในการปฏิบัติงาน โดยในการลงปฏิบัติการนั้นได้แบ่งทีมงานอาสาสมัครเยาวชนออกเป็น 3 ทีม ทีมละ 7-8 คน เป็นอาสาสมัครเยาวชนที่ปฏิบัติงานเต็มเวลาในทีมรุ้งสีดำ 3 คน ทีมหวานเย็น 5 คน ทีมลับเฉพาะ 4 คน และเป็นอาสาสมัครที่ช่วยทำงานเป็นบางช่วงเวลาในทีมรุ้งสีดำ 4 คน ทีมหวานเย็น 3 คน และทีมลับเฉพาะ 4 คน (รายชื่อของอาสาสมัครเยาวชนที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาทำงานในโครงการอยู่ในหน้า ข)

2.3 การเตรียมการก่อนลงปฏิบัติการในชุมชนและโรงเรียน

2.3.1 การติดต่อและประสานงานโรงเรียนและชุมชนเป้าหมายที่จะลงปฏิบัติการ

ก่อนลงปฏิบัติการได้มีการติดต่อขอความร่วมมือไปยังโรงเรียนและชุมชนต่างๆ ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ได้โรงเรียนเป้าหมายทั้งหมดจำนวน 73 แห่ง และชุมชนเป้าหมายจำนวน 37 แห่ง (รายชื่อชุมชนและโรงเรียนที่ลงปฏิบัติการอยู่ในภาคผนวกที่ 6 และ 7)

2.3.2 การออกแบบ ผลิต และจัดทำสื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ

ในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้ออกแบบ ผลิต และจัดทำสื่อ หรืออุปกรณ์ที่จะกระตุ้นความสนใจและสร้างเสริมการเรียนรู้ของเยาวชนที่จะเข้ามาร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพขึ้นมาหลายชิ้นด้วยกันภายใต้สัญลักษณ์ของ Junior Health Guard อาทิเช่น แผ่นพับ 10,000 แผ่น เข็มกลัด 6,000 ชิ้น เสื้อยืดคอกลม 1,049 ตัว ปากกา 5,000 ด้าม กระเป๋าเป้ 50 ใบ แบบจำลองปอด ฯลฯ

2.3.3 การจัดทำเว็บไซต์ (http://www.juniorhealthguard.org/)

เพื่อเป็นการแนะนำโครงการ แนะนำกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน และกิจกรรมที่ทำในโรงเรียนและในชุมชน แนะนำสมาชิกใหม่ เปิดกระดานข่าวให้วัยรุ่นได้พูดคุยและถามปัญหา เสนอข่าวและบทความสุขภาพใหม่ๆ ที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับวัยรุ่น และสามารถให้วัยรุ่นสมัครเข้าเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) ได้ โครงการนี้จึงได้จัดทำเว็บไซต์ขึ้นมาเพื่อเยาวชนและทุกคนที่สนใจ

2.3.4 การจัดทำแผ่นพับแนะนำอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) และใบสมัครเข้าเป็นสมาชิก

2.4 การนำกิจกรรมลงปฏิบัติการในชุมชนและโรงเรียน

ในการลงปฏิบัติการใน 37 ชุมชน และ 73 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ทางโครงการได้จัดกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่ได้รับการอบรมเป็นทีมคาราวานสร้างเสริมสุขภาพ 3 ทีม ทีมละ 7-8 คน พร้อมกิจกรรม สื่อ นิทรรศการ และเอกสารสิ่งพิมพ์ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อไปสื่อให้แก่วัยรุ่นและนักเรียนในสถานศึกษาต่างๆ ดังกล่าวในช่วงระหว่างเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2547

2.5 การประเมินผล

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมครั้งนี้ได้มีการติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน โดยการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

2.5.1 การประเมินด้วยแบบประเมินรายวัน โดยผู้ประเมินประจำทีม จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participated Observation) การสอบถาม และการพูดคุย

2.5.2 การประเมินโดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยการใช้แบบประเมินผล 2 ประเภท

2.5.2.1 แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมโดยนักเรียน 823 คน

2.5.2.2 แบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมโดยนักเรียน 3,171 คน

2.5.3 การประเมินโดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) เมื่อสิ้นสุดการจัดกิจกรรมทั้งหมดแล้วกับนักเรียน จำนวน 8 กลุ่ม 8 โรงเรียน

2.5.4 การสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth interview) ครู อาจารย์ ผู้จัดโมเดลนักเรียน

2.5.5 การประเมินผลจากทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมด้วยการจัดประชุมและจัดสนทนาทุกสัปดาห์

2.6 การจัดอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

สำหรับการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น "**อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม**" เป็นอีกวิธีการหนึ่งหรืออีกทางเลือกหนึ่งที่ทางโครงการเห็นว่าน่าจะเป็นทางเลือกที่สามารถสร้างและพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเพื่อสุขภาพและสังคมในสถานศึกษาทุกระดับในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้ ซึ่งวิธีการนี้ทางโครงการคิดขึ้นหลังจากที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้ลงปฏิบัติการใน 73 โรงเรียนและ 37 ชุมชนแล้ว

2.7 ดัชนีหรือตัวชี้วัดในการประเมินผลสำเร็จของโครงการ

ดัชนีหรือตัวชี้วัดในการประเมินผลสำเร็จของโครงการครั้งนี้วัดจาก**ความพึงพอใจ**และ**การมีส่วนร่วม**ของนักเรียนในแต่ละโรงเรียน **จำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม** รวมทั้ง**จำนวนเยาวชนที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม** (Junior Health Guard)

ส่วนการจัดอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ประเมินจาก**การเขียนโครงร่างการขอทุน**สนับสนุนในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตน และ**การนำไปปฏิบัติ** ซึ่งถือเป็นการสร้างและขยายเครือข่ายจูเนียร์เฮลท์การ์ดหรือกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสร้างเสริมสุขภาพและสังคมในแนวนอน

บทที่ 3

รูปแบบของกิจกรรม

ตั้งแต่ช่วงที่มีการอบรมกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ โดยมีการแบ่งทีมงานให้ร่วมกันคิดร่วมกันสร้างกิจกรรมต่างๆ ภายใต้สื่อความรู้สุขภาพแบบองค์รวมใน 6 เรื่อง 6 มิติ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมทั้ง 3 ทีมได้มีการปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอกิจกรรมต่างๆ ที่ร่วมกันคิดร่วมกันสร้างมาโดยตลอด ทั้งนี้ก็เพื่อให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างกันทั้งในด้านสถานที่และกลุ่มวัย

เริ่มแรกทดลองปฏิบัติการในชุมชนและปรับให้เข้ากลุ่มเป้าหมาย

แรกเริ่มจากที่ร่วมกันคิดเมื่อครั้งได้รวมกลุ่มกันในการอบรมเมื่อวันที่ 4-7 ตุลาคม 2547 กิจกรรมที่คิดออกมาครั้งแรกมีรูปแบบที่ยืดหยุ่นได้ ใช้ได้กับวัยรุ่นทั่วๆไป และได้มีการปรับให้สอดคล้องกับกลุ่มที่มาร่วมกิจกรรมเมื่อลงปฏิบัติการจริงครั้งแรกในชุมชน และเมื่อมีการลงปฏิบัติการต่อมาทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนก็ได้มีการปรับกิจกรรมอีกครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มที่มาร่วมกิจกรรม ซึ่งมีเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี และกลุ่มแม่บ้านมาร่วมกิจกรรมมากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 10-24 ปี กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ซึ่งได้แบ่งออกเป็น 3 ทีมงาน จึงได้**ปรับกิจกรรมที่กลุ่มคิดขึ้นให้เหมาะสมตามกลุ่มวัยที่มาร่วมกิจกรรม** โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มวัย คือ กลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี กลุ่มอายุ 10-24 ปี และกลุ่มอายุ 24 ปีขึ้นไป

เมื่อลงปฏิบัติการในโรงเรียนมีการปรับให้เข้ากับอายุและระดับการศึกษา

เมื่อลงปฏิบัติการใน 73 โรงเรียน กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมก็ได้มีการปรับกิจกรรมอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เหมาะสมตามระดับอายุและระดับการศึกษาของกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งโดยหลักๆแล้วจะประกอบด้วย **4 กิจกรรม** คือ กิจกรรมแนะนำตัวและแนะนำโครงการ กิจกรรมละลายพฤติกรรมหรือสร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย และ**กิจกรรมการให้ความรู้ใน 6 เรื่อง 6 มิติ** ซึ่งจะสื่อผ่านทางละคร การเล่นเกม การฉายวีดีโอ และตามด้วยการแจกใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลการ์ดและแบบประเมินผล ซึ่งนับเป็นกิจกรรมสุดท้ายของการจัดกิจกรรม

อีกทางเลือกหนึ่งคือการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

สำหรับการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น **"อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม"** เป็นอีกวิธีการหนึ่งหรืออีกทางเลือกหนึ่งที่ทางโครงการเห็นว่าน่าจะเป็นทางเลือกที่สามารถสร้างและ

พัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเพื่อสุขภาพและสังคมในสถานศึกษาทุกระดับในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลได้ ซึ่งวิธีการนี้ทางโครงการคิดขึ้นหลังจากที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้ลงปฏิบัติการใน 73 โรงเรียนและ 37 ชุมชนแล้ว โดยมีข้อสรุปและข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อคิดเห็น การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษานำร่อง ที่นำองค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพใน 6 เรื่อง 6 มิติ มาสื่อให้แก่เด็กวัยรุ่นทั้งในและนอกสถานศึกษา สำหรับในสถานศึกษาครอบคลุมเด็กวัยรุ่น 3 ระดับและ 3 วัย ด้วยระยะเวลาอันสั้น โดยเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพียงครั้งเดียว แม้จะได้รับการต้อนรับและตอบรับอย่างดีจากทางโรงเรียนและเด็กในหลายโรงเรียนแต่อาจต้องใช้เวลา

ข้อเสนอแนะ ทางโครงการเห็นว่าหากจัดให้มีการ**ฝึกอบรมแกนนำนักเรียน**ในโรงเรียนด้วยระยะเวลาสั้นๆ โดยการคัดเลือกตัวแทนหรือแกนนำจากโรงเรียน โรงเรียนละ 5-10 คน มาเข้าค่ายรับการฝึกอบรม ครั้งละประมาณ 10-12 โรง โดยให้ได้แกนนำทั้งสิ้น จำนวน 1,000 คน น่าจะเป็นอีกวิธีหรือเป็นทางเลือกหนึ่งในการช่วยสร้างและสานเครือข่ายให้ขยายมากขึ้น โดยให้เด็กกลุ่มนี้ที่ได้รับการอบรมเป็นแกนนำจำนวน 1,000 คน กลับไปคิดหารูปแบบและจัดกิจกรรมที่อยากจะจัดทำในโรงเรียนของตนเอง

ข้อคิดเห็น เมื่อมีการอบรมแกนนำแล้ว ควรที่จะมีงบประมาณให้การสนับสนุนแกนนำที่คิดจะจัดกิจกรรมต่อเนื่องในโรงเรียนของตนต่อไป โดยให้เขียนเป็นโครงร่างการขอรับทุนสนับสนุน โดยระบุถึงกิจกรรมที่ต้องการจะทำ วัตถุประสงค์ในการทำ งบประมาณที่ต้องใช้ ระยะเวลาในการจัดทำผลหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ข้อเสนอแนะ งบประมาณที่จะให้การสนับสนุนไม่ควรต่ำกว่า 3,000 บาท แต่จะมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่ที่ลักษณะของกิจกรรมที่จะจัด จำนวนครั้งและระยะเวลาที่จัด และควรที่จะมีการติดตามประเมินผลด้วย

อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนนั้น ทางโครงการได้จัดทำขึ้นเพียงครั้งเดียวเพื่อเป็นการทดลอง โดยให้กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ จำนวน 8 คน เป็นวิทยากรในการอบรมและติดตามประเมินผล เพื่อเป็นการเสริมศักยภาพ ความสามารถ และประสบการณ์ของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเอง พร้อมๆ กับเป็นการสร้างและขยายเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนในโรงเรียน และเมื่อได้มีการติดตามประเมินผลพบว่า ได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ทั้งในแง่ของศักยภาพของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่เป็นวิทยากร และในแง่ของแกนนำนักเรียนที่เข้ารับการอบรม

3.1 รูปแบบของกิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนคิดในช่วงอบรม

ดังได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นว่าในช่วงที่มีการอบรมกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเมื่อวันที่ 4-7 ตุลาคม 2547 นั้นได้มีการแบ่งกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนออกเป็น 3 กลุ่ม เพื่อให้ร่วมกันคิดร่วมกันสร้างกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเพื่อจัดเป็นทีมคาราวานลงปฏิบัติการให้ความรู้ในชุมชนและในโรงเรียน

ปรากฏว่าอาสาสมัครเยาวชนทั้ง 3 กลุ่ม ได้ร่วมกันกำหนดรูปแบบของกิจกรรมของแต่ละกลุ่มออกมา โดยครอบคลุมเนื้อหาความรู้แบบองค์รวมใน 6 เรื่อง 6 มิติ โดยที่แต่ละกลุ่มจะมีรูปแบบของกิจกรรมที่คิดขึ้นแตกต่างกันออกไป

รูปแบบของกิจกรรมในกลุ่มที่ 1

โครงการสร้างสุขภาพในชุมชน

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเจริญก้าวหน้ามากขึ้นประชาชนส่วนใหญ่จึงละเลยไม่สนใจเกี่ยวกับสุขภาพ หันมาสนใจความสะดวกสบาย และเวลาที่รีบเร่ง จึงจัดให้มีโครงการสร้างสุขภาพในชุมชนขึ้น เพื่อให้ประชาชนตระหนักและหันมาใส่ใจสุขภาพให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนอายุ 10-24 ปี รวมทั้งชาวชุมชนได้รับความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ
2. เพื่อให้เยาวชนอายุ 10-24 ปี รวมทั้งชาวชุมชนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม
3. เพื่อให้เยาวชนอายุ 10-24 ปี รวมทั้งชาวชุมชนสร้างความตระหนักและหันมาสนใจเกี่ยวกับสุขภาพ

รูปแบบกิจกรรม

1. กิจกรรมให้ความรู้
2. แบ่งฐานกิจกรรมออกเป็น 3 ฐาน
   - ฐานสมุนไพร แพทย์แผนไทย การบริโภค และอาหารปลอดภัย
   - ฐานเพศศึกษา การป้องกัน (การคุมกำเนิด) โรคเอดส์และยาเสพติด
   - ฐานการออกกำลังกายและสิ่งแวดล้อม
3. แบ่งหน้าที่รับผิดชอบ
   - ฐาน 1 มีผู้รับผิดชอบ 3 คน
   - ฐาน 2 มีผู้รับผิดชอบ 3 คน
   - ฐาน 3 มีผู้รับผิดชอบ 3 คน
   - แต่ละฐานใช้เวลาประมาณ 30-45 นาที

สิ่งที่ต้องเตรียม

1. กระดาษสี
2. คัตเตอร์
3. กรรไกร

โครงการสร้างสุขภาพในชุมชน
4. ถุงยางอนามัยทุกแบบทุกขนาดและถุงยางสำหรับแจก 5. มะเขือยาว 3 ลูก 6. กาวสองหน้า 1 ม้วน 7. ของรางวัล ขนม 10 ห่อใหญ่ 8. ลูกโป่งขนาดใหญ่ กลาง เล็ก พร้อมที่เป่า 9. หนังยาง 10. กระดาษ 11. กลอง 12. ถุงดำขนาดสวมคนได้ 13. ปากกาและดินสอ 14. เทปเพลง **รูปแบบ** 1. ใช้ภาพประกอบความคิดเห็น วิธีการคุมกำเนิดและเพศศึกษา 2. บอร์ดเกี่ยวกับการคุมกำเนิดและเพศศึกษา 3. การถาม – ตอบ
ฐานที่ 1 : สมุนไพร แพทย์แผนไทย การบริโภค และอาหารปลอดภัย
รูปแบบของกิจกรรม แบ่งเป็น 2 ส่วน - สมุนไพรและแพทย์แผนไทย - การบริโภคและอาหารปลอดภัย 1. ให้ความรู้เกี่ยวกับสารปนเปื้อนในอาหารและสารตกค้างที่อยู่ในผลไม้ 2. แนะนำความปลอดภัยในการบริโภคและจัดบอร์ดการทดสอบอาหาร (สาร) 3. เกมสารอาหาร 5 หมู่ ร้องเพลง 4. แนะนำการเพาะถั่วงอกอย่างง่ายๆ 5. ตัวอย่างสมุนไพร พืชผัก รวมทั้งการอธิบายถึงสรรพคุณและโทษ 6. แนะนำการนวดพื้นฐาน
ฐานที่ 2 : เพศศึกษา การป้องกัน (การคุมกำเนิด) โรคเอดส์และยาเสพติด
- ให้ความรู้ในเรื่องเพศศึกษา การป้องกัน (การคุมกำเนิด) โรคเอดส์และยาเสพติด - ให้ทราบถึงโทษและผลของโรคเอดส์และยาเสพติด - ให้ทราบถึงการป้องกัน

ฐานที่ 2 : เพศศึกษา การป้องกัน (การคุมกำเนิด) โรคเอดส์และยาเสพติด

รูปแบบของกิจกรรม

- มีการจับฉลากคำถาม
- ผู้ชมต้องตอบคำถามตามที่ตัวเองจับได้
- เมื่อมีการตอบคำถามแล้วจะมีการสอดแทรกความรู้เพิ่มเติม
- มีการแจกรางวัลเมื่อมีผู้ตอบคำถาม

ฐานที่ 3 : การออกกำลังกายและสิ่งแวดล้อม

- ส่งเสริมการออกกำลังกายและสุขภาพ
- เน้นด้านสาธารณสุข

รูปแบบของกิจกรรม

- การตั้งคำถามให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบ
- เมื่อมีการตอบคำถามแล้วจะมีการสอดแทรกความรู้เพิ่มเติม
- มีการแจกรางวัลเมื่อมีผู้ตอบคำถาม

รูปแบบของกิจกรรมในกลุ่มที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มเด็ก

1. กิจกรรมนันทนาการเพื่อกระตุ้นและดึงดูดความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของเด็ก
2. สอดแทรกความรู้ในเรื่องที่เหมาะสมกับเด็ก
3. เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมกับกิจกรรม
   - จำลองเหตุการณ์ต่างๆ

กลุ่มเป้าหมาย : กลุ่มวัยรุ่น

วัตถุประสงค์

เสริมเรื่องที่วัยรุ่นรู้อยู่แล้วให้เกิดความเข้าใจและนำมาใช้ในชีวิตจริง เพื่อตัวเองและบอกต่อๆไปในกลุ่ม

การดำเนินการ

- พุดคุยทุกเรื่องที่มีประโยชน์กับกลุ่มวัยรุ่นเอง โดยที่จะเน้นในเรื่องเพศศึกษา การคุมกำเนิด และเรื่องโรคเอดส์
- สอนวิธีการใช้และป้องกันที่ถูกต้อง อีกทั้งพยายามโน้มน้าวให้กลุ่มวัยรุ่นสนใจสุขภาพ และห่างไกลยาเสพติด

กิจกรรม

- สาธิตการใช้ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด ยาคุมฉุกเฉิน วิธีการคุมกำเนิดแบบธรรมชาติ
- กิจกรรมนันทนาการ

รูปแบบของกิจกรรมในกลุ่มที่ 3

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเผยแพร่ความรู้และสุขภาพ
2. เพื่อเรียนรู้โรคและการติดต่อ
3. เพื่อเรียนรู้การป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
4. เพื่อส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการบริโภค
5. เพื่อให้เยาวชนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ในหมู่เพื่อน

เป้าหมาย

1. ให้เยาวชนและคนในชุมชนตระหนักถึงการดำรงชีวิต
2. ลดอัตราเสี่ยงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
3. ให้เยาวชนนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวัน
4. ส่งเสริมสถาบันครอบครัว
5. เยาวชนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ในหมู่เพื่อน

การดำเนินการ

1. **ละครสะท้อนปัญหา**
   - ครอบครัว
   - ยาเสพติด
   - สังคม
   - สภาพจิต
   - โรคติดต่อ
   - คุณภาพประชากร
2. **เกม**
   - สมุนไพรไทย
   - การออกกำลังกาย
   - AIDS (เอดส์)

รูปแบบละคร

ฉาก 1 สื่อถึงครอบครัวที่อบอุ่น การดูแลเอาใจใส่ ให้ความรู้ด้านการศึกษา ปัญหาสังคม เพศ ยาเสพติด

- เบรก -

รูปแบบละคร
ฉาก 2 สื่อถึงครอบครัวที่ขาดความรัก ความอบอุ่น ไม่ใส่ใจดูแล คนในครอบครัว ไม่สนใจปัญหาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น **- เบรก -** **ฉาก 3** สื่อถึงวัยรุ่น กลุ่มยาเสพติด การขืนใจที่ไม่มีความรู้ในการป้องกัน จนเกิดผลกระทบทางจิตใจ สังคม และปัญหาระดับชาติ **- เบรกสุดท้ายแทรกในฉาก 3 พร้อมสาธิตอุปกรณ์ป้องกัน -**
- จบ -
อุปกรณ์ที่ต้องเตรียมในแต่ละเบรก
เบรก 1 : เกมสมุนไพร - กล้วยน้ำว้าสุก 1 หวี - กล้วยหอมห่าม 1 หวี - เชือกฟาง 1 ม้วน - เครื่องเสียง - จานกระดาษ 1 แพค - ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด มะนาว **เบรก 2** : การออกกำลังกาย - กลอง **เบรก 3** : เกมเพศศึกษาและการคุมกำเนิด - ผ้าเช็ดหน้าผืนใหญ่ 5 ผืน - กรรไกร/กาว - ถุงยางอนามัยชาย/หญิง 5 กล่อง - ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน/ธรรมดา - แผ่นทดสอบการตั้งครรภ์ - กระดาษชาร์ด 2 แผ่น - ขนมเลย์ 5 กล่อง - น้ำหวาน 1 ขวด

3.2 รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในชุมชน

รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในชุมชนนั้นได้มาจากการที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้ปรับรูปแบบของกิจกรรมที่คิดร่วมกันครั้งแรกเมื่อตอนเข้ารับการอบรม ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วใน 3.1 โดยในช่วงแรกที่ลงชุมชนนั้น**ทีมรุ้งสีดำ** ได้กำหนดกิจกรรมไว้ทั้งหมด 4 ชุด **ทีมหวานเย็น** กำหนดไว้ทั้งหมด 5 ชุด และ**ทีมลับเฉพาะ** กำหนดไว้ทั้งหมด 8 ชุด ต่อมาเมื่อดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งได้มีการปรับอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้เหมาะสมตามกลุ่มวัยของผู้ที่มาร่วมกิจกรรม

ช่วงแรกของการจัดกิจกรรมในชุมชน

ทีมรุ้งสีดำ

(มีกิจกรรม 4 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	อุปกรณ์
1. เพศสัมพันธ์ (รักต้องห้ามในวัยรุ่น)	1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด 2. เพื่อให้รู้โทษของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร 3. เพื่อปลูกฝังค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัวทั้งหญิงและชาย 4. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 5. เพื่อสอนการวางตัวในการเข้าสู่วัยรุ่น	1. สาธิตการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด 2. ถามตอบปัญหาเรื่องเพศ 3. ยกตัวอย่างสื่อที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ทางเพศ	1. ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด ยาคุมฉุกเฉิน 2. แผ่นความรู้เรื่องเพศศึกษา การติดเชื้อเอดส์ 3. หนังสือโป๊ การ์ตูนลามก นิตยสารวาบหวิว
2. อาหาร สมุนไพร และสุขภาพ	1. เพื่อให้รู้หลักในการเลือกซื้ออาหาร 2. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์และคุณค่าสมุนไพรไทย 3. เพื่อให้มีความรู้ประกอบปัญหาสุขภาพ 4. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย	1. ถาม –ตอบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ 2. เกมจับคู่ใบ้คำ	1. ผู้เล่น 2 คน (จัดเป็นทีม) 2. กระดาษใบ้คำ 3. คำถามเรื่องสุขภาพ
3. สิ่งแวดล้อม	1. เพื่อให้เห็นปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน 2. เพื่อชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาชุมชน 3. เพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม	1. นันทนาการเล่นเกม 2. ยกตัวอย่างขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ 3. ทำเกมโดยจัดเป็นทีมๆ ละ10 คน	1. สื่อที่ใกล้ตัว 2. ขยะ 3. กระดาษ 4. ปากกา 5. ของรางวัล 6. เชือก
4. ยาเสพติด	1. เพื่อให้รู้ถึงโทษยาเสพติด 2. เพื่อให้รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยง / เสี่ยงต่อการติดยา 3. เพื่อให้รู้จักยาเสพติดชนิดต่างๆ	1. ถาม-ตอบปัญหายาเสพติด (มีรางวัลให้)	1. คำถามเกี่ยวกับยาเสพติด 2. กล่อง

* รายละเอียดของกิจกรรมแต่ละชุดอยู่ในภาคผนวกที่ 5

ทีมหวานเย็น

(มีกิจกรรม 5 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	อุปกรณ์
"ใครติดเอดส์.....?"	1. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของเชื้อเอดส์ 2. เพื่อให้ทราบวิธีป้องกันการติดเชื้อเอดส์ 3. เพื่อให้ทราบการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้ออย่างปลอดภัย	1. ตามหาผู้ติดเชื้อ (10 นาที) 2. อธิบายถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ (5 นาที) 3. ซักถามปัญหาเรื่องเอดส์ (5 นาที)	1. หลอดแก้ว 4 หลอด 2. หลอดดูด 1 หลอด 3. โซดาไฟชนิดน้ำ 4. สารฟีนอฟทาลีน
"รักเอย...จริงหรือที่ว่าหวาน"	1. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง 2. เพื่อให้ทราบถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย	1. แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ (15 นาที)	1. ถุงยางอนามัย 2. ยาเม็ดคุมกำเนิด 3. เอกสารประกอบการบรรยาย
"สุขภาพที่ดีมีอะไรบ้าง ? "	1. เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อรณรงค์ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย 3. เพื่อให้ทราบถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด	1. สิ่งแวดล้อมดีนำไปสู่สุขภาพที่แข็งแรง (15 นาที) 2. มหันตภัยยาเสพติด (10 นาที)	1. บอร์ดรูปยาเสพติด 2. รูปภาพสิ่งแวดล้อม
"กินดี ... อยู่ดี"	1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการกินอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ 2. เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าของอาหารและประโยชน์ของอาหาร 3. เพื่อให้ทราบถึงการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัย 4. เพื่อให้ทราบถึงอันตรายของสารปนเปื้อนในอาหาร	1. ทดสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบอาหาร (10 นาที) 2. เกมตอบปัญหา (10 นาที)	1. ถั่วงอก 2. กุ้ง 3. ชุดทดสอบอาหาร
"ของดีเมืองไทย"	1. เพื่อให้รู้จักคุณสมบัติของสมุนไพรใกล้ตัว 2. เพื่อให้รู้จักการใช้สมุนไพรในการรักษาสุขภาพ 3. เพื่อให้รู้จักการนำสมุนไพรมาใช้ในการประกอบอาหาร 4. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย	1. สมุนไพร ทำอะไรได้บ้าง (5 นาที) 2. แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพร (5 นาที) 3. การนวดขั้นพื้นฐานและโยคะแบบง่าย ๆ (15 นาที)	บอร์ดรูปภาพสมุนไพร

* รายละเอียดของกิจกรรมแต่ละชุดอยู่ในภาคผนวกที่ 5

ทีมลับเฉพาะ

(มีกิจกรรม 8 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. ละลายพฤติกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์	1. เพื่อเป็นสื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก 2. เพื่อเปิดใจและร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 3. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของคน 4. เพื่อสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด	1. เกมละลายพฤติกรรม 30 นาที
2. สิ่งแวดล้อม	1. เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม 2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	1. แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม 20 นาที
3. การออกกำลังกาย	1. เพื่อฝึกกระบวนการคิด และมีความกล้าแสดงออก 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักเลือกออกกำลังให้เหมาะสมกับช่วงวัย	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้เสนอท่าทางการออกกำลังกาย 20 นาที
4. สมุนไพรใกล้ตัว	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และรับประทานสมุนไพรมากขึ้น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นคุณค่าและความสำคัญของสมุนไพร 3. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพรและสรรพคุณของสมุนไพร 20 นาที
5. ยาเสพติด	1. เพื่อให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่/ สุรา/ ยาบ้า) 2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด	1. แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด 20 นาที
6. โรคเอดส์	1. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์และการป้องกัน 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้	1. พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ 15 นาที 2. อธิบายถึงการอยู่รวมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ 15 นาที 3. สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย 10 นาที

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
7. เพศศึกษา	1. เพื่อไขข้อข้องใจ และให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการคุมกำเนิด 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้	1. ถาม – ตอบ (เพศสัมพันธ์ และการคุมกำเนิด) 40 นาที 2. สาธิตวิธีการคุมกำเนิด 20 นาที
8. สรุปและมอบของรางวัล	1. เพื่อฝึกการคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา 2. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน	1. ตัวแทนกลุ่มสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา 20 นาที

* รายละเอียดของกิจกรรมแต่ละชุดอยู่ในภาคผนวกที่ 5

การปรับกิจกรรมครั้งที่ 2 เป็นรูปแบบเดียวกันทุกทีม

(แยกตามกลุ่มอายุของผู้มาร่วมกิจกรรมในชุมชน)

กลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี

(มีกิจกรรม 6 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. ละลายพฤติกรรม	1. เพื่อเป็นสื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก 2. เพื่อเปิดใจและร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 3. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของคน 4. เพื่อสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด 5. เพื่อเป็นสื่อในการพัฒนาบุคลิกภาพ	1. เกมละลายพฤติกรรม 30 นาที
2. สิ่งแวดล้อม	1. เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม 2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	1. แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม 20 นาที
3. การออกกำลังกาย	1. เพื่อฝึกกระบวนการคิดและมีความกล้าแสดงออก 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้เสนอท่าทางการออกกำลังกาย 20 นาที
4. สมุนไพรใกล้ตัว	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และรับประทานสมุนไพรมากขึ้น	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพร 20 นาที
5. ยาเสพติด	1. เพื่อให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่ / สุรา / ยาบ้า) 2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด	1. แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด 20 นาที
6. สรุปและมอบของรางวัล	1. เพื่อฝึกการคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา 2. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน	1. ตัวแทนกลุ่มสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา 20 นาที

กลุ่มอายุ 10 - 24 ปี

(มีกิจกรรม 3 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์	1. เพื่อเปิดใจร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ 20 นาที
2. ผู้ที่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และโอกาสของการติดเชื้อโรคเอดส์	1. ผู้ที่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ 20 นาที
3. ถาม - ตอบ	1. เพื่อไขข้อข้องใจ และให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการคุมกำเนิด 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้	1. ถาม – ตอบ (เพศสัมพันธ์ และการคุมกำเนิด) 40 นาที 2. สาธิตวิธีการคุมกำเนิด 20 นาที

กลุ่มอายุมากกว่า 24 ปี ขึ้นไป

(มีกิจกรรม 3 ชุด)

ชุดกิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. สุขภาพ	1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้	1. พูดคุย และสาธิตวิธีการออกกำลังกายแบบต่างๆ 20 นาที
2. อาหาร - สมุนไพร	1. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของสมุนไพรที่ถูกต้อง	1. นำเสนอรูปภาพพร้อมอธิบาย 20 นาที 2. ถาม – ตอบ 20 นาที
3. โรคเอดส์	1. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์และการป้องกัน 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้	1. พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ 15 นาที 2. อธิบายถึงการอยู่รวมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ 15 นาที 3. สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย 10 นาที

โดยสรุปแล้ว ในการลงปฏิบัติการในชุมชน ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนแต่ละกลุ่มได้ปรับกิจกรรมที่กำหนดไว้ออกเป็น 3 ชุด ตามกลุ่มวัยของผู้มาร่วมกิจกรรมเหมือนกันหมดทั้ง 3 ทีม

3.2.1 ชุดกิจกรรมสำหรับกลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี

สำหรับกลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปีหรือในกลุ่มเด็กนั้น รูปแบบกิจกรรมที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นการเล่นเกมสอดแทรกความรู้ในเรื่องของสมุนไพร การออกกำลังกาย สิ่งแวดล้อม และโรคเอดส์ การดำเนินกิจกรรมกับกลุ่มเด็กๆ นั้น แต่ละทีมจะมีผู้รับผิดชอบและดูแล โดยนำเด็กๆ เล่นเกมที่ให้ความรู้ในเรื่องดังกล่าว โดยเกมที่ให้ความรู้เกี่ยวกับสมุนไพร จะเป็นลักษณะของการเปิดแผ่นป้ายรูปภาพสมุนไพร แล้วให้เด็กๆ ตอบว่ารูปภาพที่เห็นคือสมุนไพรที่มีชื่อว่าอะไร มีประโยชน์หรือสรรพคุณอย่างไรบ้าง การออกกำลังกายก็จะใช้วิธีที่ให้เด็กๆ ได้คิดท่าการออกกำลังกายเอง โดยแบ่งเป็นทีม แต่ละทีมจะต้องคิดท่าการออกกำลังกายพร้อมทั้งนำเสนอท่าการออกกำลังกายที่คิดให้พร้อมเพรียงกัน และต้องบอกประโยชน์ของท่าการออกกำลังกายที่คิดขึ้นด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้เด็กๆ ได้ฝึกความสามัคคีและความพร้อมเพรียงในหมู่คณะ ในเรื่องของสิ่งแวดล้อมทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจะให้เด็กๆ แบ่งกลุ่มกันเก็บขยะในพื้นที่ที่ใกล้ตัว พร้อมทั้งสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบๆบริเวณที่จัดกิจกรรม จากนั้นผู้ที่นำกิจกรรมก็จะถามถึงที่มาของขยะเหล่านั้น และอธิบายถึงวิธีการกำจัดขยะเหล่านั้นด้วย พร้อมทั้งพูดถึงการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมแบบง่ายๆ และแบ่งกลุ่มให้เด็กๆ ช่วยกันวาดภาพเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ส่วนในเรื่องโรคเอดส์ก็จะมีข้อมูลง่ายๆ เช่น โรคเอดส์คืออะไร ติดต่อได้อย่างไร และมีวิธีการป้องกันอย่างไร

กิจกรรมในกลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี

1. ละลายพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าแสดงออก
2. เพื่อเปิดใจและร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
3. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของคน
4. เพื่อสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด
5. เพื่อเป็นสื่อในการพัฒนาบุคลิกภาพ

กิจกรรม

1. เกมละลายพฤติกรรม (30 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเป็นกันเองกับผู้ทำกิจกรรม
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทำกิจกรรม เกมละลายพฤติกรรม (30 นาที)

ผู้ดำเนินรายการนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมเล่นเกมต่างๆ

2. สิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกา หรือดินสอ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม

ขั้นตอนการทำกิจกรรม แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มไปสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมีอะไรบ้าง โดยแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน
4. ผู้ดำเนินรายการสรุปกิจกรรม และให้คะแนนกลุ่มที่สามารถบันทึกสิ่งแวดล้อมได้มากที่สุด

3. การออกกำลังกาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกกระบวนการคิด และมีความกล้าแสดงออก
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มแล้วให้เสนอท่าทางการออกกำลังกาย (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทำกิจกรรม การออกกำลังกาย (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มคิดท่าการออกกำลังกายกลุ่มละ 1 ท่า
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอท่าการออกกำลังกายของกลุ่มตัวเองโดยพร้อมเพรียงกัน โดยวนไปทีละกลุ่มจนหมดท่าออกกำลังกายที่สามารถคิดได้
4. ผู้ดำเนินรายการสรุปกิจกรรม และให้คะแนนกลุ่มที่คิดท่าออกกำลังกายได้มากที่สุด

4. สมุนไพรใกล้ตัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และรับประทานสมุนไพรมากขึ้น

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพร (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง

4. ป้ายชื่อ
5. กล่องใส่สมุนไพร
6. สมุนไพร ดังต่อไปนี้ ขิง ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด มะนาว ลูกมะกรูด กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่
7. กระดาษ A4
8. ปากกา หรือดินสอ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และหันมาสนใจรับประทานสมุนไพรมากขึ้น

ขั้นตอนการทำกิจกรรม สมุนไพรใกล้ตัว (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนใช้มือลูบคลำสมุนไพรที่อยู่ในกล่อง โดยไม่ให้เห็นสมุนไพรที่อยู่ในกล่อง แล้วให้จดบันทึกว่าในกล่องมีสมุนไพรอะไรอยู่บ้าง
3. ผู้ดำเนินรายการสรุป และให้คะแนนสำหรับกลุ่มที่ตอบถูกมากที่สุด

5. ยาเสพติด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่/ สุรา/ยาบ้า)
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด

กิจกรรม

1. แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกาเมจิก
7. ภาพประกอบการศึกษา เรื่อง อันตรายของบุหรี่ สุรา และยาบ้า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่/สุรา/ยาบ้า)
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด

ขั้นตอนการทำกิจกรรม แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คน มาดูภาพประกอบการศึกษา แล้วนำข้อมูลที่ได้กลับไปเขียนที่กลุ่มของตนเอง
3. ผู้ดำเนินรายการสรุป และให้คะแนนสำหรับกลุ่มที่ตอบถูกมากที่สุด

6. สรุปและมอบของรางวัล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกการคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา
2. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน

กิจกรรม

1. ตัวแทนแต่ละกลุ่มสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกาเมจิก
7. ของรางวัล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถคิดทบทวนกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าที่จะพูด หรือแสดงความคิดเห็นต่อหน้าชุมชนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนการทำกิจกรรม สรุปกิจกรรม (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ร่วมทำกันมามีอะไรบ้าง และได้ประโยชน์อะไรจากการทำกิจกรรมนั้นๆ โดยให้เขียนลงในกระดาษ A4
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน
4. ผู้ดำเนินรายการสรุป และมอบของรางวัลให้แต่ละกลุ่มตามลำดับคะแนน

3.2.2 ชุดกิจกรรมสำหรับกลุ่มอายุ 10-24 ปี

สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีอายุ 10–24 ปี ความรู้ที่ให้เน้นในเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด โรคเอดส์ ยาเสพติด และการออกกำลังกาย การให้ความรู้นั้นจะเป็นไปในลักษณะของการพูดคุยแบบเป็นกันเอง การแลกเปลี่ยนทัศนคติซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเปิดใจยอมรับเพื่อการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ง่ายยิ่งขึ้น เนื้อหาที่พูดคุยกันในเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดนั้นจะเป็นไปในเรื่องของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ทัศนคติของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การคุมกำเนิดด้วยวิธีแบบธรรมชาติและวิธีสมัยใหม่ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และวิธีการคุมกำเนิดของผู้เข้าร่วมกิจกรรมเมื่อมีเพศสัมพันธ์ เนื้อหาที่พูดคุยในเรื่องของโรคเอดส์จะโยงมาจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่มีการสวมถุงยางอนามัย หรือพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อโรคเอดส์ ความเป็นมาของโรคเอดส์ การติดต่อและการป้องกัน การเปิดใจยอมรับผู้ที่ติดเชื้อเอดส์ การอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ และการดูแลตนเองหรือผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์ การสาธิตวิธีการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกวิธี ส่วนเนื้อหาที่พูดคุยในเรื่องของยาเสพติดจะเน้นในเรื่องของผลกระทบของยาเสพติดที่มีต่อสังคม โทษภัยของยาเสพติดที่มีต่อร่างกาย โดยเฉพาะบุหรี่จะมีการสาธิตโดยใช้ปอดจำลอง เพื่อให้เห็นถึงโทษของบุหรี่ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น และการปฏิเสธเมื่อมีผู้อื่นมาชักชวนให้เสพยาเสพติด ส่วนความรู้ในเรื่องของการออกกำลังกายนั้นจะแทรกไปในความรู้เรื่องของโรคเอดส์ และยาเสพติด

กลุ่มอายุ 10–24 ปี

1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปิดใจร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน

กิจกรรม

1. แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (20 นาที)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสัมพันธภาพที่ดีและเปิดใจยอมรับผู้ดำเนินกิจกรรม

ขั้นตอนการทำกิจกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์ (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยแลกเปลี่ยนทัศนคติกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

2. ผู้ที่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และโอกาสของการติดเชื้อโรคเอดส์

กิจกรรม

1. ผู้ที่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ (20 นาที)

อุปกรณ์

1. กระจกเงา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ในเรื่องของโรคเอดส์ และตระหนักถึงปัญหา

ขั้นตอนการทำกิจกรรม ผู้มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่องกระจกเงาที่เตรียมไว้ แล้วอธิบายว่าผู้ที่อยู่ในกระจกเงาคือผู้ที่มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ พร้อมทั้งอธิบายถึงปัญหา โอกาสของการติดเชื้อ และการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้ป่วยที่ติดเชื้อเอดส์

3. ถาม – ตอบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อไขข้อข้องใจ ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการคุมกำเนิด
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. ถาม – ตอบ เพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด (40 นาที)
2. สาธิตวิธีการคุมกำเนิด (20 นาที)

อุปกรณ์

1. ถุงยางอนามัย
2. ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดต่าง ๆ
3. ปฏิทินการนับระยะปลอดภัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้

ขั้นตอนการทำกิจกรรม ถาม – ตอบ เพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด (40 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์ และการคุมกำเนิด

ขั้นตอนการทำกิจกรรม สาธิตวิธีการคุมกำเนิด (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมสาธิตวิธีการคุมกำเนิด พร้อมทั้งบอกข้อดี – ข้อเสียของการคุมกำเนิดในวิธีต่างๆ

3.2.3 ชุดกิจกรรมสำหรับกลุ่มอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป

สำหรับผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีอายุตั้งแต่ 25 ปีขึ้นไป สาระที่จะให้ความรู้จะเน้นในเรื่องสมุนไพร การออกกำลังกาย การบริโภคอาหารและอาหารปลอดภัย โรคเอดส์ และพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติด ทั้งนี้เพื่อเป็นการสังเกตพฤติกรรมของลูกหลานตนเอง การให้ความรู้นั้นจะเป็นลักษณะของการพูดคุยแบบเป็นกันเอง พร้อมทั้งมีตัวอย่างประกอบการให้ความรู้ เช่น รูปภาพ ตัวอย่างผลิตภัณฑ์หรือพืชผักสมุนไพร เป็นต้น เนื้อหาความรู้ในเรื่องของสมุนไพรนั้นจะเป็นในเรื่องของพืชผักสมุนไพรและสรรพคุณทางยา สมุนไพรแปรรูป เช่น ลูกประคบ สมุนไพรอบตัว ชาชงสมุนไพร เป็นต้น โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นถึงความสำคัญของสมุนไพร เนื้อหาในเรื่องของการออกกำลังกายนั้นจะเน้นในเรื่องการสาธิตท่าทางการออกกำลังกาย ท่าโยคะง่ายๆ การใช้นิ้วนวดตามศีรษะเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทำท่าทางตามตัวอย่างการสาธิตด้วย เนื้อหาความรู้ในเรื่องของการบริโภคอาหารและอาหารปลอดภัยนั้น จะเป็นในเรื่องของธาตุเจ้าเรือนกับการรับประทานอาหารให้ตรงตามธาตุ เพื่อเป็นการปรับสมดุลธาตุของตนเอง การรับประทานอาหารตามสุขบัญญัติ 9 ประการ การเลือกรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับวัย วิธีการเลือกซื้อหรือสังเกตอาหารที่ปลอดภัยปราศจากสารปนเปื้อนในอาหาร และผลกระทบของการบริโภคอาหารที่มีสารปนเปื้อนต่อร่างกาย เนื้อหาความรู้ในเรื่องของโรคเอดส์นั้นจะเน้นในเรื่องของประวัติความเป็นมาของโรค การติดต่อและการป้องกัน การดูแลรักษาสุขภาพของตนเองเมื่อติดเชื้อ และผู้ป่วยอื่น ส่วนพฤติกรรมของผู้ติดยาเสพติดจะเน้นการสังเกตลักษณะของลูกหลานหรือคนใกล้ชิดที่ติดยาเสพติด เพื่อเป็นการดูแลป้องกันเยาวชนให้ห่างไกลยาเสพติดอีกทางหนึ่ง

กลุ่มอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป

1. สุขภาพ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันและเผยแพร่ให้กับผู้อื่นได้

กิจกรรม

1. พูดคุยและสาธิตวิธีการออกกำลังกายแบบต่างๆ (20 นาที)

อุปกรณ์

1. ไม้พลอง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นตอนการทำกิจกรรม สุขภาพ (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมพูดคุยและสาธิตวิธีการออกกำลังกายแบบต่าง ๆ

2. อาหาร – สมุนไพร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของสมุนไพรที่ถูกต้อง

กิจกรรม

1. นำเสนอรูปภาพอาหารและสมุนไพร พร้อมอธิบาย (20 นาที)
2. ถาม – ตอบ (20 นาที)

อุปกรณ์

1. ภาพประกอบการศึกษา เรื่อง อาหารปลอดภัย และสมุนไพร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงประโยชน์ของสมุนไพรที่ถูกต้อง

ขั้นตอนการทำกิจกรรม นำเสนอรูปภาพอาหารและสมุนไพร พร้อมอธิบาย (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมนำเสนอรูปภาพอาหารและสมุนไพร พร้อมทั้งให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการทำกิจกรรม ถาม – ตอบ (20 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมซักถามข้อสงสัยในเรื่องของอาหารปลอดภัยและสมุนไพร

3. โรคเอดส์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และการป้องกัน
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้

กิจกรรม

1. พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ (15 นาที)
2. อธิบายถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ (15 นาที)
3. สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย (10 นาที)

อุปกรณ์

1. ภาพประกอบการศึกษาเรื่องโรคเอดส์
2. ถุงยางอนามัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และทราบถึงวิธีการป้องกัน
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่กับผู้อื่นได้

ขั้นตอนการทำกิจกรรม พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ (15 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ขั้นตอนการทำกิจกรรม การอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ (15 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์

ขั้นตอนการทำกิจกรรม สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย (10 นาที)

ผู้ดำเนินกิจกรรมสาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

3.3 รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน

กิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจัดขึ้นในโรงเรียนทั้งหมด 73 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลจะมีรูปแบบเดียวกันหมด คือ ประกอบด้วย**กิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม** ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนหรือทีมอาสาสมัครเยาวชนได้จัดเตรียมไว้สำหรับใช้กับทุกทีมที่ลงปฏิบัติการในโรงเรียน โดยใช้เวลาในการจัดประมาณโรงเรียนละชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง แต่จะมีการปรับรูปแบบกิจกรรมที่เตรียมไว้ให้เข้ากับสถานการณ์ของโรงเรียนแต่ละแห่ง โดยพิจารณาจากอายุและระดับชั้นเรียนของกลุ่มเป้าหมาย

ชุดกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน	ระดับชั้น			
	ป.5-6	ม.2	ม.4-5	ปวช.1-2 และ ปวส.1
กิจกรรมที่ 1 แนะนำโครงการ/ทีมอาสาสมัคร	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 2 สร้างความสัมพันธ์/ออกกำลังกาย	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3 ให้ความรู้				
กิจกรรมที่ 3.1 เพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น	-	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3.2 ชายคิด หญิงคิด	-	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3.3 การคุมกำเนิด	-	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3.4 โรคเอดส์	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3.5 ยาเสพติดให้โทษ	✓	✓	✓	✓
กิจกรรมที่ 3.6 อาหารสุขภาพ/พืชสมุนไพร/สิ่งแวดล้อม	✓	-	-	-
กิจกรรมที่ 4 แจกใบสมัคร/แบบประเมินผลการจัดกิจกรรม/มอบของที่ระลึก	✓	✓	✓	✓

3. 3. 1 กิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม

3.3.1.1 กิจกรรมแรก : แนะนำโครงการ/ทีมงานอาสาสมัคร

(ใช้เวลาประมาณ 5 นาที)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของโครงการ วัตถุประสงค์ในการจัด และกิจกรรม
2. เพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองระหว่างทีมงานกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

วิธีการ

1. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนยืนเรียงแถวด้านหน้าห้องที่ใช้จัดกิจกรรม โดยมีอาสาสมัคร 1 คน แนะนำโครงการ
2. ให้อาสาสมัครเยาวชนแต่ละคนแนะนำตัวเอง
3. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำชื่ออาสาสมัครแต่ละคนแล้วทวนชื่ออาสาสมัครพร้อมๆ กันอีกครั้ง

3.3.1.2 กิจกรรมที่ 2 : สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย

(ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างความสนุกสนาน เป็นกันเอง และสร้างความคุ้นเคยระหว่างทีมงานอาสาสมัครเยาวชนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มดำเนินกิจกรรม

วิธีการ

ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เล่นเกมแบบมีส่วนร่วม

ตัวอย่างเกมในการสร้างความสัมพันธ์

1. เกมทดสอบสุขภาพ

ให้นักเรียนทุกคนยกมือขวาขึ้น จากนั้นให้พับนิ้วกลางลง และวางมือลงบนหน้าขาของตนเอง แล้วให้นักเรียนเริ่มกระดิกนิ้วทีละนิ้วตามคำสั่งของผู้จัดกิจกรรม โดยแต่ละนิ้วมีความหมายดังนี้

- กระดิกนิ้วโป้ง ถ้าใครกระดิกนิ้วโป้งได้เร็วแสดงว่าเป็นคนสติปัญญาดี ฉลาด
- กระดิกนิ้วชี้ ถ้าใครกระดิกนิ้วชี้ได้เร็วแสดงว่าเป็นคนมีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรงดี
- กระดิกนิ้วก้อย ถ้าใครกระดิกนิ้วก้อยได้เร็วแสดงว่าเป็นคนหน้าตาดี
- กระดิกนิ้วนาง (ซึ่งความเป็นจริงแล้วกระดิกได้ยากมาก) ถ้าใครกระดิกได้เร็วแสดงว่าเป็นคนมีสมรรถภาพทางเพศสูง

การเล่นเกมนี้จะสอดแทรกมุขตลก ๆ ลงไปด้วยในการบรรยายความหมายของแต่ละนิ้ว หรือใช้ท่าทางประกอบในการเล่นเกม โดยมีอาสาสมัครในการเล่นเกมนี้ 2 คน เกมนี้สามารถดึงดูดความสนใจ ความสนุกสนานจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี สังเกตได้จากการเฉลยความหมายของแต่ละนิ้วแล้วได้รับเสียงหัวเราะ เพราะเป็นเกมที่แปลกใหม่เหมาะกับวัยรุ่น และ**เกมนี้สามารถโยงเข้าสู่เนื้อหาเรื่องเพศศึกษาได้**

2. **ปรบมือตามจังหวะ**

ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนปรบมือเป็นจังหวะตามคำสั่ง แล้วให้ขานชื่อโรงเรียนของตนเองพร้อมๆ กัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม การปรบมือตามจังหวะนี้ ได้รับความสนใจจากนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามากกว่านักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ

3.3.1.3 กิจกรรมที่ 3 : การให้ความรู้

กิจกรรมการให้ความรู้**เป็นกิจกรรมที่สำคัญสุด**ในการสื่อความรู้ และสร้างทักษะชีวิตให้แก่กลุ่มวัยรุ่น ประกอบด้วย **6 กิจกรรมย่อย** แต่ละกิจกรรมใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

กิจกรรมที่ 1 : "เพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น" (ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที)
วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น 2. เพื่อให้มีความรู้เรื่องพฤติกรรมเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์เพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับตนเอง **วิธีการ** 1. แสดงละครใบ้โดยทีมอาสาสมัครเยาวชน โดยแบ่งการแสดงออกเป็นตอน แต่ละตอนจะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม 5 พฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 2. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนสรุปให้เห็นถึงผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร **มีรายละเอียดดังนี้** 1. ใช้ทีมงานอาสาสมัครชาย 2 คน คนหนึ่งแต่งเป็นชาย อีกคนหนึ่งแต่งเป็นหญิงใส่เสื้อสายเดี่ยว เอวลอย กระโปรงสั้น (ซึ่งเป็นแฟชั่นของ

กิจกรรมที่ 1 : "เพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น"
(ใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที)

วัยรุ่นปัจจุบัน) และจำลองสถานการณ์ว่าผู้ชายไปเจอผู้หญิงคนนี้ที่ศูนย์การค้าแห่งหนึ่ง แล้วเกิดปิ๊งกันเลยขอเบอร์โทรศัพท์ และได้โทรนัดไปเที่ยวกันในสถานที่แห่งหนึ่งที่ค่อนข้างเปลี่ยวและลับตาคน จากนั้นผู้แสดงทั้งสองคนจะแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของวัยรุ่น ซึ่งมีอยู่ 5 พฤติกรรมหลัก (จากการวิจัยของชมรมฟ้าสีรุ้ง) โดยแต่ละพฤติกรรมมีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการทายว่าแต่ละพฤติกรรมมีโอกาสเสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละเท่าใด และได้เฉลยผลการศึกษาของชมรมฟ้าสีรุ้งซึ่งคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ดังต่อไปนี้

พฤติกรรมที่ 1 จับมือถือแขน เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 10%

พฤติกรรมที่ 2 โอบกอด เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 20%

พฤติกรรมที่ 3 กอดจูบ เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 60%

พฤติกรรมที่ 4 ลูบคลำภายนอก เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 80%

พฤติกรรมที่ 5 ลูบคลำภายใน เป็นพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ 99.99%

2. ทีมอาสาสมัครเยาวชนสรุปให้เห็นถึงผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ เป็นต้น

กิจกรรมที่ 2 : "ชายคิด หญิงคิด" (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เห็นถึงมุมมองและความคิดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง

วิธีการ

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูรูปผู้หญิง (ขนาดโปสเตอร์)

กิจกรรมที่ 2 : "ชายคิด หญิงคิด" (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

2. ให้แสดงความเห็นต่อรูปนี้ แล้วเขียนใส่กระดาษที่แจก แยกตามเพศชายและหญิง
3. อาสาสมัครเยาวชนสรุปจากประเด็นที่ได้จากความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

อุปกรณ์

1. โปสเตอร์รูปดารา
2. กระดาษเปล่าตัดให้มีขนาดเล็กพอเหมาะกับการเขียนแสดงความคิดเห็น

มีรายละเอียดดังนี้

1. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูรูปภาพดารา (ขนาดโปสเตอร์) ซึ่งเป็นที่นิยมในปัจจุบัน มีการแต่งกายใส่ชุดสายเดี่ยว เอวลอย กระโปรงสั้น แล้วจำลองเหตุการณ์ว่าผู้หญิงคนนี้นั่งอยู่คนเดียวในสถานที่เปลี่ยว
2. สุ่มตัวอย่างเพื่อเลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีสัดส่วนของผู้ชายและผู้หญิงเท่าๆ กันแล้วแจกกระดาษเปล่าให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็น สำหรับผู้ชายให้เขียนอักษรย่อ ช. ผู้หญิงให้เขียนอักษรย่อ ญ. ไว้ที่มุมขวาด้านบนของกระดาษ แล้วให้เขียนแสดงความคิดเห็นใน 2 คำถามดังนี้

   คำถามที่ 1 ถ้านักเรียนเจอผู้หญิงแต่งกายแบบนี้แล้ว มีความคิดเห็นอย่างไร

   คำถามที่ 2 ***สำหรับผู้ชาย*** สมมุติว่าถ้าผู้หญิงในรูปภาพคนนี้เป็นแฟนจะใช้คำพูดอย่างไรในการโน้มน้าวให้ผู้หญิงคนนี้มีเพศสัมพันธ์กับตน

   สำหรับผู้หญิง ให้สมมุติตนว่าเป็นผู้หญิงในรูปภาพแล้วถ้าแฟนมาขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยจะมีวิธีการปฏิเสธอย่างไร
3. หลังจากนักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นแล้วทีมอาสาสมัครเยาวชนจะเก็บกระดาษที่นักเรียนเขียนไว้ แล้วมาอ่านให้นักเรียนทั้งหมดฟัง และมีการสอดแทรกมุขตลก หรือแสดงบทบาทสมมุติสั้นๆ ให้ทุกคนได้ดูเพื่อสร้างความสนุกสนาน และชี้ให้เห็นมุมมองและความคิดเห็นที่แตกต่างกันระหว่างผู้หญิงและผู้ชาย และถ้าต้องตกอยู่ในสถานการณ์

กิจกรรมที่ 2 : "ชายคิด หญิงคิด" (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

เช่นนั้นจะปฏิเสธอย่างไรและได้ยกตัวอย่างเด็กถูกข่มขืนและรุมโทรมจากเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในชุมชนแห่งหนึ่งมาเล่าให้ฟัง เพื่อเป็นอุทาหรณ์ไว้เตือนผู้หญิงให้ระวังตัวมากขึ้น

กิจกรรมที่ 3 : "การคุมกำเนิด" (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่ออธิบายถึงวิธีการคุมกำเนิดประเภทต่างๆ ที่นิยมใช้ในปัจจุบันทั้งวิธีสมัยใหม่และวิธีธรรมชาติ

วิธีการ

ใช้การบรรยายประกอบการให้ดูตัวอย่าง เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิด

อุปกรณ์

1. ตัวอย่างยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดฉุกเฉิน
2. แบบจำลองยาเม็ดคุมกำเนิด

มีรายละเอียดดังนี้

ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนอธิบายถึงวิธีการคุมกำเนิดประเภทต่างๆ ทั้งวิธีสมัยใหม่ และวิธีธรรมชาติ เช่น วิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิดชนิด 21 เม็ด และ 28 เม็ด ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดฉุกเฉิน การฉีดยาคุม การนับระยะปลอดภัย เป็นต้น แต่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจะเน้นวิธีการคุมกำเนิดที่นิยมใช้ในปัจจุบัน คือ ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดฉุกเฉิน รวมทั้งการนับระยะปลอดภัย เพราะจากการทำงานที่ผ่านมาทีมงานอาสาสมัครเยาวชนพบว่า ยังมีผู้ที่ไม่เข้าใจ หรือเข้าใจผิดๆ ในเรื่องยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน และการนับระยะปลอดภัย จึงนำเสนอวิธีการนี้ และพูดถึงผลของการใช้ด้วย และในระหว่างที่ทำกิจกรรมอยู่ก็จะแจกกระดาษให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เขียนคำถามที่อยากรู้ ทั้งนี้เพื่อจะได้สุ่มหรือเลือกคำถามบางคำถามมาตอบในช่วงท้ายของการทำกิจกรรม คือ ในช่วงระหว่างที่นักเรียนกรอกใบสมัครและตอบใบประเมินผล เพื่อเป็นการคั่นเวลา

กิจกรรมที่ 4 " "โรคเอดส์" (ใช้เวลาประมาณ 25 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้เรื่องการติดต่อ การป้องกัน และการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ

วิธีการ

1. เล่นเกมสัมภาษณ์ดาราเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา
2. เล่นเกมแลกน้ำเพื่อแสดงให้เห็นถึงการติดต่อของโรคเอดส์

กิจกรรมที่ 4 “ “โรคเอดส์” (ใช้เวลาประมาณ 25 นาที)

3. บรรยายให้เห็นถึงช่องทางการติดต่อของโรคเอดส์ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์
4. สาธิตการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อให้เห็นถึงวิธีป้องกันการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมถึงเป็นวิธีการป้องกันการตั้งครรภ์

อุปกรณ์

1. กระดาษเปล่ารูปสี่เหลี่ยม/ปากกา
2. โมเดลอวัยวะเพศชาย
3. ถุงยางอยามัย
4. สารฟีนอฟทาลีน/โซดาไฟ/น้ำเปล่า
5. กระบอกฉีดยา
6. กระปุกพลาสติกขนาดเล็ก

เกม : สัมภาษณ์ดารา (เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา)

1. แจกกระดาษรูปสี่เหลี่ยมให้นักเรียนทุกคน
2. พับกระดาษเป็น 4 ช่อง
3. เขียนชื่อตัวเองไว้ทางมุมกระดาษด้านขวามือ
4. เขียนหมายเลข 1-4 ลงในช่องทั้ง 4 ช่อง
5. เขียนชื่อเพื่อน 4 คนที่อยู่ใกล้ๆ ตัวและคิดว่าเป็นเพื่อนที่เราให้ความไว้วางใจลงในช่องทั้ง 4 ช่อง (ชื่อเพื่อนทั้ง 4 คนห้ามเป็นคนๆ เดียวกัน)
6. ตอบคำถามทีละข้อดังต่อไปนี้

   คำถามข้อที่ 1 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 1 ว่า เกิดวันที่เท่าไร โดยใส่เฉพาะตัวเลขเท่านั้น

   คำถามข้อที่ 2 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 2 ว่า อวัยวะส่วนใดในร่างกายที่ไม่ชอบมากที่สุด

   คำถามข้อที่ 3 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 3 ว่า สถานที่ที่ไหนที่ไม่อยากไปมากที่สุด

   คำถามข้อที่ 4 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 4 ว่า เกลียดสัตว์อะไรมากที่สุด
7. หลังจากที่ถามเสร็จแล้วทีมงานอาสาสมัครเยาวชน 1 คน จะออกมาบอกว่าคำถามที่ถามไปชุดแรกนั้นเป็นคำถามที่หยิบมาผิดที่จริงแล้วมีคำถามอีกชุดหนึ่งที่อยากจะถามแต่ไม่เป็นไรให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใช้คำตอบชุดแรกแทนคำตอบชุดที่ 2

เกม : สัมภาษณ์ดารา (เพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา)

คำถามชุดที่ 2

คำถามข้อที่ 1 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 1 ว่ามีแฟนมาแล้วทั้งหมดกี่คน

คำถามข้อที่ 2 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 2 ว่า อยากให้แฟนจูบคุณตรงไหน

คำถามข้อที่ 3 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 3 ว่า ในอนาคตถ้าอยากจะแต่งงานจะไปแต่งงานที่ไหน

คำถามข้อที่ 4 ถามเพื่อนที่อยู่ในช่องที่ 4 ว่าคุณอยากมีแฟนหน้าตาเหมือนอะไร

ตัวอย่างเกมสัมภาษณ์ดารา (สุ่มเลือกคำตอบจากกลุ่มตัวอย่าง)

คำถามชุดที่ 1	คำตอบ	คำถามชุดที่ 2
1. ให้ถามเพื่อนว่าเกิดวันที่เท่าไร	**30**	1. คุณเคยมีแฟนมาแล้วทั้งหมดกี่คน
2. ให้ถามเพื่อนว่าเกลียดอวัยวะส่วนใดในร่างกาย	**ก้น**	2. อยากให้แฟนจูบคุณตรงบริเวณไหน
3. ให้ถามเพื่อนว่าสถานที่อะไรที่ไม่อยากไปเลย	**ป่าช้า**	3. ในอนาคตถ้าคิดว่าจะแต่งงานจะไปแต่งที่ไหน
4. ให้ถามเพื่อนว่าเกลียดสัตว์อะไรมากที่สุด	**ตุ๊กแก**	4. คุณอยากมีแฟนหน้าตาเหมือนอะไร

เกมนี้สร้างความสนุกสนานให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก สังเกตจากที่มีการเฉลยคำถามชุดที่ 2 แล้วทุกคนก็จะหัวเราะสนุกสนานและให้ความสนใจมาก ๆ หลังจากนั้นจึงขออาสาสมัคร 4 คนมาเป็นตัวแทนในการเล่นเกมแลกน้ำเพื่อโยงเข้าสู่ความรู้เรื่องโรคเอดส์

เกม : แลกน้ำ

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4 คนมาออกมาเล่น โดยจำลองเหตุการณ์ว่าทั้ง 4 คนนี้เป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ เช่น เที่ยวสถานบริการ ใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน หรือเที่ยวสถานบันเทิงต่างๆ จึงไม่สามารถทราบได้ว่าใครเป็นผู้ที่ติดเชื้อเอดส์บ้าง เนื่องจากเชื้อเอดส์ไม่สามารถดูได้ด้วยตาเปล่า จึงต้องทำการตรวจเลือด ในการเล่นนั้นได้สมมติให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 มาตรวจเลือดที่คลินิกแห่งหนึ่งเพื่อหาเชื้อ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 คน ออกมาเลือกขวดน้ำ

เกม : แลกน้ำ

คนละขวดเพื่อใช้เป็นขวดเลือดของตัวเอง แล้วทีมงานอาสาสมัครเยาวชนก็จะหยดสารเข้าไปในขวดน้ำแต่ละขวด เพื่อทำการตรวจถ้าขวดน้ำของใครเปลี่ยนเป็นสีแดง แสดงว่าผู้นั้นติดเชื้อเอดส์ โดยทีมงานอาสาสมัครเยาวชนกำหนดให้มีผู้ติดเชื้อเอดส์ 1 คน พอได้ผู้ติดเชื้อเอดส์เรียบร้อยแล้วก็จะแจกของรางวัลให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอีก 3 คนที่ไม่มีเชื้อเอดส์ แล้วให้กลับไปนั่งที่เดิม สำหรับคนที่สมมุติว่าตรวจแล้วติดเชื้อเอดส์ จะถูกถามถึงความรู้สึกว่าถ้าในชีวิตจริงติดเชื้อเอดส์จะทำอย่างไร

2. จากนั้นทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้โยงเกมแลกน้ำเข้ากับเกมสัมภาษณ์ดารา โดยขอดูรายชื่อเพื่อนทั้ง 4 คนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งถูกสมมุติว่าติดเชื้อเอดส์จากการเล่นเกมแลกน้ำ ซึ่งได้เขียนไว้ในกระดาษที่แจกไว้ให้ในตอนที่เล่นเกมสัมภาษณ์ดารา โดยเรียกให้เพื่อนทั้ง 4 คนยืนขึ้น แล้วสมมุติว่าเพื่อนทั้ง 4 คนก็ได้รับเชื้อเอดส์ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อแสดงให้เห็นว่าโรคเอดส์นั้นอยู่ไม่ไกลตัวเลย แต่กลับอยู่รอบๆ ตัวเรา หรือกับเพื่อนสนิทที่คบกันมานานก็อาจจะมีเชื้อเอดส์ได้ เอดส์อาจเกิดมาจากความไว้วางใจคนใกล้ตัว ซึ่งจุดมุ่งหมายจริงๆ ของเกมนี้ก็เพื่อต้องการสื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงพิษภัยของเอดส์ที่อยู่ใกล้ตัว และทุกคนก็มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้ถ้าประมาทและไม่รู้จักการป้องกัน แม้แต่เพื่อนสนิทหรือคนที่ไว้วางใจก็อาจติดเชื้อได้
3. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนอธิบายถึงการติดเชื้อเอดส์ จาก 4 น้ำกับ 2 ช่องทาง **4 น้ำที่มีเชื้อเอดส์** ได้แก่ น้ำเลือดหรือน้ำเหลืองหรือน้ำหนอง น้ำอสุจิของผู้ชาย น้ำกามของผู้หญิง และน้ำนมมารดาที่มีเชื้อเอดส์ **ผ่านด้วย 2 ช่องทาง** คือ ทางบาดแผลกว้าง ใหญ่ ลึก และทางเยื่อบุอ่อน ได้แก่ ดวงตา โพรงจมูก อวัยวะเพศชาย – หญิง
4. ทีมอาสาสมัครเยาวชนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูป้ายคำถามพฤติกรรมและการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ แล้วให้บอกว่าพฤติกรรมเหล่านั้นเสี่ยงหรือไม่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ โดยให้นักเรียนตอบตามที่เข้าใจเพื่อเป็นการทดสอบ จากนั้นจึงเฉลยคำตอบที่ถูกต้องพร้อมอธิบายแล้วให้เหตุผลประกอบ

การสาธิต : การใส่ถุงยางอนามัย

ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้สาธิตวิธีการใส่ถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาร่วมสาธิตด้วยโดยใช้โมเดลอวัยวะเพศชายประกอบ จากนั้นทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้อธิบายและสาธิตการใส่ถุงยางอนามัยด้วยวิธีการที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้รับความสนใจอย่างมากพร้อมกับความสนุกสนาน โดยทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจะสอดแทรกมุขตลกลงไปด้วยเพื่อลดความเขินอายของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่ 5 : "ยาเสพติดให้โทษ" (ใช้เวลาประมาณ 10 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมรู้ถึงพิษภัยและปัญหาของยาเสพติดและสถานการณ์ของยาเสพติดในปัจจุบัน

วิธีการ

1. สาธิตการสูบบุหรี่ด้วยแบบจำลองปอด
2. สรุปและสอดแทรกถึงโทษของบุหรี่
3. ให้ดูวีซีดีการผ่าตัดปอด (กรณีมีเครื่องฉายวีซีดี)

มีรายละเอียดดังนี้

1. ให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม 1 หรือ 2 คน ออกมาสาธิตการสูบบุหรี่โดยใช้แบบจำลองปอด
2. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนสรุปเนื้อหาเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของบุหรี่ และให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้เปรียบเทียบการสูบบุหรี่กับยาเสพติดชนิดอื่นๆ ที่รุนแรงกว่า ว่าจะมีผลกระทบต่อสุขภาพอย่างไรบ้าง เนื่องจากบุหรี่เป็นยาเสพติดที่ใกล้ตัว สามารถหาซื้อได้ง่ายและไม่ผิดกฎหมาย นอกจากนี้บุหรี่ยังเป็นจุดเริ่มต้นของการนำไปสู่ยาเสพติดชนิดอื่น ๆ ที่รุนแรงกว่า ไม่ว่าจะเป็น ยาบ้า เฮโรอีน กัญชา เป็นต้น
3. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้เล่าถึงประสบการณ์จริงของผู้ที่เป็นมะเร็งกล่องเสียงเนื่องจากการสูบบุหรี่แล้วต้องตัดกล่องเสียง และกล่าวถึงผลกระทบที่ตามมาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้เห็นภาพมากยิ่งขึ้น
4. ถ้าทางโรงเรียนมีเครื่องเล่นวีซีดี ทีมงานก็จะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ดูวีซีดีการผ่าตัดปอดซึ่งเป็นผลจากการสูบบุหรี่ด้วย

กิจกรรมที่ 6 : "พืชสมุนไพร" (ใช้เวลาประมาณ 15 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้เรื่องสมุนไพร และประโยชน์จากการบริโภค

วิธีการ

1. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูแผนภาพรูปสมุนไพรชนิดต่างๆ ทีละรูป
2. ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบอกถึงประโยชน์ของสมุนไพรชนิดนั้นๆ

อุปกรณ์

แผ่นภาพรูปสมุนไพรชนิดต่างๆ และกระดาษ A4

มีรายละเอียดดังนี้

1. แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นกลุ่มย่อยตามความเหมาะสม
2. ให้แต่ละกลุ่มดูรูปสมุนไพรชนิดต่างๆ ทีละรูปอย่างรวดเร็ว
3. ให้แต่ละกลุ่มเขียนสรรพคุณของสมุนไพรชนิดนั้นๆ ในกระดาษ A4 ทีละชนิดจนครบตามที่ทีมงานจัดเตรียมมา
4. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนให้คะแนนแต่ละกลุ่ม ประกาศคะแนน และมอบรางวัล
5. สรุปเกี่ยวกับสรรพคุณและประโยชน์ของสมุนไพรแต่ละชนิด

3.3.1.4 กิจกรรมที่ 4 : แจกใบสมัคร แบบประเมินผล และมอบของที่ระลึก

เป็นกิจกรรมสุดท้าย (ใช้เวลาประมาณ 20 นาที)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้กรอกแบบประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม และให้ผู้ที่สนใจได้สมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จากนั้นมอบของที่ระลึก กล่าวขอบคุณอาจารย์และปิดการจัดกิจกรรม

วิธีการ

1. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนแจกใบสมัครให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนใจให้กรอกรายละเอียดแล้วส่งกลับให้ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนทันที
2. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนแจกแบบประเมินการจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ประเมินผลการจัดกิจกรรมแล้วส่งกลับให้กับทีมงานเช่นกัน

3.3.2 การปรับกิจกรรมที่กำหนดให้ตรงและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

จากรูปแบบกิจกรรมที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นสำหรับการจัดในโรงเรียนนั้น ในทางปฏิบัติทีมงานอาสาสมัครเยาวชนไม่สามารถจัดได้เต็มรูปแบบเหมือนตามที่กำหนดไว้ เพราะต้องใช้เวลามากถ้าจะจัดให้ครบทุกกิจกรรมโดยเฉพาะกิจกรรมย่อยเกี่ยวกับการให้ความรู้ ซึ่งมีหลายกิจกรรมมาก เพราะในการลงปฏิบัติการ ทีมอาสาสมัครเยาวชนมีเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ชั่วโมง เนื้อหาและวิธีการที่นำเสนอจึงมีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละโรงเรียน และแตกต่างกันออกไปตามระดับชั้นของกลุ่มเป้าหมายที่มาเข้าร่วมกิจกรรม แต่ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนก็พยายามให้ครอบคลุมองค์ความรู้ทั้งหมดใน 6 เรื่อง 6 มิติ

3.4 การฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

3.4.1 วัตถุประสงค์หลัก การจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม เป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการสร้างและขยายเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเพื่อสุขภาพและสังคมในสถานศึกษาทุกระดับในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.4.2 เป้าหมาย ในการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนครั้งนี้มีทั้งหมด 4 ข้อด้วยกันคือ

1. มีนักเรียนเข้ารับการฝึกอบรมไม่ต่ำกว่า 70 คน จาก 10 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. มีการ**จัดตั้งชมรม**อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ทำกิจกรรมด้านสุขภาพ โรงเรียนละ 1 ชมรม
3. นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมสามารถ**กลับไปดำเนินการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของตนเอง**ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. **มีการขยายเครือข่ายภายในโรงเรียน**เพื่อให้นักเรียนคนอื่นๆที่ไม่ได้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

3.4.3 นักเรียนที่เข้าร่วมฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

ในการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนครั้งนี้ได้ทำการคัดเลือกโรงเรียนที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเคยเข้าไปจัดกิจกรรมและได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจำนวน 10 โรงในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล แต่มีอยู่ 2 โรงที่ไม่สามารถส่งนักเรียนเข้าร่วมการฝึกอบรมในครั้งนี้ได้ จึงมีโรงเรียนที่ส่งนักเรียนเข้าร่วมฝึกอบรมครั้งนี้รวม 8 โรง เป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษา 1 โรง โรงเรียนระดับมัธยมศึกษา 5 โรง และโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา 2 โรง มีนักเรียนเข้ารับ

การฝึกอบรมทั้งสิ้น 58 คน และมีครูหรืออาจารย์จากโรงเรียนทั้ง 8 แห่ง เข้าร่วมฝึกอบรมด้วย 12 คน (รายชื่อโรงเรียน นักเรียน ครูหรืออาจารย์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนอยู่ในภาคผนวกที่ 8)

3.4.4 ระยะเวลาและเนื้อหาในการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

การจัดฝึกอบรมครั้งนี้ใช้เวลาทั้งหมดรวม 3 วัน เริ่มตั้งแต่วันที่ 21-23 มกราคม 2548 (กำหนดการจัดฝึกอบรมอยู่ในภาคผนวกที่ 9) เริ่มวันแรกด้วยปาฐกถาเรื่อง **"เยาวชนกับการส่งเสริมสุขภาพ"** โดยคุณสุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ได้กล่าวถึงสถานการณ์ปัญหาที่เกิดกับเยาวชนไทยในปัจจุบัน เช่น วัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยลง ปัญหาการดื่มสุราและการสูบบุหรี่ เป็นต้น และได้กล่าวถึงความเป็นมาของโครงการอย่างสั้นๆ

ตามด้วยการบรรยายเรื่อง **"การสร้างระบบอาสาสมัคร"** โดยมีแพทย์หญิงเพ็ญศรี กระหม่อมทอง จากกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เป็นวิทยากรบรรยายถึงการมีสุขภาพดีของคนทั่วไป และได้พูดถึงโครงการสุขภาพของเยาวชนไทย ที่ดำเนินการโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เช่น โครงการ อย.น้อย โครงการเยาวชนสาธารณสุขในโรงเรียน (ยสร.) แนะนำเว็บไซต์ของกรมอนามัยที่เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านสุขภาพของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ (www.anamai.moph.go.th/phs)

จากนั้นทางทีมงานในโครงการได้แนะนำตัวและชี้แจง**วัตถุประสงค์ในการจัดฝึกอบรม**ว่าต้องการให้เยาวชนที่ได้รับการฝึกอบรมกลับไปเป็นแกนนำนักเรียนในโรงเรียนของตน โดยให้เริ่มคิดหารูปแบบของการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในโรงเรียน แล้วให้เขียนเป็นโครงการเข้ามาขอรับทุนสนับสนุนภายในวันที่ 26 มกราคม 2548 โดยมีงบประมาณสนับสนุนต่อโครงการอยู่ในวงเงินประมาณ 2,000-5,000 บาท

ต่อมาในช่วง**บ่ายแรก**ของการฝึกอบรม เป็นการเรียนรู้**บทบาทและหน้าที่ของการเป็นแกนนำนักเรียน**อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม โดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเป็นวิทยากร มีการฉายภาพนิ่งของการทำกิจกรรมตั้งแต่ครั้งแรกที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจำนวน 29 คนได้เข้ารับการฝึกอบรมเมื่อวันที่ 4-7 ตุลาคม 2547 ตามด้วยการลงทำกิจกรรมในชุมชน 37 แห่ง และการจัดกิจกรรมในโรงเรียน 73 แห่ง ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนทั้งหมดได้เห็นกระบวนการทำกิจกรรมและพัฒนาการของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มแรก รวมทั้งนำเสนอภาพที่ได้จากการทำกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนตลอดระยะเวลา 3 เดือน และภาพที่ได้เผยแพร่ทางทีวีช่อง 11 ในรายการบัณฑิตไทย

ช่วงบ่ายหลังเป็นการ**ละลายพฤติกรรม**โดยให้นักเรียนทั้งหมดที่เข้ารับการฝึกอบรมได้เล่นเกมร่วมกัน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างความสนุกสนาน ตามด้วยการถ่ายทอดเทคนิคในการสื่อสารกับวัยรุ่น โดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้แบ่งนักเรียนที่เข้ารับการอบรมทั้งหมดออกเป็น 3 กลุ่ม สมมุติให้กลุ่มที่หนึ่งเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว กลุ่มที่สองเป็นประเทศที่ด้อยพัฒนา และกลุ่มที่สามเป็นผู้สังเกตการณ์โดยกำหนดให้ประเทศที่พัฒนาแล้วมีหน้าที่พัฒนาประเทศที่ด้อยพัฒนา โดยการเข้ามาอยู่ในประเทศที่ด้อยพัฒนา กิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อสื่อให้นักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมทราบว่า

การที่จะเข้าไปทำงาน ณ ที่ใดก็ตาม ควรมีความรู้ความเข้าใจขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และค่านิยมของคนในพื้นที่นั้นๆ ให้ดีเสียก่อน เพื่อที่จะได้ทำงานง่ายขึ้นและช่วยลดปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้นในการทำงานลงได้

ช่วงค่ำเป็นการสร้างความสัมพันธ์ โดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนใช้วิธีการเล่นเกมเป็นตัวสานความสัมพันธ์ เพื่อสร้างความสนุกสนาน ความคุ้นเคยในกลุ่มนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมให้มากยิ่งขึ้น และมีพิธีรับขวัญโดยให้คณาอาจารย์ที่มาจากโรงเรียนต่างๆ และทีมงานของโครงการผูกข้อมือรับขวัญทั้งนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมและรับขวัญทีมงานอาสาสมัครเยาวชนทุกคนด้วย

การอบรมในวันที่สอง เป็นประเด็นเรื่อง**ยาเสพติด** โดยทีมงานอาสาสมัครเยาวชนใช้เกมวัยรุ่นไทยรู้ทันสิ่งเสพติดเป็นตัวเชื่อมโยง นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนจะต้องวาดรูปตัวเองด้วยมือข้างที่ไม่ถนัด โดยให้เริ่มวาดทีละส่วนของร่างกาย เริ่มจากส่วนหัวจนถึงไหล่ และส่วนไหล่ลงมาถึงเอว จากนั้นให้เขียนชื่อจริงของตนเองไว้ที่มุมขวาด้านบนของรูปที่วาด แล้วให้พับรูปที่วาด แล้วให้ทั้งหมดนั่งรวมกันเป็นวงกลม วนรูปที่วาดและพับแล้วไปรอบๆวง จากนั้นให้หยุดวน และให้แต่ละคนแกะรูปที่หยุดอยู่ตรงด้านหน้าของตนแล้วตามหาเจ้าของรูป จากนั้นวิทยากรจึงสรุปว่าการที่เราต้องทำในสิ่งที่ไม่ถนัดและไม่อยากทำ ต้องอดทน และต้องทำให้ได้ ถ้าสามารถทำได้ก็จะช่วยให้เราสามารถหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดยาเสพติดได้ด้วยเช่นกัน เพราะหากว่าเราอดทนได้ก็จะยับยั้งชั่งใจตนเองได้

จากนั้นเป็น**การคุยเรื่องเพศอย่างไรให้โดนใจวัยรุ่น** โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกเป็นการแสดงให้เห็นถึงความคิดที่แตกต่างกันของวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ ช่วงที่สองเป็นการแสดงให้ถึงสิ่งที่วัยรุ่นอยากรู้เรื่องเพศ และสิ่งที่ผู้ใหญ่สอนเรื่องเพศให้แก่วัยรุ่น

ใน**ช่วงแรก**นั้นกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นนักเรียน**ร่วมกันแสดงความคิดเห็น**ใน 4 เรื่อง คือ 1) ในฐานะที่เราเป็นวัยรุ่นสิ่งที่อยากบอกให้ผู้ใหญ่เข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับวัยรุ่นคืออะไร 2) การปฏิบัติของผู้ใหญ่ (พ่อแม่/ครู/คนอื่นๆที่นอกเหนือจากนี้) ต่อเราในฐานะวัยรุ่น ที่เราไม่ชอบมากที่สุด คือ การปฏิบัติต่อเราแบบไหน ในเรื่องใด 3) เรื่องอะไรที่ผู้ใหญ่มักเข้าใจเราผิดๆ 4) วัยรุ่นจะทำอะไรได้บ้าง เพื่อลดช่องว่างความเข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับวัยรุ่น ส่วนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นครู ให้ช่วยกันคิดใน 4 ประเด็นเช่นกัน คือ 1) ในความคิดของผู้ใหญ่วัยรุ่นคืออะไร 2) การกระทำอะไรของวัยรุ่นที่เราเห็นแล้วไม่ชอบเลย 3) เรื่องอะไรที่วัยรุ่นไม่เข้าใจผู้ใหญ่อย่างเราเลย 4) ผู้ใหญ่ทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย (คำตอบทั้งหมดที่ได้รับอยู่ในภาคผนวกที่ 10)

ช่วงที่สอง ใช้วิธีการเช่นเดียวกันกับช่วงที่หนึ่ง คือ ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทุกคน**ร่วมกันแสดงความคิดเห็น** โดยแบ่งเป็นประเด็นสำหรับนักเรียน คือ 1) อยากรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับเพศมากที่สุด 2) สถานการณ์ทางเพศในปัจจุบันเป็นอย่างไร 3) ผู้ใหญ่บอกหรือสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่นอย่างไรบ้าง ประเด็นสำหรับครู คือ “เคยบอกหรือสอนเรื่องเพศกับวัยรุ่นอย่างไรบ้าง” (คำตอบทั้งหมดที่ได้อยู่ในภาคผนวกที่ 10)

ในช่วงบ่ายแรกของวันที่สองเป็นการเล่นเกมวัยรุ่นไทยห่างไกลเอดส์ โดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้ขออาสาสมัครนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรม ชาย 6 คน หญิง 6 คน ออกมาเล่นเกมแลกน้ำ โดยให้จับคู่กันแลกขวดน้ำที่แจกให้จนครบตามที่กำหนด จากนั้นวิทยากร 1 คน ได้หยดสารเคมีลงในขวดน้ำของทุกคน หากพบว่าน้ำในขวดของใครเปลี่ยนสีกลายเป็นสีม่วง แสดงว่าผู้นั้นติดเชื้อเอดส์ จากนั้นทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้ฉายภาพนิ่งในการแพร่กระจายเชื้อเอดส์ และสรุปให้เห็นถึงการแพร่กระจายของเชื้อเอดส์ จากหนึ่งเป็นสอง จากสองเป็นสามต่อไปเรื่อยๆ หากยังคงมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย

ในช่วงบ่ายหลังเป็นการให้ความรู้เรื่องสมุนไพรน่ารู้และ**การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี** โดยแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 7 กลุ่ม แล้วให้ทุกคนจำสรรพคุณของสมุนไพรแต่ละชนิดไว้ ห้ามจด จากนั้นให้แต่ละกลุ่มจับฉลากเลือกรายการอาหาร และให้แต่ละกลุ่มออกมาหยิบแผ่นป้ายรูปสมุนไพรตามรายการอาหารที่กลุ่มตนเองจับฉลากได้ แล้วให้บอกสรรพคุณของสมุนไพรที่เป็นส่วนประกอบของอาหารนั้นทีละรายการและทีละกลุ่มจนครบ วิทยากรจึงสรุปถึงสรรพคุณของสมุนไพรไทย

จากนั้นวิทยากรได้ให้ทั้ง 7 กลุ่ม วาดรูปสิ่งแวดล้อมในฝัน แล้วนำเสนอแนวคิดหรือสิ่งที่คิดไว้ในรูปที่วาดมา เพื่อแสดงให้เห็นถึงการมีสิ่งแวดล้อมที่ดี และทุกคนจะมีส่วนร่วมในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีได้อย่างไร

ช่วงเย็นเป็นกิจกรรมเสริมสร้างพลานามัย โดยแบ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกเป็น 8 กลุ่ม เพื่อเข้าฐานจำนวน 4 ฐาน ที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้จัดเตรียมไว้ให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยกิจกรรมนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ รู้จักการทำงานเป็นทีม และสามารถวางแผนงานร่วมกันได้

ฐานที่ 1 ส่งไข่
ฐานที่ 2 ใส่น้ำ
ฐานที่ 3 วางระเบิด
ฐานที่ 4 กำเนิดคำ

(รายละเอียดของกิจกรรมทั้งหมดที่ใช้ในการฝึกอบรมซึ่งมี 21 กิจกรรม อยู่ในภาคผนวกที่ 11)

ในช่วงค่ำของวันที่สองเป็นการ**ระดมสมองเพื่อสร้างกิจกรรมด้านสุขภาพในโรงเรียน** โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 8 กลุ่ม แยกตามโรงเรียน แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่อยากจัดในโรงเรียนของตน แล้ว**ให้ช่วยกันเขียนเป็นโครงการ**ขึ้นมา โดยในโครงการนั้นจะต้องประกอบด้วยรูปแบบของกิจกรรม งบประมาณ และระยะเวลาดำเนินงาน

วันสุดท้ายของการฝึกอบรมเป็นการ**นำเสนอโครงการที่แกนนำนักเรียนได้ร่วมกันเขียนขึ้น** ซึ่ง**นับเป็นผลได้ที่สำคัญที่สุดของการจัดฝึกอบรมครั้งนี้** โดยหลังจากที่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้แบ่งกลุ่มผู้เข้าร่วมกิจกรรมตามโรงเรียนที่สังกัดอยู่ออกเป็น 8 โรงเรียน และให้แกนนำที่เข้ารับการอบรมของแต่ละโรงเรียนร่วมกันคิดรูปแบบของกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพที่อยากจัดในโรงเรียนของตน

และให้เขียนเป็นโครงการเพื่อขอรับทุนสนับสนุนในช่วงค่ำของคืนที่ผ่านมาแล้ว ในช่วงเช้าของวันสุดท้ายจึงเป็นช่วงของการนำเสนอโครงการของแต่ละโรงเรียน (รายละเอียดของแต่ละโครงการอยู่ในภาคผนวกที่ 12)

จากนั้นตัวแทนคณาจารย์จากทั้ง 8 โรงเรียนได้ออกมาให้การยืนยันถึงการให้ความช่วยเหลือและเป็นแรงสนับสนุนในการจัดกิจกรรมของนักเรียนที่เป็นแกนนำในแต่ละโรงเรียน จากนั้นเป็น**พิธีมอบวุฒิบัตร**แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม ตามด้วย**พิธีอำลาอาลัย** โดยนักเรียนที่เข้ารับการฝึกอบรมทั้งหมดนั่งรวมกันบนพื้นเป็นวงกลม โดยแต่ละคนได้พูดถึงความรู้สึกตั้งแต่วินาทีแรกจนถึงวินาทีสุดท้ายเมื่อการฝึกอบรมสิ้นสุดลงว่ามีความประทับใจในสิ่งใดบ้าง และได้รับอะไรกลับไปบ้าง คณาจารย์ทั้งหมดที่มาร่วมอบรมก็ได้แสดงความคิดเห็นและความรู้สึกทั้งหมดด้วย รวมถึงความรู้สึกจากทีมงานอาสาสมัครเยาวชนที่เป็นวิทยากรในการอบรม จากนั้นเป็นการเล่นและร้องเพลงประจำโครงการ เพลง **JUNIOR HEALTH GUARD** ซึ่งแต่งทำนองและเนื้อร้อง โดย ภูวไนย พุ่มไทรทอง (เนื้อเพลงและโน้ตดนตรีอยู่ในภาคผนวกที่ 20) ทุกคนช่วยกันขับร้อง และตามด้วยการขับร้องเพลงอื่นๆ เช่น เรามีเรา ฉันจะจำเธอไปในแบบนี้ และคำสัญญา เป็นการให้สัญญาว่าจะต้องทำในสิ่งดีๆ ให้แก่กันตลอดไป

บทที่ 4
ผลการจัดกิจกรรม

ในบทนี้จะเป็นการกล่าวถึงผลการจัดกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ใน 37 ชุมชนและ 72 โรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการ โดยจะเริ่มนำเสนอผลการจัดกิจกรรมในชุมชนก่อน ตามด้วยผลการจัดกิจกรรมในโรงเรียน โดยมีข้อคิดเห็นของผู้ประเมินผลประจำทีมกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนแต่ละทีมประกอบและตามด้วยการนำเสนอผลการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

4.1 ผลการจัดกิจกรรมในชุมชน

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมทั้ง 3 ทีม ได้เริ่มลงปฏิบัติการจัดกิจกรรมในชุมชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ตั้งแต่วันที่ 12 ตุลาคม 2547 จนถึงวันที่ 6 พฤศจิกายน 2547 รวมระยะเวลาที่ลงปฏิบัติการทั้งสิ้น 26 วันติดต่อกัน โดยในช่วงแรกลงในชุมชนที่ขอมา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่ทางกองโรคเอดส์ สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร ได้เคยเข้าไปจัดกิจกรรมโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์แล้ว ทำให้การติดต่อประสานงานที่จะลงไปจัดกิจกรรมในชุมชนของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเป็นไปด้วยความสะดวก เพราะมีความพร้อมที่จะให้ทางโครงการเข้าไปจัดกิจกรรม และได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนในการประสานกับชาวบ้านเป็นอย่างดี ชุมชนเหล่านี้เป็นชุมชนที่อยู่ในเขตลาดกระบัง 12 ชุมชน เขตคลองสาน 3 ชุมชน เขตหนองจอก 5 ชุมชน เขตบางแค 6 ชุมชน เขตหนองแขม 3 ชุมชน รวมเป็น 29 ชุมชน และเป็นชุมชนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมติดต่อเอง 8 ชุมชน โดยติดต่อผ่าน คุณสุรเดช เชื้อผู้ดี จากมูลนิธิพัฒนาสุขภาพสังคม ส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่ถูกไล่ที่และเป็นชุมชนที่มีความคุ้นเคยกับผู้ประสานงาน จึงทำให้การติดต่อและประสานกับคนในชุมชนเป็นไปด้วยความสะดวก และได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ซึ่งชุมชนดังกล่าวเป็นชุมชนที่อยู่ในเขตประเวศ 5 ชุมชน เขตสายไหม 1 ชุมชน เขตคลองเตย 1 ชุมชน และเขตพระโขนง 1 ชุมชน รวมเป็นทั้งหมด 37 ชุมชน (รายชื่อชุมชนทั้งหมดอยู่ในภาคผนวกที่ 6)

รวมชุมชนทั้งหมดที่ลงจัดกิจกรรม	37	ชุมชน
เป็นชุมชนที่ขอให้ทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเข้าจัดกิจกรรม	29	ชุมชน
เป็นชุมชนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนติดต่อเอง	8	ชุมชน

4.1.1 ลักษณะการจัดกิจกรรมในชุมชน

การจัดกิจกรรมในชุมชนจะมีการแบ่งทีมอาสาสมัครเยาวชนออกเป็น 3 ทีม ทีมละ 7-8 คน ทีมรุ้งสีดำ นำทีมโดย รุ้งทอง ครามานนท์ (รุ้ง) ทีมหวานเย็น นำทีมโดย อัมพร เมฆวลัยลักษณ์ (ฝน) และทีมลับเฉพาะ นำทีมโดย รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม)

ในการเข้าทำกิจกรรมในชุมชนแต่ละชุมชน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่จะมีอายุอยู่ในช่วง 2-70 ปี แต่กลุ่มเป้าหมายคือ กลุ่มที่มีอายุ 10-24 ปี ซึ่งในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะมีกลุ่มเป้าหมายมาเข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนัก และกลุ่มที่มามากที่สุดก็คือ กลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี ดังนั้นการจัดกิจกรรมในชุมชนแต่ละครั้งทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจะมีการแบ่งหน้าที่การให้ความรู้กัน โดยจะแบ่งตามความรู้และหัวข้อที่ถนัด และจะมีผู้นำกิจกรรมหลักทีมละ 2 คน ซึ่งจะนำกิจกรรมและโยงเข้าสู่เนื้อหาต่างๆ วิธีการนำเสนอจะเป็นรูปแบบของการพูดคุยสร้างความสนิทสนมและสร้างความเป็นกันเองให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุด และในการจัดกิจกรรมในชุมชนนั้นจะแบ่งกิจกรรมออกจากกันตามกลุ่มอายุของกลุ่มเป้าหมายด้วย

4.1.2 รูปแบบการจัดกิจกรรม

ดังที่ได้กล่าวรายละเอียดไว้แล้วในบทที่ 3 รูปแบบของการจัดกิจกรรมโดยทั่วไปในชุมชนนั้นเป็นการให้ความรู้สลับกับการเล่นเกม การให้ความรู้นั้นเป็นการให้ความรู้แบบผ่านสื่อและเกมต่างๆ รวมทั้งให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเล็กหรือเป็นรายบุคคล การให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ ในสถานการณ์ที่กลุ่มคนทั้งหมดในชุมชนมีขนาดเล็กมากและกลุ่มเยาวชนเป้าหมายที่อายุ 10-24 ปี มีจำนวนไม่มาก ทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมก็จะให้ความรู้รวมกันไปเป็นกลุ่มเดียว สำหรับในสถานการณ์ที่กลุ่มคนทั้งหมดในชุมชนที่มาร่วมกิจกรรมมีขนาดกลางถึงใหญ่ และมีหลายกลุ่มวัย เช่น มีกลุ่มเด็กเล็กอายุระหว่าง 5-9 ปี กลุ่มเด็กวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-24 ปี และกลุ่มผู้ใหญ่อายุเกินกว่า 24 ปีขึ้นไปเป็นจำนวนมาก (ได้แก่ กลุ่มคนวัยทำงาน กลุ่มพ่อบ้านแม่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุ) อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมก็จะแยกกลุ่มต่าง ๆ เหล่านี้ออกจากกันแล้วจัดกิจกรรม โดยจัดความสำคัญของแต่ละมิติความรู้ให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม **แต่ข้อสำคัญก็คือต้องสื่อความรู้สุขภาพแบบองค์รวมใน 6 เรื่อง 6 มิติ ให้แก่ทุกกลุ่มวัย** ถ้าเป็นกลุ่มอายุต่ำกว่า 10 ปี ก็จะเป็นกิจกรรมเกี่ยวเนื่องกับสิ่งแวดล้อม การออกกำลังกาย สมุนไพรใกล้ตัว ยาเสพติด ถ้าเป็นกลุ่มอายุ 10-24 ปี ก็จะเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา การคุมกำเนิด โรคเอดส์ และถ้าเป็นกลุ่มอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไปก็จะเป็นกิจกรรมเกี่ยวกับเรื่องสุขภาพ อาหาร สมุนไพร และโรคเอดส์

4.1.3 สถานที่จัดกิจกรรมในชุมชน

สถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมโดยปกติแล้วทางผู้ประสานงานชุมชนจะจัดหาและอำนวยความสะดวกให้ ดังนั้น สถานที่จัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นสถานที่ที่ผู้ประสานงานชุมชนเห็นว่ามีความสะดวกและเหมาะสม เช่น ศูนย์ประชุมของชุมชน บ้านผู้นำชุมชน โรงเรียน วัด ลานกีฬาสวนสาธารณะ หรือไม่ก็เป็นสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมของชุมชนเป็นประจำ เช่น ริมถนน ใต้ร่มไม้ใหญ่ในชุมชน ธนาคารขยะชุมชน เป็นต้น

4.1.4 สื่อที่ใช้ในการให้ความรู้ในชุมชน

สื่อที่ใช้ในการให้ความรู้แบ่งออกเป็น 3 สื่อ ดังนี้

1. **สื่อบุคคล** คือกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน สื่อโดยการพูดคุย บรรยาย ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม รวมถึงการแสดงท่าทางการสาธิตต่างๆ เช่น ท่าทางการออกกำลังกาย การนวดเพื่อกระตุ้นการไหลเวียนของโลหิต เป็นต้น

2. **สื่อเอกสาร** คือสื่อที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ เช่น เอกสารที่ให้ความรู้ในเรื่องสุขภาพซึ่งได้รับความอนุเคราะห์จากหน่วยงานในกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งทางทีมอาสาสมัครเยาวชนจะแจกให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้งที่จัดในชุมชน เช่น แผ่นพับ เอกสารที่เป็นรูปเล่ม โปสเตอร์ ฯลฯ พร้อมทั้งมีการอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

3. **สื่อที่ผลิตขึ้นเอง** คือสื่อที่ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนคิดและประดิษฐ์ขึ้นเพื่อใช้ประกอบการพูดคุย บรรยาย ให้ความรู้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น โมเดลปอดจำลอง แผงตัวอย่างชาชงสมุนไพร บอร์ดประกอบการให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์ สมุนไพร การออกกำลังกาย เพศศึกษาและการคุมกำเนิด สิ่งแวดล้อม การกำจัดยุงลาย ยาเสพติด เป็นต้น

4.1.5 การประเมินผลการจัดกิจกรรมในชุมชน

ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งทีมอาสาสมัครเยาวชนจะมีการแจกแบบประเมินกิจกรรมหลังจากที่จัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้วทุกครั้ง ประกอบกับการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และด้วยการพูดคุยกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมหลังจากที่จัดกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว และทีมอาสาสมัครเยาวชนเองก็จะมีการประชุมกลุ่มเพื่อพูดคุยถึงปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม พร้อมทั้งสรุปผลการจัดกิจกรรมในแต่ละวัน ทั้งนี้ก็เพื่อหารูปแบบการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับในครั้งต่อไป แบบประเมินที่ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนแจกให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนั้นมีอยู่ 2 แบบคือ แบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมสำหรับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมจะแจกให้แก่ผู้ที่มีความสนใจมาก และเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้นจนจบ จำนวน 10 คน

ในการประเมินผลแต่ละครั้งทางทีมอาสาสมัครเยาวชนจะมีการพูดคุยเพื่อสอบถามความรู้สึกของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมเสมอ และสอบถามถึงความรู้ที่ได้รับด้วยว่าเป็นเช่นไร มีความพึงพอใจหรือไม่อย่างไร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความรู้สึกพึงพอใจและชมเชยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนว่าสามารถสื่อความรู้ได้ดี ไม่น่าเบื่อ มีรูปแบบการนำเสนอที่แปลกใหม่น่าสนใจ และอยากให้กลับมาให้ความรู้แก่กลุ่มเยาวชนที่ไม่ได้มาร่วมกิจกรรมอีกครั้ง

4.1.6 ปัญหาอุปสรรคและปัจจัยเอื้อต่อการทำงานในชุมชน

ในการจัดกิจกรรมในชุมชนของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน จะมีลักษณะการทำงานแบบแบ่งงานกันทำในทีม แบ่งออกเป็น 3 ทีม ได้แก่ ทีมรุ้งสีดำ ทีมหวานเย็น และทีมลับเฉพาะ ในแต่ละทีมจะมีสมาชิกประมาณ 6-7 คน แต่ละคนจะมีหน้าที่ต่างกันไปตามความถนัดของแต่ละคน โดยในแต่ละทีมจะมีการแบ่งหน้าที่กันชัดเจน หลังจากทำกิจกรรมในชุมชนเสร็จสิ้นในแต่ละวัน ทีมงานทั้ง 3 จะมีการประชุมและพูดคุยกันถึงรูปแบบของการทำงานเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และเล่าถึงปัญหาในการทำงานของแต่ละทีมที่ได้พบในแต่ละวัน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำปัญหาเหล่านั้นมาแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคที่ได้พบในแต่ละชุมนั้นก็จะมีคล้ายๆ กัน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

- การเดินทาง/ระยะทาง
- ปัญหาการติดต่อประสานงานของผู้ประสานงานในชุมชน
- กลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำกิจกรรมในแต่ละชุมชน/ ความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายที่มาร่วมกิจกรรม
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม
- การเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรม

- บุคลากรในทีมงานไม่เพียงพอ
- เวลาในการดำเนินกิจกรรม

4.1.6.1 ปัญหาและอุปสรรคในการเดินทาง

การเดินทางเพื่อจะเข้าไปจัดกิจกรรมในชุมชน ส่วนใหญ่ปัญหาที่พบจะเป็นระยะเวลาในการเดินทางจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเดินทางไปจัดกิจกรรมตั้งอยู่ที่ศาลายา จังหวัดนครปฐม ในช่วงแรกของการจัดกิจกรรมไปจัดที่เขตร่มเกล้าซึ่งไกลจากที่ศาลายามาก ทำให้เสียเวลาในการเดินทาง การจราจรก็ติดขัด และคนขับรถไม่ชินกับเส้นทาง บางครั้งหลงทาง ทำให้เสียเวลา ไปถึงที่หมายช้ากว่าเวลาที่กำหนด ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้ทีมอาสาสมัครเยาวชนมีเวลาน้อยหรือไม่มีเวลาเตรียมตัวก่อนจัดกิจกรรม

4.1.6.2 ปัญหาการติดต่อประสานงานของผู้ประสานงานในชุมชน

การติดต่อประสานงานในชุมชนไม่มีความชัดเจนในเรื่องของโครงการและเวลาทำให้เกิดการติดขัดและเสียเวลาในการดำเนินกิจกรรม และส่วนใหญ่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะมาช้ากว่าเวลาที่นัดหมายไว้มาก ทำให้ต้องรอ บางครั้งต้องรอนานถึง 2 ชั่วโมงก่อนที่จะทำกิจกรรม และเมื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาถึงก็จะเข้าใจผิดไม่ทราบว่ากลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเป็นใครเข้ามาทำอะไร เนื่องจากการประสานงานในเบื้องต้นไม่ชัดเจน ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความเข้าใจผิด และบางคนก็เข้าใจว่าจะมีแพทย์มาตรวจรักษา เมื่อทราบภายหลังว่าไม่ใช่แพทย์บางส่วนก็จะเดินทางกลับทันที

4.1.6.3 กลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำกิจกรรมในแต่ละชุมชน/ความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมายที่มาร่วมกิจกรรม

ในการลงจัดกิจกรรมในชุมชนในแต่ละครั้งทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจะไม่ทราบถึงข้อมูลที่เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายชัดเจน ทำให้ต้องมีการเตรียมรูปแบบการดำเนินกิจกรรมไว้

หลายรูปแบบและเลือกใช้ตามความเหมาะสมของกลุ่มที่มาร่วม เนื่องจากความแตกต่างในวัยของผู้มาร่วมกิจกรรมต่อการเตรียมงานที่จะนำเสนอหรือวิธีการนำเสนอ ทำให้เกิดอุปสรรคในการเข้าถึงกลุ่มคน เพราะความสนใจของแต่ละวัยนั้นมีแตกต่างกัน ซึ่งในชุมชนจะคละไปด้วยเด็กเล็ก กลุ่มวัยรุ่น และผู้สูงอายุ ทำให้ไม่ได้กลุ่มเป้าหมายจริงๆ ตามที่โครงการกำหนดเอาไว้ และปัญหาของจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากบ้างน้อยบ้าง ดังนั้นรูปแบบของกิจกรรมที่นำเสนอจะไม่มีรูปแบบที่ตายตัว

4.1.6.4 อุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรม

อุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการดำเนินกิจกรรมจะเป็นเรื่องของเครื่องขยายเสียง ที่ทางชุมชนบางชุมชนไม่ได้จัดเตรียมไว้ให้ หรือเครื่องขยายเสียงที่จัดเตรียมไว้ให้เกิดการชำรุด ทำให้ความสนใจของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมลดลง

4.1.6.5 การเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรม

สถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมก็มีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรม บางชุมชนจัดสถานที่จัดกิจกรรมติดถนนเกินไป ทำให้มีเสียงรบกวนของรถที่สัญจรไปมาในขณะที่ดำเนินกิจกรรมและเบี่ยงเบนความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้แบบไม่ต่อเนื่อง หรือในกรณีที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนมาก สถานที่ไม่พอรองรับกับจำนวนของผู้ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมทำให้เกิดการแออัด ซึ่งหลายครั้งทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนไม่มีโอกาสได้เห็นสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมก่อนจึงทำให้เกิดปัญหาในการเตรียมงานที่จะนำเสนอ ต้องมีการปรับเปลี่ยนแผนงานที่เตรียมมาหรือปรับรูปแบบใหม่ตลอดเวลา ทำให้การดำเนินกิจกรรมไม่ราบรื่นเท่าที่ควร และบางครั้งสถานที่ที่จัดไว้ไม่มีไฟฟ้า และบางครั้งช่วงเวลาที่ดำเนินกิจกรรมนั้นเป็นช่วงเวลาใกล้ค่ำมีแสงสว่างไม่เพียงพอจึงไม่ค่อยสะดวกในการนำเสนอในส่วนที่ต้องอาศัยแสงสว่างเพราะผู้เข้าร่วมกิจกรรมมองไม่เห็นสื่อที่ได้จัดนำเสนอ

4.1.6.6 บุคลากรในทีมงานอาสาสมัครเยาวชน

บุคลากรในทีมงาน ซึ่งในแต่ละทีมงานจะมีสมาชิกประมาณ 6-7 คน แต่ลักษณะการทำงานมี 2 แบบคละกัน คือ มีทั้งผู้ที่ทำแบบประจำ (full time) และผู้ที่ทำแบบไม่ประจำ (part time) ดังนั้นถ้ามีบุคลากรคนใดคนหนึ่งในทีมลาหยุดก็จะมีผลกระทบต่อคนอื่นๆในทีมงาน ทำให้ต้องมีหน้าที่ความรับผิดชอบเพิ่มขึ้นเนื่องจากในทีมงานแต่ละทีมจะมีการแบ่งงานและหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างชัดเจน ถ้าบุคลากรลาหยุดมากกว่า 1 คน หรือกลุ่มที่ทำงานแบบไม่ประจำบางคนยังต้องเรียนหนังสืออยู่และต้องไปเรียน หรือบางคนที่มีงานประจำที่อื่นอยู่แล้วต้องกลับไปทำงานประจำของตัวเองก็จะทำให้บุคลากรในทีมงานไม่เพียงพอและสมดุลต่อจำนวนผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้การดูแลผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่ทั่วถึงและประสิทธิภาพในการทำงานลดลง

4.1.6.7 เวลาในการดำเนินกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมในชุมชน ผู้ประสานงานจะนัดเวลาในการทำกิจกรรมให้กับทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชน รวมถึงช่วงเวลาในการทำกิจกรรม (หมายถึงช่วงเช้าหรือเย็น)

ถ้าเป็น **ช่วงเช้า** ปัญหาที่พบก็คือจะไม่ได้กลุ่มเป้าหมายตามที่ต้องการ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายต้องไปเรียนหนังสือหรือทำงาน จะเหลือแต่ผู้สูงอายุหรือแม่บ้านที่อยู่เลี้ยงลูกไม่กี่คน ทำให้มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อยและไม่ตรงกลุ่มเป้าหมาย บางครั้งทีมอาสาสมัครเยาวชนต้องเดินเคาะประตูตามบ้านเพื่อเชิญชวนให้แต่ละคนออกมาร่วมกิจกรรม และบางครั้งก็ไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควร

ช่วงเย็น ปัญหาที่พบจะเป็นเรื่องของความล่าช้าในการเข้าร่วมกิจกรรม และเสียเวลาในการรอมาก จึงเหลือเวลาในการดำเนินกิจกรรมน้อย เพราะโดยปกติแล้วพอถึงเวลาเย็นชาวบ้านจะต้องเตรียมอาหารเย็น หรือมีกิจกรรมอื่น ๆ ที่ต้องทำ เช่น เต้นแอโรบิค ซึ่งเป็นของกลุ่มแม่บ้าน เป็นต้น

4.1.7 วิธีการแก้ปัญหา

ในการจัดกิจกรรมในชุมชนทั้งหมด 37 ชุมชน ปัญหาส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องของการไม่รู้ข้อมูลเกี่ยวกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่าเป็นกลุ่มวัยใด มีจำนวนเท่าไร ทำให้ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนต้องมีการจัดเตรียมกิจกรรมไว้หลายรูปแบบ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมกิจกรรม และต้องกลับมาประชุมร่วมกันเพื่อหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน โดยมีการตกลงกันว่าในแต่ละวัน เวลา 19.00 น. จะมีการประชุมสรุปงานของแต่ละทีมในแต่ละวันที่ได้ไปทำมา โดยแต่ละคนจะต้องพูดถึงปัญหาในการทำงานว่าแต่ละคนในแต่ละทีมเจอปัญหาอะไรมาบ้างและมีวิธีแก้ปัญหานั้นอย่างไร เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนและเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้กับคนอื่นๆ รวมทั้งในการทำงานของเพื่อนร่วมงานนั้นเป็นอย่างไร ใครมีข้อผิดพลาดในเรื่องใดบ้าง ต้องแก้ไขในส่วนใด โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าทุกคนจะสามารถแนะนำการทำงานของเพื่อนร่วมงานได้ ตำหนิกันได้ แต่ห้ามโกรธกัน และต้องมีการปรับปรุงและแก้ไขในการทำงานของตัวเองให้ดีขึ้น เพื่อให้การทำงานออกมามีประสิทธิภาพมากที่สุด จากนั้นก็จะมาสรุปหารูปแบบของกิจกรรมที่ทำแล้วได้ผลที่ออกมาดีและได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเป็นโมเดลที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมในชุมชนต่อไป

4.2 ผลการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

4.2.1 จำนวนโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน ถึงวันที่ 29 ธันวาคม 2547 นั้น มีโรงเรียนที่กลุ่ม

อาสาสมัครเยาวชนได้ลงปฏิบัติการรวมทั้งสิ้น 73 แห่ง โดยครอบคลุมนักเรียนทั้งสิ้น 18,177 คน ใน 4 ระดับ (รายชื่อโรงเรียนทั้งหมดอยู่ในภาคผนวกที่ 7)

1.1 ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 15 แห่ง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 1,805 คน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในกำกับดูแลของภาครัฐทั้งหมด

1.2 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 38 แห่ง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 13,418 คน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในกำกับดูแลของภาครัฐทั้งหมด

1.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 จำนวน 10 แห่ง มีนักเรียนร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 1,424 คน เป็นโรงเรียนที่อยู่ในกำกับดูแลของภาครัฐทั้งหมด

1.4 ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.1-2 และ ปวส.1) จำนวน 10 แห่ง มีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมทั้งสิ้น 1,530 คน เป็นโรงเรียนในกำกับดูแลของภาครัฐ 4 แห่ง เอกชน 6 แห่ง

4.2.2 ระยะเวลาในการจัดกิจกรรม

ระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียนนั้น ทางโรงเรียนจะเป็นผู้กำหนดให้ ส่วนใหญ่จะให้ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเข้าทำกิจกรรมโดยเฉลี่ยประมาณ**ชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง** ส่วนช่วงเวลาหลักที่โรงเรียนกำหนดให้เข้าทำกิจกรรมนั้นแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วงเวลา คือ ช่วงเช้า 8.30-11.30 น. ช่วงกลางวัน 12.00-13.30 น. และช่วงบ่าย 13.30 น. เป็นต้นไป แต่ส่วนใหญ่แล้วทางโรงเรียนจะจัดให้ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเข้าทำกิจกรรมในช่วงบ่าย และช่วงเช้ามากกว่าช่วงเวลากลางวัน

4.2.3 สถานที่จัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้น ทางโรงเรียนได้จัดเตรียมสถานที่ไว้ให้ใน 3 ลักษณะ ดังนี้

1) ห้องประชุม โรงเรียนแต่ละแห่งจะมีห้องประชุมซึ่งมีขนาดแตกต่างกัน แต่จะมีอุปกรณ์เครื่องเสียง โต๊ะ เก้าอี้ พร้อมให้สำหรับการจัดทำกิจกรรม ในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะเป็นในห้องประชุม ซึ่งเป็นห้องโถง โล่ง กว้าง และเพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม ไม่ใช้เก้าอี้ จะให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมนั่งบนพื้นห้อง

2) ใต้ตึก/อาคารเรียน เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ทางโรงเรียนบางแห่งให้ใช้เป็นที่จัดกิจกรรม แม้จะเป็นที่โล่งมีอุปกรณ์เครื่องเสียง เช่น ไมโครโฟน แต่จะขาดความเป็นส่วนตัว เพราะมีนักเรียนชั้นอื่นๆ เดินผ่านไปมาตลอดเวลา ทำให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมขาดสมาธิ เพราะให้ความสนใจและหันไปมองผู้คนที่เดินผ่านไปมา และสนใจสภาพแวดล้อมรอบตัวมากกว่าการทำกิจกรรม

3) ห้องเรียน ก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่ทางโรงเรียนบางแห่งจัดให้ทำกิจกรรม เนื่องจากปกติเป็นห้องที่ใช้ในการเรียนการสอน จึงมีขนาดเล็ก มีเก้าอี้สำหรับนั่งฟังเวลาจัดกิจกรรม มีอุปกรณ์เครื่องเสียง คือ ไมโครโฟน แม้ว่าห้องในลักษณะนี้จะมีความเป็นส่วนตัวในการจัดกิจกรรม แต่ก็มีข้อจำกัด คือ ถ้ากิจกรรมที่ทำเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่มาก จะไม่สามารถให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีพื้นที่

ในการทำกิจกรรมได้ เนื่องจากในห้องมีเก้าอี้อยู่เต็มไปหมด จึงไม่เหมาะกับกิจกรรมบางกิจกรรมที่ต้องใช้พื้นที่มาก

4.2.4 การคัดเลือกนักเรียนเพื่อให้เข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกับทีมงานอาสาสมัครเยาวชนนั้น ส่วนใหญ่ทางโรงเรียนจะทำการคัดเลือกให้ ซึ่งจะคล้ายคลึงกันในแต่ละโรงเรียน โดยโรงเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาจะให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในระดับชั้นเดียวกันเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก ซึ่งบางครั้งเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรม เนื่องจากทีมงานอาสาสมัครเยาวชนมีจำนวนไม่สมดุลกับจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม เช่น ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวน 10 ห้อง มีนักเรียนเฉลี่ยห้องละ 50 คน เมื่อนักเรียนทุกห้องเข้าร่วมกิจกรรม จะทำให้มีจำนวนมากถึง 500 คน ส่วนโรงเรียนระดับอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่จะคัดเลือกตัวแทนนักเรียนเพียงบางห้องให้เข้าร่วมกิจกรรม ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมสมดุลกับจำนวนอาสาสมัคร จึงไม่เกิดอุปสรรคในการจัดกิจกรรม

4.2.5 บรรยากาศในการจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทั้ง 73 แห่งนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาและเป็นการจัดกิจกรรมให้แก่นักเรียนที่กำลังเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มากกว่ามัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4-5) ส่วนโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษานั้น เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 และอาชีวศึกษาเป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอาชีวศึกษา ปวช.1-2 และ ปวส.1 ดังนั้นบรรยากาศโดยรวมของการจัดกิจกรรมจึงค่อนข้างแตกต่างกันในแต่ละดับชั้นและแต่ละประเภทของโรงเรียน

4.2.5.1 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอายุประมาณ 11 ปี ซึ่งจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่มีจำนวนมากกว่า 100 คน โดยบรรยากาศของการจัดกิจกรรมจึงเป็นบรรยากาศของความสนุกสนานมากกว่าการเน้นด้านเนื้อหาสาระ

4.2.5.2 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีอายุระหว่าง 13-14 ปี จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่มีจำนวนมากกว่า 300 คน ซึ่งเป็นจำนวนที่มากเมื่อเทียบกับทีมงานอาสาสมัครเยาวชนที่มี 6-7 คน ทำให้บรรยากาศในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งค่อนข้างเสียงดังไม่สงบ จึงเป็นอุปสรรคในการควบคุมการส่งเสียงพูดคุยของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

4.2.5.3 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 มีอายุระหว่าง 16-17 ปี จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนัก โดยเฉลี่ยประมาณ 100 คน ทำให้บรรยากาศในการจัดกิจกรรมเป็นไปได้ด้วยดี ไม่มีอุปสรรคในเรื่องการส่งเสียงพูดคุย

4.2.5.4 บรรยากาศในการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับอาชีวศึกษาชั้นปวช.1-2 และปวส.1

นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นนักเรียนระดับอาชีวศึกษา ชั้นปวช.1-2 และปวส.1 ซึ่งเป็นนักเรียนที่เรียนสายวิชาชีพ และเป็นโรงเรียนเอกชนเป็นส่วนใหญ่ บรรยากาศในการจัดกิจกรรมจึงค่อนข้างจะเป็นบรรยากาศของการจัดกิจกรรมกับผู้ใหญ่ ซึ่งจะแตกต่างกับระดับมัธยมศึกษา และไม่มีอุปสรรคในเรื่องการส่งเสียงดังเช่นกัน

4.2.6 รูปแบบของกิจกรรมที่จัดในโรงเรียน

กิจกรรมที่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจัดในโรงเรียนทั้งหมด 73 แห่ง จะมีรูปแบบเดียวกันหมด คือประกอบด้วย**กิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม** ซึ่งทีมอาสาสมัครเยาวชนได้จัดเตรียมไว้สำหรับใช้กับทุกทีมที่ลงปฏิบัติการในโรงเรียน โดย**เน้นที่กิจกรรมการให้ความรู้ใน 6 เรื่อง 6 มิติ** และใช้เวลาในการจัดประมาณโรงเรียนละชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง แต่จะมีการปรับกิจกรรมที่เตรียมไว้ให้เข้ากับสถานการณ์ของแต่ละแห่ง โดยจะพิจารณาจากอายุและระดับชั้นเรียน

กิจกรรมแรก: เป็นการแนะนำโครงการและทีมอาสาสมัคร

เพื่อให้ทราบถึงลักษณะของโครงการ วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรม และเพื่อสร้างความคุ้นเคยและความเป็นกันเองระหว่างทีมงานกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมที่ 2: สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมาย

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความสนุกสนานเป็นกันเอง และสร้างความคุ้นเคยระหว่างทีมงานอาสาสมัครเยาวชนและผู้เข้าร่วมกิจกรรม และเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเริ่มดำเนินกิจกรรม โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการเล่นเกม เช่น เกมทดสอบสุขภาพ หรือออกกำลังกาย

กิจกรรมที่ 3: เป็นการให้ความรู้

เป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นการสื่อความรู้ และสร้างทักษะชีวิตให้แก่กลุ่มวัยรุ่น ซึ่งประกอบด้วย **6 กิจกรรมย่อย** แต่ละกิจกรรมจะใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที

กิจกรรมที่ 3.1 เรื่องเพศศึกษาและพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพฤติกรรมเสี่ยงที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเพื่อหลีกเลี่ยงไม่ให้เกิดเหตุการณ์เช่นนี้กับตนเอง โดยสื่อผ่านการแสดงละครใบ้ แต่ละตอนจะแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรม 5 พฤติกรรมที่นำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ และสรุปให้เห็นถึงผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

กิจกรรมที่ 3.2 เรื่องชายคิด หญิงคิด

เพื่อให้เห็นถึงมุมมองของความคิดที่แตกต่างกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง โดยจะให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมดูรูปผู้หญิง และให้แสดงความเห็นต่อรูป แล้วเขียนใส่กระดาษ

กิจกรรมที่ 3.3 เรื่องการคุมกำเนิด

เพื่ออธิบายถึงการคุมกำเนิดประเภทต่างๆ ที่นิยมใช้ในปัจจุบันทั้งวิธีสมัยใหม่และวิธีธรรมชาติ โดยใช้การบรรยายประกอบการให้ดูตัวอย่าง เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิด

กิจกรรมที่ 3.4 เรื่องโรคเอดส์

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้เรื่องการติดต่อ การป้องกัน และการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อ โดยสื่อผ่านการเล่นเกมเพื่อนำเข้าสู่เนื้อหา เช่น **เกมแลกน้ำ**เพื่อแสดงให้เห็นถึงการติดต่อของโรคเอดส์ และบรรยายให้เห็นถึงช่องทางการติดต่อ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ และการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ พร้อมทั้งมีการสาธิตการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ รวมทั้งป้องกันการตั้งครรภ์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่แท้จริงเพื่อต้องการจะสื่อให้นักเรียนได้ตระหนักถึงพิษภัยของเอดส์ที่อยู่ใกล้ตัว และทุกคนก็มีโอกาสติดเชื้อเอดส์ได้ถ้าประมาทและไม่รู้จักการป้องกัน แม้แต่เพื่อนสนิทหรือคนที่ไว้วางใจก็อาจติดเชื้อได้

กิจกรรมที่ 3.5 เรื่องยาเสพติดให้โทษ

เพื่อให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมรู้ถึงพิษภัยและปัญหาของยาเสพติด และสถานการณ์ของยาเสพติดในปัจจุบัน พร้อมสาธิตแบบจำลองปอด สรุป และสอดแทรกถึงโทษของบุหรี่ ให้ดูวีซีดีการผ่าตัดปอด (กรณีมีเครื่องฉายวีซีดี)

กิจกรรมที่ 3.6 เรื่องพืชสมุนไพร

เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้เรื่องสมุนไพรและประโยชน์จากการบริโภคสมุนไพร โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูแผนภาพรูปสมุนไพรชนิดต่างๆ ทีละรูป และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมบอกถึงประโยชน์ของสมุนไพรชนิดนั้นๆ

กิจกรรมที่ 4 แจกใบสมัคร/ แบบประเมินผล/ มอบของที่ระลึก

เป็นกิจกรรมสุดท้ายใช้เวลาประมาณ 20 นาที เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้กรอกแบบประเมินผลหลังการจัดกิจกรรม และให้ผู้ที่สนใจได้สมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จากนั้นมอบของที่ระลึก กล่าวขอบคุณอาจารย์ และกล่าวปิด

4.2.7 การปรับกิจกรรมที่กำหนดให้ตรงและสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย

จากรูปแบบกิจกรรมที่กำหนดไว้ตั้งแต่ต้นนั้น ในทางปฏิบัติไม่สามารถจัดได้เต็มรูปแบบเหมือนตามที่กำหนดไว้ในทุกโรงเรียน เพราะหากจะจัดให้ครบทุกกิจกรรม ต้องใช้เวลามาก โดยเฉพาะกิจกรรมย่อยเกี่ยวกับการให้ความรู้ ซึ่งมีหลากหลายกิจกรรม เนื้อหาและวิธีการที่นำเสนอจึงมีความแตกต่างกันออกบ้างไปในแต่ละโรงเรียน และแตกต่างกันออกไปตามระดับชั้นของกลุ่มเป้าหมายที่มาเข้าร่วมกิจกรรม แต่ทีมอาสาสมัครเยาวชนก็พยายามที่จะให้ครอบคลุมองค์ความรู้ทั้งหมดใน 6 ด้าน 6 มิติ เพราะในการลงปฏิบัติจริง ทีมอาสาสมัครเยาวชนมีเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งโดยเฉลี่ยประมาณ 2 ชั่วโมง

4.2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนแต่ละแห่งนั้น ทีมงานอาสาสมัครเยาวชน พบปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมโดยรวมๆ ดังนี้

4.2.8.1 จำนวนทีมงานอาสาสมัครเยาวชนน้อยเกินไป

ช่วงแรกของการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมีการแบ่งทีมอาสาสมัครเยาวชนออกเป็น 3 ทีม เหมือนเช่นเมื่อจัดกิจกรรมในชุมชน แต่ช่วงที่จัดกิจกรรมในโรงเรียนนั้น ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจำนวนมาก ทำให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างจำนวนคนในทีมอาสาสมัครเยาวชนกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น จำนวนคนในทีมงานอาสาสมัครเยาวชนมีเพียง 6-7 คน กับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมซึ่งมีมากกว่า 400 คน ทำให้ยากต่อการคุมและยากต่อการดึงความสนใจ

ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจึงแก้ด้วยวิธีการปรับแผนการจัดกิจกรรมให้เป็นวันละ 2-3 โรงเรียน โดยจัดในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน และรวมทีมอาสาสมัครเยาวชนให้เป็น 2 ทีม

ทำให้จำนวนอาสาสมัครเยาวชนในทีมมีมากขึ้น การแบ่งหน้าที่ในทีมอาสาสมัครเยาวชนก็มีความลงตัวมากขึ้น หากวันไหนมีการจัดกิจกรรมโรงเรียนเดียว ก็จะรวมกันเป็นทีมเดียว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาที่ทางโรงเรียนนัดหมายให้เข้าทำกิจกรรมด้วย

4.2.8.2 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากเกินไป

การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่ในโรงเรียนพบว่า จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีมาก ไม่สมดุลกับจำนวนทีมงานอาสาสมัครเยาวชน ถ้ามีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากกว่า 300 คน ก็จะมีปัญหาในเรื่องเสียงพูดคุยกัน แต่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้ใช้วิธีนันทนาการในการดึงความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม เช่น ให้ขานชื่อโรงเรียนดังๆ ร่วมกัน หรือให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนยกมือขวาขึ้นแล้วตะโกนดังๆ ว่า "เฮ้" พร้อมๆ กัน

4.2.8.3 สถานที่จัดกิจกรรมไม่เหมาะสม

สถานที่จัดกิจกรรมในโรงเรียนบางแห่งพบว่าก่อให้เกิดอุปสรรคในการจัด เช่น คับแคบไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีจำนวนมาก หรือสถานที่จัดกิจกรรมถูกใช้ในการจัดกิจกรรมอื่นต่อไป เป็นต้น สถานที่อีกลักษณะหนึ่งที่เป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น ก็คือ ใต้ตึก/อาคารเรียน ซึ่งจะเป็นที่โล่ง มีนักเรียนจากชั้นเรียนอื่นๆ เดินไปมาตลอดเวลา ทำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมขาดความสนใจ ในการจัดจึงต้องระบุโดยขอให้เป็นห้องประชุม

4.2.8.4 อุปกรณ์เครื่องเสียง

โรงเรียนที่เข้าไปจัดกิจกรรมเกือบทั้งหมด ได้จัดเตรียมเครื่องเสียงให้กับทีมงานค่อนข้างพร้อม โดยเฉพาะไมโครโฟนซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องใช้ในการจัดกิจกรรมทุกครั้งที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก แต่ปัญหาที่พบเกี่ยวกับเครื่องเสียง คือ ไมโครโฟนมีจำนวนไม่เพียงพอ เช่น มีเพียงตัวเดียว เสียงไมโครโฟนไม่ดี ได้ยินไม่ทั่วถึง เป็นต้น

4.2.8.5 ระยะเวลา/ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม

ระยะเวลาที่จัดกิจกรรม หมายถึง จำนวนชั่วโมงที่ได้รับในการจัดกิจกรรม ส่วนใหญ่จะได้เวลาประมาณชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง ซึ่งทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเห็นว่าไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง เพราะไม่สามารถให้ความรู้ได้ครอบคลุมทั้ง 6 เนื้อหาตามที่กำหนดไว้ได้

ส่วนช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม มีทั้งช่วงเช้า ช่วงกลางวัน และช่วงเย็น แต่ช่วงที่พบว่าเป็นอุปสรรคในการจัดกิจกรรมมากที่สุด ก็คือ ช่วงเวลาบ่ายก่อนเลิกเรียน เพราะหากใช้เวลาในการจัดกิจกรรมเลยเวลาที่นักเรียนจะกลับบ้าน จะทำให้นักเรียนไม่สนใจฟัง เพราะมีนักเรียนบางส่วนต้องกลับบ้านตรงเวลา มีพ่อแม่หรือผู้ปกครองมารับกลับ หรือไม่ก็มีรถโดยสารมารับเป็นเวลา ถ้าเกินเวลาแล้วจะไม่มีรถกลับบ้าน เป็นต้น

4.2.9 ความคิดเห็นจากผู้ประเมินผลประจำทีมคนที่ 1

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน พบว่า โดยภาพรวมแล้วการจัดกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งนั้น จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ผู้ประเมินผลเห็นว่าเกิดจาก 6 องค์ประกอบหลักด้วยกันดังนี้

4.2.9.1 รูปแบบกิจกรรม

รูปแบบกิจกรรมที่ทีมอาสาสมัครเยาวชนได้จัดในโรงเรียนยังคงเป็นกิจกรรมให้ความรู้โดยทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเอง **เน้นการบรรยายประกอบการสาธิตแบบมีส่วนร่วม** เช่น ให้ตัวแทนของผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมออกมาสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย สาธิตการสูบบุหรี่ด้วยแบบจำลองปอด เป็นต้น ซึ่งการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบางช่วงเวลาเช่นนี้ สามารถดึงดูดผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เป็นอย่างดี ทำให้มีการพูดคุยเล่นกันน้อยลง และหันมาสนใจการทำกิจกรรมมากขึ้น แต่หากช่วงเวลาใดที่มีการบรรยายเพียงอย่างเดียวจะมีเสียงพูดคุยหรือมีท่าทีที่ไม่ให้ความสนใจทันที

ดังนั้นการจัดกิจกรรมของทีมงานอาสาสมัครเยาวชนโดยภาพรวมแล้วจึงเป็นการบรรยายประกอบกับการใช้สื่อที่ทีมงานได้ร่วมกันสร้างสรรค์ขึ้นมา เช่น แบบจำลองปอด แบบจำลองยาเม็ดคุมกำเนิด โปสเตอร์รูปภาพต่างๆ เป็นต้น และ**ใช้เทคนิคการมีส่วนร่วมกับผู้เข้าร่วมกิจกรรมในบางช่วงเวลา** อย่างไรก็ตามการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับรูปแบบกิจกรรมเพียงอย่างเดียว ยังคงมีองค์ประกอบอื่นๆ อีกหลายองค์ประกอบในการทำกิจกรรมแล้วส่งผลให้กิจกรรมดำเนินไปได้โดยไม่มีอุปสรรค

4.2.9.2 ทีมอาสาสมัครเยาวชน

ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งของการจัดกิจกรรม นอกเหนือจากรูปแบบของการจัดกิจกรรม และมีผลต่อการทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งประสบความสำเร็จหรือไม่ ซึ่งมีอยู่ 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

4.2.9.2.1 จำนวนอาสาสมัครเยาวชนที่เหมาะสม

เมื่อกล่าวถึงจำนวนอาสาสมัครที่เหมาะสมแล้ว คงกล่าวได้ไม่ง่ายนักว่าจำนวนเท่าไรจึงเหมาะสมในแต่ละทีม แต่จากการติดตามประเมินผลแบบมีส่วนร่วมด้วยการเข้าร่วมกิจกรรมกับทีมงานอาสาสมัครเยาวชนทุกครั้งนั้น พบว่า จำนวนอาสาสมัครเยาวชนในแต่ละทีมมีน้อยไปในขณะที่จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งเป็นปัญหาที่พบในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนในระยะแรก ๆ จะแตกต่างจากเมื่อครั้งที่จัดกิจกรรมในชุมชนที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนน้อยและมีความหลากหลายในช่วงวัย แต่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนก็ได้คิดแก้ไขในสถานการณ์ที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมากๆ ก็จะรวมตัวกันเป็นทีมเดียว หรือสองทีม เพื่อให้จำนวนอาสาสมัครมีมากขึ้น และการรวมตัวกันเป็น 1 หรือ 2 ทีม นั้น ก็ขึ้นอยู่กับเวลาที่ทางโรงเรียนนัดหมายเข้าทำกิจกรรมด้วย บางครั้งจัดวันเดียวแต่คนละเวลากัน

4.2.9.2.2 บุคลิกภาพ/ความสามารถ/เทคนิคเฉพาะตัว

เมื่อกล่าวถึงทีมอาสาสมัครเยาวชน นอกจากจำนวนอาสาสมัครที่เหมาะสมในทีมในการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งแล้ว บุคลิกภาพ ความสามารถหรือเทคนิคเฉพาะตัวของอาสาสมัครเยาวชนที่อยู่ในทีมก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปด้วยความราบรื่น จากการสังเกตของผู้ประเมินผลนั้น บุคลิกภาพ ความสามารถ หรือเทคนิคเฉพาะตัวของอาสาสมัครเยาวชนที่ทำให้การดำเนินกิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี คือ อาสาสมัครเยาวชนที่มีบุคลิกหรือความสามารถของการเป็นนักฝึกอบรม (trainer) ได้แก่ มีความคล่องตัว มีปฏิภาณไหวพริบ มีเทคนิคทำให้เกิดความสนใจ สามารถแก้สถานการณ์หรือปัญหาเฉพาะหน้าได้ และมีประสบการณ์ตรง เป็นต้น แต่จำนวนอาสาสมัครที่มีอยู่ยังคงมีศักยภาพความเป็นนักฝึกอบรมได้ไม่ครบถ้วน

4.2.9.2.3 ความรู้ในเรื่องที่นำเสนอ

อาสาสมัครเยาวชนทุกคนควรมีความรู้ในเรื่องที่จะไปนำเสนอ เพื่อสามารถให้ความรู้ได้อย่างถูกต้อง แต่จากการสังเกตพบว่าทีมอาสาสมัครเยาวชนมีความรู้ในเรื่องที่จะนำเสนอแต่ยังไม่เพียงพอและถูกต้องสำหรับการที่จะนำความรู้ที่มีไปนำเสนอในรูปแบบกิจกรรมที่ได้กำหนดกันขึ้นมา คือ การให้ความรู้แบบบรรยาย ทำให้การนำเสนอความรู้ในรูปแบบต่างๆ ที่ปฏิบัติกันอยู่นั้นยังคงเป็นความรู้ที่ไม่ลึกและไม่แตกต่างจากที่เคยรับรู้กันโดยทั่วไป

อย่างไรก็ตาม ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนก็มีความพยายามในการเพิ่มพูนความรู้ของตนด้วยการค้นหาข้อมูลในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมผ่านแหล่งข้อมูลหลายแหล่ง เช่น ทางอินเตอร์เน็ต จากหนังสือหรือเอกสารต่างๆ รวมทั้งการสะสมความรู้จากประสบการณ์ที่ได้จากการทำงานประจำวัน และการแลกเปลี่ยนความรู้จากเพื่อนอาสาสมัครด้วยกัน

4.2.9.2.4 การแบ่งหน้าที่/บทบาทการทำงานในทีม

จากการสังเกตการทำงานของทีมอาสาสมัครเยาวชนที่ผ่านมาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบัน พบว่า อาสาสมัครเยาวชนแต่ละคนเริ่มมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่การทำงานของตนเองในทีม และมีความลงตัวมากขึ้น เช่น บทบาทของพิธีกรหลักในทีม ทำหน้าที่เป็นคนดำเนินการทุกช่วงของการทำกิจกรรม บทบาทของคนที่ให้ความรู้ในเรื่องนั้นๆ บทบาทของการจัดเตรียมอุปกรณ์หรือเอกสาร เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันมีความลงตัว เนื่องจากมีการแบ่งงานที่ชัดเจนทำกันในทีม ซึ่งการจัดกิจกรรมในช่วงแรกๆ ในโรงเรียน พบว่า ในทีมอาสาสมัครบางทีมยังขาดอาสาสมัครเยาวชนที่มีบทบาทเป็นพิธีกรหลักในการดำเนินรายการและให้ความรู้ ทำให้การจัดกิจกรรมมีอุปสรรค ขาดแรงดึงดูดให้เกิดความสนใจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้ครั้งนี้อาจไม่ตรงวัตถุประสงค์หลักของโครงการที่มุ่งมั่นจะสร้างอาสาสมัครเยาวชนทุกคนที่เข้าร่วมโครงการให้มีศักยภาพครบองค์ของความเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดกิจกรรมและการฝึกอบรม

4.2.9.3 ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบในการที่จะนำกิจกรรมไปสู่จุดหมายปลายทางที่ผู้จัดกิจกรรมคาดหวังไว้ ซึ่งในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนที่ผ่านมานี้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมแต่ละโรงเรียนจะมีลักษณะที่แตกต่างกันไปตามจำนวน อายุ หรือลักษณะของผู้เข้าร่วมกิจกรรม ประเภทของโรงเรียน ครูที่ควบคุมนักเรียนมาร่วมกิจกรรม ดังนี้

4.2.9.3.1 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม

จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ผ่านมาส่วนใหญ่มีจำนวนมาก คือ มากกว่า 300 คน ซึ่งถือว่ามีจำนวนมากเมื่อเทียบกับจำนวนอาสาสมัครเยาวชน ทำให้เกิดการพูดคุยกันเองก่อให้เกิดเสียงดัง และหากกิจกรรมไม่น่าสนใจด้วยแล้วยิ่งก่อให้เกิดการพูดคุยกันมากยิ่งขึ้นและเพิ่มความไม่สนใจเพิ่มขึ้นด้วย แต่ในทางตรงกันข้ามหากจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมไม่มากนักประมาณ 120 คน น่าจะเป็นจำนวนที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม และจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในขณะจัดกิจกรรม

4.2.9.3.2 อายุ/ลักษณะของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

อายุของผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะแตกต่างกันตามประเภทของโรงเรียน ทำให้ลักษณะของผู้เข้าร่วมกิจกรรมแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งมีผลต่อการทำให้การจัดกิจกรรมเป็นไปได้ด้วยดีหรือมีอุปสรรคที่แตกต่างกัน

- โรงเรียนประถมศึกษา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6 มีอายุประมาณ 11-12 ปี ซึ่งยังมีลักษณะของความเป็นเด็ก เช่น ชอบความสนุกสนานซน หยอกล้อกับเพื่อน พูดคุยเสียงดัง แต่ก็มีความเชื่อฟังครูที่ควบคุมสูง ดังนั้นหากทีมอาสาสมัครเยาวชนจัดกิจกรรมที่มีความสนุกสนานมากกว่าเนื้อหาสาระจะทำให้บรรยากาศของการจัดกิจกรรมในครั้งนั้นเป็นไปได้ด้วยดี

- โรงเรียนมัธยมศึกษา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุประมาณ 13-14 ปี จะเป็นช่วงที่เป็นวัยรุ่น หรือวัยซน ที่มีความอยากรู้อยากเห็น ชอบแสดงออก พูดคุยเสียงดัง ไม่ชอบฟังอะไรนานๆ และค่อนข้างจะไม่ค่อยเชื่อฟังครูที่ควบคุม ทำให้หากการจัดกิจกรรมในครั้งนั้นไม่ดึงดูดพอนักเรียนกลุ่มนี้จะไม่สนใจ และส่งเสียงดัง ทำให้ทีมอาสาสมัครเยาวชนควบคุมสถานการณ์ค่อนข้างยาก ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 อายุประมาณ 16-17 ปี เป็นวัยที่สามารถควบคุมได้ ทำให้การจัดกิจกรรมกับนักเรียนวัยนี้ไม่พบปัญหาในการจัดกิจกรรม

- โรงเรียนอาชีวศึกษา ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นนักเรียนชั้นปวช.1-2 อายุประมาณ 16-17 ปี และนักเรียนระดับชั้นปวส.1 อายุประมาณ 18-19 ปี ซึ่งเป็นวัยเดียวกัน และวัยใกล้เคียงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่ 4-5 แต่จะแตกต่างกันตรงสถานที่เรียนที่เป็นสายอาชีพ ทำให้นักเรียนในกลุ่มนี้จะมองดูเป็นคนสูงวัยกว่านักเรียนในสายสามัญ ทำให้ทีมอาสาสมัครเยาวชนต้องปรับเนื้อหาของการให้ความรู้โดยเน้นในเรื่องของเพศศึกษา การสาธิตการใช้ถุงยางอนามัย และการให้มีคำถามเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด เป็นต้น แต่การทำกิจกรรมที่ผ่านมายังไม่พบว่ามีปัญหาในการทำกิจกรรม

4.2.9.3.3 ครูที่ควบคุมนักเรียนมาร่วมกิจกรรม

ครูที่เป็นผู้ควบคุมนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งในการช่วยทีมงานอาสาสมัครเยาวชนควบคุมสถานการณ์ในการจัดกิจกรรมให้เป็นไปได้ด้วยดี หากครูสามารถควบคุมนักเรียนได้ จะส่งผลให้ไม่เกิดการพูดคุยส่งเสียงดัง หรือความไม่สนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมได้ดี เพราะหากพบว่านักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่สนใจ หรือพูดคุยเสียงดัง จะเป็นเรื่องยากในการที่ทีมอาสาสมัครเยาวชนจะควบคุมสถานการณ์ได้เพียงลำพัง

4.2.9.4 สถานที่จัดกิจกรรม

ดังที่ได้กล่าวไปบ้างแล้วถึงลักษณะของสถานที่ที่ใช้จัดกิจกรรมมี 3 ประเภท คือ ห้องประชุม ใต้ตึก/อาคารเรียน และห้องเรียน ซึ่งหากสถานที่จัดกิจกรรมมีขนาดที่ไม่พอเหมาะหรือไม่เป็นส่วนตัวแล้ว ก็จะส่งผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมได้ด้วยเช่นกัน แต่ที่ผ่านมาส่วนใหญ่จะได้สถานที่ที่จัดกิจกรรมที่เหมาะสม

4.2.9.5 อุปกรณ์เครื่องเสียง

อุปกรณ์เครื่องเสียงก็เช่นเดียวกันกับองค์ประกอบในการจัดกิจกรรมประเภทอื่นๆ ที่กล่าวมา ว่ามีความสำคัญในการทำให้การจัดกิจกรรมในครั้งนั้นเป็นไปได้ด้วยดีหรือไม่ เพราะหากอุปกรณ์เครื่องเสียงมีครบ และมีประสิทธิภาพดี จะทำให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี เช่น มีไมโครโฟนเพียงพอ เสียงของไมโครโฟนดังพอดี เป็นต้น

4.2.9.6 ระยะเวลา/ช่วงเวลาที่จัดกิจกรรม

ตามที่ได้กล่าวไปแล้วเช่นกันในเรื่องของระยะเวลา และช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เพราะถ้าหากระยะเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมมีมากพอ เช่น ประมาณ 2 ชั่วโมง จะสามารถให้ความรู้ได้ครอบคลุมเนื้อหาที่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้จัดเตรียมไว้ และช่วงเวลาก็เช่นเดียวกันมีความสอดคล้องกับระยะเวลา คือ หากพบว่าช่วงเวลาที่จัดกิจกรรมเป็นช่วงก่อนรับประทานอาหารกลางวัน หรือก่อนกลับบ้านจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดกิจกรรม เนื่องจากนักเรียนต้องการรับประทานอาหารกลางวัน เพราะหากไม่รับประทานอาหารตามช่วงเวลาที่กำหนดจะทำให้ไปตรงกับช่วงเวลารับประทานของนักเรียนในระดับชั้นอื่นๆ ซึ่งสถานที่รับประทานอาหารจะไม่เพียงพอ เป็นต้น หรือหากเป็นช่วงเวลาก่อนกลับบ้าน จะทำให้นักเรียนไม่สามารถกลับบ้านได้ตามเวลา เนื่องจากมีผู้ปกครองมารอรับกลับบ้าน หรือมีรถโดยสารตามช่วงเวลามารับ หากเกินเวลาดังกล่าวนักเรียนอาจจะไม่มีรถกลับบ้าน เป็นต้น

ดังนั้นหากการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมีความลงตัวขององค์ประกอบหลักทั้ง 6 องค์ประกอบดังกล่าว จะส่งผลให้การจัดกิจกรรมในครั้งนั้นประสบความสำเร็จตามที่ทีมอาสาสมัครเยาวชนคาดหวังไว้ แต่หากในการจัดกิจกรรมในครั้งนั้นๆ มีความไม่ลงตัวขององค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งแล้ว จะทำให้เกิดอุปสรรคในการจัดกิจกรรมได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามในการจัดกิจกรรมที่ผ่านมาทางทีมอาสาสมัครเยาวชนก็ได้พบกับอุปสรรคในการทำงานเกือบทุกครั้ง ไม่ว่าจะ

เกิดจากองค์ประกอบใดก็ตาม แต่ก็สามารถร่วมกันแก้ปัญหาและดำเนินกิจกรรมได้ลุล่วงตามแผนงานที่กำหนดไว้ได้ทุกครั้ง

4.2.10 ความคิดเห็นจากผู้ประเมินผลประจำทีมคนที่ 2

สำหรับผู้ประเมินผลประจำทีมคนที่ 2 จะให้ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมในด้านเนื้อหาของกิจกรรมที่จัด ในขณะที่ผู้ประเมินผลประจำทีมคนที่ 1 จะให้ความคิดเห็นในด้านของโครงสร้างและภาพรวมทั้งหมดของการจัดกิจกรรม

4.2.10.1 การจัดกิจกรรมในโรงเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ลักษณะของการจัดกิจกรรมนั้นจะเน้นที่เนื้อหาของโรคเอดส์เป็นหลัก โดยจะมีการอธิบายถึงช่องทางการถ่ายทอดเชื้อเอดส์ว่ามีช่องทางใดบ้าง และมีวิธีการป้องกันการติดเชื้อได้อย่างไร เพราะเด็กในระดับชั้นประถมศึกษายังคงมีความรู้และความเข้าใจในภาวะเสี่ยงหรือการติดเชื้อเอดส์ค่อนข้างน้อย จากการสอบถามโดยการตั้งคำถาม ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนพบว่าคำตอบที่เด็กๆ ตอบมายังไม่ถูกต้อง โดยเฉพาะเรื่องยุงที่เชื่อกันว่าสามารถถ่ายทอดเชื้อเอดส์ได้ ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนจึงใช้รูปแบบของละครที่สมมุติเหตุการณ์โดยสอดแทรกเนื้อหาที่ถูกต้องไว้ ซึ่งก็สามารถช่วยให้เด็กเข้าใจได้ถูกต้องมากขึ้น เนื้อหาต่อมาที่นำเสนอคือ เพศศึกษา ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้เน้นเรื่องการให้รู้จักการป้องกันตัวเอง หลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การเลือกคบเพื่อนต่างเพศ เรื่องการไว้วางใจคน และแสดงละครพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นที่จะโยงไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการรู้จักรักนวลสงวนตัว รักการเรียนมากกว่าที่จะไปมีคู่รักในวัยเรียน อีกเรื่องหนึ่งที่เน้นในการนำเสนอก็คือเรื่องของยาเสพติด โดยยกตัวอย่างให้เห็นถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดชนิดต่างๆ และผลกระทบระยะยาวที่เกิดขึ้น โดยจะให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมด้วย เช่น การให้ออกมาสูบบุหรี่ด้วยอุปกรณ์สาธิต แล้วสรุปให้เห็นถึงสิ่งที่จะได้รับจากการสูบบุหรี่ ทั้งคนที่สูบและคนรอบข้างว่าจะได้รับผลกระทบอย่างไร หากมีเวลาพอและมีเครื่องเล่นวีซีดีทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนก็จะเปิดให้ดูภาพของคนที่ต้องถูกผ่าตัดเนื้อปอดในส่วนที่เป็นมะเร็งออกไป โดยทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้ย้ำถึงความน่ากลัวของผลที่ตามมาจากการสูบบุหรี่ให้ทุกคนได้คิดตาม เนื้อหาอื่นที่นำเสนอนอกนั้นจะเป็นเรื่องของโภชนาการอาหารปลอดภัยและสมุนไพร โดยในเรื่องของการบริโภคอาหารปลอดภัยนั้นจะนำเสนอในแง่ของเด็กรุ่นใหม่ที่นิยมบริโภคน้ำอัดลม ขนมขบเคี้ยวที่ไม่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ทำให้มีน้ำหนักตัวที่ไม่ได้มาตรฐาน คือ อ้วน และโยงเข้าถึงการกินผักและพืชสมุนไพรที่เหมาะกับธาตุของตัวเอง คือการกินให้ถูกกับธาตุเจ้าเรือน และหากมีเวลาเหลือก็จะแทรกในเรื่องของสิ่งแวดล้อม โดยให้แง่คิดว่าเราสามารถดูแลสิ่งแวดล้อมและช่วยกันรักษาสิ่งแวดล้อมได้ โดยให้เริ่มจากที่บ้านของเราเองก่อน จากนั้นจึงเป็นการแจกแบบประเมินและใบสมัครให้กรอก

ในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นั้น ในช่วงแรกๆ ทางทีมอาสาสมัครเยาวชนเองยังไม่ทราบถึงความต้องการของเด็กที่เรียนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ว่ามีความสนใจในเรื่องใดบ้าง เพราะในส่วนของเด็ก ป.6 นั้น**ความสนใจมีค่อนข้างสั้น** ถ้าเน้นเนื้อหามากเกินไปเด็กจะเริ่มคุยกัน ไม่สนใจในส่วนของกิจกรรมเท่าที่ควร และการเข้ามาร่วมกิจกรรมนั้น**ต้องอาศัยความสนุกสนานจากกิจกรรม หรือต้องแทรกเกมต่างๆ** ตลอดเวลา เพื่อเป็นการดึงความสนใจให้กลับมาที่ผู้ดำเนินกิจกรรม ถ้าจำนวนเด็กมากเกิน 100 คน เด็กจะคุยกันมาก โดยเฉพาะคนที่นั่งด้านหลัง และยิ่งถ้าเป็นเด็กผู้ชายมักจะคุยอย่างเดียวไม่ค่อยสนใจในกิจกรรมที่จัดอยู่ **แต่หากให้ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วยก็จะสนุกสนานมากกว่านั่งดูอย่างเดียว** และในเรื่องของ**การนำเสนอเรื่องเพศศึกษานั้นก็ยังไม่สามารถนำเสนอได้เท่าที่ควร** ทั้งนี้เนื่องจากมีครู/อาจารย์มาต้อนรับและเข้าร่วมรับฟังด้วย และครู/อาจารย์ที่มาเข้าร่วมฟังบางท่านยังไม่เข้าใจถึงจุดประสงค์ที่ต้องนำเสนอ และบางท่านก็ยังไม่เปิดรับในเรื่องนี้เท่าที่ควร จึงต้องใช้วิธีการพูดแบบเลี่ยงๆหรือเปลี่ยนเป็นการเตือนมากกว่าการให้ความรู้ในเรื่องของเพศศึกษาโดยตรง

4.2.10.2 การจัดกิจกรรมในโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ในการจัดกิจกรรมให้แก่เด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้นจะเริ่มด้วยเรื่องของยาเสพติด โดยให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วม ให้ออกมาแสดงการใช้อุปกรณ์สาธิตเรื่องการสูบบุหรี่ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนคิดและผลิตขึ้น จากนั้นจึงชี้ให้เห็นถึงผลที่จะตามมาหากมีการสูบบุหรี่ต่อไป ถ้ามีเครื่องเล่นวีซีดีทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนก็จะเปิดให้ดูเป็นภาพของการผ่าตัดชิ้นเนื้อปอดที่เป็นมะเร็งที่เกิดจากการสูบบุหรี่มาเป็นเวลานานกว่า 10 ปี แล้วสรุปให้เห็นถึงผลกระทบที่กระทบทั้งคนที่สูบและคนที่อยู่รอบข้าง การที่เลือกการสาธิตการสูบบุหรี่

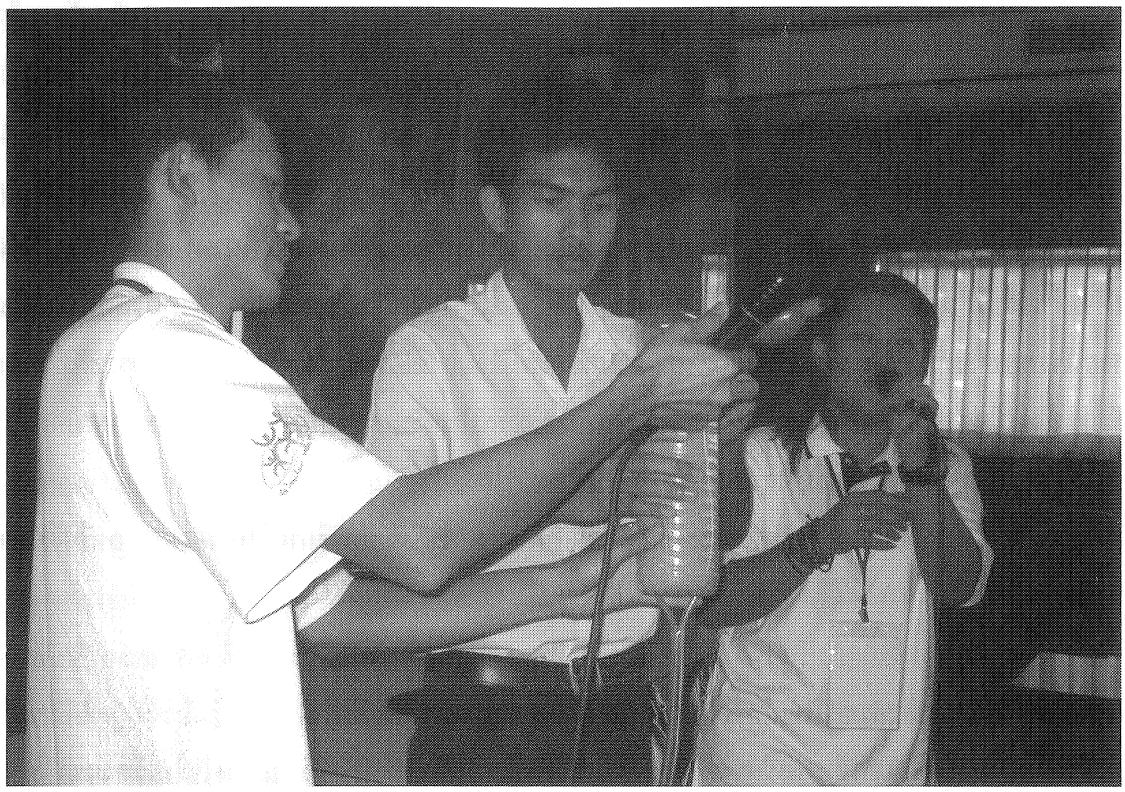
ขึ้นมาก่อนก็เนื่องจากได้มีโอกาสพูดคุยกับอาจารย์ผู้สอนและผู้ดูแลนักเรียน ซึ่งให้ข้อมูลตรงกันว่าเด็กในโรงเรียนส่วนใหญ่ซึ่งอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มักเป็นเด็กที่มีปัญหาเรื่องการสูบบุหรี่มากที่สุด จึงต้องนำเนื้อหาของพิษภัยของบุหรี่มานำเสนอเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงนำเสนอในเรื่องของโรคเอดส์ เนื่องจากเป็นเรื่องสืบเนื่อง เพราะคนที่เสพยาเสพติดมีโอกาสพลาดไปติดยาเสพติดชนิดอื่นๆได้ และสิ่งที่ตามมาก็คือโอกาสที่จะติดโรคเอดส์ ทั้งจากการมีเพศสัมพันธ์ การเสพยาโดยใช้เข็มฉีดยาร่วมกัน ในเรื่องเอดส์นี้จะอธิบายถึงช่องทางการถ่ายทอดเชื้อเอดส์ว่ามีทางไหนบ้าง และมีการป้องกันการติดเชื้อได้อย่างไร ซึ่งจะใช้เวลาในการนำเสนอเรื่องนี้มากกว่าเนื้อหาในเรื่องอื่นๆ เพราะจากการถามคำถามและการตอบของผู้เข้าร่วมกิจกรรมยังคงมีความเข้าใจผิดอยู่มาก โดยเฉพาะในเรื่องยุงที่สามารถถ่ายทอดเชื้อเอดส์ได้นั้น ยังมีความเข้าใจผิดมากพอๆกับเด็กในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จึงเน้นการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้รูปแบบของละครที่สมมุติเหตุการณ์ พร้อมสอดแทรกเนื้อหาของโรคเอดส์ที่ถูกต้อง ซึ่งก็สามารถสื่อและดึงความสนใจได้มาก เนื้อหาที่นำเสนอต่อจากเรื่องเอดส์เป็นเรื่องของเพศศึกษา โดยเน้นให้เด็กได้รู้จักป้องกันตัวเองและหลีกเลี่ยงการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การเลือกคบเพื่อนต่างเพศ การไว้วางใจ การถูกล่อลวงจากคนที่ไว้ใจ และแสดงละครพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กวัยรุ่นที่จะโยงไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยจะย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการรู้จักรักนวลสงวนตัว รักการเรียนมากกว่าที่จะไปมีคู่รักในวัยเรียน พร้อมกันนั้นก็จะมีการสอนการคุมกำเนิดด้วยวิธีต่างๆ เช่น ยาคุมชนิดต่างๆ การคุมกำเนิดแบบธรรมชาติอย่างเช่นการนับระยะปลอดภัย (นับหน้าเจ็ด หลังเจ็ด) ซึ่งส่วนใหญ่จะนับไม่เป็น หรือยังมีความเข้าใจผิดๆ อยู่ ซึ่งเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมได้ให้ความสนใจในเรื่องนี้มาก จากนั้นจึงตามด้วยเรื่องของการบริโภคอาหารปลอดภัย และสมุนไพรกับธาตุเจ้าเรือนเพื่อปรับความสมดุลในร่างกาย

ในส่วนของการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นั้น มักจะได้เวลาในการจัดกิจกรรมประมาณชั่วโมงครึ่งถึงสองชั่วโมง บางครั้งเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมจะใช้เวลาในการเข้ามาในห้องประชุม รวมทั้ง**จำนวนเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมมีมากเกินไป** ประมาณ 300–700 คน ในระยะแรกทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนมีคนในทีมน้อย เพราะแบ่งออกเป็น 3 ทีม จึงมีผลให้เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมขาดความสนใจในกิจกรรม ประกอบกับบางครั้งเครื่องเสียงไม่ดังเท่าที่ควร ไมโครโฟนไม่พอ เวลาที่เหลือจากการจัดแถวก็ไม่มาก ทำให้**เวลาในการจัดกิจกรรมลดลง จึงต้องลดเนื้อหาในการนำเสนอลงตามสถานการณ์ที่เกิด** และตามความสนใจของเด็กที่เข้าร่วมกิจกรรม เพราะผู้ที่นั่งอยู่ด้านหลังจะไม่ค่อยสนใจกิจกรรม นอกจากนี้ยังต้องแบ่งเวลาในการแจกแบบประเมินผลและใบสมัครด้วย ทำให้เวลาในการนำเสนอเนื้อหาน้อย

4.2.10.3 การจัดกิจกรรมในโรงเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และ อาชีวศึกษาปีที่ 1-2

ในการดำเนินกิจกรรมให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และอาชีวศึกษาปี 1-2 นั้น เป็นการนำเสนอที่ใช้เนื้อหาเหมือนกัน เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่เท่ากันและเริ่มให้ข้อมูลได้ลึกกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และด้วยวัยนี้ให้ความสนใจในเรื่องเพศศึกษามากกว่า กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจึงนำเสนอเนื้อหาในเรื่องเพศศึกษาขึ้นมาเป็นอันดับแรก ในส่วนของเรื่องเพศที่นำเสนอนั้น จะเสนอเป็นละครสั้นแสดงถึงพฤติกรรมเสี่ยงของวัยรุ่นที่จะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แล้วตามด้วยการป้องกัน เช่น การคุมกำเนิดด้วยวิธีต่างๆ และการเตือนถึงการที่วัยรุ่นหันมาใช้ยาคุมฉุกเฉินมากขึ้น ซึ่งอาจเกิดจากความเข้าใจผิดหรือรู้เท่าไม่ถึงการณ์ถึงอันตรายที่จะเกิดจากการใช้ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจึงได้เตือนให้ตระหนักถึงผลที่จะตามมา และอธิบายให้เห็นถึงวิธีการใช้ที่ถูกวิธี รวมถึงวิธีการคุมกำเนิดชนิดอื่นๆ อย่างเช่นการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง โดยจะให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมโดยการออกมาสาธิตการสวมถุงยางอนามัยให้เพื่อนๆดู และกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนก็จะสาธิตถึงวิธีการสวมถุงยางอนามัยที่ถูกต้อง ซึ่งก็ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างมาก จากนั้นกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจะแจกกระดาษให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อเขียนคำถามที่สงสัยหรืออยากรู้ในเรื่องของการคุมกำเนิดหรือเพศศึกษาที่ต้องการคำตอบ โดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจะนำมาสุ่มตอบในช่วงท้ายรายการ จากนั้นจึงโยงเข้าสู่เรื่องของโรคเอดส์ ช่องทางการติดต่อ การป้องกันด้วยวิธีต่างๆ และมีการแทรกในส่วนของเกมเข้าไปด้วย เป็นการเล่นเกมแลกน้ำพร้อมอธิบายความหมายของเกม และปิดท้ายด้วยเรื่องของยาเสพติดที่เริ่มจากการสาธิตการสูบบุหรี่ด้วยอุปกรณ์สาธิตแบบจำลองปอด โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกมาสาธิตด้านหน้า จากนั้นจะเปิดวีซีดีให้ดูการผ่าตัดมะเร็งปอด แล้วโยงเข้าถึงกรณีศึกษาที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนมีโอกาสได้พบมาจากคนที่ได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่มาเล่าให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมฟัง ซึ่งเป็นที่สนใจเป็นอย่างมาก

ในส่วนของการดำเนินกิจกรรมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 และอาชีวศึกษาปีที่ 1-2 นั้น ทีมงานอาสาสมัครสามารถนำเสนอเนื้อหาได้ลึกและเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากกว่า เพราะกลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจในกิจกรรมมากกว่าระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และด้วยจำนวนคนที่ไม่มากเกินไป และกลุ่มเป้าหมายไม่คุยกันในขณะดำเนินกิจกรรม ทำให้กิจกรรมได้รับความสนใจค่อนข้างมาก รวมทั้งทีมงานอาสาสมัครเยาวชนทำงานได้อย่างเต็มที่ได้มากขึ้น เพราะช่วงนี้เป็นช่วงที่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้รับการอบรมเพิ่มเติม และได้ไปพบผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการสูบบุหรี่ และดื่มเหล้า จึงมีเรื่องที่จะยกมาพูดให้เกิดภาพได้มากยิ่งขึ้น

4.2.11 ผลการจัดกิจกรรมในโรงเรียน 73 แห่ง ได้สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดเกือบหมื่นคน

ในการจัดกิจกรรมในชุมชนและในโรงเรียน ได้มีการตั้งเป้าหมายของโครงการไว้ว่าควรมีผู้มาร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 9,000 คน และมีผู้สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) เป็นจำนวนไม่น้อยกว่า 10,000 คน ผลปรากฏว่าในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน 73 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีนักเรียนมาเข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนถึง 1,8177 คน และสมัครเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมรวมกับคนในชุมชนเป็นจำนวนถึง 9,777 คน

4.3 ผลการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

4.3.1 ผลสำคัญที่ได้จากการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

ผลสำคัญที่ได้จากการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนในครั้งนี้ ก็ คือ การสานต่อโครงการและการขยายเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนในสถานศึกษา เพราะเมื่อการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนสิ้นสุดลง แกนนำนักเรียนทั้ง 58 คน จาก 8 โรงเรียน ได้ร่วมกันเขียนโครงการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพเข้ามาขอทุนสนับสนุนทั้งหมด 8 โครงการ เพื่อจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองต่อไป

1. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
   เสนอโครงการ **Junior Health Guard**
2. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
   เสนอโครงการ **สุทธิจูเนียร์**
3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
   เสนอโครงการ **นวมินทร์รุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ**
4. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
   เสนอ **Junior Health Guard MWS**
5. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
   เสนอโครงการ **Healthy & TEEN Junior Health Guard**
6. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
   เสนอโครงการ **รู้ไว้ใช่ว่า**
7. โรงเรียนกาญจนาภิเศกช่างทองหลวง วิทยาเขตศาลายา
   เสนอโครงการ **ดนตรี กีฬา ต้านยา เสริมสุขภาพ**
8. โรงเรียนพณิชยการธนบุรี
   เสนอ **พ.ธ. Junior Health Guard**

(รายละเอียดของโครงการทั้ง 8 อยู่ในภาคผนวกที่ 12)

4.3.2 การติดตามผลการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของแกนนำนักเรียนที่ได้รับทุน

เหตุผลในการส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพขึ้นในโรงเรียนนั้น ก็ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการขยายเครือข่ายอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในโรงเรียน โดยให้แกนนำนักเรียนที่ได้รับการฝึกอบรมแล้วเป็นผู้ดำเนินกิจกรรมและจัดเตรียมอุปกรณ์เอง โดยมีทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเป็นผู้คอยติดตามผลการจัดกิจกรรม ด้วยการเข้าร่วมสังเกตการณ์ในโรงเรียนในวันที่แกนนำนักเรียนจัดกิจกรรม โดยมีการสอบถามและพูดคุยกับแกนนำนักเรียนและครู/อาจารย์ผู้ดูแลโครงการถึงความคืบหน้าและผลของการจัดกิจกรรมหลังจากการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นลงแล้ว

4.3.2.1 วัตถุประสงค์ในการติดตาม

- เพื่อทราบถึงความคืบหน้าของการดำเนินการจัดกิจกรรมของทั้ง 8 โครงการ ใน 8 โรงเรียนว่าได้ทำอะไรแล้วบ้าง และมีการวางแผนที่จะดำเนินการอย่างไรต่อไป
- เพื่อทราบถึงกำหนดวันเวลาที่แต่ละโครงการจะทำการจัดกิจกรรม วิธีดำเนินงานของแกนนำ
- เพื่อทราบถึงผลจากการดำเนินการจัดกิจกรรมว่าเมื่อได้มีการจัดกิจกรรมแล้วจะมีผลเป็นอย่างไร มีปัญหาหรืออุปสรรคอะไรบ้างในการดำเนินงาน และมีวิธีการแก้ไขอย่างไรบ้าง

4.3.2.2 วิธีการติดตามผลการจัดกิจกรรมทั้ง 8 โครงการใน 8 โรงเรียน

วิธีการติดตามผลการจัดกิจกรรมทั้ง 8 โครงการใน 8 โรงเรียนนั้น แบ่งเป็น 2 ระยะ ระยะแรกหรือครั้งที่ 1 ในวันที่ 3 - 4 กุมภาพันธ์ 2548 เป็นการติดตามผลเบื้องต้น โดยพูดคุยถึงความคืบหน้าของการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน และรับทราบถึงรูปแบบของกิจกรรมที่แกนนำนักเรียนได้ทำการจัดกิจกรรมในโรงเรียน พร้อมทั้งให้คำแนะนำกับแกนนำนักเรียนในกรณีที่แกนนำนักเรียนขอคำปรึกษาและขอคำแนะนำในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน (รายละเอียดการติดตามผลครั้งที่ 1 อยู่ในภาคผนวกที่ 13)

การติดตามผลครั้งที่ 2 ในวันที่ 8 - 18 กุมภาพันธ์ 2548 เป็นการพูดคุยก่อนทำกิจกรรมและเข้าชมการจัดกิจกรรมของแกนนำนักเรียนในวันที่จัดกิจกรรม โดยได้พูดคุยกับแกนนำนักเรียนหลังจัดกิจกรรมถึงความพึงพอใจ ปัญหา และวิธีแก้ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมของแกนนำนักเรียน ซึ่งขณะนี้แต่ละโรงเรียนได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้เข้าติดตามผลการจัดกิจกรรมของทั้ง 8 โรงเรียนเรียบร้อยแล้วเช่นกัน

ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของแต่ละโรงเรียนนั้น ทางโครงการยังได้กำหนดให้เขียนรายงานสรุปผลการจัดกิจกรรมให้กับทางโครงการ โดยให้ระบุถึงแผนการทำงาน ขั้นตอนการทำงาน หน้าที่และความรับผิดชอบของผู้ดำเนินงาน วิธีการและขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งผลของการจัดกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงาน โดยกำหนดให้ส่งรายงานสรุปผลมายังโครงการไม่เกินวันที่ 1 มีนาคม 2548

4.3.2.3 งบประมาณของแต่ละโรงเรียนที่ได้รับจากโครงการ

ในการพิจารณางบประมาณของแต่ละโรงเรียนเป็นการตัดสินตามความเหมาะสมของรูปแบบกิจกรรมที่ได้ทำการเสนอขออนุมัติมาทางโครงการ รวมถึงอุปกรณ์ต่างๆ และความต่อเนื่องของกิจกรรมที่ได้วางแผนงานไว้ ในการจ่ายเงินงบประมาณในการจัดกิจกรรมให้แต่ละโรงเรียนนั้นทางโครงการได้จ่ายเป็นเงินสด โดยมีครู/อาจารย์ผู้ดูแลและรับผิดชอบโครงการเป็นผู้รับมอบ

1. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
แกนนำนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,500 บาท

2. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
แกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,000 บาท

3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
แกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,000 บาท

4. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
แกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,000 บาท

5. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
แกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 4,000 บาท

6. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
แกนนำนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,000 บาท

7. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง วิทยาเขตศาลายา
แกนนำนักเรียน อาชีวศึกษาชั้นปีที่ 1-2
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,300 บาท

8. วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
แกนนำนักเรียน อาชีวศึกษาชั้นปีที่ 1-2
ได้รับเงินงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำกิจกรรม 5,200 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 40,000 บาท

4.3.2.4 การติดตามผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพใน 8 โรงเรียน

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
วัดช่างเหล็ก (แกนนำ ป. 5)	ให้ความรู้หน้าเสาธงในเรื่องของพิษภัยของบุหรี่ และสารเสพติด	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การแข่งขันการออกกำลังกายด้วยมือและแขน	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติดในชุมชน	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การจัดบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับยาเพติด	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การจัดประกวดแต่งคำขวัญต่อต้านยาเสพติด	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การประกวดเขียนเรียงความต่อต้านยาเสพติด	ชั้น ป. 1 - 6	-
	การแสดงละครแทรกความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์	ชั้น ป. 1 - 6	-

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียนและจะจัดตั้งเป็นโครงการต่อเนื่องใช้งบประมาณที่เหลือจากโครงการและทำการของบประมาณจากทางโรงเรียนและจะดำเนินงานต่อเนื่องให้เป็นโครงการของโรงเรียน*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
วัดสุทธิวราราม (แกนนำ ม. 2)	การบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศ เอดส์ ยาเสพติด	นักเรียนชั้น ม. 2 ทุกระดับ	-
	การแสดงผลงานของแกนนำนักเรียน	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	-

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียน จัดตั้งเป็น 1 ในโครงการของโรงเรียน โดยใช้งบประมาณที่เหลือและการของบประมาณจากโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่อ*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
นวมินทราชินูทิศเตรียมน้อม ฯ (แกนนำ ม. 2-3)	การจัดประกวดวาดภาพในหัวข้อ “สิ่งแวดล้อมในอุดมคติของฉัน”	นักเรียนชั้น ม.1 - 5	-
	ให้ความรู้เรื่องสุขภาพหน้าเสาธง	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	-
	การแข่งขันกระโดดเชือกมาราธอน 1,000 ครั้ง	นักเรียนชั้น ม.1 - 3	-
	การบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศ โรคเอดส์ คุมกำเนิด	นักเรียนชั้น ม.1 - 3 ทุกห้อง	แจกแบบสอบถาม

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียน ใช้งบประมาณที่เหลือจากโครงการและการของบประมาณจากทางโรงเรียน*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
มัธยมวัดสิงห์ (แกนนำ ม.4)	การจัดซุ้มให้ความรู้ในเรื่องเพศ ยาเสพติด โรคเอดส์และการป้องกัน	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	-
	การจัดบรรยายให้ความรู้ในเรื่องเพศ ยาเสพติด โรคเอดส์ การคุมกำเนิด	นักเรียน ม.2 จำนวน 3 ห้องเรียน	แจกแบบสอบถาม

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียนและจะทำเป็นโครงการต่อเนื่อง โดยใช้งบประมาณที่เหลือและของบประมาณจากโรงเรียนในการดำเนินกิจกรรมต่อ*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
วัดประดู่ในทรงธรรม (แกนนำ ม.4)	การบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศ การคุมกำเนิด และโรคเอดส์	นักเรียน ม.1-2 ทุกห้อง	แจกแบบสอบถาม
	การจัดซุ้มให้ความรู้ เล่นเกม	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	แจกแบบสอบถาม

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียน และส่งเสริมให้เด็กนักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับสุขภาพพร้อมกับนำเนื้อหามาปรับลงในหลักสูตรของวิชาสุขศึกษาโดยใช้งบประมาณที่เหลือและของบประมาณจากทางโรงเรียน*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
ฤทธิณรงค์รอน (แกนนำ ม.4-5)	การบรรยายให้ความรู้เรื่องเพศ โรคเอดส์ และการคุมกำเนิด	นักเรียน ม.1-3 ทุกห้อง	-
	การบรรยายให้ความรู้แก่นักเรียนที่เข้าใหม่ในวันปฐมนิเทศ ก่อนเปิดภาคเรียน	นักเรียนใหม่ ระดับ ม.1 ทั้งหมด	-

* *การจัดกิจกรรมจะสิ้นสุดในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธีการประเมิน
กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง (แกนนำ ปวช.1-2 ปวส.1-2)	ประกวดคำขวัญต่อต้านยาเสพติดและโรคเอดส์	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	-
	การประกวดจัดบอร์ด ทั้ง 6 หัวข้อ	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	แจกแบบสอบถาม
	การประกวดวงดนตรีโฟล์คซอง	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	แจกแบบสอบถาม
	การแข่งขันกีฬาเชียร์ลีดเดอร์	นักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน	-

* *จะมีการจัดตั้งชมรม **Junior Health Guard** ในโรงเรียนและจะทำเป็นโครงการต่อเนื่องในช่วงหลังเปิดภาคเรียนใหม่*

โรงเรียน	กิจกรรมที่จัด	ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	วิธี การประเมิน
พณิชยการธนบุรี (แกนนำ ปวช.1-2 ปวส.1-2)	การแสดงละครแทรกความรู้เกี่ยวกับ การคุมกำเนิด เพศ โรคเอดส์ เทคนิค การปฏิเสธจากการขอมีเพศสัมพันธ์	นักเรียนระดับ ปวช.1-2 (จำนวน 5 ห้อง)	แจก แบบสอบถาม

** การจัดกิจกรรมจะสิ้นสุดในวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2548*

4.3.2.5 สรุปภาพรวมการจัดกิจกรรมของแกนนำนักเรียน

จากการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของแกนนำนักเรียนทั้ง 8 แห่งที่ได้รับทุนสนับสนุนจากโครงการนั้นสามารถแยกแยะออกได้เป็น 4 ประเภทหลัก ๆ ด้วยกันดังนี้

1. การจัดซุ้มกิจกรรม และการจัดบอร์ดให้ความรู้

การจัดกิจกรรมของแต่ละโรงเรียนนั้นส่วนใหญ่จะเป็นการจัดกิจกรรมที่คล้ายๆ กัน โดยมีการจัดเป็นซุ้มแสดงผลงานและการจัดเป็นบอร์ดให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพ ในหัวข้อเรื่อง เพศศึกษา โรคเอดส์ ยาเสพติด และการคุมกำนิด เนื่องจากเป็นปัญหายอดฮิตที่กำลังเกิดขึ้นในหมู่เยาวชน และบางเรื่องก็เป็นประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นในโรงเรียนของตน เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การสูบบุหรี่ของนักเรียน เป็นต้น โดยก่อนทำการจัดกิจกรรมนั้นจะมีการสอบถามความต้องการจากกลุ่มเป้าหมายก่อนว่ามีความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องใดบ้าง จากนั้นกลุ่มแกนนำนักเรียนจึงทำการศึกษาหาข้อมูลในเรื่องดังกล่าว ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเป็นข้อมูลที่หามาได้จากทางอินเตอร์เน็ต แผ่นภาพประกอบการศึกษา และภาพแสดงผลงานที่แกนนำนักเรียนได้เคยเข้าร่วมกิจกรรมเมื่อครั้งที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้เข้าจัดกิจกรรมในโรงเรียน พร้อมกับมีภาพจากการอบรมแกนนำนักเรียนที่กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม เมื่อวันที่ 21-23 มกราคม 2548 นอกจากนี้ภายในซุ้มยังมีการเล่นเกมตอบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ ซึ่งผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมสามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่จัดแสดงไว้ตามบอร์ดต่างๆ โดยมีการแจกของรางวัล เพื่อเป็นการดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

2. การบรรยายให้ความรู้/ การเล่นเกม/ และการตอบปัญหาสุขภาพ

ในการบรรยายให้ความรู้ในห้องประชุมนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นการนำเสนอรูปแบบสนุกสนานและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมเพื่อดึงความสนใจแทนการบรรยายด้วยเนื้อหาล้วนๆ ในการดำเนินกิจกรรมนั้นก็จะมีการแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ เริ่มจากการเล่นเกมง่ายๆ ที่สร้างบรรยากาศสนุกสนานให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม จากนั้นจึงโยงเข้าสู่เนื้อหา โดยมีการแบ่งหน้าที่และเนื้อหาที่จะนำเสนอว่าใครจะเป็นคนพูดในเรื่องใด ในแต่ละเนื้อหาก็จะมีการแทรกด้วยเกม หรือการร่วมตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่นำเสนอไป และมีการแจกของรางวัล ในเรื่องของเพศศึกษาก็จะมีการสาธิตการสวมถุงยางอนามัย โดยให้ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมออกมาร่วมในการสาธิตด้วยโดยการใช้

ผลแตงร้าน หรือหัวแครอทเป็นอุปกรณ์ ซึ่งในช่วงของการสาธิตการสวมถุงยางอนามัยนั้นจะเป็นช่วงที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจเป็นพิเศษ ส่วนในเรื่องของโรคเอดส์ก็มีการใช้สื่อเข้ามาช่วยดึงความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วยเช่นกัน โดยจะใช้วีซีดีของมูลนิธิรักษ์ธรรมที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ชีวิตความเป็นอยู่และการตายของคนที่ติดเชื้อเอดส์ที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนมอบไว้ให้กับทางโรงเรียนมาเปิดให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดู จากนั้นเป็นการพูดสรุปผลให้ทุกคนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการติดเชื้อและการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอดส์ ในเรื่องของการคุมกำเนิดก็จะมีการอธิบายถึงวิธีการคุมกำเนิดว่ามีกี่วิธี ประเภทของยาคุมกำเนิด และวิธีการกิน เรื่องของยาเสพติดก็จะเน้นถึงที่พิษภัยของการสูบบุหรี่ ผลกระทบของการสูบบุหรี่ และการใช้โมเดลปอดในการสาธิตการสูบบุหรี่ โดยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมออกมามีส่วนร่วมในการสาธิต และมีการอธิบายสรุปถึงอันตรายที่เกิดจากการสูบบุหรี่ หลังการบรรยายจบลงก็จะมีการสรุปกิจกรรม และกล่าวขอบคุณทีมงานอาสาสมัครเยาวชน เป็นการปิดท้ายกิจกรรม

กิจกรรมที่แกนนำนักเรียนใช้ในการจัดกิจกรรมนั้น ส่วนใหญ่เป็นการนำกิจกรรมจากที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้คิดและทำขึ้นมาเป็นต้นแบบ และในการจัดกิจกรรมนั้นทางแกนนำนักเรียนก็จะติดต่อขอคำปรึกษาจากทีมงานอาสาสมัครเยาวชนด้วย เพื่อลดความผิดพลาดในการดำเนินกิจกรรม เพราะกิจกรรมที่จัดนั้นเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเองเป็นครั้งแรกโดยแกนนำนักเรียนเป็นผู้คิดและดำเนินกิจกรรมเอง

3. การพูดหน้าเสาธงก่อนเข้าเรียนและการจัดเสียงตามสาย

การพูดหน้าเสาธงนั้นเป็นกิจกรรมที่แกนนำนักเรียนจัดขึ้นโดยแทรกจากกิจกรรมเดิมที่มีอยู่ เพราะบางโรงเรียนจะมีโครงการให้นักเรียนได้ฝึกพูดหน้าเสาธงในหัวข้อต่างๆ อยู่แล้ว เช่น โครงการ “เรื่องเล่าเช้านี้” ของโรงเรียนวัดช่างเหล็ก ทางโรงเรียนจะให้แกนนำนักเรียนได้ฝึกพูดในที่สาธารณะด้วยการตัดข่าวที่น่าสนใจมาอ่านให้ฟัง พอถึงช่วงที่จัดกิจกรรมก็จะเปลี่ยนจากการให้ตัดข่าวมาอ่านเป็นการให้หาข้อมูลในเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพแล้วนำมาพูดแทน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ การต่อต้านยาเสพติด การวางตัวต่อเพศตรงข้าม รวมทั้งการสาธิตการสูบบุหรี่ด้วยโมเดลปอด และการนำออกกำลังกาย ส่วนการจัดเสียงตามสายนั้นก็เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่จัดเสริมกิจกรรมหลักของทางโรงเรียน เพียงเปลี่ยนเนื้อหาที่นำเสนอจากเรื่องทั่วๆไปมาเป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพในด้านต่างๆ แทน ทั้งการพูดหน้าเสาธงและการจัดเสียงตามสายนั้นจะเป็นการดำเนินการในช่วงของวันที่ 7–18 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมีแกนนำนักเรียนผลัดเปลี่ยนกันขึ้นมานำเสนอเนื้อหากันคนละวันจนครบกำหนดวันจัดกิจกรรม

4. การแสดงละคร

การจัดกิจกรรมประเภทละครนั้น เป็นการแสดงจากบทละครที่แกนนำนักเรียนเป็นคนแต่งขึ้น โดยจะแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องเพศ ยาเสพติด และเอดส์ ในการแสดงก็จะเน้นเนื้อหาที่สนุกสนาน มีการจัดแสดงแบบละครเวที มีการสร้างฉาก มีการแต่งตัวตามเนื้อหาของละคร มีการซักซ้อมบทละคร มีการจัดแสง สี เสียง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และในการแสดงก็จะมีการสอดแทรกมุขตลกไว้ตลอดการแสดง

4.3.2.6 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการจัดกิจกรรมของแกนนำนักเรียน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่วนใหญ่จะเป็นในเรื่องของเวลาในการเตรียมงาน รวมถึงช่วงเวลาที่ใช้ในการดำเนินงานนั้นเป็นช่วงเวลาใกล้สอบปลายภาคเรียน ทำให้แกนนำนักเรียนส่วนใหญ่ต้องกังวลกับการสอบและการเตรียมกิจกรรม ไม่สามารถดำเนินกิจกรรมได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร จากการที่ผู้ประเมินผลได้พูดคุยกับแกนนำนักเรียน ส่วนใหญ่ต้องการให้การจัดกิจกรรมเป็นไปในช่วงเปิดภาคเรียนใหม่ เนื่องจากในช่วงนั้นจะมีเวลาในการเตรียมงานได้มากกว่า และยังไม่มีงานที่ต้องทำส่งอาจารย์ซึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อการเรียน

ปัญหาอีกเรื่องหนึ่งในการจัดกิจกรรมในโรงเรียนก็คือ การขาดประสบการณ์ในการนำเสนอข้อมูล อย่างเช่นการพูด การนำเกมต่างๆ ยังขาดวิธีการพูดเพื่อดึงดูดความสนใจ หากได้มีโอกาสในการฝึกซ้อมมากกว่านี้ก็จะสามารถสร้างทักษะในการพูดได้ดีขึ้น เพราะเนื้อหาที่แกนนำนักเรียนหามาได้เป็นเนื้อหาที่ดีมาก

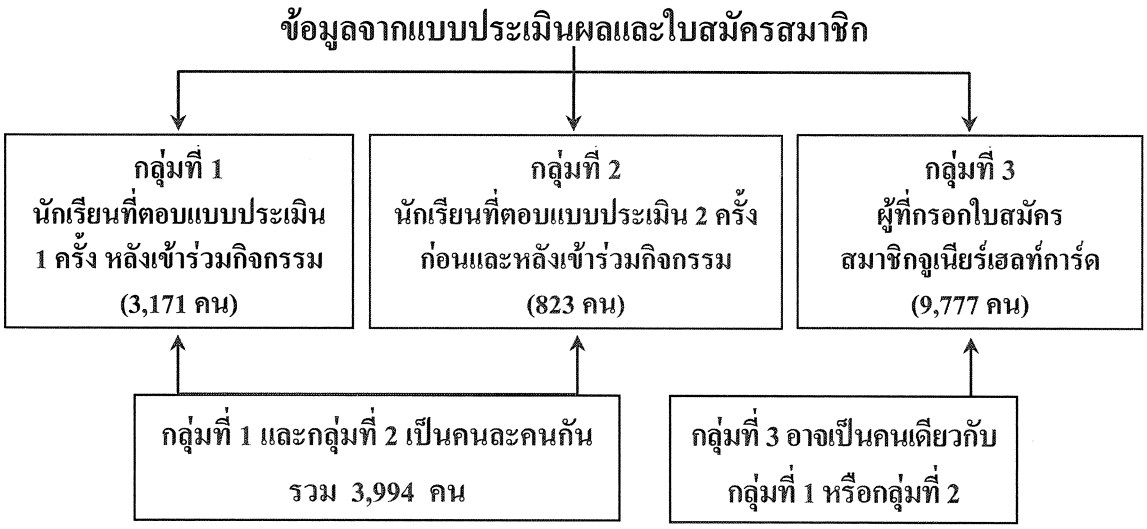
บทที่ 5
การประเมินผลจากกลุ่มเป้าหมาย

ในการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพให้แก่เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปีในโรงเรียน 73 แห่งในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนั้น ได้มีการติดตามและประเมินผลการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมทั้งในเชิงปริมาณโดยใช้แบบประเมินผลและในเชิงคุณภาพด้วยวิธีการจัดสนทนากลุ่ม เพื่อประเมินผลว่าความรู้ด้านสุขภาพและวิธีการนำเสนอความรู้นั้นๆ สอดคล้องกับความต้องการของเยาวชนหรือไม่ ความรู้ด้านใดและวิธีการนำเสนอแบบใดที่เยาวชนต้องการบ้าง ในบทนี้จึงขอนำเสนอผลที่ได้จากการประเมินนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมด้วยแบบประเมินผลและด้วยการจัดสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งนำเสนอผลจากการประเมินกลุ่มแกนนำนักเรียนที่เข้าอบรมเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมด้วย

5.1 การประเมินผลจากแบบประเมิน

ในขณะจัดกิจกรรมได้มีการประเมินผลกิจกรรมที่จัดแต่ละครั้งด้วยแบบประเมินผลการจัดกิจกรรม พร้อมกับรับสมัครนักเรียนและผู้สนใจเข้าเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด ในการประเมินกิจกรรมนั้นได้ให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตอบแบบประเมินและส่งคืนเมื่อการจัดกิจกรรมสิ้นสุดลง โดยใช้แบบประเมินผล 2 ประเภท คือให้ตอบหลังเข้าร่วมกิจกรรม และให้ตอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกับตอบหลังเข้าร่วมกิจกรรมด้วย นักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้ง 2 ประเภทเป็นคนละกลุ่มกัน (ดังภาพที่ 5.1)

ภาพที่ 5.1 จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินและสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด

ก. ประเภทที่ 1 แบบประเมินหลังกิจกรรม เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมตอบหนึ่งครั้งหลังการเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว (ดูแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมในภาคผนวกที่ 16) เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นต่อกิจกรรมและความต้องการความรู้ในด้านสุขภาพของนักเรียน โดยมีเป้าหมายให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนละ 100 คน ตอบแบบประเมินนี้ แต่ในทางปฏิบัติมีนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมจำนวนหลากหลายโรงเรียนละ 60 ถึง 1,000 คน และเนื่องจากมีเวลาจำกัดในการจัดกิจกรรมในแต่ละโรงเรียน ทำให้จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินไม่เป็นไปตามที่คาดหมาย

ข. ประเภทที่ 2 แบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม มี 2 แบบ เป็นแบบประเมินที่ให้นักเรียนตอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม 1 แบบ และตอบหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมแล้วอีก 1 แบบ (ดูแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมในภาคผนวกที่ 16) เพื่อเปรียบเทียบความรู้ของนักเรียนและความต้องการความรู้ด้านสุขภาพจากนักเรียนก่อนที่จะเข้าร่วมกิจกรรมและหลังจากได้เข้าร่วม กิจกรรมแล้ว ทั้งเป็นการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อกิจกรรมที่นำเสนอด้วย ซึ่งมีเป้าหมายให้นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนละ 20 คน ตอบแบบประเมินทั้ง 2 แบบนี้ แต่เนื่องจากมีเวลาจำกัดจึงได้แบบประเมินคืนไม่ครบตามที่ตั้งความหวังไว้

ค. ใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด เป็นใบสมัครให้นักเรียนหรือผู้สนใจที่จะสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด ทำการกรอกข้อมูลส่วนตัวและความต้องการความรู้ด้านสุขภาพลงไป (ดูใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดในภาคผนวกที่ 15 หรือที่ www.juniorhealthguard.org)

5.1.1 จำนวนแบบประเมินผลการจัดกิจกรรม

เนื่องจากแบบประเมินที่ได้รับมีทั้งที่ไม่ตอบ ตอบไม่ครบถ้วน ตอบไม่ตรงคำถาม เพื่อให้ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เชื่อถือได้ จึงต้องตัดแบบประเมินที่ไม่สมบูรณ์ออก เหลือแบบประเมินที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้จริงโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows ดังตารางที่ 5.1 เป็นจำนวน 3,994 ชุด

ตารางที่ 5.1 จำนวนแบบประเมินที่ได้รับจริงและที่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้

ประเภทของแบบประเมิน	จำนวนแบบประเมิน	
	ได้รับจริง	วิเคราะห์ข้อมูลได้
* แบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม	3,210	3,171
* แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม		
- ตอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (เป็นคนเดียวกัน)	856	823
- ตอบหลังเข้าร่วมกิจกรรม (เป็นคนเดียวกัน)	854	823
รวมแบบประเมินทั้งหมด	**4,066**	**3,994**

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมิน

การประเมินการจัดกิจกรรมนี้ ได้นำเสนอผลโดยแยกตามประเภทของแบบประเมิน คือ 1) ผลการประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม 2) ผลการประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม 3) ผลรวมจากการประเมินผล 2 แบบแรก และได้เพิ่ม 4) ข้อมูลจากใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดในบทนี้ด้วย

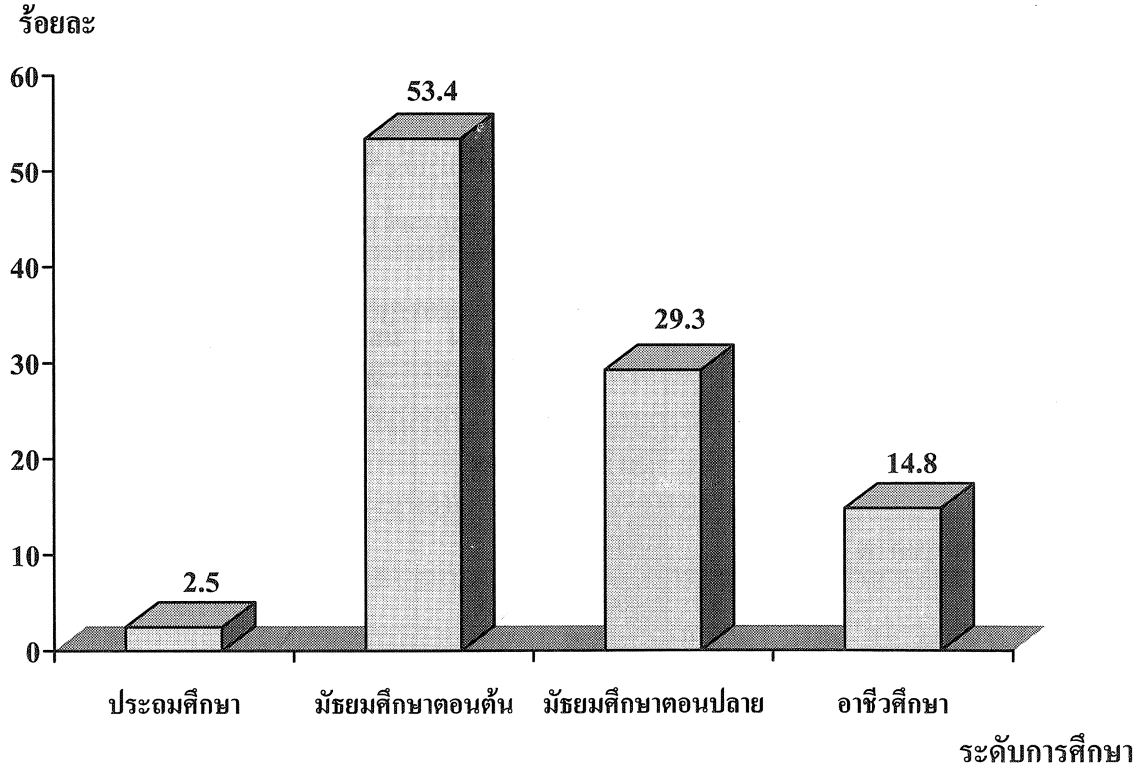
5.1.2.1 การประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม

แผนภูมิที่ 5.1-5.4 และตารางที่ 5.2-5.9 นำเสนอผลการประเมินหลังการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน 3,171 คน ดังต่อไปนี้

ก. ลักษณะทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนมากกว่าครึ่ง (53%) กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย (29%) อาชีวศึกษา (15%) และประถมศึกษา (3%) ดังแผนภูมิที่ 1 ซึ่งมีผู้ตอบเป็นนักเรียนหญิงมากเกือบ 2 เท่าของนักเรียนชาย (62% ต่อ 38%) และนักเรียนเกือบทั้งหมด (99%) มีอายุระหว่าง 11-19 ปี ดังตารางที่ 5.2

แผนภูมิที่ 5.1 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 5.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ และอายุ

ลักษณะของนักเรียนที่ตอบแบบประเมิน	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีวศึกษา
เพศ					
ชาย	38.4	46.2	42.6	35.4	27.9
หญิง	61.6	53.8	57.4	64.6	72.1
อายุ					
11-14 ปี	54.7	98.7	97.2	0.8	1.1
15-19 ปี	43.9	1.3	2.8	99.2	89.8
20 ปีขึ้นไป	1.4	-	-	-	9.2
รวมแต่ละลักษณะ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
จำนวนนักเรียน	**3,171**	**78**	**1,694**	**930**	**469**

ข. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

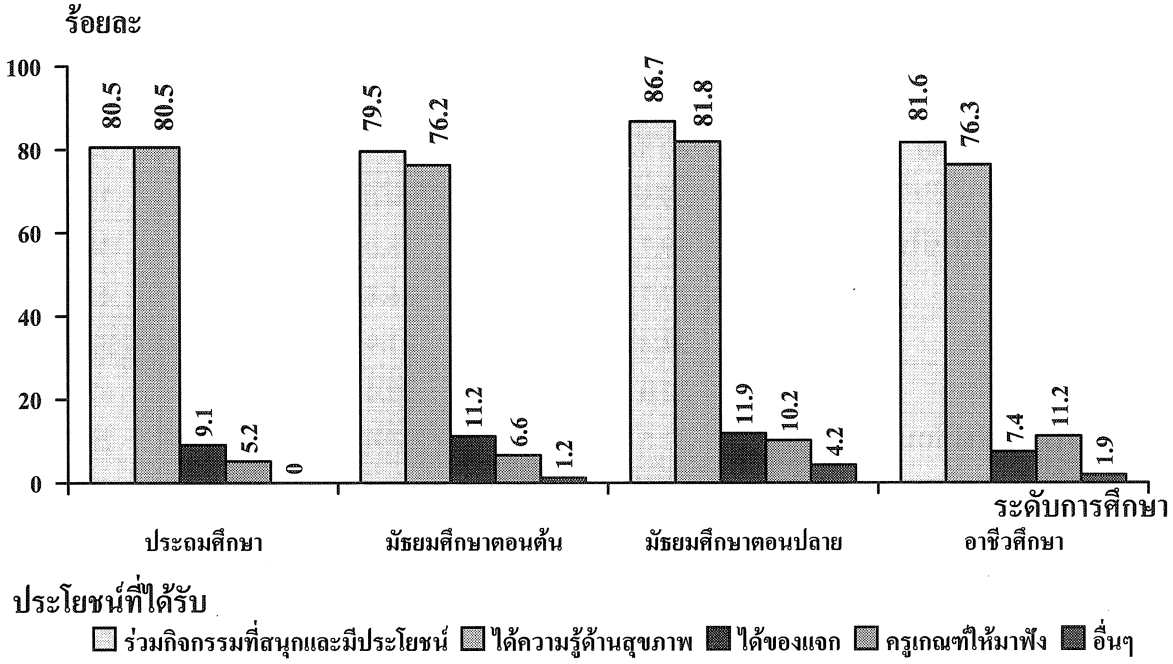
นักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมสามารถเลือกแสดงความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้มากกว่า 1 เรื่อง จากตารางที่ 5.3 นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่า การเข้าร่วมกิจกรรมได้ทั้งประโยชน์และความสนุก (82%) และได้รับความรู้ด้านสุขภาพ (78%) ด้วย

ตารางที่ 5.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาและประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

ประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
. ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์	81.9	80.5	79.5	86.7	81.6
. ได้ความรู้ด้านสุขภาพ	77.9	80.5	76.2	81.8	76.3
. ได้ของแจก	10.8	9.1	11.2	11.9	7.4
. ครูเกณฑ์ให้มาฟัง	8.3	5.2	6.6	10.2	11.2
. อื่นๆ เช่น ได้ประสบการณ์/ได้รู้จักเพื่อนๆ พี่ๆ/อยากมาเอง)	2.1	-	1.2	4.2	1.9
จำนวนนักเรียน	**3,171**	**78**	**1694**	**930**	**469**

เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่ (76%-87%) ในทุกระดับการศึกษามีความคิดเห็นในทำนองเดียวกัน (แผนภูมิที่ 5.2) ซึ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (87% และ 82%) มีร้อยละสูงสุดที่ตอบว่า กิจกรรมนี้ให้ทั้งความสนุกและให้ประโยชน์ ในขณะที่ได้รับความรู้ด้านสุขภาพด้วย

แผนภูมิที่ 5.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

อย่างไรก็ตาม ยังมีนักเรียนประมาณ 1 ใน 10 ที่เข้าร่วมกิจกรรมเพราะต้องการของรางวัล หรือครูเกณฑ์ให้มาฟัง เป็นสัญญาณที่ไม่ดีนัก เพราะสุขภาพอนามัยเป็นเรื่องส่วนบุคคลที่ควรเริ่มที่ตนเอง การที่บุคคลจะมีสุขภาพดีได้ต้องรู้จักดูแลตนเอง **ดังนั้น การให้ความรู้ ความเข้าใจในการดูแลสุขภาพตนเองและบุคคลในครอบครัว ควรเริ่มที่การสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการดูแลตนเองและครอบครัว พร้อมทั้งแนะนำวิธีการค้นหาความรู้ที่ถูกต้องด้วยตนเอง** โดยไม่เห็นรางวัลเป็นสิ่งจูงใจหรือโดยไม่ต้องถูกบังคับให้ทำ

ค. ความรู้เรื่องสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบ

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความเห็นในด้านความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องการทราบโดยเลือกตอบได้มากกว่า 1 เรื่อง จากตารางที่ 5.4 พบว่าความต้องการความรู้ 4 อันดับแรกของนักเรียนประมาณครึ่งหนึ่ง (47% ถึง 55%) ได้แก่ ความรู้เรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ ความรู้เรื่องศิลปะการป้องกันตัว เพศศึกษา และอันตรายรอบๆ ตัว

ตารางที่ 5.4 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

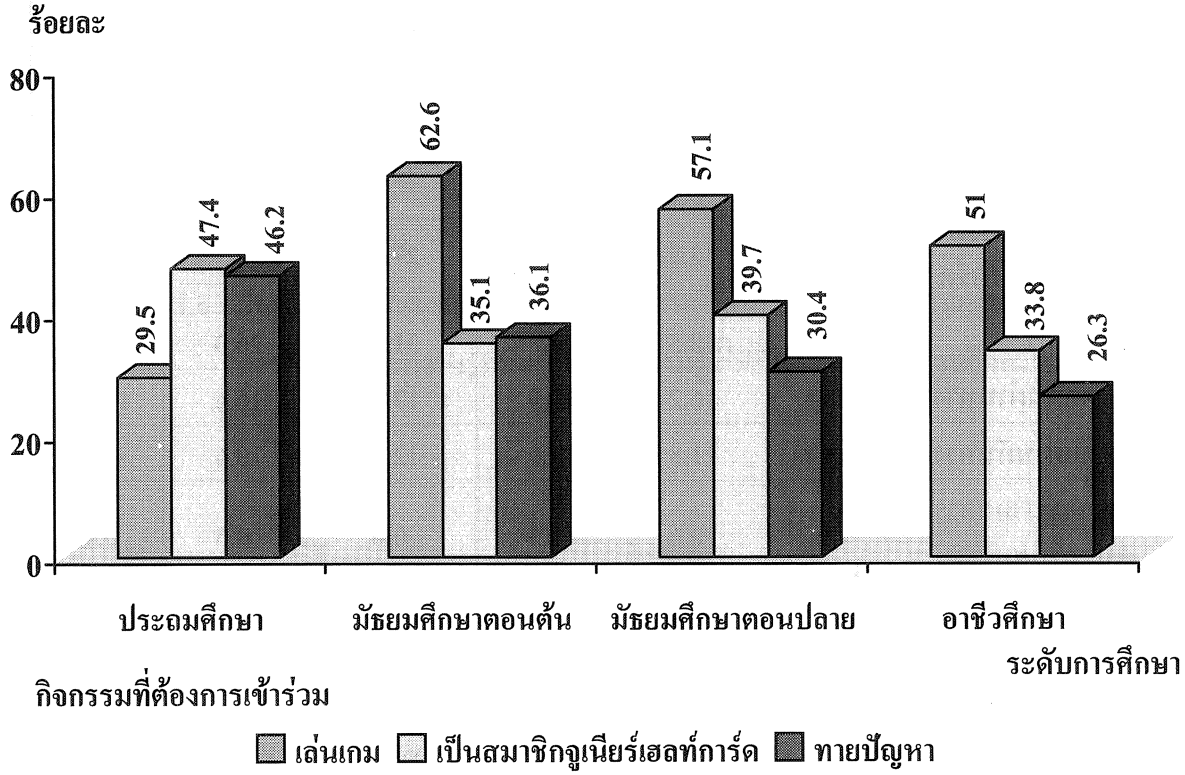
ความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
. การคบเพื่อนต่างเพศ	55.3	26.9	54.1	60.6	53.9
. ศิลปะการป้องกันตัว	53.4	51.3	52.4	56.8	50.7
. เพศศึกษา	46.8	37.2	43.8	51.2	50.3
. อันตรายรอบๆ ตัว	46.6	38.5	45.7	51.3	41.7
. การออกกำลังกาย	42.5	64.1	433.9	42.2	34.3
. กีฬาต่างๆ	39.8	42.3	44.6	3.9	24.7
. ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	39.7	19.2	38.0	46.6	36.0
. โรคเอดส์	37.7	46.2	36.4	37.2	41.9
. การคุมกำเนิด	34.4	24.4	27.9	38.3	52.0
. โรคติดเชื้ออื่นๆ	32.0	28.2	30.0	33.0	37.7
. วิธีการปฏิเสธเพื่อน	31.5	7.7	31.0	35.2	29.7
. สารพิษในอาหาร	29.0	35.9	31.4	28.2	21.3
. ศิลปะต่างๆ	27.0	23.1	28.0	25.5	26.9
. สมุนไพร	23.0	57.7	20.6	24.8	22.5
. ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย	21.6	3.8	20.9	24.1	22.1
. วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	18.0	33.3	20.7	15.0	11.6
. สิทธิผู้บริโภค	13.9	16.7	14.6	14.7	9.5
. นวดแผนโบราณ	12.3	16.7	12.5	13.1	9.5
. การกำจัดขยะ	10.7	30.8	12.6	8.3	5.5
. อื่นๆ เช่น ยาเสพติด/ดนตรี/ทุกเรื่อง	0.9	-	0.9	1.3	0.2
จำนวนนักเรียน	**3,171**	**78**	**1,694**	**930**	**469**

แต่เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า มีอันดับความรู้ที่ต้องการทราบต่างกัน กล่าวคือ นักเรียนประถมศึกษาต้องการความรู้เรื่องการออกกำลังกายเป็นอันดับแรก (64%) ตามด้วยความรู้ด้านสมุนไพร (58%) และศิลปะการป้องกันตัว (51%) ในขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา ต้องการความรู้ในเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศเป็นอันดับแรก (54% 61% และ 54% ตามลำดับ) รองลงไปได้แก่ศิลปะการป้องกันตัว ยกเว้นนักเรียนอาชีวศึกษาที่ต้องการความรู้ในการคุมกำเนิดเป็นอันดับที่สอง (52%) จึงเป็นหน้าที่ของรัฐและผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ควรจัดกิจกรรมให้ความรู้ให้ตรงกับความต้องการตามวัยของนักเรียน เพื่อป้องกันปัญหาสุขภาพอนามัยที่จะตามมา เช่น การตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ หรือการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

ง. ลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนรู้เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมสามารถแสดงความเห็นต่อลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมได้มากกว่า 1 ด้าน จากแผนภูมิที่ 5.3 พบว่าเกือบครึ่ง (46%) ของนักเรียนระดับประถมศึกษาต้องการสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดหรือสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมและทายปัญหาเพื่อที่จะได้รับความรู้ด้านสุขภาพ ในขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (63%) มัธยมศึกษาตอนปลาย (57%) และอาชีวศึกษา (51%) ต้องการเรียนรู้เรื่องการสร้างเสริมสุขภาพผ่านกิจกรรมที่เป็นเกม

แผนภูมิที่ 5.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ

ในขณะที่ข้อมูลในตารางที่ 5.5 พบว่า มีนักเรียนร้อยละ 32 ถึงร้อยละ 42 ในระดับชั้นต่างๆ ให้ความสนใจในการเข้าค่ายฤดูร้อนของจูเนียร์เฮลท์การ์ด และเข้ารับการอบรมเป็นจูเนียร์เฮลท์การ์ด (28%-46%) โดยเฉพาะนักเรียนระดับประถมศึกษา (46%) และมีเพียง 2 ใน 5 ของนักเรียนที่สนใจหาข้อมูลทางเว็บไซต์ ดังนั้น การสื่อสารให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียนในขณะนี้ (พ.ศ. 2548) จึงควรใช้สื่ออื่นๆ นอกจากอินเทอร์เน็ตด้วย เช่น สื่อทางวิทยุ โทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นต้น

ตารางที่ 5.5 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ

กิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
• เล่นเกม	58.5	29.5	62.6	57.1	51.0
• หาข้อมูลทางเว็บไซต์	40.4	43.6	41.5	41.5	33.4
• สมัครเป็นสมาชิกชมรม-จูเนียร์เฮลท์การ์ด	• 36.5	• 47.4	• 35.1	• 39.7	• 33.8
• เข้าค่ายฤดูร้อนของ-จูเนียร์เฮลท์การ์ด	36.1	33.3	31.8	42.1	40.0
• กิจกรรมที่ได้พบกับเพื่อนใหม่	35.9	3.8	34.5	40.8	36.8
• ทายปัญหา	33.2	46.2	36.1	30.4	26.3
• เข้ารับการอบรมของ-จูเนียร์เฮลท์การ์ด	32.2	46.2	27.8	37.7	34.9
• เล่นละคร	28.5	21.8	31.8	26.3	22.1
• ติดต่อกันผ่านทางแช็ทไลน์	16.2	17.9	17.4	16.4	11.1
• ติดต่อผ่านกันทางกระดานข่าว	11.8	17.9	12.8	10.6	9.6
• อื่นๆ เช่น เอกสาร/หนังสือ/อบรมในชุมชน	0.6	1.3	0.6	0.5	0.4
จำนวนนักเรียน	**3,171**	**78**	**1,694**	**930**	**469**

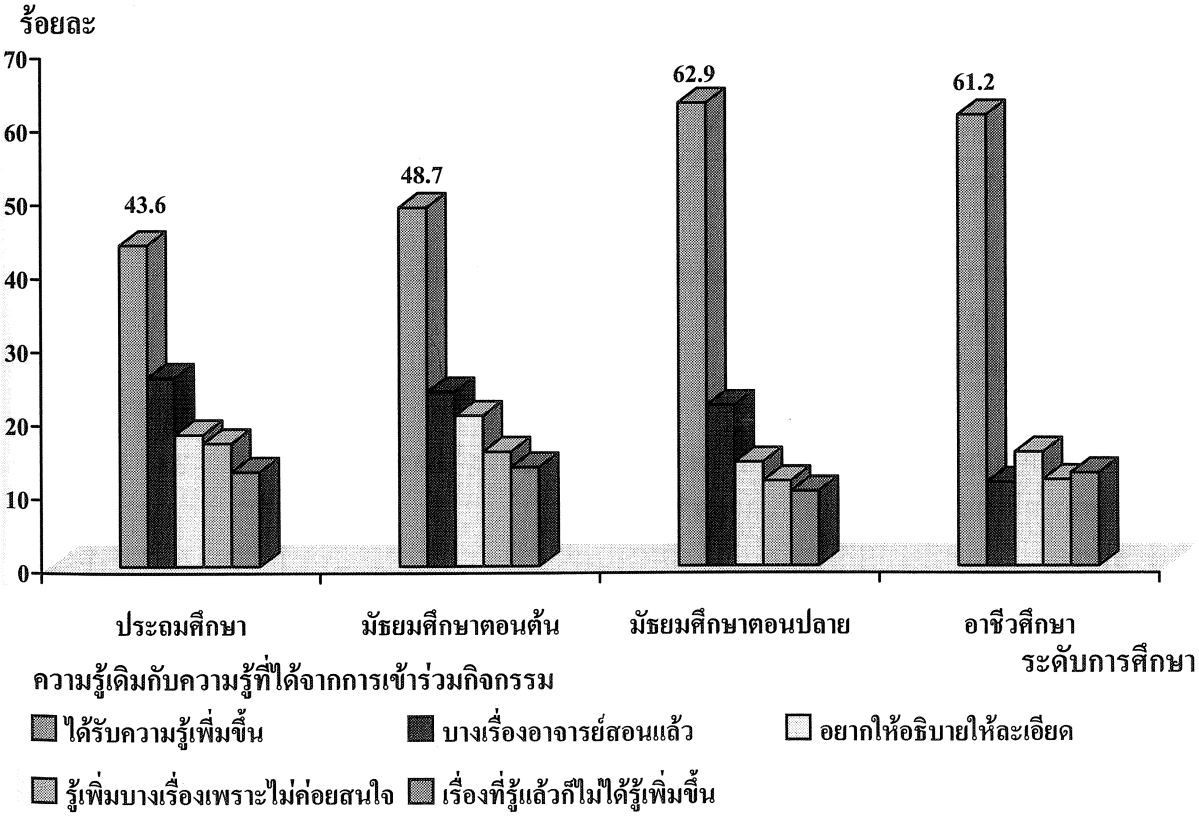
จ. เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เมื่อเปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ จากตารางที่ 5.6 พบว่า กว่าครึ่ง (55%) ของนักเรียนทุกระดับชั้นที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมให้คำตอบว่าได้รับความรู้เพิ่มขึ้นเมื่อเข้าร่วมกิจกรรม โดยนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย (63%) ได้รับมากที่สุด รองลงไป ได้แก่ นักเรียนอาชีวศึกษา (61%) มัธยมศึกษาตอนต้น (49%) และประถมศึกษา (44%) ความรู้ที่ได้รับเพิ่มได้แก่ ความรู้เรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด (55%) โรคเอดส์ (23%) และบุหรี่ (17%) เป็นต้น

ตารางที่ 5.6 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษาและความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

เปรียบเทียบความรู้เดิมกับความรู้ที่ได้จากกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
- ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น	54.6	43.6	48.7	62.9	61.2
- บางเรื่องอาจารย์สอนแล้ว	21.3	25.6	23.6	21.8	11.3
- อยากให้อธิบายให้ละเอียด	17.7	17.9	20.4	14.1	15.4
- รู้เพิ่มบางเรื่องเพราะไม่ค่อยสนใจ	13.8	16.7	15.5	11.5	11.7
- เรื่องที่รู้แล้วก็ไม่ได้รู้เพิ่มขึ้น	12.3	12.8	13.4	10.1	12.6
เรื่องที่ได้รับความรู้เพิ่มขึ้น (เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับ)					
- เพศศึกษาและการคุมกำเนิด	54.8	3.2	42.6	62.9	78.6
- โรคเอดส์	22.5	54.8	20.8	25.4	17.3
- บุหรี่	17.3	22.6	23.2	12.6	9.8
จำนวนนักเรียน	**3,171**	**78**	**1,694**	**930**	**469**

แผนภูมิที่ 5.4 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา และความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

ในขณะเดียวกัน นักเรียน 1 ใน 5 ตอบว่า มีความรู้บางเรื่องที่ซ้ำซ้อนกับที่ทางโรงเรียนได้สอนนักเรียนไปแล้ว ดังนั้น การเข้าไปจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในโรงเรียน จึงควรมีการเข้าโรงเรียนเป้าหมายมากกว่า 1 ครั้ง เพื่อให้ทราบความต้องการของนักเรียน จะได้สามารถจัดความรู้ได้ตรงกับความต้องการของนักเรียน และเพิ่มความรู้ใหม่ๆ ให้นักเรียนได้ด้วย

ฉ. ความคิดเห็นต่อเวลาในการจัดกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรม วิธีการนำเสนอกิจกรรม และความรู้ที่นำเสนอในกิจกรรม

จากตารางที่ 5.7 กว่า 3 ใน 4 (77%) ของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม ให้ความเห็นว่าเวลาที่จัดกิจกรรมเหมาะสมแล้ว ในขณะที่นักเรียนเกือบทั้งหมดตอบว่า สถานที่จัดกิจกรรม วิธีการนำเสนอกิจกรรม และความรู้ที่ให้ในกิจกรรมเหมาะสมแล้ว (93% 96% และ 96% ตามลำดับ) นอกจากนี้ยังมีนักเรียนกว่า 1 ใน 5 ที่มีความคิดเห็นว่าเวลาที่จัดกิจกรรมยังไม่มีความเหมาะสมโดยให้เหตุผลว่า เพราะจัดกิจกรรมในช่วงเวลาที่จะกลับบ้าน หรือเป็นเวลาที่จะรับประทานอาหารกลางวัน หรือเวลาที่ต้องเข้าเรียน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลที่ได้จากการประเมินของทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในบทที่ 4

ตารางที่ 5.7 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม แยกตามเวลาในการจัดกิจกรรม สถานที่จัดกิจกรรม วิธีการนำเสนอกิจกรรม และความรู้ที่นำเสนอ

ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม	ร้อยละ
เวลาที่นำเสนอกิจกรรม (จำนวนนักเรียน = 3,139)	
• เหมาะสม	76.9
• ยังไม่เหมาะสม เพราะเวลาน้อยเกินไป/ควรนานกว่านี้/เย็นเกินไป/เป็นเวลาที่ต้องกลับบ้าน/นานเกินไป/ต้องเรียนหนังสือ	22.8
• อื่นๆ (ปานกลาง)	0.3
สถานที่จัดกิจกรรม (จำนวนนักเรียน = 3,149)	
• เหมาะสม	93.2
• ยังไม่เหมาะสมเพราะมองไม่ค่อยเห็น/เสียงไม่ชัด /ได้ยินไม่ทั่วถึง	6.5
• อื่นๆ (ปานกลาง)	0.3
วิธีการนำเสนอกิจกรรม (จำนวนนักเรียน = 3,153)	
• เหมาะสม	96.1
• ยังไม่เหมาะสม เพราะมีแต่เกมมากไป/ควรเพิ่มเนื้อหาสาระ/ไม่สนุก/วิทยากรอธิบายไม่ค่อยชัดเจน/ไม่ค่อยพร้อม	3.4
• อื่นๆ	0.5
ความรู้ที่นำเสนอในกิจกรรม (จำนวนนักเรียน = 3,152)	
• เหมาะสม	96.4
• ยังไม่เหมาะสมเพราะน้อยเกินไป/ไม่ครอบคลุม/ไม่ละเอียด/รู้อยู่แล้ว	3.0
• อื่นๆ (ปานกลาง)	0.6
รวมแต่ละความคิดเห็น	**100.0**

ยังมีนักเรียนที่ตอบว่าสถานที่ในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม (7%) โดยให้เหตุผลว่าสถานที่จัดกว้างไป ทำให้เห็นไม่ชัดและไม่ค่อยได้ยิน ส่วนเหตุผลที่วิธีการนำเสนอยังไม่เหมาะสม (3%) ได้แก่ มีการเล่นเกมมากเกินไป หรือวิทยากรอธิบายไม่ชัดเจน ในด้านความรู้ที่นำเสนอยังไม่เหมาะสม (4%) เนื่องจากความรู้ที่ให้น้อยเกินไป หรือไม่ครอบคลุมและเป็นความรู้ที่นักเรียนทราบอยู่แล้ว

ช. การให้คะแนนต่อภาพรวมในการจัดกิจกรรมและความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม ได้พิจารณาให้คะแนนภาพรวมในการจัดกิจกรรมและความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม (จากคะแนนเต็ม 10) ได้ผลดังตารางที่ 5.8 นั่นคือ นักเรียนส่วนใหญ่ (91% และ 89%) ให้ 8 คะแนนขึ้นไปต่อภาพรวมในการจัดกิจกรรมและความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานที่นักเรียนให้ต่อภาพรวมในการจัดกิจกรรม (8.7 และ 1.1 ตามลำดับ) และความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม (8.8 และ 1.2 ตามลำดับ) ที่ใกล้เคียงกัน กล่าวได้ว่านักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมและความรู้ที่ได้รับอยู่ในขั้นที่ดีมาก

ตารางที่ 5.8 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามคะแนนที่ให้ในภาพรวมการจัดกิจกรรม และความรู้ที่ได้รับจากการจัดกิจกรรม

คะแนนที่ให้ (จากคะแนนเต็ม 10)	ภาพรวม การจัดกิจกรรม	ความรู้ ที่ได้จากกิจกรรม
1	0.2	0.1
2	0.1	-
3	0.1	0.1
4	-	0.1
5	1.5	1.4
6	1.0	1.9
7	6.5	7.2
8	32.2	23.9
9	33.6	34.2
10	24.8	31.1
รวม	100.0	100.0
จำนวนนักเรียน	2,816	2,865
• คะแนนเฉลี่ย (Mean)	8.7	8.8
• ฐานนิยมของคะแนน (Mode)	9.0	9.0
• มัธยฐานของคะแนน (Median)	9.0	9.0
• ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน	1.1	1.2

อย่างไรก็ตาม หากต้องการให้ความรู้ ความเข้าใจด้านสุขภาพอยู่ในใจของนักเรียนตลอดไป ควรมีการเข้าไปจัดกิจกรรมเสริมความรู้โดยสม่ำเสมอ เช่น ปีละ 2 ครั้ง หรือ จัดตามคำขอจากโรงเรียนตามเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนด ดังนั้น จึงควรมีการจัดอบรม หรือจัดหลักสูตรสอนผู้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหรือเป็นอาสาสมัครจูเนียร์เฮลท์การ์ด เพื่อให้ได้บุคคลที่มีวุฒิภาวะ มีความรู้ มีความสามารถทั้งในด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียนและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ซ. ความคิดเห็นทั่วไปและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมดังตารางที่ 5.9 พบว่า มีนักเรียนกว่า 2 ใน 5 (41%) ตอบว่ากิจกรรมที่จัดดีอยู่แล้วและต้องการให้จัดกิจกรรมลักษณะนี้อีก ในขณะที่ยังมีนักเรียนประมาณ 1 ใน 4 (26%) ตอบว่าควรเพิ่มเนื้อหาสาระและความรู้ให้มากขึ้น และร้อยละ 21 ต้องการให้เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะอื่นๆ เช่น ควรมีการแสดงดนตรี มีร้องเพลง เป็นต้น (ดูรายละเอียดจากตารางที่ ผ16.1 ในภาคผนวกที่ 16)

ตารางที่ 5.9 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรม	ร้อยละ
• ดีอยู่แล้ว/อยากให้มาจัดอีก/ชอบพี่ๆทุกคน/ควรมีกิจกรรมแบบนี้ต่อไป/ได้ความรู้	40.8
• ควรเพิ่มเนื้อหาสาระ/เพิ่มความรู้ให้มากกว่านี้	25.5
• อยากให้มีเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้	20.8
• อยากให้มีการจัดในสถานที่กว้าง/นอกสถานที่/มีเครื่องปรับอากาศ	3.8
• น่าจะมีของรางวัล/ของแจกให้ครบทุกคน	2.5
• อยากให้มีสื่อการสอนให้มากกว่านี้ เช่น มีเครื่องฉายวีซีดี	2.5
• ควรจัดในช่วงเวลาที่เหมาะสม/ตรงเวลา/ควรแจ้งล่วงหน้า	2.3
• อื่นๆ เช่น ควรมีการแสดงดนตรี/ร้องเพลง เน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมและได้แสดงความคิดเห็น/เพิ่มเนื้อหาเพศศึกษา/การคุมกำเนิด/เพศสัมพันธ์ ฯลฯ	14.5
จำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็น	**1,568**

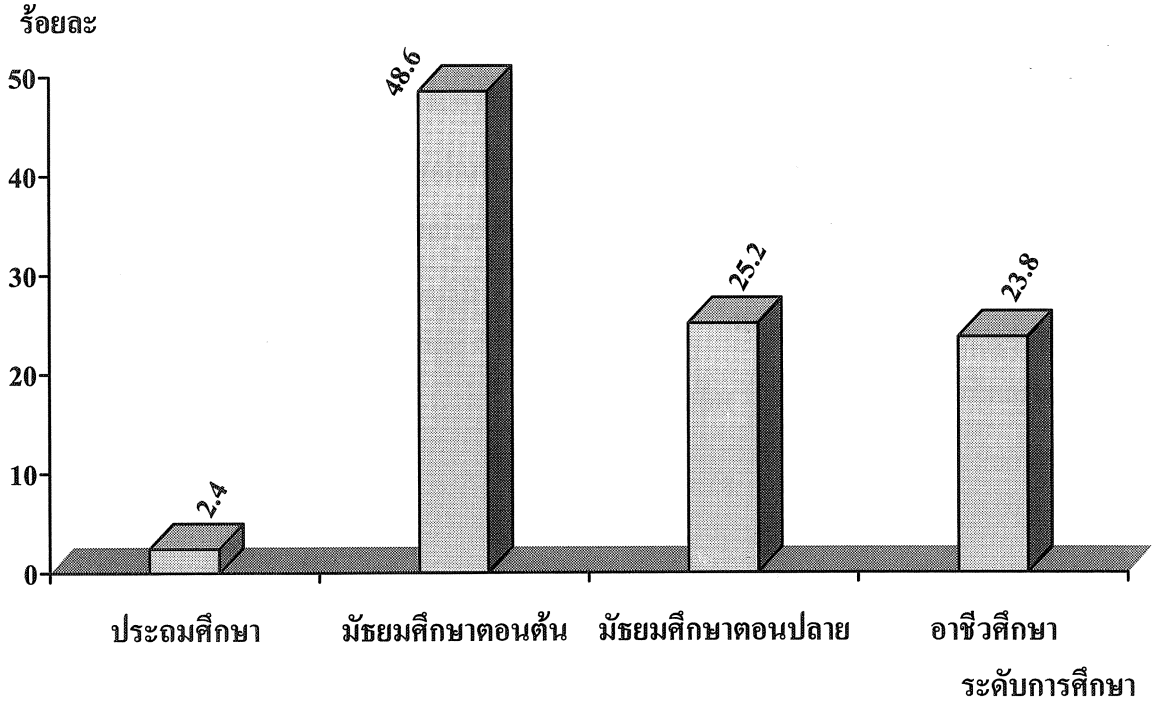
5.1.2.2 การประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

แผนภูมิที่ 5.5 ตารางที่ 5.10 - 5.13 และภาพที่ 5.2 - 5.3 เป็นการนำเสนอผล การเปรียบเทียบความรู้และความคิดเห็นของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งก่อนเข้าร่วมกิจกรรม (ตอบแบบประเมิน 1 แบบ) และหลังเข้าร่วมกิจกรรม (ตอบแบบประเมินอีก 1 แบบ) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมินก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและตอบแบบประเมินหลังการเข้าร่วมกิจกรรมจะเป็นคนๆ เดียวกัน จากแผนภูมิที่ 5.5 พบว่า นักเรียนเกือบครึ่ง (49%) กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รองลงมาได้แก่ มัธยมศึกษาตอนปลาย (25%) อาชีวศึกษา (24%) และประถมศึกษา (2%) โดยเป็นนักเรียนหญิงมากกว่านักเรียนชาย (58% : 42%) และส่วนใหญ่ (99%) มีอายุระหว่าง 11-19 ปี (ตารางที่ 5.10)

แผนภูมิที่ 5.5 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 5.10 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เพศ และอายุ

ลักษณะทั่วไป	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
เพศ					
- ชาย	42.2	45.0	49.2	40.1	29.6
- หญิง	57.8	55.0	50.8	59.9	70.4
อายุ					
11-14	50.8	100.0	99.0	0.5	-
15-19	47.7	-	1.0	99.5	93.8
20 ปีขึ้นไป	1.5	-	-	-	6.2
รวมแต่ละลักษณะ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
จำนวนนักเรียน	**823**	**20**	**400**	**207**	**196**

ข. เปรียบเทียบประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม สามารถเลือกแสดงความคิดเห็นต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมได้มากกว่า 1 คำตอบ ข้อมูลจาก

ตารางที่ 5.11 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมิน และประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม

ประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		อาชีวศึกษา	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
• ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์	78.7	83.5	85.0	75.0	79.0	82.8	83.1	88.4	73.0	80.6
• ได้ความรู้ด้านสุขภาพ	69.5	75.1	60.0	75.0	71.0	73.3	71.5	78.7	65.3	75.0
• ได้ของแจก	15.7	18.3	5.0	15.0	19.8	24.3	12.6	13.5	11.7	12.2
• ครูเกณฑ์มาให้ฟัง	10.0	7.8	15.0	10.0	7.3	6.3	12.6	9.2	12.2	9.2
• อื่นๆ –ได้ประสบการณ์/ได้รู้จักพี่ๆ-เพื่อนๆ/ได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์	2.6	1.8	-	-	2.3	1.0	4.3	2.9	1.5	2.6
จำนวนนักเรียน	**823**		**20**		**400**		**207**		**196**	

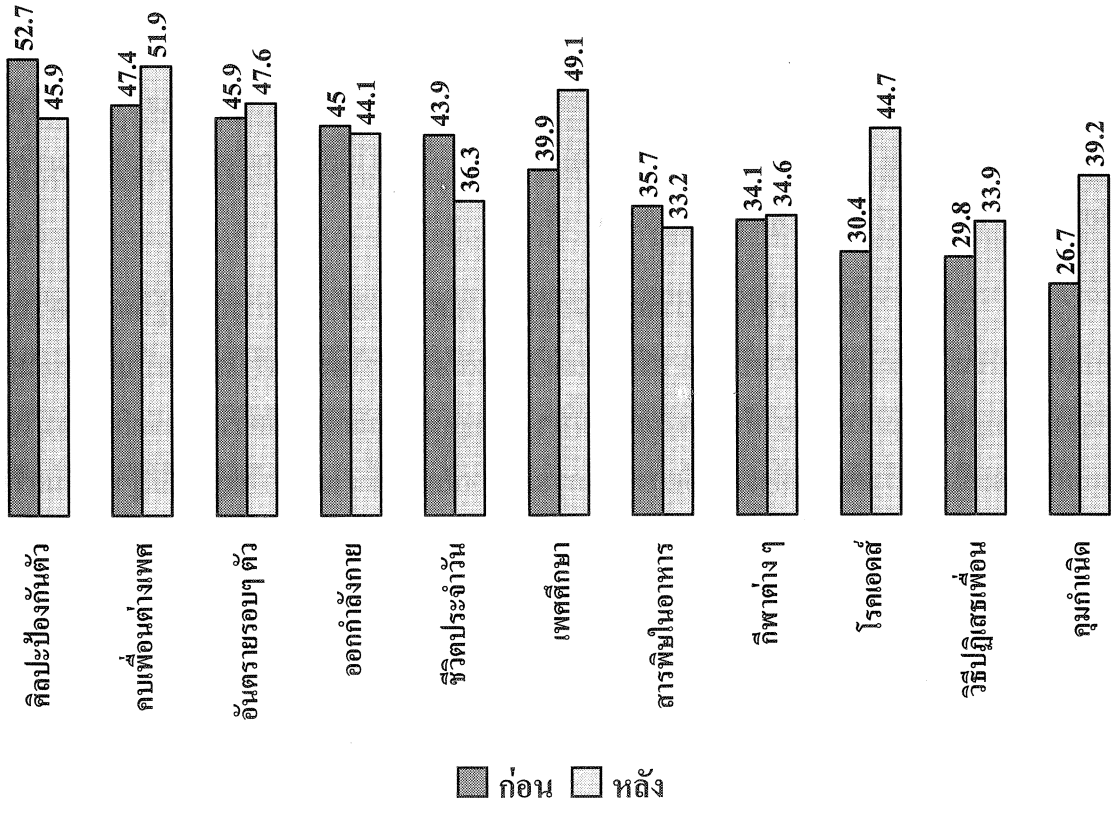
ตารางที่ 5.11 แสดงว่า การจัดกิจกรรมบรรลุผลตามเป้าหมายโดยดูจากความคาดหวังของนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและความคิดเห็นหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้ว นักเรียนตอบว่าได้รับความสนุกและกิจกรรมมีประโยชน์ (ความคาดหวังก่อนเข้าร่วมกิจกรรม**ต่อ**ความคิดเห็นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วเป็น 79% ต่อ 84%) รวมทั้งได้รับความรู้ด้านสุขภาพ (คาดหวังก่อนกิจกรรม**ต่อ**ความคิดเห็นหลังกิจกรรมเป็น 70% ต่อ 75%)

เมื่อพิจารณาในแต่ละระดับการศึกษาพบผลเช่นเดียวกัน ยกเว้นนักเรียนประถมศึกษาที่ร้อยละของความคาดหวังต่อความคิดเห็นหลังเข้าร่วมกิจกรรมในเรื่อง “กิจกรรมสนุกและได้ประโยชน์” ลดลงจาก 85% เป็น 75% อาจเป็นเพราะนักเรียนวัยนี้ยังเด็กมาก (อายุ 10-12 ปี) ที่มีความสนใจในเรื่องต่างๆ เป็นช่วงสั้น จึงอาจต้องการกิจกรรมที่หลากหลาย ตรงกับความสนใจตามวัยและเป็นกิจกรรมที่โดนใจมากกว่านี้ จึงควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนเข้าไปจัดกิจกรรมให้ความรู้ในโรงเรียน

ค. เปรียบเทียบความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

ผลการประเมินความต้องการความรู้ด้านสุขภาพจากความคาดหวังของนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม และความคิดเห็นหลังจากที่เข้าร่วมกิจกรรมแล้วดังภาพที่ 5.2 พบว่า

ภาพที่ 5.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามเวลาที่ประเมิน และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้ด้านสุขภาพ 3 อันดับแรกที่นักเรียนต้องการได้แก่ ศิลปะป้องการกันตัว (ความคาดหวังก่อนเข้าร่วมกิจกรรมต่อความคิดเห็นหลังเข้าร่วมกิจกรรมแล้วเป็น 53% ต่อ 46%) การคบเพื่อนต่างเพศ (ความคาดหวังก่อนกิจกรรมต่อความคิดเห็นหลังกิจกรรมเป็น 47% ต่อ 52%) และความรู้เกี่ยวกับอันตรายรอบๆ ตัว (ความคาดหวังก่อนกิจกรรมต่อความคิดเห็นหลังกิจกรรมเป็น 46% ต่อ 48%) **ข้อมูลนี้ยืนยันข้อเสนอแนะที่ว่า ควรมีการสำรวจความต้องการของนักเรียนก่อนเข้าไปจัดกิจกรรมให้ความรู้ในโรงเรียน**

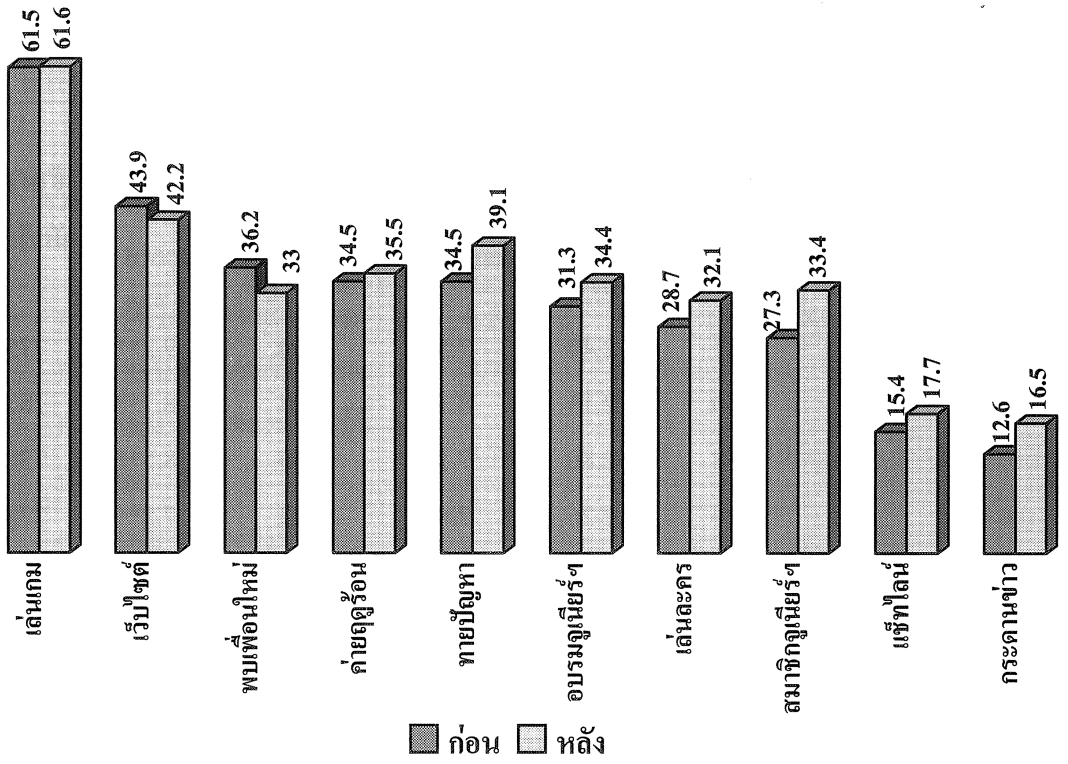
นอกจากนี้ยังพบว่า ความรู้ด้านสุขภาพ 3 เรื่องที่นักเรียนมีความต้องการเพิ่มขึ้น ได้แก่ ความรู้เรื่องเพศศึกษาเพิ่มจากร้อยละ 40 เป็นร้อยละ 49 ความรู้เรื่องโรคเอดส์จากร้อยละ 30 เพิ่มเป็นร้อยละ 45 และต้องการความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเพิ่มจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 39 ดังภาพที่ 5.2 (และตารางที่ ผ16.2 ในภาคผนวกที่ 16)

ง. เปรียบเทียบลักษณะของกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องสุขภาพ

นักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมได้แสดงความคิดเห็นต่อลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งนักเรียนสามารถเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ จากภาพที่ 5.3 พบว่า หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนมีความคิดเห็นเปลี่ยนไป ความคิดที่ต้องการสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 27 เป็นร้อยละ 33 (ดูตารางที่ ผ16.3 ในภาคผนวกที่ 16) แต่ก็ยังเป็นเพียง 1 ใน 3 ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าขณะที่จัดกิจกรรมในโรงเรียนต่างๆ นั้น ทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่เป็นผู้จัดกิจกรรมเองก็ยังไม่ชัดเจนเกี่ยวกับการเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด ทำให้ไม่สามารถอธิบายรายละเอียดและประโยชน์ที่ได้จากการสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดให้นักเรียนได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีนักเรียนและผู้ที่ไม่ได้เป็นนักเรียนสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดถึง 9,777 คน (ดูหัวข้อที่ 5.1.2.4)

เป็นที่น่าสังเกตว่าเยาวชนสมัยนี้ (พ.ศ. 2548) นิยมการเรียนรู้ที่ต้องมีความสนุกสนาน (เช่น เล่นเกม หรือทายปัญหา หรือแม้แต่เว็บไซต์ก็ต้องทำให้สนุกเร้าใจ) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการถูกกระตุ้นจากผู้อื่นให้สนใจในเรื่องนั้นๆ ตรงจุดนี้ทำให้เกิดข้อคิดว่า การจัดกิจกรรมในรูปแบบนี้น่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะทำให้เยาวชนมีความตระหนักมากขึ้น และนำไปสู่การใฝ่รู้ การค้นคว้าหาความรู้และศึกษาด้วยตนเองต่อไป เพราะการมีความใฝ่รู้ที่เกิดจากเยาวชนเองจะเป็นการเรียนรู้ที่ยั่งยืนที่จะเป็นประโยชน์ทั้งกับตัวเยาวชน ต่อครอบครัว ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ

ภาพที่ 5.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังกิจกรรม จำแนกตามเวลาที่ประเมิน และลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ

จ. เปรียบเทียบความรู้ในเรื่องต่างๆ ของนักเรียนระหว่างก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยใช้การทดสอบแบบที (t-test)

เพื่อให้ได้ภาพที่ชัดเจนถึงผลจากการจัดกิจกรรม ว่ากิจกรรมที่จัดนี้ช่วยเพิ่มความรู้ด้านใดแก่นักเรียนบ้าง โดยนักเรียนให้คะแนนความรู้ของตนเองในเรื่องต่างๆ ก่อนเข้าร่วมกิจกรรมและให้คะแนนความรู้ของตนเองอีกครั้งหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว คะแนนที่นักเรียนให้นี้คิดจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน จากข้อมูลที่ได้นี้จึงทำการทดสอบแบบที (t-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยความรู้ของนักเรียนตอนก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งได้ผลดังตารางที่ 5.12 กล่าวคือนักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่องการคุมกำเนิด เพศศึกษา จูเนียร์เฮลท์การ์ด โรคเอดส์ การนวดแผนโบราณ กระดานข่าว แช็ทไลน์ เว็บไซต์ การกำจัดขยะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อย่างไรก็ตาม คะแนนความรู้ในด้านต่างๆ ที่เพิ่มขึ้นหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วแม้จะมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่คะแนนความรู้ที่เพิ่มขึ้นยังถือว่าน้อยไป อาจเป็นเพราะว่าเวลาในการจัดกิจกรรมมีจำกัด ทำให้ไม่สามารถให้ความรู้ในด้านต่างๆ ได้ละเอียดลึกซึ้ง ประกอบกับมีการเข้าโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมให้ความรู้แก่นักเรียนเพียงครั้งเดียว ซึ่งวิธีการจัดกิจกรรมและความรู้ที่ให้

อาจยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ หากต้องการให้ได้ผลมากกว่านี้ จึงควรดำเนินการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเดียวกันมากกว่า 1 ครั้ง

ตารางที่ 5.12 การทดสอบแบบทีของความรู้ในด้านต่างๆ ที่นักเรียนตอบว่าตนเองมีความรู้ จำแนกตามเวลาก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ความรู้ด้านต่างๆ ที่นักเรียนตอบว่าตนเองมี (จากคะแนนเต็ม 10 คะแนน)	ก่อนเข้าร่วมกิจกรรม		หลังเข้าร่วมกิจกรรม		t	จำนวนนักเรียน
	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตราฐาน	คะแนนเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน		
. การคุมกำเนิด	6.81	2.49	7.57	2.39	9.2**	775
. เพศศึกษา	7.50	2.15	8.13	2.08	8.7**	787
. จูเนียร์เฮลท์การ์ด	6.38	2.80	7.12	2.60	8.5**	738
. โรคเอดส์	7.29	2.26	7.88	2.13	7.5**	778
. การนวดแผนโบราณ	5.36	2.63	5.80	2.63	5.7**	720
. กระดานข่าว	6.17	2.31	6.48	2.34	4.5**	750
. แช็ทไลน์	5.90	2.61	6.22	2.55	4.2**	748
. เว็บไซต์	6.77	2.30	7.00	2.35	3.5**	753
. การกำจัดขยะ	7.10	2.18	7.30	2.41	2.3*	747
. สมุนไพร	6.30	2.42	6.40	2.47	1.3	748
. วิธีการแก้ปัญหา	7.42	2.23	7.31	2.30	-1.4	696
. การบริโภคอาหาร	7.59	2.08	7.50	2.09	-1.3	748
. การออกกำลังกาย	7.67	2.23	7.60	2.26	-0.9	757

$p < 0.05$ * $p < 0.01$ **

ฉ. คะแนนเฉลี่ยของความคิดในการจัดกิจกรรม

หลังจากเข้าร่วมกิจกรรมแล้วนักเรียนได้ตอบแบบประเมินอีกแบบหนึ่ง เพื่อให้คะแนนความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม ความชอบกิจกรรม ความเหมาะสมของความรู้ วิธีการ สถานที่ และเวลาที่นำเสนอกิจกรรมจากคะแนนเต็ม 10 คะแนน ข้อมูลในตารางที่ 5.13 พบว่า คะแนนที่ นักเรียนให้ต่อการจัดกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ดีมาก กล่าวคือมีคะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้านเป็น 8.56 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 1.75 กล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมอยู่ในเกณฑ์ดีมากทั้งในเรื่องความรู้ที่ นำเสนอ วิธีการนำเสนอ สถานที่นำเสนอ เวลาที่นำเสนอ และความรู้สึกชอบกิจกรรม และความรู้ที่ได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

นอกจากนี้ ยังมีนักเรียนบางคนให้ความเห็นในการจัดกิจกรรมว่า กิจกรรมที่จัดนี้ดีอยู่แล้ว (27%) ซึ่งกว่า 1 ใน 9 ต้องการให้จัดกิจกรรมแบบนี้อีกโดยเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น และเพิ่มความสนุกสนานขึ้นอีก (5%) (ดูรายละเอียดในตารางที่ ผ16.4 ในภาคผนวกที่ 16)

ตารางที่ 5.13 คะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในกิจกรรมที่นักเรียนให้หลังจากเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม

ความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรม (จากคะแนนเต็ม 10)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	มัธยฐาน (Median)	ฐานนิยม (Mode)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
• ความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรม	8.80	9.00	10.00	1.65
• ความชอบกิจกรรมที่นำเสนอ	8.75	9.00	10.00	1.64
• ความเหมาะสมของความรู้ที่นำเสนอ	8.72	9.00	10.00	1.69
• ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอ	8.63	9.00	10.00	1.67
• ความเหมาะสมของสถานที่ที่จัดกิจกรรม	8.42	9.00	10.00	1.81
• ความเหมาะสมของเวลาที่นำเสนอกิจกรรม	8.04	9.00	10.00	2.04
รวมทุกความคิดเห็น	**8.56**	**9.00**	**10.00**	**1.75**

5.1.2.3 นักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด (รวมผู้ที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมและที่ตอบแบบประเมินทั้งก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม)

เนื่องจากนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม และนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมเป็นคนละคนกัน และแบบประเมินทั้งสามแบบมีคำถามที่ต่างกันไปบ้าง เมื่อต้องการรวมข้อมูลของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จึงนำเสนอในประเด็นสำคัญดังตารางที่ 5.14-5.18 และแผนภูมิที่ 5.6

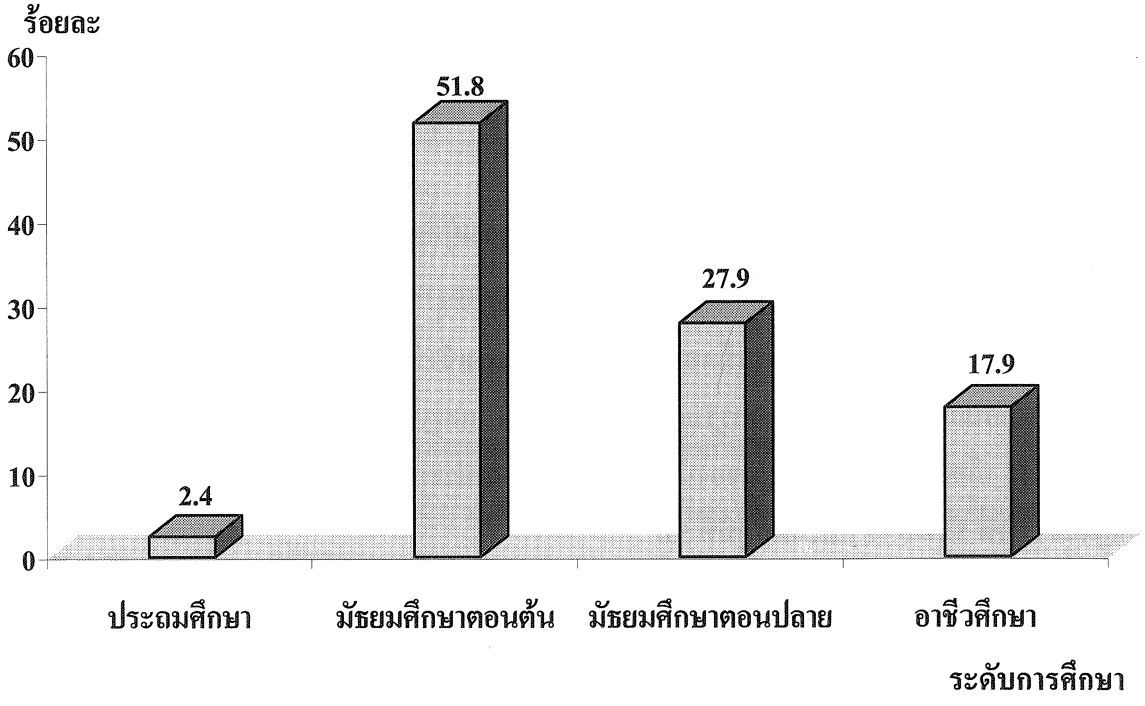
ก. ลักษณะทั่วไปของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด

เมื่อพิจารณารวมแบบประเมินทั้งหมดที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้ 3,994 ชุด จากนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม 3,171 คน (79%) และนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 823 คน (21%) ข้อมูลจากตารางที่ 5.14 พบว่าเป็นนักเรียนหญิง 2 ใน 3 ซึ่งเกือบทั้งหมดมีอายุ 11-19 ปี และส่วนใหญ่ (80%) กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษา (ดังแผนภูมิที่ 5.6)

ตารางที่ 5.14 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ลักษณะของนักเรียนทั้งหมดที่ตอบแบบประเมิน	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
เพศ					
- ชาย	39.7	45.8	44.7	36.8	28.7
- หญิง	60.3	54.2	55.3	63.2	71.3
อายุ					
11-14 ปี	53.4	99.2	97.7	0.7	0.6
15-19 ปี	45.2	0.8	2.3	99.3	91.6
20 ปีขึ้นไป	1.4	-	-	-	7.8
รวมแต่ละลักษณะ	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
จำนวนนักเรียน	**3,994**	**98**	**2,094**	**1,137**	**665**

แผนภูมิที่ 5.6 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษา

ข. ความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบจำแนกตามระดับการศึกษา

จากนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมดในตารางที่ 5.15 พบว่า ความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบ 14 อันดับแรกได้แก่ การคบเพื่อนต่างเพศ (53%) ศิลปะการป้องกันตัว

(52%) อันตรายรอบๆ ตัว (47%) เพศศึกษา (46%) การออกกำลังกาย (43%) ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (40%) กีฬาต่างๆ (38%) โรคเอดส์ (38%) การคุมกำเนิด (34%) วิธีการปฏิเสธเพื่อน (32%) สารพิษในอาหาร (31%) โรคติดเชื้ออื่นๆ (30%) ศิลปะต่างๆ (26%) และสมุนไพร (24%)

ตารางที่ 5.15 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษาและความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
• การคบเพื่อนต่างเพศ	53.4	23.7	52.8	59.0	50.5
• ศิลปะการป้องกันตัว	52.3	41.5	52.8	55.9	46.6
• อันตรายรอบๆตัว	46.7	33.9	47.3	49.7	42.0
• เพศศึกษา	46.2	33.1	42.6	49.9	52.5
• การออกกำลังกาย	43.4	66.1	44.9	42.8	36.8
• ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	40.0	21.2	38.7	45.4	37.6
• กีฬาต่างๆ	38.1	43.2	44.1	35.4	24.3
• โรคเอดส์	37.7	38.1	36.0	35.9	45.6
• การคุมกำเนิด	34.0	17.8	27.2	37.7	50.3
• วิธีการปฏิเสธเพื่อน	31.7	6.8	32.0	35.1	28.7
• สารพิษในอาหาร	31.0	35.6	33.5	29.9	24.5
• โรคติดเชื้ออื่นๆ	30.4	23.7	28.8	30.6	35.6
• ศิลปะต่างๆ	25.8	22.0	27.7	24.7	22.8
• สมุนไพร	23.9	50.8	23.4	24.5	20.5
• ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย	20.8	11.9	20.5	21.8	21.1
• วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	17.7	27.1	20.6	15.0	11.9
• สิทธิผู้บริโภค	14.2	11.9	15.4	14.7	10.4
• นวดแผนโบราณ	12.0	11.0	12.5	12.8	9.5
• การกำจัดขยะ	11.0	22.0	13.7	8.2	6.1
• อื่นๆ	1.2	2.5	1.1	1.6	0.8
จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมิน	**3,994**	**98**	**2,094**	**1,137**	**665**

เมื่อแยกพิจารณาความต้องการของนักเรียนเหล่านี้ตามระดับชั้นพบว่า ความรู้ 4 ลำดับแรกที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการทราบจะเกี่ยวกับการออกกำลังกาย (66%) สมุนไพร (51%) กีฬาต่างๆ (43%) และศิลปะการป้องกันตัว (42%) ในขณะที่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเบนความสนไปที่การคบเพื่อนต่างเพศ (53%) และศิลปะการป้องกันตัว (53%) เป็นอันดับแรก แต่ยัง

ต้องการทราบในเรื่องอันตรายรอบๆ ตัว (47%) และการออกกำลังกาย (45%) ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายต้องการทราบเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ (59%) ศิลปะการป้องกันตัว (56%) เพศศึกษา (50%) และอันตรายรอบๆ ตัว (50%) ซึ่งใกล้เคียงกับนักเรียนอาชีวศึกษาที่ต้องการทราบเรื่องเพศศึกษา (53%) การคบเพื่อนต่างเพศ (51%) และการคุมกำเนิด (50%) และศิลปะการป้องกันตัว (47%)

ตารางที่ 5.16 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามเพศและความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	เพศ	
		ชาย	หญิง
. การคบเพื่อนต่างเพศ	53.4	44.2	59.4
. ศิลปะการป้องกันตัว	52.3	43.2	58.2
. อันตรายรอบๆตัว	46.7	40.9	50.5
. เพศศึกษา	46.2	46.1	46.2
. การออกกำลังกาย	43.4	44.6	42.6
. ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	40.0	33.1	44.4
. กีฬาต่างๆ	38.1	46.0	32.9
. โรคเอดส์	37.7	40.0	36.3
. การคุมกำเนิด	34.0	26.6	38.9
. วิธีการปฏิเสธเพื่อน	31.7	23.8	36.8
. สารพิษในอาหาร	31.0	33.5	29.3
. โรคติดเชื้ออื่นๆ	30.4	30.1	30.6
. ศิลปะต่างๆ	25.8	24.0	27.1
. สมุนไพร	23.9	23.0	24.4
. ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย	20.8	19.1	21.9
. วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม	17.7	20.1	16.0
. สิทธิผู้บริโภค	14.2	16.9	12.5
. นวดแผนโบราณ	12.0	12.5	11.8
. การกำจัดขยะ	11.0	14.2	8.9
. อื่นๆ	1.2	1.7	0.9
จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด	**3,994**	**1,565**	**2,429**

ค. ความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบจำแนกตามเพศ

หากพิจารณาความต้องการของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมดตามเพศ จากตารางที่ 5.16 พบว่า ความรู้ 4 ลำดับแรกที่นักเรียนหญิงต้องการทราบได้แก่ การคบเพื่อนต่างเพศ

(60%) รองลงไปเป็นศิลปะการป้องกันตัว (58%) อันตรายรอบๆ ตัว (51%) และเพศศึกษา (46%) ในขณะที่นักเรียนชายต้องการทราบเรื่องเพศศึกษา (46%) เป็นอันดับแรก ตามด้วยเรื่องกีฬาต่างๆ (46%) การออกกำลังกาย (45%) และการคบเพื่อนต่างเพศ (44%)

ถึงแม้นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความต้องการทราบเรื่องต่างกันและในอันดับที่ต่างกัน น่าจะมาจากธรรมชาติของชายและหญิงที่ต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงการให้ความรู้ทางเพศศึกษาและการคบเพื่อนต่างเพศ การให้ความรู้ความเข้าใจที่ครอบคลุมคนทุกเพศทุกวัย เช่น ให้ความรู้แก่นักเรียนว่า คนในวัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยสูงอายุ วัยชรา เพศชาย เพศหญิงมีธรรมชาติอย่างไร มีความต้องการต่างกันอย่างไรบ้าง จะทำให้นักเรียนมีความเข้าในตนเองและบุคคลรอบข้างมากขึ้น น่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตนเอง รู้จักดูแลสุขภาพตนเองและสมาชิกในครอบครัว รวมทั้งสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ และจะทำให้รู้จักหลีกเลี่ยงสถานการเสี่ยงและอันตรายต่างๆ ได้

ง. กลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบ

หากจัดกลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบออกเป็นกลุ่ม สามารถจัดได้ 7 กลุ่ม ได้แก่ 1) ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ 2) เพศศึกษาและการคุมกำเนิด 3) การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ 4)โรคเอดส์และโรคติดเชื้อต่างๆ 5) การบริโภคและอาหารปลอดภัย 6) สมุนไพรและแพทย์แผนไทย และ 7) สิ่งแวดล้อม ข้อมูลในตารางที่ 5.17 แสดงว่าความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นเรื่องที่นักเรียนส่วนใหญ่ (83%) ต้องการเป็นอันดับแรก รองลงไปเป็นเรื่องเพศศึกษา (70%) การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ (55%) เป็นต้น

หากแยกพิจารณาตามระดับการศึกษาพบว่า ความต้องการเป็นอันดับแรกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (82%) มัธยมศึกษาตอนปลาย (88%) และอาชีวศึกษา (82%) ยังเป็นความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาต้องการความรู้เรื่องการออกกำลังกาย และกีฬาต่างๆ เป็นอันดับแรก (77%) รองลงไปจึงเป็นความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (68%)

เมื่อพิจารณาตามเพศของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมดดังตารางที่ 5.18 พบว่า ความรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นเรื่องที่นักเรียนส่วนใหญ่ทั้งชาย (76%) และหญิง (87%) ต้องการทราบเป็นอันดับแรก รองลงไปเป็นเรื่องเพศศึกษา (64% และ 74% ตามลำดับ) การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ (60% และ 52% ตามลำดับ)

ตารางที่ 5.17 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามระดับการศึกษา และกลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

กลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อาชีว-ศึกษา
กลุ่มที่ 1 ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ศิลปะการป้องกันตัว/อันตรายรอบตัว/วิธีการปฏิเสธเพื่อน/ศิลปะต่างๆ/ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย/ดนตรี/สารเสพติด	83.0	67.8	81.9	87.5	81.6
กลุ่มที่ 2 เพศศึกษาและการคุมกำเนิด เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ/เพศศึกษา/การคุมกำเนิด	69.9	45.8	65.8	75.1	76.8
กลุ่มที่ 3 การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ	54.9	77.1	58.3	53.2	44.8
กลุ่มที่ 4 โรคเอดส์และโรคติดเชื้อต่างๆ	47.2	43.2	44.9	45.9	56.7
กลุ่มที่ 5 การบริโภคและอาหารปลอดภัย เช่น สารพิษในอาหาร/สิทธิผู้บริโภค	34.3	36.4	36.9	34.1	27.0
กลุ่มที่ 6 สมุนไพรและแพทย์แผนไทย เช่น สมุนไพร/การนวดแผนโบราณ	27.2	52.5	27.0	27.7	23.3
กลุ่มที่ 7 สิ่งแวดล้อม เช่น วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม/การกำจัดขยะ	21.2	35.6	25.3	17.0	13.9
จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด	**3,994**	**98**	**2,094**	**1,137**	**665**

เป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนทุกระดับชั้นและทั้งชายและหญิงมีความต้องการทราบเรื่องสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด (21%) อาจเป็นเพราะสิ่งแวดล้อมดูเหมือนเป็นเรื่องไกลตัวทำให้นักเรียนต้องการทราบเรื่องนี้ค่อนข้างน้อย น่าจะมีการใช้สื่อต่างๆ เผยแพร่ความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เพื่อให้นักเรียนเกิดความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมด้วย

ตารางที่ 5.18 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด จำแนกตามเพศและกลุ่มความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

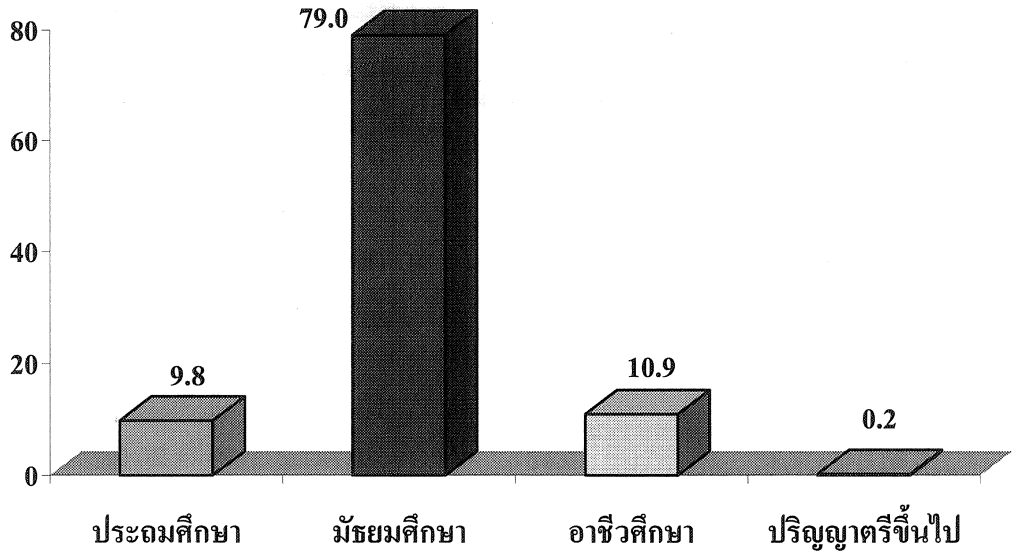
กลุ่มความรู้ด้านสุขภาพ	รวม	เพศ	
		ชาย	หญิง
กลุ่มที่ 1 เรื่องที่เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น ศิลปะป้องกันตัว/อันตรายรอบตัว/วิธีการปฏิเสธเพื่อน/ศิลปะต่างๆ/ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย/ดนตรี/เรื่องสารเสพติด	83.0	76.4	87.4
กลุ่มที่ 2 เพศศึกษาและการคุมกำเนิด เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ/เพศศึกษา/การคุมกำเนิด	69.9	63.7	73.9
กลุ่มที่ 3 การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ	54.9	59.9	51.6
กลุ่มที่ 4 โรคเอดส์และโรคติดเชื้อต่างๆ	47.2	47.9	46.8
กลุ่มที่ 5 การบริโภคและอาหารปลอดภัย เช่น สารพิษในอาหาร/สิทธิผู้บริโภค	34.3	37.3	32.4
กลุ่มที่ 6 สมุนไพรและแพทย์แผนไทย เช่น สมุนไพร/การนวดแผนโบราณ	27.2	26.6	27.6
กลุ่มที่ 7 สิ่งแวดล้อม เช่น วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม/ การกำจัดขยะ	21.2	24.8	18.8
จำนวนนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด	**3,994**	**1,565**	**2,429**

5.1.2.4 สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด หรือสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

จุดมุ่งหมายหนึ่งในการจัดกิจกรรมก็คือ ต้องการให้เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 10-24 ปี ทั้งผู้ที่กำลังศึกษาในโรงเรียนและผู้ที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาแล้วในชุมชนต่างๆ ได้สมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้มีช่องทางที่จะได้รับความรู้ที่ถูกต้องและมีความเข้าใจในการดูแลสุขภาพทั้งของตนเองและบุคคลในครอบครัว ให้มีสุขภาพดีปลอดจากสารเสพติด ไม่ว่าจะเป็นเหล้า บุหรี่ และยาเสพติด โดยหลังจากที่เยาวชนกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรมแล้ว ทีมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้เชิญชวนให้เยาวชนดังกล่าวกรอกใบสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด ซึ่งก็ได้รับความสนใจจากเยาวชนทั้งในโรงเรียนและชุมชนสมัครเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดถึง 9,777 คน ซึ่งส่วนหนึ่งของผู้สมัครเป็นนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรมหรือตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมด้วย จึงได้นำเสนอข้อมูลของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดด้วย แต่เนื่องจากสมาชิกบางคนกรอกใบสมัครไม่ครบ ข้อมูลจำนวนสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดที่นำเสนอดังแผนภูมิที่ 5.7 และตารางที่ 5.19-5.21 จึงต่างกันไป

เนื่องจากมีการจัดกิจกรรมในชุมชนต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลด้วย จึงได้สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดที่กำลังศึกษาและจบการศึกษาแล้ว จากแผนภูมิที่ 5.7 สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดส่วนใหญ่ (79%) เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา รองลงไปเป็นนักเรียนอาชีวศึกษา (11%) และประถมศึกษา (10%) และกว่า 3 ใน 5 (61%) ของสมาชิกเป็นเพศหญิง ซึ่งสมาชิกเกือบทั้งหมด (99%) มีอายุระหว่าง 8-19 ปี (ตารางที่ 5.19)

แผนภูมิที่ 5.7 ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามระดับการศึกษา

ตารางที่ 5.19 ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ลักษณะของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีวศึกษา	ปริญญาตรีขึ้นไป
เพศ					
- ชาย	38.7	45.8	39.8	24.0	29.2
- หญิง	61.3	54.2	60.2	76.0	70.8
รวม	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
จำนวนสมาชิก	9,741	956	7,697	1,064	24
อายุ					
8-14	72.1	99.6	78.4	3.2	-
15-19	26.7	0.2	21.4	89.4	12.5
20 ปีขึ้นไป	1.2	0.2	.01	7.4	87.5
รวม	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**	**100.0**
จำนวนสมาชิก	9,732	954	7,692	1,062	24

จากตารางที่ 5.20 พบว่า สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดมีความต้องการความรู้ด้านการออกกำลังกายเป็นอันดับแรก (62%) รองลงมาได้แก่ การบริโภคและอาหารปลอดภัย (49%) สิ่งแวดล้อม (47%) เพศศึกษาและการคุมกำเนิด (44%) โรคเอดส์ (34%) และสมุนไพรและแพทย์แผนไทย (33%) สมาชิกที่เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาต้องการความรู้เช่นเดียวกันใน 3 ลำดับแรก ส่วนสมาชิกที่เป็นนักเรียนอาชีวศึกษาต้องการทราบเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิดเป็นอันดับที่สองรองจากการออกกำลังกาย ในขณะที่เกือบ 3 ใน 5 ของสมาชิกที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปต้องการเรื่องการออกกำลังกาย สิ่งแวดล้อม โรคเอดส์ สมุนไพรและแพทย์แผนไทย

ตารางที่ 5.20 ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามระดับการศึกษาและความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	ระดับการศึกษา			
		ประถมศึกษา	มัธยมศึกษา	อาชีว-ศึกษา	ปริญญาตรีขึ้นไป
• การออกกำลังกาย	62.2	59.6	62.4	63.4	58.3
• การบริโภคและอาหารปลอดภัย	48.5	53.0	47.6	51.6	41.7
• สิ่งแวดล้อม	47.2	46.2	48.0	42.5	58.3
• เพศศึกษาและการคุมกำเนิด	43.5	29.7	45.2	60.4	29.2
• โรคเอดส์	33.6	37.3	32.3	39.3	58.3
• สมุนไพรและแพทย์แผนไทย	32.9	38.8	31.2	38.7	58.3
จำนวนสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด	**9,611**	**946**	**7,589**	**1,052**	**24**

ตารางที่ 5.21 ร้อยละของสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด จำแนกตามเพศและความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้เรื่องสุขภาพที่ต้องทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม	เพศ	
		ชาย	หญิง
• การออกกำลังกาย	62.2	63.3	61.6
• การบริโภคและอาหารปลอดภัย	48.6	43.6	51.6
• สิ่งแวดล้อม	47.2	49.4	45.8
• เพศศึกษาและการคุมกำเนิด	45.4	42.3	47.3
• โรคเอดส์	33.7	35.0	33.0
• สมุนไพรและแพทย์แผนไทย	32.9	28.0	36.0
จำนวนสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด	**9,639**	**3,700**	**5,939**

5.1.4 สรุปผลการประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

จากกลุ่มนักเรียนที่ตอบแบบประเมินทั้งหมด 3,994 คน เกือบทั้งหมดมีอายุระหว่าง 11-19 ปี ส่วนใหญ่ศึกษาระดับมัธยมศึกษา เป็นนักเรียนหญิงเกือบ 2 เท่าของนักเรียนชาย **ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นที่ต้องการของนักเรียนทุกเพศและทุกวัย** สรุปว่าความรู้ด้านสุขภาพที่นักเรียนต้องการทราบมี 7 กลุ่มตามลำดับดังต่อไปนี้

กลุ่มที่ 1 **ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้** เช่น ศิลปะป้องกันตัว/อันตรายรอบตัว/วิธีการปฏิเสธเพื่อน/ศิลปะต่างๆ/ความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย/ดนตรีและสารเสพติด

กลุ่มที่ 2 **เพศศึกษาและการคุมกำเนิด** เช่น การคบเพื่อนต่างเพศ/เพศศึกษา และการคุมกำเนิด

กลุ่มที่ 3 **การออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ**

กลุ่มที่ 4 **โรคเอดส์และโรคติดเชื้อต่างๆ**

กลุ่มที่ 5 **การบริโภคและอาหารปลอดภัย** เช่น สารพิษในอาหาร และสิทธิผู้บริโภค

กลุ่มที่ 6 **สมุนไพรและแพทย์แผนไทย** เช่น สมุนไพร และการนวดแผนโบราณ

กลุ่มที่ 7 **สิ่งแวดล้อม** เช่น วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม และการกำจัดขยะ

การให้ความรู้กับนักเรียนจึงไม่ควรเน้นเฉพาะเนื้อหาวิชาตามตำราเรียน ควรให้ความรู้รอบตัวที่นักเรียนสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและการดำรงชีวิตในสังคมควบคู่ไปด้วย เพื่อให้นักเรียนมีพัฒนาการทั้งทางด้านอารมณ์และสังคมควบคู่ไปกับพัฒนาการทางสติปัญญา จะได้รู้จักแก้ไขปัญหาและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

นอกจากนี้ นักเรียนต่างระดับชั้นมีความสนใจแตกต่างกัน เช่น ระดับประถมศึกษาสนใจด้านการออกกำลังกายและกีฬาต่างๆ เป็นอันดับแรก ในขณะที่นักเรียนมัธยมศึกษาและอาชีวศึกษาต้องการความรู้ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ เพศศึกษา การคุมกำเนิดเป็นอันดับที่สองรองจากความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ อย่างไรก็ตาม ความรู้ในเรื่องต่างๆ เหล่านี้เป็นเรื่องที่เยาวชนทุกคนควรทราบ แม้ว่าความต้องการที่ต่างวัยก็ไม่ได้หมายความว่าไม่ควรรู้เรื่องอื่นๆ ด้วย **การสร้างความตระหนักให้เยาวชนคำนึงถึงสุขภาพจึงเป็นสิ่งที่ควรทำในลักษณะว่า ยิ่งเริ่มกับเด็กยิ่งเล็กยิ่งจะได้ผลดี** และเนื่องจากการค้นหาความรู้ผ่านทางอินเทอร์เน็ตยังไม่เป็นที่แพร่หลายในกลุ่มนักเรียน จึงควรเพิ่มการให้ความรู้ผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ อีกด้วย

จากการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่อาสาสมัครจูเนียร์เฮลท์การ์ดจัดให้นักเรียนถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ทั้งสนุก มีประโยชน์ และได้ความรู้ ความรู้ของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่เรื่องการคุมกำเนิด เพศศึกษา จูเนียร์เฮลท์การ์ด โรคเอดส์ การนวดแผนโบราณ กระดานข่าว แช็ทไลน์ เว็บไซต์ การกำจัดขยะ แต่คะแนนความรู้ที่เพิ่มขึ้น ยังไม่อยู่ในระดับที่สูงพอ จึงควรมีการจัดกิจกรรมให้ความรู้กับนักเรียนต่อไป

อย่างไรก็ตาม ยังมีนักเรียนบางส่วนต้องการให้ปรับเนื้อหาความรู้ที่นำมาเสนอให้มากขึ้น และการจัดกิจกรรมในโรงเรียนไม่ควรเข้าเพียงครั้งเดียว หากต้องการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียนในแต่ละโรงเรียนควรมีการศึกษาความต้องการของนักเรียนก่อน เพื่อจะได้ให้ความรู้ได้ตรงกับความต้องการของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย และหากต้องการให้ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาพยั่งยืนอยู่ในใจของนักเรียนตลอดไป ควร**มีการเข้าไปจัดกิจกรรมเสริมความรู้อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ** เช่น ปีละ 2 ครั้ง หรือ จัดตามคำขอจากโรงเรียนตามเวลาที่ทางโรงเรียนกำหนด

นอกจากนี้ ยังมีข้อเสนอแนะในเรื่องวิทยากรที่จัดกิจกรรมให้ความรู้ ว่าควรมีความรู้ความเข้าใจในการให้ความรู้ให้ตรงตามวัยของเด็ก และควรเป็นผู้ที่อยู่ในวัยใกล้เคียงกับเยาวชน เพื่อจะได้เข้าใจเยาวชนอย่างลึกซึ้ง โดยไม่ควรเป็นการเพิ่มภาระงานจัดกิจกรรมนี้ให้กับผู้ที่มีงานประจำอยู่แล้ว เพราะเจ้าหน้าที่ประจำอาจไม่มีเวลาที่จะทุ่มเทให้กับงานจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งจะต่างกับผู้ที่ต้องรับผิดชอบจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพโดยตรง ถ้าเป็นไปได้**ควรมีการจัดอบรมหรือจัดหลักสูตรสอนบุคลากรให้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรหรือเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมโดยเฉพาะ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีวุฒิภาวะ มีความรู้ความสามารถทั้งในด้านการถ่ายทอดความรู้และการจัดกิจกรรมให้ความรู้ด้านสุขภาพแก่นักเรียนและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป**

การปลูกจิตสำนึกในการดูแลตนเองแก่เยาวชนยังเป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญด้วย เพราะยังมีนักเรียนบางส่วนเข้าร่วมกิจกรรมเพราะต้องการของรางวัลหรือครูเกณฑ์ให้มาฟัง ซึ่งไม่ควรจะปรากฏ เพราะสุขภาพอนามัยเป็นเรื่องเฉพาะตัวและควรเริ่มที่ตนเอง การที่บุคคลจะมีสุขภาพดีได้**ต้องเริ่มจากการพึ่งตนเองโดยรู้จักดูแลตนเองด้วย** การสร้างความตระหนักในเรื่องการดูแลสุขภาพของตนเองและของบุคคลในครอบครัว จึงเป็นสิ่งที่ต้องกระทำควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในด้านสุขภาพ

เยาวชนชายและหญิงจะมีความสนใจในเรื่องต่างๆ แตกต่างกันและมากน้อยต่างกัน ซึ่งน่าจะมาจากธรรมชาติของชายและหญิงที่ต่างกัน การให้ความรู้เกี่ยวกับคนในวัยต่างๆ เช่น วัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น วัยหนุ่มสาว วัยสูงอายุ วัยชรา ว่ามีความต้องการต่างกันอย่างไร ควรดูแลสุขภาพตนเองอย่างไร รวมทั้งการให้ความรู้ความเข้าใจว่าเพศชายและเพศหญิงมีธรรมชาติต่างกันอย่างไร จะเป็นสิ่งที่ช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจความต้องการของตนเองและความต้องการของผู้อื่น เพื่อให้สามารถควบคุมตนเองและสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้ และยังเป็นการเลี่ยงสถานการณ์เสี่ยงต่างๆ ได้ เช่น ธรรมชาติของหญิงจะนึกถึงเรื่องของความรักก่อนเรื่องเพศสัมพันธ์ ในขณะที่ธรรมชาติของชายจะนึกถึงเรื่องเพศสัมพันธ์ก่อนความรัก การที่เยาวชนเข้าใจธรรมชาติที่ต่างกันนี้ หญิงจะได้หลีกเลี่ยงการอยู่สองต่อสองกับชาย ในขณะที่ชายก็เรียนรู้ที่จะควบคุมความต้องการของตนเอง เพื่อไม่ให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ตั้งใจ หรือการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา หรือการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ เป็นต้น เยาวชนก็จะสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

5.2 การประเมินผลโดยการจัดสนทนากลุ่ม

การประเมินในส่วนนี้เป็นผลที่ได้จากการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพวัยรุ่นในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

5.2.1 คุณลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

ในการจัดสนทนากลุ่มครั้งนี้มี 8 กลุ่ม มีผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมดจำนวน 56 คน เฉลี่ยกลุ่มละ 6-10 คน ในจำนวน 56 คนนี้ แบ่งเป็นนักเรียนชาย 29 คน และนักเรียนหญิง 27 คน นักเรียนทั้งหมดมาจาก 8 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 โรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 1 โรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 3 โรงเรียน นักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 1 – 2 จำนวน 3 โรงเรียน

5.2.1.1 กลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 11-12 ปี เป็นลูกคนเดียวของครอบครัว จำนวน 3 คน และเป็นเด็กที่มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งตัวเองด้วยสูงสุด 3 คน 1 ราย เกือบทั้งหมดพักอาศัยกับพ่อ-แม่ มีเพียง 1 ราย ที่พักอาศัยกับแม่ สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่าน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง กล่าวคือ เด็กนักเรียนทุกคนเข้าเป็นสมาชิกในชมรมต่างๆ เช่น ชมรมวิทยาศาสตร์ ชมรมอังกฤษ ชมรมคณิตศาสตร์ ชมรมนักเล่านิทานภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีเด็กนักเรียนจำนวน 2 คน เป็นประธานชมรม คนหนึ่งเป็นประธานชมรมวิทยาศาสตร์ และอีกคนหนึ่งเป็นประธานชมรมคณิตศาสตร์ (ดูตารางที่ 5.22)

ตารางที่ 5.22 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	12	1	พ่อ-แม่	ประธานชมรมวิทยาศาสตร์
2	11	1	พ่อ-แม่	ชมรมอังกฤษ/คณิตศาสตร์
3	11	2	พ่อ-แม่	นักเล่านิทานภาษาอังกฤษ
4	11	2	พ่อ-แม่	นักเล่านิทานภาษาอังกฤษ
5	12	3	พ่อ-แม่	นักเล่านิทานภาษาอังกฤษ
6	12	1	แม่	ประธานชมรมคณิตศาสตร์
7	12	2	พ่อ-แม่	นักเล่านิทานภาษาอังกฤษ

5.2.1.2 กลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มนี้มีอายุระหว่าง 13-14 ปี เป็นลูกคนเดียวของครอบครัวเพียง 1 ราย และเป็นเด็กที่มีจำนวนพี่น้องรวมทั้งตัวเองด้วยสูงสุด 3 คน 3 ราย เกือบทั้งหมดพักอาศัยกับพ่อ-แม่ มีเพียง 1 ราย ที่พักอาศัยกับลุง-ป้า สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่ม พบว่า เด็กนักเรียนทุกคนเข้าเป็นสมาชิกในชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรม To be Number One ชมรมหมากล้อม เอแมธ และ กีฬาประยุกต์ (ดูตารางที่ 5.23)

ตารางที่ 5.23 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	13	2	พ่อ-แม่	To be Number One / Basket-ball
2	13	3	พ่อ-แม่	หมากล้อม
3	13	3	พ่อ-แม่	เอแมธ
4	14	3	ลุง-ป้า	กีฬาประยุกต์
5	13	2	พ่อ-แม่	หมากล้อม
6	14	1	พ่อ-แม่	เอแมธ
7	14	2	พ่อ-แม่	หมากล้อม

5.2.1.3 กลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ทั้งหมดมีจำนวน 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มนักเรียนชาย 2 กลุ่ม และ นักเรียนหญิง 1 กลุ่ม อายุของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่มนี้ เกือบทั้งหมด อายุ 16 ปี มีเพียง 3 ราย ที่อายุ 15 ปี และ 1 รายที่อายุ 14 ปี นักเรียนกลุ่มนี้ส่วนใหญ่มีจำนวนพี่น้องมากกว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กล่าวคือ ส่วนใหญ่มีพี่น้องในครอบครัว 2-4 คน และพักอาศัยกับพ่อ-แม่ อย่างไรก็ตาม เด็กนักเรียนที่พักอาศัยกับแม่เท่านั้น พบว่ามีจำนวน 4 ราย

สำหรับการเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ พบว่า นักเรียนทั้ง 3 กลุ่มนี้เป็นสมาชิกกลุ่มหรือชมรมต่างๆ อย่างหลากหลาย และมีนักเรียนชายระบุว่าเป็นสมาชิกฟุตบอล 6 คน เป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) รวมอยู่ด้วยจำนวน 4 ราย จาก 1 โรงเรียน และเป็นสมาชิก To be Number One จำนวน 2 ราย เป็นสมาชิกเพื่อนเพื่อเพื่อนจำนวน 2 ราย และสมาชิกเซียนหลอไต้เทียนกง ชมรมสังคม ภาพพิมพ์ ยุวมัคคุเทศก์ และ วิทยุอาสาลูกเสือ อย่างละราย (ดูตารางที่ 5.24-5.26)

ตารางที่ 5.24 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	16	4	พ่อ-แม่	เพื่อนเพื่อเพื่อน
2	16	2	พ่อ-แม่	เพื่อนเพื่อเพื่อน
3	16	4	พ่อ-แม่	Junior Health Guard
4	16	4	แม่	Junior Health Guard
5	16	3	ยาย	Junior Health Guard
6	16	2	พ่อ-แม่	วิทยุอาสาลูกเสือ
7	16	2	พ่อ-แม่	Junior Health Guard

ตารางที่ 5.25 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	16	1	แม่	สังคม
2	16	2	แม่	เชียนหลอไต้เทียนกง
3	16	4	พ่อ-แม่	ภาพพิมพ์
4	16	2	พ่อ-แม่	To be Number One
5	15	4	พ่อ-แม่	To be Number One
6	16	3	แม่	ยุวมัคคุเทศก์
7	15	3	พ่อ-แม่	สังคม

ตารางที่ 5.26 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	16	2	พ่อ-แม่	ฟุตบอล
2	14	4	ป้า	ฟุตบอล
3	15	2	พ่อ-แม่	ฟุตบอล
4	16	3	พ่อ-แม่	ฟุตบอล
5	16	1	พ่อ-แม่	กองร้อยพิเศษ
6	16	3	ป้า	ฟุตบอล
7	16	3	พ่อ-แม่	ฟุตบอล

5.2.1.4 กลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา

กลุ่มนี้มีทั้งหมดจำนวน 3 กลุ่ม เป็นกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง 1 กลุ่ม และนักเรียนอาชีวศึกษาชาย 2 กลุ่ม ทั้งหมดมีอายุระหว่าง 16-20 ปี อย่างไรก็ตาม พบว่า กลุ่มนักเรียนชาย 1 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่มีนักเรียนระดับอาชีวศึกษาและประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงรวมอยู่ด้วยกัน สำหรับสถานภาพการเป็นสมาชิกครอบครัว พบว่า นักเรียนที่เป็นลูกคนเดียวของครอบครัวมีจำนวน 3 ราย นอกจากนั้นมีจำนวนพี่น้องระหว่าง 2-6 คน การพักอาศัยค่อนข้างหลากหลาย แต่ก็มีจำนวนมากที่สุดที่พักอาศัยกับพ่อ-แม่ และญาติ ข้อที่น่าสังเกตคือ มีนักเรียนอาชีวะหญิง 1 ราย และชาย 1 ราย ระบุว่าพักอาศัยกับเพื่อน โดยไม่ได้ระบุว่า เป็นเพื่อนเพศหญิงหรือชาย และนักเรียนอาชีวศึกษาชาย 1 ราย ระบุว่าพักกับอาจารย์

สำหรับการเป็นสมาชิกของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษา พบว่า น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงและชาย กล่าวคือ นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงเกือบทั้งหมดเป็นสมาชิก To be Number One ส่วนนักเรียนอาชีวะชาย 2 ราย เป็นนายก และรองนายก องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย และอีก 2 ราย เป็นประธานชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และโรงเรียนสีขาว เป็นสมาชิกชมรมภาษาไทย และสมาชิกชมรมช่างทองหลวง (ดูตารางที่ 5.27-5.29)

ตารางที่ 5.27 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนหญิงชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 1

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	19	4	เพื่อน	To be Number One
2	16	3	พ่อ-แม่	To be Number One
3	16	2	พ่อ-แม่	To be Number One
4	16	3	อา	To be Number One
5	16	1	แม่	To be Number One
6	17	1	แม่	ไม่มี

ตารางที่ 5.28 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 2

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	17	2	แม่	ไม่มี
2	16	2	พ่อ-แม่	ไม่มี
3	16	2	แม่	ไม่มี
4	17	3	น้า-ยาย	ไม่มี
5	18	3	พ่อ-แม่	รองนายกองค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย
6	20	4	พ่อ-แม่	คณะกรรมการฝ่ายทะเบียน
7	19	2	พ่อ-แม่	นายกองค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย
8	17	1	พ่อ-แม่	ไม่มี
9	17	5	พ่อ-แม่	ภาษาไทย
10	16	2	แม่	ภาษาไทย

ตารางที่ 5.29 ลักษณะทั่วไปของผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มนักเรียนชายชั้นอาชีวศึกษาปีที่ 2

หมายเลข	อายุ	จำนวนพี่น้อง (รวมตัวเอง)	การพักอาศัย	การเป็นสมาชิก
1	20	5	เพื่อน	To be Number One
2	21	6	พี่สาว	ช่างทองหลวง
3	15	2	เพื่อนบ้าน	To be Number One
4	21	2	พ่อ-แม่	ประธานชมรมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
5	20	2	พ่อ-แม่	อนุรักษ์ธรรมชาติ
6	24	5	อาจารย์	ประธานโรงเรียนสีขาว
7	20	2	พ่อ-แม่	โรงเรียนสีขาว

5.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพ

ผลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับความคิดเห็นเรื่องการจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพของนักเรียนทั่วไป พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มมีความคิดเห็นอย่างหลากหลายและครอบคลุมเมื่อกล่าวถึงการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ ในความคิดเห็นของนักเรียนส่วนใหญ่จะนึกถึงการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเรื่องกีฬาและนันทนาการ การดูแลสุขภาพตนเอง ความรู้ด้านโภชนาการ เรื่องการออกกำลังกาย การฝึกโยคะ การป้องกันการเสพยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การคุมกำเนิด เรื่องถุงยางอนามัย สุขภาพจิต การช้อปปิ้งเพื่อคลายเครียด การเล่นดนตรี เรื่องอาหารเสริมและสมุนไพร การทำสมาธิ การสูบบุหรี่ และเรื่องโรคเอดส์ เรื่องโรคภัยไข้เจ็บ เรื่องยา

ข้อน่าสังเกตจากการจัดสนทนากลุ่มทั้งหมด พบว่า อายุและชั้นเรียน เพศ ประสบการณ์และสถานภาพนักเรียน ทำให้เกิดความแตกต่างในความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

นักเรียนระดับประถมส่วนใหญ่ระบุถึงความรู้ด้านโภชนาการโดยเน้นเรื่องอาหารการกินและการออกกำลังกาย เป็นระดับต้น ๆ

ผึ้ง: *"เรื่องการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์และการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอด้วย"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

แอร์: *"ในอาหารนั้นมีโปรตีน ไขมัน"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

แคท: *"แล้วก็จะเป็นเรื่องธาตุเจ้าเรือน ให้ปรับสมดุลกับร่างกาย"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 11 ปี)

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สนใจเรื่องการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพหลากหลายยิ่งขึ้น เนื่องจากเป็นวัยที่กำลังอยากรู้อยากลอง และเป็นช่วงวัยที่เข้าไปใกล้ชิดกับภาวะเสี่ยงต่าง ๆ ความคิดเห็นของนักเรียนระดับนี้จึงครอบคลุมหลายเรื่อง เช่น เรื่องเพศ เอดส์ การสูบบุหรี่ อาหาร และการออกกำลังกาย

คำถาม: "ถ้ามีการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ ให้นึกถึงสิ่งแรกเลย หนูจะนึกถึงการส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับเรื่องอะไร"
(นักประเมินผล เพศหญิง)

ใหม่: "เรื่องเพศ"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

ออย: "การสูบบุหรี่"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

เหมี่ยว: "โรคเอดส์"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

กวาง: "จะเลือกกินยังไงให้ครบ 5 หมู่ในแต่ละวัน"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

เรื่องความเครียดและสุขภาพร่างกายเกี่ยวกับความสวยความงามและบุคลิกภาพ ก็เป็นประเด็นสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพ

ชุ: "เรื่องความเครียด คิดเลขเยอะ ๆ อะไรแบบนี้"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

ออย: "คงเป็นเรื่องสิว สุขภาพที่เกี่ยวกับการเกิดสิว"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

กวาง: "เรื่องฟันเหยิน กับบุคลิกภาพ"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายทั้งหญิงและชาย ส่วนใหญ่นึกถึงเรื่องกีฬาและการออกกำลังกายมาเป็นอันดับต้น

ท็อป: "กีฬา สุขภาพ การออกกำลังกาย"
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

เม่น: "การแข่งกีฬา"
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ฝน: "กีฬา การเต้นแอโรบิค"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ประเด็นที่น่าสนใจในกลุ่มนักเรียนระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น มีข้อน่าสังเกตคือ ขณะที่เด็กนักเรียนหญิงกล่าวอ้างเกี่ยวกับการคลายเครียดด้านสุขภาพจิตด้วยการอ่านหนังสือหรือออกไปเดินซื้อของตามห้างสรรพสินค้า (Shopping) เด็กนักเรียนชายกลับแสดงความคิดเห็นโดยกล่าวถึงการใช้สมาธิและการนำคำเทศน์มาเชื่อมโยงกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ

เจน: *"สุขภาพจิต ก็อ่านหนังสือแบบคลายเครียด"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

วี: *"ไปช็อปปิ้งก็ได้คลายเครียด ใช้ตังค์ด้วย"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ท็อป: *"ฟังเทศน์ครับ ฟังธรรม ไปทำสมาธิที่วัด ส่วนมากผมจะทำสมาธิ"*
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ดนตรีนับเป็นสิ่งที่น่าสนใจเพียงเล็กน้อยของเด็กนักเรียนวัยนี้ อย่างไรก็ตาม มีการกล่าวอ้างถึงดนตรีเกี่ยวโยงกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทั้งในเด็กนักเรียนหญิงและชาย

บอม: *"ก็มีเล่นดนตรีบ้างนิดหน่อย"*
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

กลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพอย่างหลากหลาย นักเรียนอาชีวศึกษาชายส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการออกกำลังกายและการเล่นกีฬา ขณะที่กลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยเน้นไปในเรื่องของการป้องกันการเสพยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร และการคุมกำเนิด

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่านักเรียนอาชีวศึกษาทั้งหญิงและชายให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องการป้องกันการเสพยาเสพติดเป็นอับดับต้น ๆ

บี: *"ป้องกันการเสพยา"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

พั้นช์: *"เรื่องยาเสพติด"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

เต่า: *"เรื่องยาเสพติดครับ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 2 อายุ 20 ปี)

กล่าวโดยสรุป กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา เกี่ยวข้องกับเรื่องของอาหารและยา สารพิษในอาหาร เรื่องการออกกำลังกาย สมุนไพร ธาตุเจ้าเรือน ซึ่งผลการศึกษาที่ได้สอดคล้องกับการประเมินผลในเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เกี่ยวข้องกับเรื่องเอดส์ เรื่องยาเสพติด เรื่องของอาหารการกิน เรื่องความสวยความงาม เรื่องของสิว และผิวพรรณ เรื่องการคุมน้ำหนัก เรื่องของความเครียด และเรื่องบุคลิกภาพ

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เกี่ยวข้องกับเรื่องกีฬา การออกกำลังกาย เรื่องของสุขภาพ อาหาร มีเรื่องเข้าวัดฟังเทศน์และฟังธรรม การนั่งสมาธิ การอ่านหนังสือ การเดินซื้อของ และการเล่นดนตรี

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของนักเรียนชั้นระดับอาชีวศึกษาเกี่ยวข้องกับเรื่อง การป้องกันการเสพยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การคุมกำเนิด การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย เรื่องของสุขภาพ และเรื่องอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาในเชิงปริมาณอีกเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องของยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ และการคุมกำเนิด

จากสิ่งที่สรุปได้จากการสนทนากลุ่มในประเด็นที่เกี่ยวกับกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของนักเรียนทุกกลุ่มซึ่งส่วนใหญ่เป็นนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ชี้ชัดว่า **นักเรียนส่วนใหญ่เข้าถึงกิจกรรมที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง** เนื่องจากความคิดเห็นที่นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มสื่อถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ครอบคลุมแบบองค์รวม คือ ครอบคลุมเรื่องการออกกำลังกาย เรื่องอาหารและสมุนไพร เรื่องการป้องกันการเสพสิ่งเสพติด รวมทั้งเรื่องเพศและโรคเอดส์

5.2.3 รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่นักเรียนวัยรุ่นต้องการ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มระบุนั้นมีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

กลุ่มเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยการจัดซุ้มอาหาร ซุ้มยา บ้านสปาสมุนไพร ลานออกกำลังกาย โดยจัดที่โรงเรียน และเชิญพิธีกรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ปกครองมาให้ความรู้

> *ผึ้ง: "น่าจะมีการจัดซุ้มอาหาร แล้วก็เผยแพร่ว่าอาหารหลัก 5 หมู่ อย่างในอาหารนี้มีธาตุอะไรบ้าง ธาตุเหล็ก โปรตีน อะไรต่าง ๆ เพื่อจะได้รู้ว่าอาหารนั้นมีประโยชน์อะไรบ้าง ควรจะกินอะไรยังไงบ้าง "*
> *(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)*

แคท: *"จัดเป็นซุ้ม มีพิธีกรคอยพูด มีเกม ถ้าสมมติมีธาตุไฟเดินเข้ามา*
ก็บอกให้กินเกี่ยวกับของฝาด น่าจะมีของมาให้ดูด้วยว่าเรากินของแบบนี้"
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

ผึ้ง: *"มีวิธีการทำ มีเทป"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

แอร์: *"มีการประมูลของกินด้วย"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

นอกจากความคิดเห็นเรื่องรูปแบบการจัดซุ้มอาหารแล้ว กลุ่มนี้ยังได้นำเสนอรูปแบบการออกกำลังกายด้วย

ฝน: *"ก็คงจะตั้งลานให้ออกกำลังกาย*
แล้วก็จัดบอร์ดว่าการออกกำลังกายมีประโยชน์อย่างไร"
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

ความคิดเห็นเรื่องการจัดบ้านสปาและยาสกัดจากสมุนไพร ก็น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

แคท: *"เอาภายนอกก่อน จะทำเป็นซุ้มสวย ๆ เป็นซุ้มแบบบ้านนอกหน่อย ๆ*
แบบฟางอะไรอย่างนี้ ทำเป็นกระท่อมเข้าไป แล้วก็ทำติดบอร์ด
เป็นกระท่อมใหญ่ ๆ เข้าไปแล้วก็เหมือนไกด์นำเที่ยว
แนะนำว่าอันนี้อะไรอันนี้อะไร
เสร็จแล้วเปิดเป็นพิพิธภัณฑ์ใหญ่ตลอดชีวิตเลย "
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

กลุ่มเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้ความสนใจในรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา

ใหม่: "แสดงละคร"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

หนุน: "แบบว่าเอาภาพมาแสดงให้ดู ให้เห็นจริงจัง"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

กวาง: "ก็เปิดซีดีให้ดู แล้วก็ให้ตอบคำถาม แล้วก็มีเกม มีของรางวัล"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

กลุ่มเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสนใจกับรูปแบบการแข่งกีฬา เล่นเกม ถามตอบปัญหา จัดบอร์ด และให้ความรู้ทางอินเตอร์เน็ต เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ทำง่าย อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็มีพร้อมแล้วจากโรงเรียน กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ และได้รับความร่วมมือสูงจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบกิจกรรมเช่นนี้ มีโอกาสอย่างยิ่งที่จะได้รับการส่งเสริมจากอาจารย์ในโรงเรียน

เม่น: *"คงจะเป็นรูปแบบกีฬาการแข่งขันฟุตบอลง่าย ๆ"*
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

แอ๋ว: *"จัดบอร์ดเพื่อสุขภาพ เกี่ยวกับพวกร่างกาย การออกกำลังกาย"*
(นักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

จิ๊บ: *"กีฬาแปลกใหม่ กีฬาประยุกต์"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

วี: *"ก็มีแบบให้เห็นจะจะ ให้เราลองปฏิบัติตาม*
ผู้รู้อย่างโยคะอะไรอย่างนี้ ให้เราลองเล่นดูเลย
ให้รู้ซึ้งไปเลย ว่ามันต้องเป็นอย่างงี้"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 15 ปี)

ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย

นักเรียนชายจะเน้นการจัดนิทรรศการ การจัดกีฬาแข่งขัน การแสดงละคร การทำสื่อวีดิทัศน์ การเล่นเกมตอบปัญหา

พุ: *"อย่างว่าเป็นงานตัวอย่างที่นักเรียนได้ร่วมทำมา ก็อย่างกีฬาภายใน*
ก็กว่า 90 % เป็นฝีมือนักเรียน นักเรียนเป็นคนติดต่อประสานงานเอง
เป็นคนจัดกิจกรรม เป็นคนคิดรูปแบบงาน"
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 17 ปี)

ต้น: *"น่าจะออกมาในรูปของโครงการ หรือไม่ก็นิทรรศการ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 19 ปี)

กอล์ฟ: *"จัดบอร์ดให้ความรู้ แจกใบปลิว"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงต้องการให้มีกิจกรรมแบบปฏิบัติ ต้องการให้มีการเข้าค่ายต่างจังหวัด การสอนศิลปะป้องกันตัว การแสดงผ่านการร้องเพลง

บีม: *"ปฏิบัติให้ดู แบบเด็กสมัยนี้ พ่อแม่บอกก็ไม่ค่อยเชื่อ ต้องให้เห็นจริง ๆ ต้องปฏิบัติให้ดู มีพวกหนังสดปฏิบัติให้ดู จะได้รู้ว่าเป็นยังไง พ่อแม่พูดก็ไม่เชื่อต้องทำให้เห็น ให้เจอกับตัวเองถึงรู้ เห็นเลยว่ามันเป็นยังไง ถ้าไม่งั้น ไม่เชื่อ ช่างมันเหอะ อะไรอย่างเงี้ยะ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

พั๊นช์: *"อยากให้มีการสอนศิลปะป้องกันตัว เอาแบบหนัก ๆ เลย ผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมผู้ชาย ไว้ป้องกันตัวนิดนึง จะได้ไม่ตกเป็นเหยื่อ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

นัท: *"ร้องเพลง พาไปเที่ยวล่องแก่ง"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 19 ปี)

ออย: *"ทำเป็นละคร.....ก็ให้ดูพวกแบบว่า เออ...เวลาทำอะไรแล้วพาไปดู ให้ดูผลสรุปออกมาเป็นอย่างไร โทษออกมาเป็นอย่างไร \ แล้วพ่อแม่จะเสียใจแค่ไหน แล้วอีกด้านหนึ่ง เป็นด้านที่คิดว่า แล้วเขาประสบความสำเร็จอะไรประมาณนี้ แล้วก็เอาสองด้านมา เปรียบเทียบกันว่า จะเลือกด้านไหน อะไรอย่างนี้"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

นอกเหนือจากนี้ รูปแบบการจัดกิจกรรมที่นักเรียนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มต้องการนี้ เห็นได้ชัดเจนว่าเป็นรูปแบบที่อิงกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำอยู่แล้ว ในด้านที่เป็นประโยชน์ คือสามารถนำความรู้ที่ต้องการส่งเสริมสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งที่เป็นการเรียนการสอนหรือรูปแบบกิจกรรมนอกห้องเรียน

กอล์ฟ: *"วีดิทัศน์ก็น่าจะได้ เพราะว่ามีคาบเวลาอยู่แล้ว น่าจะมีโอกาสที่เราไปทำได้ เพราะมีครอบคลุมอยู่แล้ว ทั้ง 2 คาบ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

เมื่อนำผลจากการสนทนากลุ่มประเด็นรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่วัยรุ่นต้องการมาวิเคราะห์ร่วมกับผลจากรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเข้าไปจัดกิจกรรมในโรงเรียนต่าง ๆ นั้น พบว่า **นักเรียนส่วนใหญ่ประยุกต์รูปแบบกิจกรรมของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเข้ากับความคิดเห็นของกลุ่ม** รวมทั้งบางกลุ่มได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้จัดไว้อย่างน่าสนใจ

บี: *"อย่างที่พี่มาก็สนุกดี ที่พี่มาให้ความรู้ข้างบน"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

หนุ่ย: *"คือถ้าเราจะจัดกิจกรรมอะไรซักอย่างขึ้นมา เป็นเรื่องสุขภาพเนี่ย ถ้าจะมานั่งบอกว่ามีแผ่นกระดาษมาบอกว่า เออบุหรี่ไม่ดีอย่างนี้ มันเป็นอย่างนั้น อย่างนี้ ไม่เกิน 15 นาทีหรอกครับ เขาก็จะไม่ฟังกันแล้ว มันต้องมีสื่ออื่น ๆ ที่น่าสนใจ อย่างเช่น มีฉายสไลด์ มีภาพวีดิทัศน์ ทุกคนเขาจะมองกันตาค้างเลย แล้วก็มันเป็นเรื่องที่อย่างในภาพที่เอามาดูกัน เป็นภาพที่ค่อนข้างหนัก เห็นกันชัด ถึงมันจะน่าสนใจ แต่ถ้ามันหนักเกินไป เขาก็จะดูได้ไม่นานเหมือนกันก็จะเริ่มเบื่อ ทางพี่มีกิจกรรมอื่น ๆ ที่มันเรียกเสียงหัวเราะได้คือเรื่องเพศศึกษา"*
(นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

5.2.4 ช่องว่างระหว่างนักเรียนวัยรุ่นกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

กลุ่มนักเรียนได้ให้ข้อคิดเห็นที่น่าสนใจหลายแง่มุมถึงปัญหาและอุปสรรคในการที่จะจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเองในโรงเรียน คือ ปัญหาในเรื่องงบประมาณ สถานที่จัด ผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรที่จะมาให้ความรู้ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษามีความหนักใจในวุฒิภาวะ งบประมาณ และผู้ให้คำปรึกษา

แคท: *"ความเป็นไปได้ที่พวกหนูจะจัดได้คิดว่าปานกลางไปถึงน้อย คิดว่าได้แค่ 5 % เพราะว่าเราเป็นเด็ก เราจัดไม่ได้"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

แอร์: "0 % เพราะว่าไม่มีงบ"
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 12 ปี)

แอ๋ม: *"ก็น้อยเหมือนกันค่ะ เพราะว่าความคิดของเรายังเด็กอยู่ แต่ความคิดของผู้ใหญ่เค้าจะคิดก้าวหน้าขึ้นไป ของเรานี่ เราก็จะคิดว่า เออน่าจะได้ แต่เวลาทำจริง ๆ ได้แต่คิด คิดง่ายแต่ทำยาก"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 11 ปี)

แตงโม: *"หนูว่านะ ต้องให้ผู้ปกครองลงมาช่วย ช่วยพวกจัดซุ้มอะไรพวกนี้"*
(นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อายุ 11 ปี)

กลุ่มเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนาระบุปัญหาความร่วมมือ ความสามัคคีของสมาชิกนักเรียนด้วยกัน และเรื่องงบประมาณ

เมย์: *"ขาดความร่วมมือ เพราะว่าเขาไม่สนใจในเรื่องนี้"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

ออย: *"ค่ะ เขาก็ไม่มาศึกษา ไม่มาดูอะไรอย่างนี้ค่ะ"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

ชุ: *"มันต้องมีความร่วมมือ งานมันถึงจะสำเร็จค่ะ*
ความสามัคคี ก็คนในโรงเรียนนี่ค่ะ
ว่าเค้าให้ความสำคัญมากแค่ไหนกับเรื่องนี้"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

หนุน: *"ไม่ ถึงจะโดนบังคับเข้าไปดู ถ้าไม่สมัครใจก็คือแบบเค้าไม่ค่อยดู*
เค้าก็คุยกันเงี้ยค่ะ ทำให้คนจัด ไม่ค่อยมีกำลังใจทำต่อไป"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

กลุ่มเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนาระบุปัญหาการจัดกิจกรรมจะมีผลกระทบต่อการเรียน และความสนใจของเพื่อนนักเรียน

จ๊า: *"มันอาจจะมีคนสนใจไม่มากเท่าไร เหมือนไม่มีกำลังใจ"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 15 ปี)

ฝน: *"เวลา เพราะว่า วัน ๆ หนึ่ง เราเรียนเนี่ย*
เขาก็จะจัดตารางคาบครบ ๆ แล้วใช่มั๊ยคะ
เราก็จะไม่รู้ว่ากิจกรรมของเราเอาไว้ตอนไหนที่จะเหมาะสม
เพราะตอนเช้าก็เคารพธงชาติ ขึ้นเรียนพักกลางวัน
แล้วก็เรียนต่อ จน 3-4 โมงเย็นใช่ป่ะ
ถ้าจะมาจัดสัก 5 โมงเย็นอะไรอย่างงี้
เพราะตอนเย็นเขาก็จะมีอะไรทำกันหลายอย่าง
นักวอลเล่ย์บอลเขาก็ซ้อมวอลเล่ย์ อะไรอย่างงี้"
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

วี: *"ถ้าสมมติจัดในช่วงเวลาเรียน ก็จะมีผลกระทบ"*
(นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 15 ปี)

กลุ่มนักเรียนระดับอาชีวศึกษาระบุปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สนับสนุนรายการ สถานที่ และวิทยากรที่มาให้ความรู้

ต้น: *"งบประมาณจัดทำเป็นเรื่องสำคัญ เงินเท่านั้น หางบประมาณ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 19 ปี)

อ๊อฟ: *"เป็นเรื่องสถานที่ กับสปอนเซอร์ครับ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 17 ปี)

ออย: *"พี่คนที่เป็นคนเสนอเรื่องกับคนที่มาเข้าค่าย ไม่ค่อยกล้าพูด*
จะด่าก็ด่ามาเลย อยากให้เขากล้าพูด ศัพท์ที่เขาใช้พูดกันปกติ
ที่เขารู้กันอยู่ในกลุ่ม ถ้าพูดกันเองจะสนุกมาก ๆ
ถ้าพี่อยู่กับหนูตีนกาจะขึ้น เพราะหัวเราะทั้งวัน"
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

บีม: *"บุคลากร ใครล่ะ (หมายถึงผู้บริหาร)*
ถ้าเปิดเพลงก็จะปิดเพลง วัน ๆ เขียนแต่กลอน
ห้ามพูดหยาบในห้องน้ำ เปิดเทอมใหม่แล้ว..
อย่าใส่กระโปรงสั้น นั่งเขียนทั้งวัน"
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มาเข้าร่วมสนทนากลุ่มเปิดเผยว่าส่วนใหญ่เมื่อมีบุคคลภายนอกเข้ามาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมในโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มักถูกบังคับในการให้ความร่วมมือมาเข้าร่วมกิจกรรม กรณีกิจกรรมเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่ายก็ยิ่งทำให้เกิดความกดดันในอารมณ์และความรู้สึกมากยิ่งขึ้น การเปิดเผยข้อมูลนี้ชี้ชัดว่าการฝืนใจนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรม เป็นสิ่งที่อาจารย์ไม่ควรทำอย่างยิ่ง ควรมีการหาวิธีที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตัวเอง ซึ่งจากการสนทนากลุ่มครั้งนี้พบว่าหัวข้อของกิจกรรม รวมทั้งบุคคลที่เป็นผู้จัดกิจกรรมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา

ออย: *"ลองอาจารย์ไม่บังคับ ไม่เช็คชื่อ เขาก็ไม่ขึ้นกันหรอก*
ถ้าไม่เช็คชื่อให้คะแนน ไม่มีทาง"
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

บีม: *"โดนไล่ขึ้นไปฟัง ก็เฉย ๆ นะ เด็กขึ้นหอประชุม*
เด็กโรงเรียนนี้นะ ถ้าพี่บอกว่ามาเรื่องสุขภาพ เรื่องอาหาร โภชนาการ
มันไม่ขึ้นกันหรอก พี่ต้องพูดเรื่องเพศ ไปเป็นแถว"
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

นัท: *"เฮ้ย บุคลากรต้องหล่อ หน้าตาดี หล่อ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 19 ปี)

5.2.5 ความคิดเห็นของนักเรียนวัยรุ่นต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

การประเมินความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียนทั้งหมดที่มีต่ออาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม รวมถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมดังกล่าว มีหลากหลายความคิดเห็น นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงเปิดเผยว่า

บี: *"ตอนแรก คิดว่าน่าเบื่อ เป็นโครงการธรรมะ นั่งสมาธิ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

จิ๋ว: *"เคยมีมานะ น่าเบื่อมากเลย นั่งหลับก็มี ให้เห็นลูกแก้วใส แล้วบอกว่าเห็นแล้ว ๆ"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

พั๊นช์: *"หลังจากฟังพวกพี่แล้วในวันนั้น (วันที่จัดกิจกรรม) สนุกดี พี่คุยเก่ง เรื่องของเรื่องวันนั้นอยากให้คุยทั้งวันเลยวันนั้น"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงปีที่ 1 อายุ 17 ปี)

ตั้ม: *"ทุกกิจกรรม มันจะเด่นเท่ากันเกือบหมด แต่มันจะมีเด่นน้อย เด่นมากอะไรประมาณนี้ครับ"*
(นักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ท็อป: *"เด่นน้อย คือไม่มีของแจก"*
(นักเรียนชายมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

ในความคิดเห็นของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายดูจะมีความพึงพอใจมากที่สุดในการได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม และกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมหนึ่ง คือ ภัยจากการสูบบุหรี่ โดยมีข้อสังเกตว่านักเรียนหญิงชอบกิจกรรมนี้มากกว่านักเรียนชาย

จิ๊บ: *"บุหรี่ ชอบมากเลย ชอบการทดลอง ผ่าปอด"*
(นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

มะเหมี่ยว *"ชอบตรงการสาธิตค่ะ ถ้าเกิดว่ามีขวดน้ำใช่ไหมคะ ถ้าเกิดว่าสูบบุหรี่แล้วปอดเราจะดำ แล้วถ้าเกิดสูบบุหรี่มากๆ ผ่าปอดออกมาแล้วปอดจะดำ"*
(นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

ใหม่: *"ได้เห็นของจริงที่ปอดดำ"*
(นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 14 ปี)

กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพในเรื่องเพศศึกษาซึ่งเกี่ยวโยงกับวิถีชีวิตของเด็กวัยรุ่นเป็นกิจกรรมที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้รับการกล่าวขานกันมาก

ฝน: "แนะแนวการใช้ชีวิตว่าโดยเฉพาะวัยรุ่นมีประโยชน์มาก
บางทีเราอยากรู้อะไรแต่ไม่กล้าถามเงี๊ย ที่บางทีพี่ก็พูด ๆ
ออกมาเงี๊ย เออ เราก็แก้ข้อสงสัยได้ยังงี้"
(นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุ 16 ปี)

นักเรียนอาชีวศึกษาชายมีความประทับใจต่อการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเป็นอย่างยิ่ง จากความคิดเห็นที่กลุ่มได้เปิดเผยความรู้สึก โดยบรรยายในรายละเอียดดังนี้

ต้น: "คือเท่าที่ผมดูงานของพี่มา มันน่าจะเป็นสองช่วง
ช่วงแรกคือจะเป็นเรื่องหนัก ๆ อย่างที่ผมบอก
เรื่องบุหรี่มันเด่นตรงที่ว่ามีภาพจริงให้เห็น มีประวัติของผู้ป่วย
คือได้เห็นกันจะจะว่าผ่าตรงนี้ คนสูบบุหรี่เป็นยังไง
อันตรายมันมีร้ายแรงขนาดไหน มีการสาธิตให้ดู
และให้คนอย่างผมมีส่วนร่วมไปคีบบุหรี่ดูว่าเป็นไม่เป็น
และก็ได้สูบบุหรี่ให้ดู นั่นคือตรงนั้น และอีกช่วงหนึ่งที่จะเด่น
ทางนั้นมันเด่นเรื่องบุหรี่ นี่มันเด่น แต่มันเป็นเรื่องหนัก ที่หนัก
คือทุกคนจะเงียบแล้วดูกัน ก็หิวข้าวไปตาม ๆ กันเวลาดูภาพแล้ว
และช่วงที่สองนี่ คือจะเป็นเด่นในทางที่มีเสียงหัวเราะ
ได้ผ่อนคลาย ก็คือเรื่องเพศศึกษา ซึ่งตรงนี้ต้องยอมรับว่า
ถ้าให้เด่นที่สุด ผมชมจริง ๆนะ เพศศึกษาสำคัญมากที่เอามา"
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 2 อายุ 19 ปี)

นอกจากนี้ ยังให้รายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความรู้สึกที่มีต่อการจัดกิจกรรม เรื่อง "เพศศึกษา" ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ต้น: "เรื่องเพศศึกษาเด่นกว่า เพราะว่า คือต้องยอมรับว่า
เอาง่าย ๆฮะ วันอย่างมีปฏิทินมานั่งนับก่อน 7 หลัง 7
ให้ผู้หญิงนับ ผมว่ามีไม่ถึง 10 คนหรอกที่นับถูก ผมว่ามัน
เป็นเรื่องที่ต้องรู้นะครับ แต่ถ้าเขาไม่รู้กัน มันไม่ใช่ว่ารู้ปุ๊ป
แล้วต้องเอาไปทำ อย่างการฉีกถุงยางอนามัยอย่างงี้
พี่ ๆ มาแนะนำว่าต้องดันไปข้างหนึ่งก่อน ผมว่าผู้ชายในนั้น

กว่า 90 % ถ้าจะใช้ก็รีบฉีกถุงยางเลย แล้วคือ เท่าที่ผมฟังมา คือ การฉีกที่ไม่ถูกวิธี สามารถทำให้ถุงยางรั่วได้ ถ้าเกิดไปปะเหมาะเคราะห์ดี เอดส์แถมมาด้วย ก็เป็นปัญหาสังคมเข้ามาอีก ผมว่ามันเป็นเรื่องที่ต้องรู้นะครับ แต่ว่าคนส่วนใหญ่ไม่กล้าเปิดเผย แล้วก็มองข้ามมันไป"
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 2 อายุ 19 ปี)

วุธ: *คือกิจกรรมวันนั้นที่นำมาเสนอให้ดูมันสามารถดึงดูดวามสนของทั้งหมดได้*
นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 17 ปี)

แต่ง: *มันเป็นกิจกรรมที่ต้องเรียกว่าผู้เข้าร่วมอยากรู้อยู่แล้วด้วย"*
นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 1 อายุ 16 ปี)

อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนบางคนแสดงความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีส่วนที่ต้องปรับปรุง

จิ๊บ: *"สาระยังน้อยอยู่ เพราะว่าเวลามันน้อย"*
(นักเรียนอาชีวศึกษาชายปีที่ 2 อายุ 17 ปี)

หนุน: *"มีเรื่องการที่พี่เอาแผ่นฟิวเจอร์บอร์ดแล้วให้ผู้หญิงมาเขียนยืนบังหนูมองไม่เห็น"*
(นักเรียนหญิงมัธยมศึกษาปีที่ 2 อายุ 13 ปี)

5.2.6 สรุป

การจัดสนทนากลุ่มนักเรียนชั้นการศึกษาระหว่างประถมศึกษาปีที่ 6 ถึงนักเรียนอาชีวศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 กลุ่ม จาก 8 โรงเรียน เพื่อประเมินการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ได้เนื้อหาสาระที่น่าสนใจเกี่ยวข้องกับเรื่องของอาหารและยา สารพิษในอาหาร เรื่องการออกกำลังกาย สมุนไพร ธาตุเจ้าเรือน เรื่องเอดส์ เรื่องยาเสพติด เรื่องความสวยความงาม เรื่องของสิวและผิวพรรณ เรื่องการคุมน้ำหนัก เรื่องของความเครียด เรื่องบุคลิกภาพ เรื่องกีฬา รวมทั้งเรื่องเข้าวัดฟังเทศน์และฟังธรรม การนั่งสมาธิ การอ่านหนังสือ การเดินซื้อของ และการเล่นดนตรี

กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในความคิดเห็นของนักเรียนอาชีวศึกษาเกี่ยวข้องกับเรื่องการป้องกันการเสพยาเสพติด การป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร การคุมกำเนิด การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย เรื่องของสุขภาพ และเรื่องอาหาร

นักเรียนส่วนใหญ่เข้าถึงกิจกรรมที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้ให้ความรู้ความเข้าใจแก่นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ อย่างทั่วถึง เนื่องจากความคิดเห็นที่นักเรียนส่วนใหญ่ในทุกกลุ่มสื่อถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ครอบคลุมแบบองค์รวม คือ ครอบคลุมเรื่องการออกกำลังกาย อาหาร สมุนไพร การป้องกันการเสพสิ่งเสพติด เรื่องเพศ และโรคเอดส์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพที่นักเรียนกลุ่มต่าง ๆ ที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มระบุนั้นมีความหลากหลายและน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เช่น นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาสนใจรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยการจัดซุ้มอาหาร ซุ้มยา บ้านสปาสมุนไพร ลานออกกำลังกาย โดยจัดที่โรงเรียน และเชิญพิธีกรที่เป็นผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ปกครองมาให้ความรู้

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสนใจรูปแบบการออกกำลังกาย รูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา

กลุ่มเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายให้ความสนใจกับรูปแบบการแข่งกีฬา เล่นเกม ถามตอบปัญหา จัดบอร์ด และให้ความรู้ทางอินเตอร์เน็ต เนื่องจากเป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมที่ทำง่าย อุปกรณ์ต่าง ๆ ก็มีพร้อมแล้วจากโรงเรียน กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้เป็นกิจกรรมที่น่าสนใจ และได้รับความร่วมมือสูงจากเพื่อนนักเรียนด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบกิจกรรมเช่นนี้ มีโอกาสอย่างยิ่งที่จะได้รับการส่งเสริมจากอาจารย์ในโรงเรียน

ความเห็นเกี่ยวกับรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา มีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย นักเรียนชายจะเน้นการจัดนิทรรศการ การจัดกีฬาแข่งขัน การแสดงละคร การทำสื่อวีดิทัศน์ เล่นเกมตอบปัญหา ส่วนนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ต้องการให้มีกิจกรรมแบบปฏิบัติ ต้องการให้มีการเข้าค่ายต่างจังหวัด การสอนศิลปะป้องกันตัว การแสดงผ่านการร้องเพลง

นอกเหนือจากนี้ รูปแบบการจัดกิจกรรมที่นักเรียนที่เข้าร่วมสนทนากลุ่มต้องการนี้ เห็นได้ชัดเจนว่า เป็นรูปแบบที่อิงกับกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดทำอยู่แล้ว ในด้านที่เป็นประโยชน์ คือสามารถนำความรู้ที่ต้องการส่งเสริมสอดแทรกเข้าไปในกิจกรรมต่างๆ ทั้งที่เป็นการเรียนการสอนหรือรูปแบบกิจกรรมนอกห้องเรียน

กลุ่มนักเรียนได้ให้ข้อคิดเห็นถึงปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพได้อย่างน่าสนใจในหลายแง่มุม กล่าวคือ เรื่องงบประมาณ สถานที่ ผู้เชี่ยวชาญหรือวิทยากรที่มาให้ความรู้ ตลอดจนอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ปกครอง และผู้บริหารสถานศึกษา

กลุ่มเด็กนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษา มีความหนักใจในวุฒิภาวะ งบประมาณ และผู้ให้คำปรึกษา

กลุ่มเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา ระบุปัญหาความร่วมมือความสามัคคี ของสมาชิกนักเรียนด้วยกัน และเรื่องงบประมาณ

กลุ่มเด็กระดับชั้นมัธยมศึกษาที่เข้าร่วมกลุ่มสนทนา ระบุปัญหาการจัดกิจกรรมจะมีผลกระทบต่อการเรียน และความสนใจของเพื่อนนักเรียน

กลุ่มนักเรียนระดับชั้นอาชีวศึกษา ระบุปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้สนับสนุนรายการ สถานที่ และวิทยากรที่มาให้ความรู้

นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มาเข้าร่วมสนทนากลุ่มเปิดเผยว่าส่วนใหญ่เมื่อมีบุคคลภายนอกเข้ามาให้ความรู้หรือจัดกิจกรรมในโรงเรียน นักเรียนส่วนใหญ่มักถูกบังคับในการให้ความร่วมมือมาเข้าร่วมกิจกรรม กรณีกิจกรรมเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย ก็ยิ่งทำให้เกิดความกดดันในอารมณ์และความรู้สึกมากยิ่งขึ้น การเปิดเผยข้อมูลนี้ชี้ชัดว่า การฝืนใจนักเรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นสิ่งที่อาจารย์ไม่ควรทำอย่างยิ่ง ควรมีการหาวิธีที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจและมีความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมด้วยตัวเอง ซึ่งจากการสนทนากลุ่มครั้งนี้ พบว่า หัวข้อของกิจกรรม รวมทั้งบุคคลที่เป็นผู้จัดกิจกรรมมีความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของเด็กนักเรียนอาชีวศึกษา

การประเมินความคิดเห็นของกลุ่มนักเรียนทั้งหมดที่มีต่ออาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม รวมถึงรูปแบบการจัดกิจกรรมดังกล่าวด้วยมีหลากหลายความคิดเห็น โดยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ดูจะมีความพึงพอใจมากที่สุดในการได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม และกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบกิจกรรมหนึ่ง คือ ภัยจากการสูบบุหรี่ โดยมีข้อสังเกตว่านักเรียนหญิงชอบกิจกรรมนี้มากกว่านักเรียนชาย

กิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพในเรื่องเพศศึกษาซึ่งเกี่ยวโยงกับวิถีชีวิตของเด็กวัยรุ่น เป็นกิจกรรมที่อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้รับความชื่นชอบจากกลุ่มนักเรียนเกือบทั้งหมด

อย่างไรก็ตาม มีนักเรียนบางคน แสดงความคิดเห็นว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีส่วนที่ต้องปรับปรุงคือสาระเนื้อหาที่น้อยเกินไป

5.3 การประเมินผลการอบรมแกนนำนักเรียน

หลังจากเสร็จสิ้นการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครเยาวชนนักเรียนเพื่อสุขภาพและสังคมแล้ว ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้ให้ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมทั้งหมดประเมินผลด้วยแบบประเมินผลที่ทางโครงการจัดทำขึ้น โดยแบ่งแบบประเมินผลออกเป็น 2 ชุด คือ แบบประเมินผลการอบรมสำหรับครู และแบบประเมินผลการอบรมสำหรับนักเรียน โดยมีผู้ตอบแบบประเมินทั้งสิ้น 68 คน (ตารางที่ 5.30) เป็นครู/อาจารย์ 12 คน และนักเรียน 56 คน (ไม่ตอบ 2 คน) ตารางที่ 5.31 แสดงผลการประเมิน พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการเข้ารับการอบรมในระดับดีที่สุด และดีในเกือบจะทุกเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องการดูแลความสะดวกและความปลอดภัย และทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ให้การอบรม

ตารางที่ 5.30 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมินผลการจัดกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรม	จำนวน (คน)
ครู/อาจารย์	12
นักเรียน	56
รวม	**68**

ตารางที่ 5.31 แสดงจำนวนผู้ตอบแบบประเมินผลการจัดอบรมจำแนกตามผลการประเมิน

ประเด็น	จำนวน (คน)			
	ดีที่สุด/มากที่สุด	ดี/มาก	ปานกลาง	รวม
1. การติดต่อเข้ารับอบรม	28	35	5	68
2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการอบรม	43	22	3	68
3. การเดินทางไป-กลับ	38	26	4	68
4. การดูแลความสะดวกและความปลอดภัย	51	17	-	68
5. ห้องพัก	42	19	7	68
6. อาหาร	45	20	3	68
7. สถานที่จัดอบรม/กิจกรรม	36	24	8	68
8. รูปแบบการอบรม	41	24	3	68
9. ระยะเวลาการอบรม	20	33	15	68
10. กิจกรรม	39	28	1	68
11. ความต้องการเป็นแกนนำ JHG หลังจากอบรมแล้ว (ตอบเฉพาะนักเรียน)	28	26	2	56
12. เนื้อหาสาระพอเพียงที่จะเป็นแกนนำ JHG ต่อไป	31	32	5	68
13. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ให้การอบรม	50	18	-	68

ข้อเสนอแนะทั่วไป

สำหรับข้อเสนอแนะต่อการจัดฝึกอบรมในครั้งนี้ พบว่า ผู้รับเข้ารับการอบรมส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าการจัดฝึกอบรมครั้งนี้มีประโยชน์ สร้างความประทับใจ ความสนุกสนาน เป็นกันเอง และอยากให้กลับไปทำกิจกรรมที่โรงเรียน หรือมีการจัดฝึกอบรมลักษณะเช่นนี้อีก และผู้เข้าร่วมอบรมยังแสดงความคิดเห็นอีกว่าการฝึกอบรมในครั้งนี้มีระยะเวลาที่สั้นไป อยากให้มีการขยายเวลาการฝึกอบรมให้มากกว่านี้

บทที่ 6
การประเมินอุทยานเมืองสุขภาพ

เพื่อเป็นการตอบวัตถุประสงค์ในข้อ 4 ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้ทำการประเมินผลอุทยานเมืองสุขภาพของกระทรวงสาธารสุข ซึ่งประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวและพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย โดยมีกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมเป็นผู้ทำการประเมิน

หลักการและเหตุผล

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) จำนวน 6 คน ได้รับมอบหมายจากทางโครงการให้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวและพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย ซึ่งตั้งอยู่ภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2548 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ร่วมกันประเมินผลพิพิธภัณฑ์ทั้ง 2 แห่ง ในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นในด้านของโครงสร้างคือที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดและตกแต่งพิพิธภัณฑ์ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการให้บริการ ฯลฯ

วิธีการในการประเมินผล

ในการประเมินผลพิพิธภัณฑ์จะแบ่งการประเมินออกเป็น 3 วิธี คือ 1) รวบรวมจากเอกสารข้อมูล สถิติต่างๆ ที่ทางพิพิธภัณฑ์รวบรวมไว้ เช่น ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ สถิติผู้ใช้บริการ ฯลฯ 2) การสนทนากับผู้บริหารและผู้ให้บริการ เช่น ผู้อำนวยการกอง ผู้นำชมพิพิธภัณฑ์ ผู้บรรยาย เป็นต้น และ 3) ความคิดเห็นจากผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์ คือ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม จำนวน 6 คน ด้วยแบบประเมินผลซึ่งประกอบด้วยความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้ง รูปแบบ สื่อที่ใช้ในการนำเสนอ เวลาในการเข้าชม ความรู้/เนื้อหาที่ได้รับ วิทยากรที่นำชม ลักษณะห้องบรรยาย วิทยากรที่บรรยายในห้องบรรยาย เอกสารความรู้และสื่อในห้องสารสนเทศ และความคิดเห็น ข้อเสนอแนะทั่วไป (ประเด็นในการประเมินผลพิพิธภัณฑ์ทั้ง 2 แห่ง อยู่ในภาคผนวกที่ 19)

6.1 การประเมินพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว

6.1.1 ความคิดเห็นของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจำนวน 6 คน ได้เข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว ณ อาคาร 4 ชั้น 4 ตึกกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เพื่อร่วมกันประเมินผลด้วยแบบประเมินผล โดยมีหัวข้อในการประเมินดังนี้

6.1.1.1 ความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ที่อาคาร 4 ชั้น 4 ตึกกรมอนามัย กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งเป็นตึกทำการของกองต่างๆในกรมอนามัย โดยแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งของกองอนามัยการเจริญพันธุ์ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ 350 ตารางเมตร เป็นที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจำนวน 2 คน มีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์มีความเหมาะสม ส่วนอาสาสมัครที่เหลือแสดงความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์ยังไม่เหมาะสม โดยให้เหตุผลว่า 1) **สถานที่ตั้งไม่เด่นชัด** และไม่เป็นที่ทราบของคนทั่วไป เนื่องจากตั้งอยู่ชั้น 4 ซึ่งเป็นตึกทำการของกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย ทำให้ทราบเฉพาะกลุ่มคนที่สนใจ ไม่เป็นที่รู้จักของบุคคลทั่วไป ควรมีป้ายหรือสัญลักษณ์บอกให้ชัดเจนว่ามีพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่บริเวณดังกล่าว เพื่อดึงดูดให้บุคคลทั่วไปทราบว่ามีพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ 2) **สถานที่ภายในคับแคบ** ในกรณีที่มีผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะ อาจทำให้แออัด

6.1.1.2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบ และสื่อที่นำเสนอในพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลัก คือ 1) พิพิธภัณฑ์ 2) ห้องบรรยาย และ 3) ศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและอนามัยการเจริญพันธุ์ และสื่อที่นำเสนอในแต่ละส่วนของพิพิธภัณฑ์ฯ แบ่งเป็น 5 ประเภท คือ 1) สื่ออิเล็กทรอนิกส์ 2) แบบจำลอง 3) อุปกรณ์จริง 4) สื่อบุคคล และ 5) รูปภาพ/เอกสารสิ่งพิมพ์ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. **ส่วนพิพิธภัณฑ์** จัดแบ่งออกเป็น 9 ส่วนประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 โถงทางเข้า นำเสนอความรู้ที่เกี่ยวกับการจัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ จำนวน 1 เครื่อง เนื้อหาความรู้ที่นำเสนอจะเหมือนกับเนื้อหาความรู้ที่จัดแสดง ซึ่งประกอบด้วยความหมายและความสำคัญของการวางแผนครอบครัว กายวิภาคและสรีรวิทยาเพศศึกษา วิวัฒนาการคุมกำเนิด ประชากรและการแก้ปัญหาประชากร บุคคลและองค์กรที่มีบทบาทสำคัญในโครงการวางแผนครอบครัว และแนวทางการดำเนินงานด้านประชากรในอนาคต รวมทั้งมีเอกสารแจก เช่น ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์ ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน เป็นต้น

ส่วนที่ 2 บอร์ดพระราชดำรัส ประกอบด้วยภาพพระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 และพระราชดำรัสเนื่องในพิธีฉัตรมงคล พุทธศักราช 2472 พระบรมฉายาลักษณ์ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ รัชกาลปัจจุบัน และพระราชดำรัสเกี่ยวกับประชากร เนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2539

ส่วนที่ 3 การคุมกำเนิดในอดีต นิทรรศการย้อนอดีตไปสู่ประวัติศาสตร์ความเป็นมาของวิธีคุมกำเนิด ภูมิปัญญาชาวบ้านเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของประเทศไทย โดยใช้แบบจำลองสมุนไพรที่ใช้ในการคุมกำเนิดชนิดต่างๆ วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการผลิตถุงยางอนามัยในอดีตและปัจจุบัน และแบบจำลองการอยู่ไฟหลังการคลอดบุตรใน

อดีต ซึ่งสื่อที่ใช้นำเสนอแสดงให้เห็นถึงประเพณีและความเชื่อเรื่องการคุมกำเนิดของคนในอดีต แต่ถึงอย่างไรก็ยังไม่มีการพิสูจน์ตามกระบวนการทางวิทยาศาสตร์แต่อย่างใด

ส่วนที่ 4 สถานการณ์ประชากรและการวางแผนครอบครัว ถ่ายทอดด้วยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ คือ วีดีโอ และภาพประกอบเกี่ยวกับสถานการณ์ด้านประชากรและการวางแผนครอบครัวตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันของประเทศไทย

ส่วนที่ 5 กายวิภาคและสรีระวิทยา ให้ความรู้เรื่องโครงสร้างของร่างกายและระบบสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง วิธีการทำงานของฮอร์โมน และการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในแต่ละช่วงอายุ โดยใช้วีดีโอนำเสนอความรู้เรื่องโครงสร้างของร่างกายและระบบสืบพันธุ์ของเพศชายและเพศหญิง วิธีการทำงานของฮอร์โมน และการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนในแต่ละช่วงของอายุ โดยมีการใช้ระบบเปิดปิดอัตโนมัติเมื่อมีผู้เข้าเยี่ยมชมเข้าไปในบริเวณที่ติดตั้งกล้อง ระบบจะทำงานโดยอัตโนมัติ รวมถึงภาพวาดโครงสร้างและระบบการสืบพันธุ์ของชายและหญิง

ส่วนที่ 6 เพศศึกษาและกระบวนการปฏิสนธิ นำเสนอข้อมูลความรู้ในเรื่องเพศศึกษาและกระบวนการปฏิสนธิจนเป็นตัวอ่อนในระยะต่างๆ โดยใช้แบบจำลองตัวอ่อนในครรภ์มารดาในช่วงระยะเวลาต่างๆ วีดีโอกระบวนการปฏิสนธิ และมีวีดีโอการ์ตูนเพื่อนำเสนอกระบวนการปฏิสนธิจนเป็นตัวอ่อนในระยะต่างๆ

ส่วนที่ 7 หนทางแห่งการป้องกัน จัดแสดงวิธีการป้องกันการปฏิสนธิเทคโนโลยีคุมกำเนิดชนิดต่างๆ สำหรับผู้หญิงและผู้ชายที่ใช้ในอดีตถึงปัจจุบัน โดยใช้อุปกรณ์เครื่องมือการคุมกำเนิดชนิดต่างๆ เช่น ถุงยางอนามัยหลากหลายยี่ห้อและขนาดต่างๆ ที่นิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน อุปกรณ์และเครื่องมือทำหมันชาย ทำหมันหญิง แบบจำลองอวัยวะชายและหญิง เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงวิวัฒนาการการคุมกำเนิดแบบวิทยาศาสตร์ เครื่องมือ ขั้นตอน และวิธีการคุมกำเนิด

ส่วนที่ 8 Hall of Fame แสดงภาพถ่ายและผลงานของบุคคลทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ที่มีบทบาทสำคัญที่ช่วยให้โครงการวางแผนครอบครัวประสบความสำเร็จ เช่น คุณมีชัย วีระไวทยะ เป็นต้น

ส่วนที่ 9 สมดุลธรรมชาติ เป็นการเปรียบเทียบให้เห็นถึงผลกระทบที่เกิดกับเศรษฐกิจและสังคมจากการที่มีประชากรมากเกินไปหรือน้อยเกินไป โดยใช้วีดีโอ แบบจำลองรูปโลก ภาพจำลองเหตุการณ์การเปลี่ยนแปลงของประชากรโลก เพื่อนำเสนอให้เห็นถึงผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เมื่อมีการเพิ่มขึ้นหรือลดลงอย่างไม่สมดุล

2. ห้องบรรยาย เป็นห้องสำหรับการบรรยายความรู้เพิ่มด้านประชากรและอนามัยการเจริญพันธุ์สำหรับผู้ที่เข้าชมเป็นหมู่คณะ ซึ่งในการเข้าเยี่ยมชมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ไม่ได้เปิดให้เข้าเยี่ยมชม

3. ศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและอนามัยการเจริญพันธุ์ เป็นห้องที่รวบรวมเอกสารและสื่อที่ให้ความรู้ด้านประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ ทั้งที่เป็นเอกสารสิ่งพิมพ์ และคอมพิวเตอร์ ซึ่งในการเข้าเยี่ยมชมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ไม่ได้เปิดให้เข้าเยี่ยมชม

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นต่อการจัดรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นการจัดรูปแบบที่เหมาะสม มีการจัดหมวดหมู่ความรู้ทำให้ง่ายในการศึกษาเรื่องที่สนใจ แต่เนื่องด้วยพื้นที่ในส่วนพิพิธภัณฑ์มีจำกัด ทำให้รูปแบบการจัดวางหัวข้อความรู้แต่ละส่วนเรื่องอยู่ติดกันมาก จนทำให้เบี่ยงเบนความสนใจของผู้เข้าชมขณะที่วิทยากรบรรยาย ส่วนห้องบรรยาย และศูนย์สารสนเทศด้านประชากรและอนามัยการเจริญพันธุ์ไม่ได้เปิดให้เข้าชม

ส่วนสื่อที่นำเสนอนั้น กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนมีความคิดเห็นว่าสื่อหลายประเภทมีความเหมาะสม และสื่อบางประเภทยังต้องมีการปรับปรุง และเตรียมความพร้อมในการใช้งานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ได้แก่

สื่อที่เหมาะสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น ที่ขั้นหนังสือที่มีเนื้อหาของการคุมกำเนิดวิธีต่างๆ สื่อด้วยภาพการ์ตูน ซึ่งมีรูปแบบที่ทันสมัยเหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นวัยรุ่น คู่มือวัยรุ่นเป็นอีกสื่อหนึ่งที่มีความน่าสนใจ มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น กะทัดรัด คลอบคลุม คู่มือในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์มีเนื้อหาครบถ้วนของทุกส่วนต่าง ๆ ของพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

สื่อที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ วีดีโอ ที่นำเสนอเรื่องราวต่างๆในพิพิธภัณฑ์เก่าจนทำให้ขาดความน่าสนใจ ไม่มีการเตรียมพร้อมในการให้บริการ เช่น มีภาพแต่ขาดเสียงบรรยายภาพ เป็นต้น วิทยากรที่บรรยายยังขาดเทคนิคการบรรยายให้น่าสนใจและตอบข้อซักถามของผู้เข้าชมได้ไม่ชัดเจน

6.1.1.3 ความคิดเห็นต่อเวลาในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์

วันและเวลาที่เปิดทำการให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าชมได้ คือ วันอังคาร และวันพฤหัสบดี ตั้งแต่เวลา 09.30-15.00 น. สำหรับผู้เข้าชมเป็นหมู่คณะสามารถติดต่อได้เป็นกรณีพิเศษโดยไม่เสียค่าเข้าชม

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม มีความคิดเห็นต่อวันและเวลาในการเข้าชมว่ายังไม่เหมาะสม เพราะในวันปกติคนทั่วไปจะสามารถเข้าชมได้เฉพาะวันอังคาร และวันพฤหัสบดี เวลา 09.30-15.00 น. เท่านั้น ซึ่งยังเป็นระยะเวลาที่น้อย น่าจะเพิ่มจำนวนวันที่เปิดให้บุคคลที่สนใจทั่วไปเข้าชมให้มากขึ้น และน่าจะเปิดให้เข้าชมในวันหยุดด้วยเพราะผู้ที่สนใจอาจจะสะดวกเข้าชมในวันหยุด

6.1.1.4 ความคิดเห็นต่อความรู้/เนื้อหาที่ได้รับในเรื่องการวางแผนครอบครัว

พิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวมีเนื้อหาความรู้ที่นำเสนอไว้ในรูปแบบต่างๆ ที่กล่าวไปบ้างแล้วนั้น กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสม ชัดเจน และมีการเรียงลำดับการให้ความรู้ได้อย่างดี ทำให้ผู้เข้าชมเกิดกระบวนการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง แต่น่าจะมีเนื้อหาความรู้เพิ่มเติมบ้างเป็นบางส่วน เช่น ส่วนที่ 7 หนทางแห่งการป้องกัน

6.1.1.5 ความคิดเห็นต่อวิทยากรที่นำชมพิพิธภัณฑ์

ในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวจะมีวิทยากร 1 ท่านที่นำชม บรรยาย และตอบข้อซักถามจากผู้เข้าชม ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนมีความคิดเห็นว่าวิทยากรยังให้คำอธิบายไม่ชัดเจน หรือบางคำถามก็แสดงความไม่มั่นใจในการตอบ ซึ่งกลุ่มอาสาสมัครแสดงความคิดเห็นว่าน่าจะเพิ่มจำนวนวิทยากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องคอยตอบข้อซักถามของผู้เข้าชม และน่าจะมีเทคนิคการนำเสนอมากกว่านี้

6.1.1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรเพิ่มสื่ออิเล็คทรอนิกส์ เช่น คอมพิวเตอร์ในส่วนต่างๆ ของพิพิธภัณฑ์ เพื่อให้ผู้เยี่ยมชมได้ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมนอกเหนือจากการเยี่ยมชมจากการจัดในสวนพิพิธภัณฑ์

2. เนื้อหาสาระและข้อมูลที่บันทึกไว้ในคอมพิวเตอร์นั้น อาจจะยังไม่เพียงพอสำหรับการศึกษาค้นคว้า ควรจะเพิ่มเติม และนำเสนอทางอินเตอร์เน็ตด้วย

3. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักพิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น เช่น ประชาสัมพันธ์ทางอินเตอร์เน็ต มีป้ายบอกทางที่ชัดเจนในกระทรวงฯ เป็นต้น เนื่องจากอาคารที่ตั้งพิพิธภัณฑ์ยังไม่เป็นจุดที่บุคคลทั่วไปสามารถเห็นได้ชัด หรือเป็นที่รู้จักโดยทั่วไป

4. ควรเพิ่มวิทยากรผู้บรรยายที่มีความเชี่ยวชาญในการเดินชม และสามารถตอบข้อซักถามได้อย่างเข้าใจและชัดเจน

6.1.2 การสนทนากับรองผู้อำนวยการกองอนามัยการเจริญพันธุ์

1) กลุ่มเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ คือ นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ที่มีความสนใจในเรื่องของอนามัยการเจริญพันธุ์

2) แผนการดำเนินงานที่วางไว้ในอนาคต จะมีการปรับปรุงในส่วนของข้อมูลที่ให้ความรู้ในส่วนต่างๆ การให้ความรู้กับชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมชม รวมทั้งสื่อที่นำเสนอให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

3) ข้อดี ข้อด้อยของพิพิธภัณฑ์ ข้อดี คือ ส่วนของการเป็นจุดที่ให้ความรู้กับเยาวชนในเรื่องของการเจริญพันธุ์ การวางแผนครอบครัว และเป็นศูนย์รวมความรู้ด้านประชากร และเพศศึกษาที่สมบูรณ์ที่สุดแห่งแรกในประเทศไทย ส่วนข้อด้อยของพิพิธภัณฑ์ คือ สถานที่ตั้งนั้นเป็นจุดที่ยังไม่สะดวกต่อการเข้าชมเพราะเป็นการจัดบนอาคารชั้น 4 ของตึกกรมอนามัยซึ่งเป็นจุดที่ไม่เหมาะสมกับการจัดตั้งพิพิธภัณฑ์

4) ความพึงพอใจของผู้บริหารและให้บริการ ความพึงพอใจจะอยู่ในระดับที่ปานกลาง คือ การเป็นศูนย์กลางของการให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ การเจริญพันธุ์ การวางแผนครอบครัว ให้แก่เยาวชนและผู้ที่มีความสนใจ

5) ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน ขาดงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรเพิ่มเติมให้เหมาะสมกับงานที่มีอยู่ เนื่องจากปัจจุบันบุคลากรผู้ปฏิบัติงานในส่วนของพิพิธภัณฑ์ยังคงเป็นบุคลากร

ที่ปฏิบัติงานประจำในกองอนามัยการเจริญพันธุ์ รวมถึงขาดงบประมาณในการจัดทำและปรับปรุงสื่อต่างๆ ให้มีความทันสมัย

6) ความคาดหวังต่อพิพิธภัณฑ์ในอนาคต คาดหวังให้มีการเพิ่มเติมในส่วนของการผลิตสื่อต่างๆ เช่น ปรับปรุงเว็บไซต์ให้มีความทันสมัย เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ครอบคลุมหลากหลายรูปแบบวิธีการ จัดจ้างบุคลากรที่มีความสามารถ และดูแลรับผิดชอบในส่วนพิพิธภัณฑ์ รวมถึงพัฒนาอุปกรณ์ต่างๆให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น

6.2 การประเมินพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย

6.2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจำนวน 6 คน ได้เยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย กระทรวงสาธารณสุข เพื่อร่วมกันประเมินผลด้วยแบบประเมินผล โดยมีหัวข้อในการประเมินดังนี้

6.2.1.1 ความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์แพทย์ไทยตั้งอยู่ที่บริเวณกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งตั้งอยู่เป็นส่วนของพิพิธภัณฑ์แห่งเดียวไม่ได้ขึ้นอยู่กับอาคารทำการใดๆ

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นว่าสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์มีความเหมาะสม เพราะพิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่เป็นสัดส่วนเห็นได้ชัดเจน ไม่ได้ขึ้นอยู่กับตึกหรืออาคารใด แต่มีอาสาสมัครบางคนมีความคิดเห็นว่าบรรยากาศโดยรอบพิพิธภัณฑ์น่าจะร่มรื่นมากกว่านี้ น่าจะมีป้ายชื่อพิพิธภัณฑ์ที่เด่นชัด สะดุดตาแก่บุคคลที่ผ่านไปมา

6.2.1.2 ความคิดเห็นต่อรูปแบบและสื่อที่นำเสนอในพิพิธภัณฑ์

ในส่วนของพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทยประกอบด้วยห้องนิทรรศการ 9 ห้อง รายละเอียดดังต่อไปนี้

ห้องที่ 1 หอพระไภษัชยคุรุไวฑูรยประภา เป็นห้องพระพุทธรูปเพื่อแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กันระหว่างพระพุทธศาสนากับการแพทย์แผนไทย หรือเรียกว่าพุทธศาสน์การแพทย์

ห้องที่ 2 หอบรมครูการแพทย์แผนไทย เป็นรูปปั้นฤาษีตนต่างๆ ในหลายๆอริยบท เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องครูผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และพิธีไหว้ครูของแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของชาวไทยที่มีความกตัญญูรู้คุณครูบาอาจารย์ แบบจำลองสิ่งของที่ใช้ในพิธีกรรมต่างๆ เช่น การไหว้ครู เป็นต้น

ห้องที่ 3 ห้องวิวัฒนาการการแพทย์แผนไทย แสดงให้เห็นถึงวิวัฒนาการของการแพทย์แผนไทยตั้งแต่สมัยโบราณถึงปัจจุบัน

ห้องที่ 4 ภูมิปัญญาไทย เพื่อแสดงให้เห็นถึงความชาญฉลาดของบรรพชนชาวสยามที่หล่อหลอมประสบการณ์ตรง และเลือกสรรศาสตร์ที่เป็นประโยชน์สืบทอดต่อกันมา

ห้องที่ 5 ห้องการนวดไทย เพื่อแสดงถึงประวัติความเป็นมาเรื่องการนวด ซึ่งเป็นภูมิปัญญาประยุกต์การเรียนรู้จากธรรมชาติ

ห้องที่ 6 ห้องอาหารไทยเพื่อสุขภาพ เพื่อชี้ให้เห็นถึงวัฒนธรรมการกินอยู่ของคนไทยทั้ง 4 ภาค โดยเน้นพืชผักสมุนไพรของแต่ละภาค

ห้องที่ 7 ห้องยา เพื่อแสดงถึงวิวัฒนาการในการปรุงยา เครื่องยา และยาไทยประเภทต่างๆ

ห้องที่ 8-9หอนกและเรือนรับรอง ลักษณะเป็นเรือนไทย 2 หลัง เรือนหลังแรกใช้เป็นสถานที่จัดนิทรรศการย่อยในโอกาสพิเศษต่างๆ เป็นนิทรรศการที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบหมุนเวียนอยู่เสมอ เช่น การแพทย์พื้นบ้านของชาวเขาเผ่าต่างๆ และชนกลุ่มน้อย สำหรับเรือนรับรอง จะใช้สำหรับจัดกิจกรรมศิลปวัฒนธรรมทั้ง 4 ภาค

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นต่อการจัดรูปแบบของพิพิธภัณฑ์ว่าเป็นการจัดรูปแบบที่เหมาะสม มีการจัดหมวดหมู่ความรู้เป็นสัดส่วนชัดเจน ทำให้ง่ายและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เข้าเยี่ยมชม

ส่วนสื่อที่นำเสนอนั้นกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนมีความคิดเห็นว่าสื่อหลายประเภทมีความเหมาะสม และสื่อบางประเภทยังต้องมีการปรับปรุง และเตรียมความพร้อมในการใช้งานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

สื่อที่เหมาะสม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ แบบจำลองต่างๆ ภาพจำลองเหตุการณ์ต่างๆ และอุปกรณ์เครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการแพทย์แผนไทยที่จัดแสดงไว้ในแต่ละห้องในพิพิธภัณฑ์

สื่อที่ต้องปรับปรุง ได้แก่ คอมพิวเตอร์ที่จัดไว้ในแต่ละห้องยังไม่มีความพร้อมในการใช้งาน บางห้องไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ

6.2.1.3 ความคิดเห็นต่อเวลาในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์

พิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทยจะเปิดให้เข้าชมเฉพาะผู้เข้าชมที่ติดต่อมาเป็นหมู่คณะทุกวันเว้นวันหยุดราชการ ตั้งแต่เวลา 08.30-17.30 น.

กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นต่อวันและเวลาในการเข้าชมว่ามีความเหมาะสม แต่อาสาสมัครบางคนมีความคิดเห็นว่านอกจากการติดต่อเข้าเยี่ยมชมเป็นหมู่คณะแล้ว ควรจะเปิดให้บุคคลทั่วไปเข้าเยี่ยมชมได้ด้วย

6.2.1.4 ความคิดเห็นต่อความรู้/เนื้อหาที่ได้รับจากการเข้าชม

พิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทยมีเนื้อหาความรู้ที่นำเสนอไว้ในรูปแบบต่างๆ ที่กล่าวไปบ้างแล้วนั้น กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีความคิดเห็นว่าความรู้และเนื้อหาที่นำเสนอไว้ในพิพิธภัณฑ์เหมาะสมและเพียงพอ แต่มีอาสาสมัครบางคนแสดงความคิดเห็นว่า นอกจากความรู้ที่ได้นำเสนอไว้ น่าจะเพิ่มในส่วนของสูตรการผลิตยาแผนโบราณ และสรรพคุณของสมุนไพรชนิดต่างๆ เพื่อให้ผู้เข้าชมสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

6.2.1.5 ความคิดเห็นต่อวิทยากรที่นำชมพิพิธภัณฑ์

วิทยากรที่นำชมพิพิธภัณฑ์เป็นเจ้าหน้าที่ในกรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก 1 ท่าน ในการนำชมในแต่ละห้องจะใช้วิธีการบรรยายรายละเอียดของส่วนต่างๆ แต่ละห้อง และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าชมได้ซักถามข้อสงสัย กลุ่มอาสาสมัครแสดงความคิดเห็นต่อวิทยากรที่นำชมว่ามีความเหมาะสม แต่บางช่วงจะพูดเร็วทำให้ผู้เข้าชมเข้าใจไม่ชัดเจน

6.2.1.6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรมีการปรับปรุงสื่อคอมพิวเตอร์ที่มีประจำแต่ละห้องนิทรรศการให้พร้อมในการใช้งานทุกครั้งที่มีผู้เข้าชม

2. ในส่วนของบริเวณด้านบนของพิพิธภัณฑ์น่าจะมีความร่มรื่นมากกว่านี้ เพราะในช่วงเวลากลางวันอากาศจะร้อนมาก น่าจะมีการปลูกต้นไม้ หรือจัดสวนสมุนไพร เป็นต้น

บทที่ 7
สรุป

โครงการนี้เป็นโครงการศึกษานำร่องเพื่อหารูปแบบและกระบวนการในการสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มวัยรุ่นเพื่อสานต่อภายในครอบครัวและกลุ่มเพื่อนๆที่อยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยอาศัยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่สมัครเข้ามาในโครงการด้วยความสมัครใจและได้รับการอบรมเป็นแกนในการจัดกิจกรรม

วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการก็คือ

1. จัดทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลแก่เยาวชน
2. นำเสนอรูปแบบและกระบวนการการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมสุขภาพในกลุ่มเยาวชน
3. สร้างอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
4. หาแนวทางประชาสัมพันธ์อุทยานเมืองสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข

วัตถุประสงค์ใน**การจัดทำกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล และการนำเสนอรูปแบบและกระบวนการการจัดการเรียนรู้** ก็เพื่อเป็นการสร้างทักษะสุขภาพ (Health skills) และทักษะชีวิต (Life skills) ในกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา โดยจัดเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรนอกเหนือจากระบบการเรียนการสอนสำหรับเยาวชนในสถานศึกษา

ส่วนการสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนเข้ามาร่วมกิจกรรมการสร้างเสริมสุขภาพกับกระทรวงสาธารณสุข ในรูปแบบของ**การสร้างอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม** (Junior Health Guard) ก็เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการช่วยกระตุ้นพฤติกรรมสุขภาพของคนไทย

สำหรับวัตถุประสงค์สุดท้าย การ**หาแนวทางประชาสัมพันธ์อุทยานเมืองสุขภาพ** ซึ่งเป็นแหล่งเรียนรู้ทางสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข ก็เพื่อเป็นการเสนอรูปแบบของสื่อและกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนรู้ในด้านสุขภาพ และเพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจให้มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานเมืองสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข

7.1 การจัดกิจกรรมและการนำเสนอรูปแบบของกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมและการนำเสนอรูปแบบของกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพนั้น ทางโครงการเห็นว่าน่าจะเป็นกิจกรรมและรูปแบบที่สร้างและคิดขึ้นโดยกลุ่มเยาวชนเอง เพราะอย่างน้อยก็จะทราบว่าวัยเดียวกันนั้นชอบกิจกรรมแบบไหน และควรที่จะสื่อออกมาในรูปแบบใด จึงจะเป็นที่ชื่นชอบหรือโดนใจวัยรุ่นด้วยกัน โดยได้ทั้งเนื้อหาและสาระด้วย

ดังนั้นทางโครงการจึงได้จัดฝึกอบรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมขึ้นมากลุ่มหนึ่งเป็นการทดลอง เพื่อให้เยาวชนกลุ่มนี้ได้เป็นผู้สานต่อแนวความคิด และให้เป็นตัวเชื่อมหรือเป็นผู้ทดลองปฏิบัติการในกิจกรรมและในรูปแบบที่คิดขึ้น โดยรับสมัครเยาวชนที่มีอายุ 17- 24 ปี เข้ามาร่วมในโครงการ

ในการเข้ารับการอบรม กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มนี้ถูกแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มย่อย เพื่อจะได้คิดสร้างรูปแบบของการจัดกิจกรรมขึ้นมา โดยทางโครงการคาดหวังว่าน่าจะได้รูปแบบที่แตกต่างกันออกไปทั้ง 3 กลุ่ม โดยให้ครอบคลุมองค์ความรู้ใน 6 เรื่อง คือ เพศศึกษา ยาเสพติด สิ่งแวดล้อม โภชนาการ การออกกำลังกาย และการแพทย์แผนไทย ผลปรากฏว่ากลุ่มอาสาสมัครเยาวชนทั้ง 3 กลุ่มคิดกิจกรรมออกมาคล้ายๆ กัน คือ **เป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นได้ โดยเป็นการให้ความรู้ผสมผสานการเล่นเกม การตอบปัญหาชิงรางวัล การแสดงละคร การสาธิตด้วยอุปกรณ์ การฉายวีซีดี สันทนาการ** และ**การให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมในกิจกรรมด้วย**

เมื่อได้นำรูปแบบของการจัดกิจกรรมของทั้ง 3 กลุ่ม ลงทดลองปฏิบัติการในชุมชนปรากฏว่าไม่ค่อยได้ผลนัก เพราะผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมไม่ใช่ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 10-24 ปี ตามที่โครงการกำหนด กลับเป็นกลุ่มเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 10 ปี กลุ่มแม่บ้าน และกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมที่จัดในชุมชนให้เหมาะสมตามกลุ่มวัยของผู้มาเข้าร่วมกิจกรรม

ในการลงปฏิบัติการในชุมชนนั้น กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนทั้ง 3 กลุ่ม ได้ทดลองปฏิบัติในทั้ง 37 ชุมชนแล้ว พบว่า มีข้อจำกัดมากในการนำกิจกรรมทั้ง 3 ชุดลงปฏิบัติการ เพราะกลุ่มเป้าหมายที่มาร่วมกิจกรรมนั้นไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะมีเวลาจำกัดในการเตรียมชุมชน

เมื่อนำรูปแบบของกิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนทั้ง 3 กลุ่มคิดขึ้นลงปฏิบัติการในโรงเรียน ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนสามารถนำรูปแบบของกิจกรรมลงไปปฏิบัติการได้ดี ได้รับการตอบสนองจากกลุ่มเป้าหมายใน 73 โรงเรียนเป็นอย่างมาก แม้จะถูกตีกรอบบ้างด้วยระยะเวลาจำกัดในการจัดกิจกรรม การมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นจำนวนมาก สถานที่บางแห่งไม่ค่อยอำนวยต่อการจัดกิจกรรม ช่วงเวลาในการจัดกิจกรรมไม่เหมาะสม รวมทั้งความคิดที่ว่าตนเองยังไม่ค่อยพร้อมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่ลงปฏิบัติการ แต่เมื่อมีการประเมินผลทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพแล้ว พบผลเป็นที่น่าพอใจ

ในการลงปฏิบัติการในโรงเรียนนั้น ทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนได้ทดลองลงปฏิบัติการใน 73 โรงเรียน ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยครอบคลุมนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับชั้นอาชีวศึกษาเป็นจำนวนถึง 18,177 คน และเมื่อได้ทำการประเมินรูปแบบของกิจกรรมที่จัดทั้งในเชิงปริมาณและในเชิงคุณภาพด้วยแบบประเมินผลทั่วไป และแบบประเมินผลแบบก่อนและหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

พร้อมกับการจัดสนทนากลุ่มแล้ว พบว่า น่าจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพราะเป็น**รูปแบบที่คิดขึ้นเป็นกรอบกว้างๆ สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามกลุ่มอายุและระดับการศึกษา** ทั้งนี้เพื่อให้เหมาะสมกับผู้มาเข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบของกิจกรรมจึงเป็นรูปแบบที่ยืดหยุ่นได้ ให้เนื้อหาสาระและความสนุกสนานรวมในหลายเรื่องหลายมิติ ไม่น่าเบื่อ และผู้มาเข้าร่วมกิจกรรมมีโอกาสได้เข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดด้วย รูปแบบของกิจกรรม**สามารถลำดับการนำเสนอและเพิ่มเติมเนื้อหาตามความสนใจของผู้มาร่วมกิจกรรมได้** และใช้เวลาในการนำเสนอไม่นานประมาณ 2 ชั่วโมง

ชุดกิจกรรมสุขภาพแบบองค์รวมที่จัดในโรงเรียน
1. แนะนำตัว/ แนะนำโครงการ
2. ละลายพฤติกรรม /สร้างความสัมพันธ์/ ออกกำลังกาย
3. ให้ความรู้แบบองค์รวมใน 6 เรื่อง 6 มิติ
3.1 เพศศึกษา / พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
3.2 ชายคิด หญิงคิด
3.3 การคุมกำเนิด
3.4 โรคเอดส์
3.5 ยาเสพติดให้โทษ
3.6 อาหารสุขภาพ / การแพทย์ทางเลือก /สิ่งแวดล้อม
4. ประเมินผลการจัดกิจกรรม/มอบของที่ระลึก

นอกจากการสร้างรูปแบบของกิจกรรมในการสร้างเสริมความรู้เรื่องสุขภาพแล้ว ในโครงการยังจัดให้มี**การฝึกอบรมแกนนำนักเรียน** เพื่อให้**เป็นอีกทางเลือกหนึ่งหรืออีกรูปแบบหนึ่ง**ในการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในโรงเรียน เพราะวิธีการนี้จะสามารถช่วยขยายเครือข่ายในโรงเรียนได้เร็ว และเป็นแนวกว้าง แต่ก็มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัดอยู่ที่ว่าจะต้องมีงบประมาณให้การสนับสนุนแก่โครงการที่แกนนำนักเรียนขอทำขึ้นหลังเข้ารับการอบรมแล้ว

ในการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนนั้นแม้โครงการจะมีการทดลองเพียงครั้งเดียว แต่ปรากฏผลเป็นที่น่าพอใจ แม้จะใช้เวลาในการอบรมไม่มากนัก แต่ก็เป็นประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรม เพราะนอกจากจะได้ความรู้ในการสร้างเสริมสุขภาพแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมยังได้เพื่อนต่างเพศต่างวัยและต่างสถาบัน เป็นการเสริมทักษะในชีวิต ทำให้ทราบว่าคนแต่ละเพศแต่ละวัยคิดต่างกันอย่างไร เพราะการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนครั้งนี้ครอบคลุมนักเรียนในทุกระดับชั้นการศึกษา นอกจากนี้ผู้เข้ารับการอบรมยังได้รวมกลุ่มทำกิจกรรมสนุกๆ หลายกิจกรรมร่วมกัน และสำคัญที่สุดก็คือได้ฝึกคิดและฝึกเขียนโครงการขอรับทุน เพื่อจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองต่อไป

7.2 การสร้างอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ในโครงการนี้นอกจากจะสร้างรูปแบบของการจัดกิจกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อเพิ่มทักษะสุขภาพและทักษะชีวิตของเยาวชนแล้ว ยังได้สร้างกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมขึ้นมาด้วย

กลุ่มแรกเป็นกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนจำนวน 23 คนที่เข้ามาทำงานในโครงการ ซึ่งเป็นกลุ่มที่ผ่านการฝึกอบรมจากโครงการ และมีประสบการณ์ในการลงปฏิบัติงานในสนามของโครงการมาแล้ว กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่คิดรูปแบบของกิจกรรมเพื่อสร้างเสริมสุขภาพเยาวชนเพื่อนำลงไปทดลองปฏิบัติในชุมชนและในโรงเรียน โดยมีโอกาสลงทดลองปฏิบัติการในสนาม ถึง 37 ชุมชน และ 73 โรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล จึงเป็นกลุ่มที่มีศักยภาพ เพราะกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มนี้มีทั้งประสบการณ์และพัฒนาการในการทำงานเป็นอาสาสมัครเยาวชน

เมื่อทางโครงการจัดให้มีการอบรมแกนนำนักเรียนเพื่อเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในโรงเรียน อาสาสมัครเยาวชนบางส่วนในกลุ่มแรกจึงได้รับมอบหมายจากทางโครงการให้เป็นวิทยากรในการอบรมแกนนำนักเรียนด้วย

นอกจากนี้กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนกลุ่มแรกนี้ยังได้มีโอกาสเข้าร่วมจัดกิจกรรมระดับชาติถึง 2 ครั้ง คือ ใน "โครงการวัยใสส่งใจถึงนายก" ซึ่งจัดในบริเวณลานวัดสวนแก้ว จังหวัดนนทบุรี และใน "โครงการเมืองสุขภาพ" ซึ่งจัดภายในบริเวณกระทรวงสาธารณสุข

แต่เป็นที่น่าเสียดายที่เมื่อโครงการนี้สิ้นสุดลง กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเหล่านี้จะต้องสลายตัว หากเป็นไปได้ทางคณะผู้ประเมินเห็นว่าน่าจะมีโครงการในลักษณะนี้สืบเนื่องต่อไป เพื่อทำการว่าจ้างกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเหล่านี้ไปช่วยงาน เพราะประเทศไทย**ขณะนี้ยังขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านการสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นอยู่มาก** ส่วนอีกทางเลือกหนึ่งก็คือควรสนับสนุนให้กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเหล่านี้ได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น โดยประสานกับทางคณะหรือสถาบันในมหาวิทยาลัย ที่มีการเปิดหลักสูตรในด้านนี้อยู่หรือคิดที่จะเปิดหลักสูตรนี้ เช่น สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อจะได้เป็นการเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของอาสาสมัครเยาวชน เมื่อศึกษาจบลงจะได้มาช่วยงานในด้านการสร้างเสริมสุขภาพวัยรุ่นของประเทศไทยต่อไป เพราะขณะนี้กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเหล่านี้มีพื้นฐานความรู้อยู่ในระดับปริญญาตรี

อีกกลุ่มหนึ่งก็คือกลุ่มที่เป็นแกนนำนักเรียน ซึ่งกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ทางโครงการได้มาจากการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียนจำนวน 58 คน จาก 8 โรงเรียน ในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล โดยทางโครงการคาดหวังกับกลุ่มแกนนำนักเรียนทั้ง 58 คนนี้ว่าจะสามารถสานต่อโครงการสร้างเสริมสุขภาพโดยการจัดกิจกรรมในโรงเรียนของตนเองต่อไปได้ ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลพบผลเป็นที่น่าพอใจ เพราะทุกโครงการที่แกนนำนักเรียนในแต่ละโรงเรียนได้เขียนเข้ามาขอรับทุน

สนับสนุนจากโครงการ ได้ถูกนำไปปฏิบัติการในโรงเรียนเรียบร้อยแล้วในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2548 พร้อมทั้งได้ส่งรายงานการปฏิบัติการและการประเมินผลมาให้ทางโครงการเรียบร้อยแล้วเช่นกัน

กลุ่มสุดท้ายก็คือ กลุ่มที่สมัครเข้ามาเป็นสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม หรือเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด ด้วยการกรอกแบบใบสมัครเป็นสมาชิกซึ่งมีทั้งที่กรอกเข้าเป็นสมาชิกเมื่อครั้งที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมกลุ่มแรกได้ลงไปปฏิบัติการในชุมชนและในโรงเรียน และที่สมัครผ่านเข้ามาทางเว็บไซต์จูเนียร์เฮลท์การ์ดด้วย **(http://www.juniorhealthguard.org/)** ซึ่งขณะนี้ทางโครงการมีรายชื่อผู้ที่สมัครเข้าเป็นสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดรวมแล้ว **9,777 คน**

อย่างไรก็ตาม การเป็น**สมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดนั้นอาจจะสิ้นสุดลงได้** หากขาดการเคลื่อนไหวจากโครงการ เพราะขณะนี้มีเพียงเว็บไซต์จูเนียร์เฮลท์การ์ดเท่านั้นที่เป็นสายในการโยงใยสมาชิกทั้งหมด **จึงควรอย่างยิ่งที่จะมีการสานต่อโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ หรือไม่ก็จะต้องมีโครงการหรือหน่วยงานจากทั้งสองกระทรวงมาช่วยรองรับต่อไป** เพราะสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ดมักถามเสมอว่าเป็นแล้วได้อะไร หรือมีกิจกรรมใดบ้างที่จะให้ร่วมทำ ตรงจุดนี้คงต้องร่วมกันหาทางออกต่อไป ไม่เช่นนั้นก็จะสูญเสียสมาชิกจำนวนมากไปอย่างน่าเสียดาย

7.3 แนวทางประชาสัมพันธ์อุทยานเมืองสุขภาพให้เป็นที่รู้จัก

จากการประเมินผลของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม คงต้องยอมรับว่า “อุทยานเมืองสุขภาพ” ของกระทรวงสาธารณสุขนั้นตั้งอยู่ไกล และไม่เป็นที่รู้จักของประชาชน นอกจากนี้ยังขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี

ในส่วนของพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว ซึ่งตั้งอยู่บนชั้น 4 ของตึกกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัยนั้น ยังขาดป้ายหรือสัญลักษณ์บอกทางให้ชัดเจนว่าตั้งอยู่ ณ จุดใด สื่อที่นำเสนอภายในพิพิธภัณฑ์บางประเภทคงต้องปรับปรุง เช่น วีดีโอที่นำเสนอเรื่องราวของพิพิธภัณฑ์มีภาพแต่ขาดเสียงบรรยาย เป็นต้น นอกจากนี้พื้นที่ในส่วนพิพิธภัณฑ์เองมีจำกัด ทำให้รูปแบบการจัดและการวางหัวข้อความรู้แต่ละส่วนแต่ละเรื่องอยู่ติดกันมากเกินไป วันเวลาเข้าชมพิพิธภัณฑ์ยังไม่เหมาะสม เท่าที่เป็นอยู่เปิดเป็นบางวัน และเปิด - ปิดตามเวลาราชการ วิทยากรที่นำชมควรมีพัฒนาการด้านเทคนิคในการนำชมให้เป็นที่น่าสนใจ และควรมีการเพิ่มจำนวนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ และที่สำคัญควรมีการประชาสัมพันธ์ให้บุคคลทั่วไปได้รู้จักพิพิธภัณฑ์มากยิ่งขึ้น โดยใช้สื่อในหลายทาง เช่น ประชาสัมพันธ์ผ่านทางอินเตอร์เน็ต หรือผ่านทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ สื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ และถ้ากลุ่มเป้าหมายในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์เป็นนักเรียนในโรงเรียน ก็ควรจัดให้มีบริการรถรับส่ง เป็นต้น

สำหรับในส่วนของพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทยนั้น มีการจัดรูปแบบที่ดีเหมาะสม มีการจัดหมวดหมู่ความรู้เป็นสัดส่วนชัดเจน ทำให้ง่ายและสร้างความเข้าใจแก่ผู้เข้าเยี่ยมชม แต่ก็มีสื่อบางประเภทที่ยังคงต้องปรับปรุง และเตรียมพร้อมในการใช้งานให้มากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เช่น

คอมพิวเตอร์ที่จัดไว้ในแต่ละห้องยังไม่มีความพร้อมในการใช้งาน บางห้องไม่สามารถใช้งานได้ตามปกติ นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเข้าชม โดยเปิดให้เข้าชมเฉพาะผู้ที่ติดต่อมาเป็นหมู่คณะทุกวัน เว้นวันหยุดราชการ ในระยะเวลาที่จำกัด ซึ่งควรที่จะมีการเปิดกว้างมากกว่านี้ โดยเปิดให้บุคคลทั่วไปได้เข้าเยี่ยมชมด้วย ส่วนในด้านเนื้อหาความรู้ที่นำเสนอน่าจะมีการเพิ่มเติมในบางส่วน เช่น สูตรการผลิตยาแผนโบราณ และสรรพคุณของสมุนไพรชนิดต่างๆ ด้วยเพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าชม

อย่างไรก็ตาม การรวมงานของหน่วยงานภายในหลายๆ ส่วนเข้าเป็นอุทยานเมืองสุขภาพเพื่อเปิดให้ผู้สนใจเข้าชมโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่นนั้น ทางกระทรวงสาธารณสุขจะต้องมีการวางแผนร่วมกัน และต้องมีผู้รับผิดชอบร่วมกันด้วย เพราะขณะนี้พิพิธภัณฑ์ทั้งสองขึ้นอยู่คนละหน่วยงานกัน และส่วนที่แสดงในพิพิธภัณฑ์นั้นก็จะต้องมีการปรับให้ทันสมัยและทันเหตุการณ์ตลอดเวลา เพื่อเป็นการดึงดูดให้เยาวชนสนใจและเข้าเยี่ยมชมมากๆ

7.4 แนวคิดที่ได้จากการประเมินโครงการ

การใช้สื่อบุคคลและ**การเข้าถึงตัวกลุ่มเป้าหมาย**นับเป็นอีกกลวิธีหนึ่งที่สามารถกระตุ้นความสนใจของเยาวชนในสถานศึกษาได้ แม้ในปัจจุบันจะมีสื่อมากมายหลายชนิดให้เลือก แต่ก็ไม่เหมือนสื่อบุคคล เช่น การใช้ทีมงานอาสาสมัครเยาวชน หรือกลุ่มอาสาสมัครเยาวชน และแกนนำนักเรียนในโรงเรียน เป็นแนวร่วมในการสร้างและขยายเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ในการจัดกิจกรรมโดย**การให้ความรู้**เพียงอย่างเดียว จะไม่สามารถนำไปสู่จุดมุ่งหมายหรือประสบผลในการสร้างเสริมสุขภาพได้ เพราะคนไทยทั่วไปไม่ว่าวัยใดก็ตามชอบความสนุกสนานและต้องมีสิ่งจูงใจ ดังนั้นในการจัดกิจกรรมจึง**ต้องสอดแทรกด้วยสิ่งที่แปลกใหม่** สิ่งที่เร้าใจ ไม่ว่าจะเป็นเกม การแสดง การละเล่น การชิงรางวัล และการมีส่วนร่วม ดังนั้นในการจัดกิจกรรมจึงต้องมีรางวัลด้วย

การที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจะคงความยั่งยืนต่อไปได้ ก็จะ**ต้องมีการช่วยกันสร้างและสานกันต่อไป** เพราะการสร้างกลุ่มใดๆ ขึ้นในประเทศไทยนั้น ส่วนใหญ่มักจะสิ้นสุดลงเมื่อโครงการนั้นสิ้นสุดลง เพราะโครงการต่างๆ ไม่ใช่เป็นสิ่งที่คิดหรือสิ่งที่เกิดขึ้นจากกลุ่มเป้าหมายโดยตรง

7.5 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย

1. ข้อคิดเห็น

การศึกษาครั้งนี้ได้รูปแบบของกิจกรรมในการสร้างเสริมสุขภาพเพื่อเป็นการสร้างทักษะสุขภาพและทักษะชีวิตในกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกสถานศึกษา ซึ่งเป็นรูปแบบที่สร้างและคิดขึ้นโดยกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ได้รับการอบรมจากทางโครงการ และได้นำลงทดลองปฏิบัติการทั้งในชุมชนและในโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล และพบว่า**เป็นรูปแบบ**

ที่ประสบผลในการลงปฏิบัติการในโรงเรียน รูปแบบของกิจกรรมที่นำเสนอนี้เป็นรูปแบบที่ตีกรอบไว้กว้างๆ ประกอบด้วยหลายกิจกรรม และมีความหลากหลายในเนื้อหาที่นำเสนอ สามารถปรับเปลี่ยนได้ทั้งในด้านวิธีการนำเสนอและเนื้อหา ตลอดจนลำดับความสำคัญของเนื้อหาที่นำเสนอ และสามารถปรับเข้ากับทุกระดับชั้นการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ดังนั้นรูปแบบของกิจกรรมที่นำเสนอสามารถนำไปปรับใช้ได้ในทุกสถานศึกษา เพราะเป็นรูปแบบที่มีความยืดหยุ่นได้ และ**เหมาะอย่างยิ่งที่จะจัดเป็นกิจกรรมเสริมนอกหลักสูตร** นอกเหนือจากระบบการเรียนการสอนตามปกติ เพียงแต่ทางกระทรวงศึกษาธิการจะต้องเปิดทั้งพื้นที่และเปิดเวลาให้เข้าไปจัดกิจกรรมในสถานศึกษา

2. **ข้อคิดเห็น**

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษานำร่อง ที่นำองค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพใน 6 มิติ มาสื่อให้แก่เด็กใน 3 ระดับ และ 3 วัย โดยเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเพียงครั้งเดียว แม้จะได้รับการตอบรับอย่างดีจากทางโรงเรียนและนักเรียนในหลายโรงเรียน แต่อาจไม่ได้ผลในระยะยาว

ข้อเสนอแนะ

ถ้าต้องการให้โครงการนี้เป็นโครงการที่ดี ได้ผล และยั่งยืนในระยะยาว คณะผู้ประเมินผลเห็นสมควรให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไปอีก โดย**จัดให้มีการสร้างทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพิ่มขึ้นหลายๆ กลุ่ม พร้อมกับการจัดฝึกอบรมแกนนำนักเรียน** เพื่อเป็นการสร้างและขยายเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนออกไปให้ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศ สำหรับทีมอาสาสมัครเยาวชนที่สร้างขึ้น ควรให้ลงปฏิบัติการในสถานศึกษาทุกระดับและทุกแห่งทั่วประเทศ อย่างน้อยควรที่จะลงปฏิบัติการปีละหนึ่งหรือสองครั้งต่อหนึ่งสถานศึกษา แล้วหมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันไปให้ครบถ้วนและอย่างต่อเนื่อง

3. **ข้อคิดเห็น**

เมื่อมีการส่งเสริมให้ดำเนินการต่อเนื่องต่อไป **ควรมีงบประมาณให้การสนับสนุน**การจัดกิจกรรมในลักษณะนี้ต่อไป โดยให้ครอบคลุมโรงเรียนทั่วทั้งประเทศ

ข้อเสนอแนะ งบประมาณที่จะให้การสนับสนุนจะมากน้อยเพียงใดนั้นควรขึ้นอยู่กับรูปแบบและแผนของการจัดกิจกรรม จำนวนครั้งและระยะเวลาที่จัด

4. **ข้อคิดเห็น**

รูปแบบของการจัดกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมโดยอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมในกลุ่มเยาวชนทั้งในและนอกโรงเรียน นับเป็นรูปแบบที่เหมาะสมรูปแบบหนึ่งในการเสริมทักษะชีวิตของเยาวชน ในการดูแลสุขภาพตนเองและครอบครัว เพื่อนๆ และสังคม แบบองค์รวม ซึ่งต่างจากการจัดกิจกรรมอื่นๆ ที่มักนำเสนอเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งเพียงเรื่องเดียวหรือจัดในมิติเดียว แม้ยังจะเห็นผลไม่ชัดเจนในขณะนี้ แต่จะเป็นประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ในวันข้างหน้า

ข้อเสนอแนะ คณะผู้วิจัยเห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและสังคมแบบองค์รวมในกลุ่มเยาวชน ควรที่จะดำเนินการต่อไป จะด้วยรูปแบบใดก็ตาม เพราะล้วนแต่มีประโยชน์แก่เยาวชนทั้งสิ้น อย่างน้อยก็เป็นการช่วยให้เยาวชน พ้นภัยสุขภาพในหลายด้าน แต่ที่สำคัญจะต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง และเข้าถึงเยาวชนโดยตรง เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วม ตระหนัก และเห็นความสำคัญของสุขอนามัยในวัยของตน

4. **ข้อคิดเห็น**

รูปแบบของการจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและสังคมในกลุ่มเยาวชนนอกโรงเรียนที่ดำเนินการมาโดยเฉพาะ**ในชุมชนยังได้ผลไม่เป็นที่น่าพอใจนัก** เพราะกลุ่มที่มาร่วมกิจกรรมไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นเด็กอายุต่ำกว่า 10 ปี และ กลุ่มที่มีอายุมากกว่า 24 ปีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการนัดหมายหรือเวลาในการจัดกิจกรรมยังไม่เหมาะสม และอีกส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะทางกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนมีเวลาไม่เพียงพอที่จะสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ถ้าจะจัดกิจกรรมในกลุ่มนี้ต่อไป คงจะต้องประสานกับหน่วยงานในชุมชนให้มากขึ้น และหาวิธีการอื่นในการดึงให้กลุ่มเป้าหมายนี้ มาร่วมกิจกรรมให้มากขึ้น

5. **ข้อคิดเห็น**

อุทยานเมืองสุขภาพ ซึ่งประกอบด้วยพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว และพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทย เป็นแหล่งเรียนรู้ทางด้านสุขภาพที่มีคุณค่าแก่เยาวชน ซึ่งทางกระทรวงสาธารณสุขได้ลงทุนไปเป็นจำนวนมาก แต่ขาดผู้เข้าชม **เพราะมีข้อจำกัดในหลายด้าน** เช่น สถานที่ไกล มีข้อจำกัดในวันเวลาในการเปิดให้เข้าชม การจัดสถานที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความน่าสนใจในกลวิธีการนำเสนอ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

กระทรวงสาธารณสุขควรที่จะมีการปรับปรุงในประเด็นที่นำเสนอดังกล่าว และควรหาวิธีการในการประชาสัมพันธ์ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้นโดยใช้สื่อหลายๆ ทางมาช่วยในการประชาสัมพันธ์

ภาคผนวก

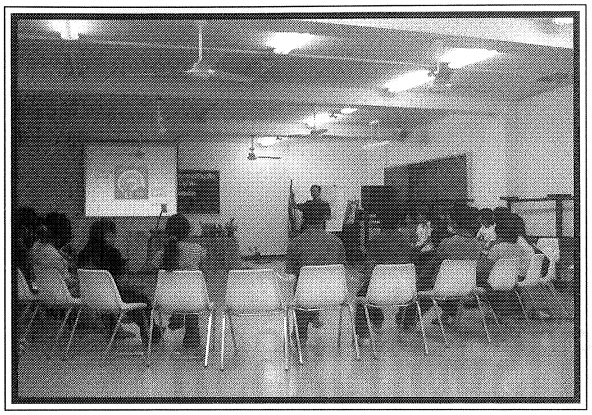
ภาคผนวกที่ 1

ภาพกิจกรรมของกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนที่ลงปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย

ประมวลภาพการจัดกิจกรรม ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ตั้งใจเรียนกันน่าดูเลย

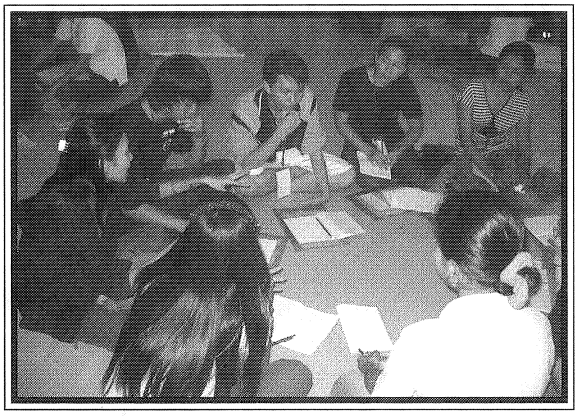
รับความรู้กันอย่างเต็มอิ่ม

เอ้า...ล้อมวงกันเข้ามา

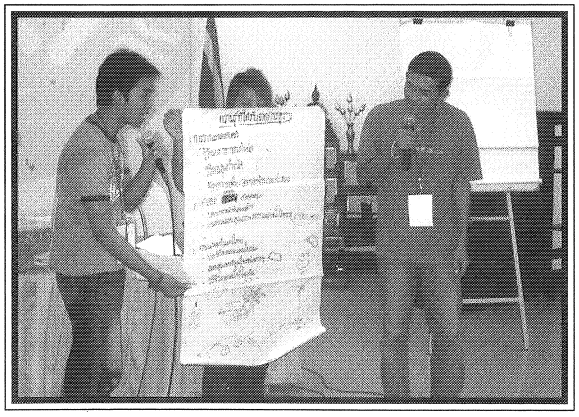
ระดมสมองกันหน่อย

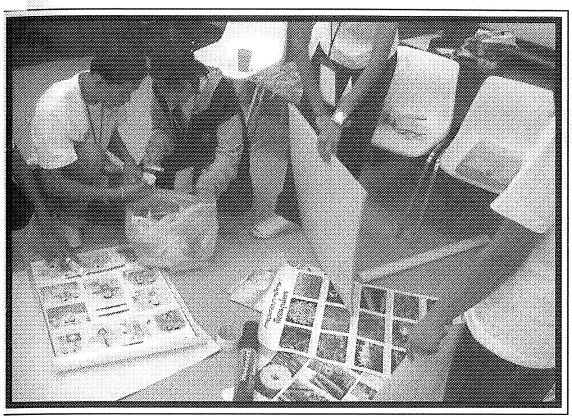
เชื่อฉันเถอะ...

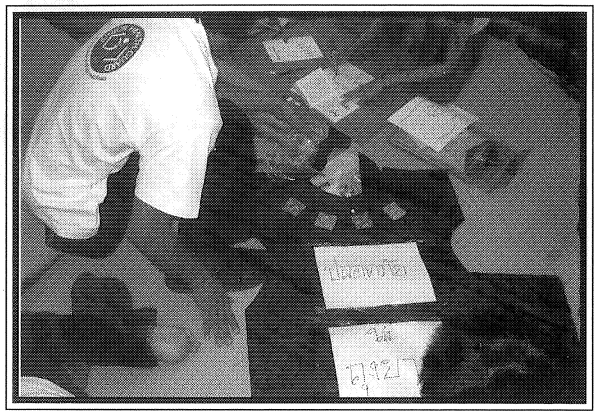

เรื่องของเรื่องก็มีอยู่ว่า...

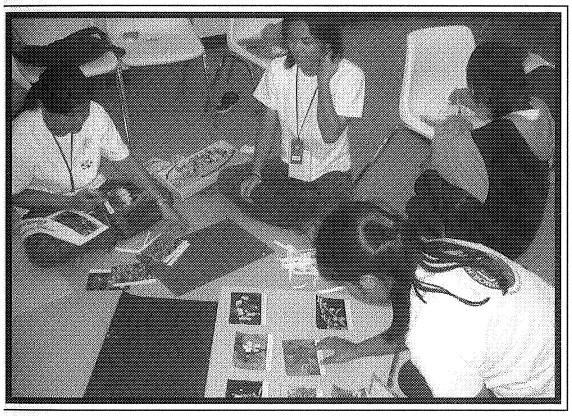

ช่วงเตรียมตัวก่อนลงชุมชน

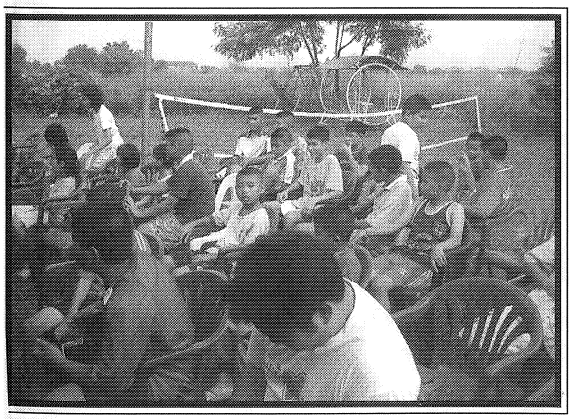
มาช่วยกันอู้ เอ๊ยทำงานดีกว่าค่ะ

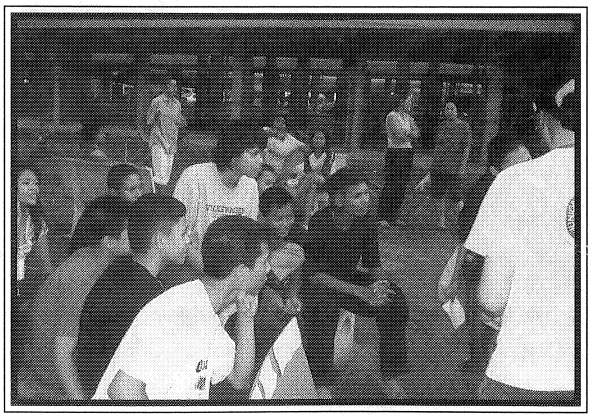
สร้างภาพกันหน่อยเรา

รอซะ...หลับเลย

ก็น่าสนใจดีนะพี่

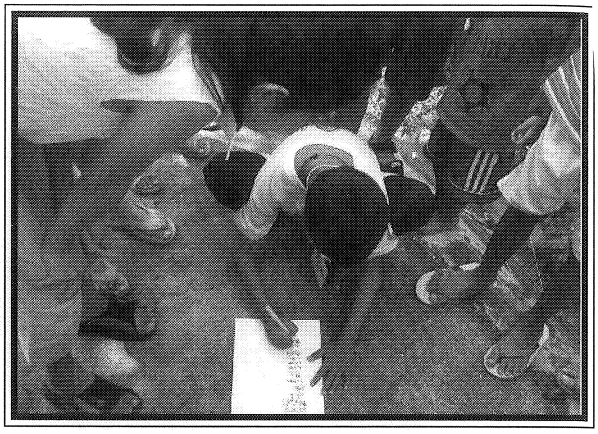

การจัดกิจกรรมในชุมชน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

อย่างงี้ต้องเกาเอาเอง

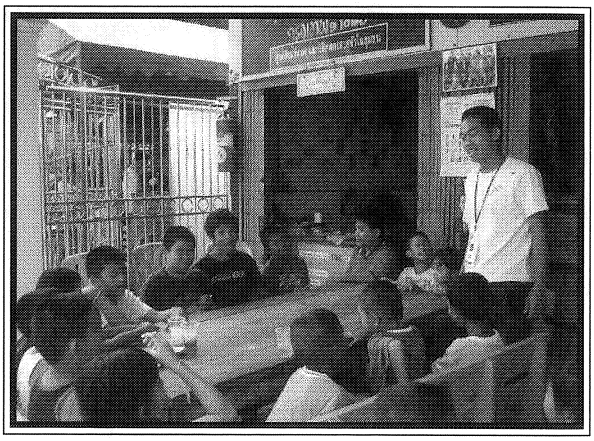
มาช่วยกันคิด

เอ้าโยก..โยก...

พี่พูดเองยัง...งงเองเลยน้อง

ออกกำลังกายกันหน่อยเรา

เด็กๆก็คิดเป็นนะจ๊ะ

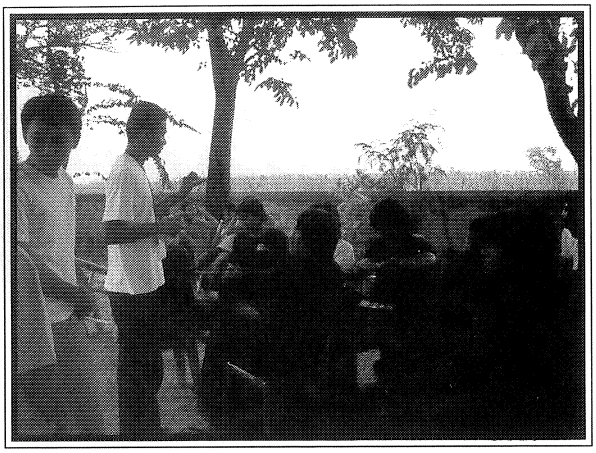

การจัดกิจกรรมในชุมชน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

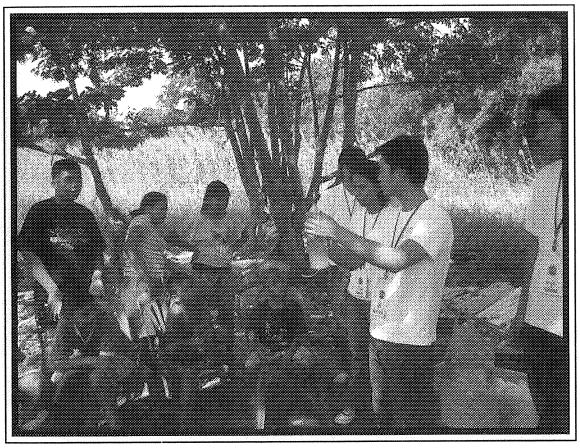
เชื่อพี่เถอะน้อง

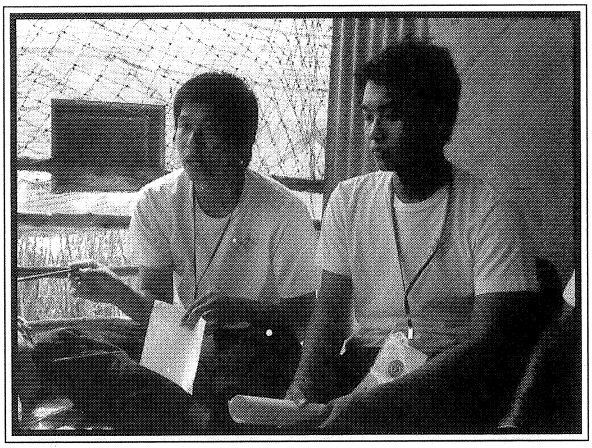
พี่ว่านะ...น้องต้องลองเอง

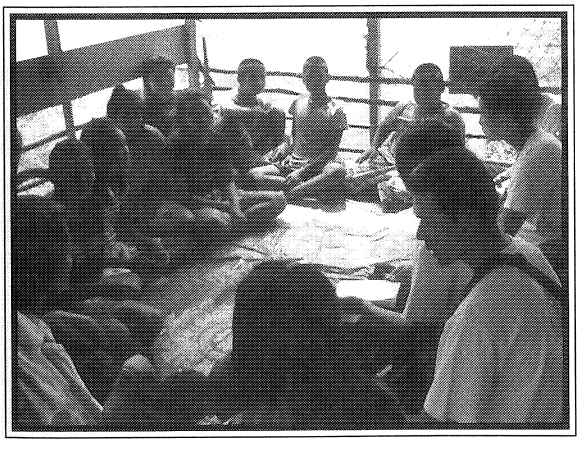
น้องยังเล็ก..ยังเด็กนัก

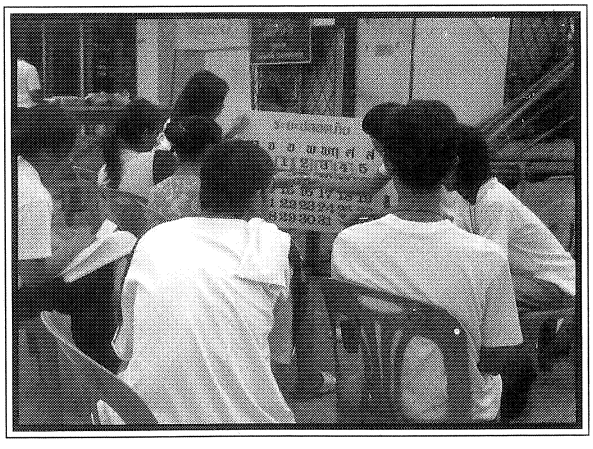
คุยซะลิงหลับเลย..

จับเข่าคุยกัน..ของแท้

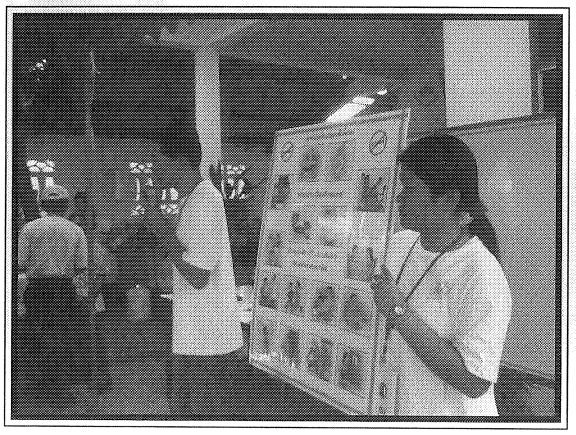

ใครว่าผู้ชายไม่สนใจการคุมกำเนิด

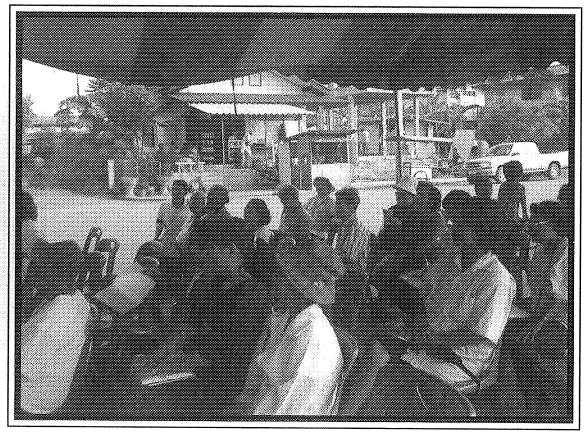

การจัดกิจกรรมในชุมชน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ว่าไงว่ากันนะครับ

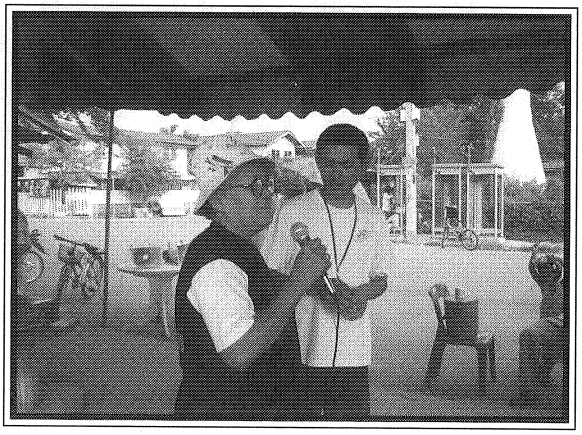
ตั้งใจฟังหน่อยเรา

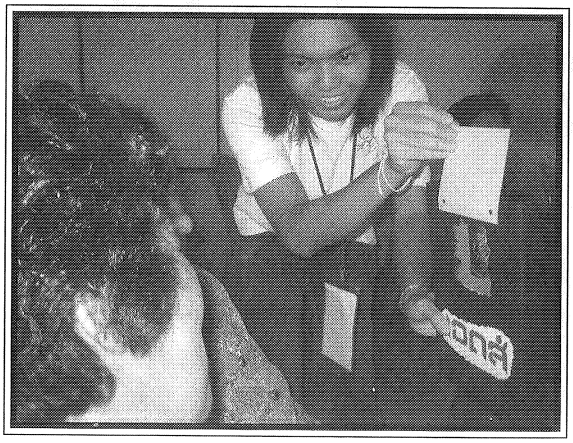
ยายเชื่อผมเถอะ

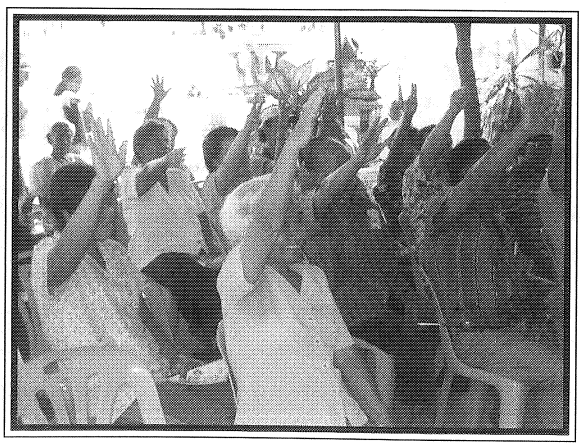
ยายก็ว่างั้นเหละพ่อหนุ่ม

จ๊ะเอ๋..ทายซิใครเอ่ย

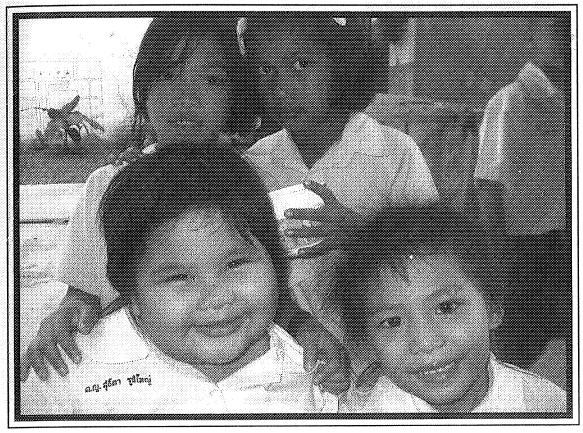

ใครสวยยกมือขึ้น...

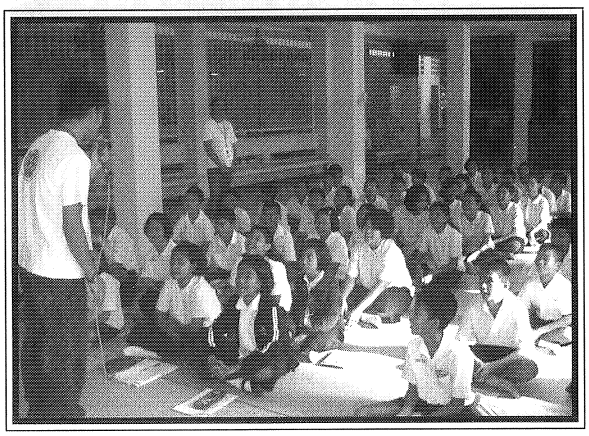

การจัดกิจกรรมในโรงเรียน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

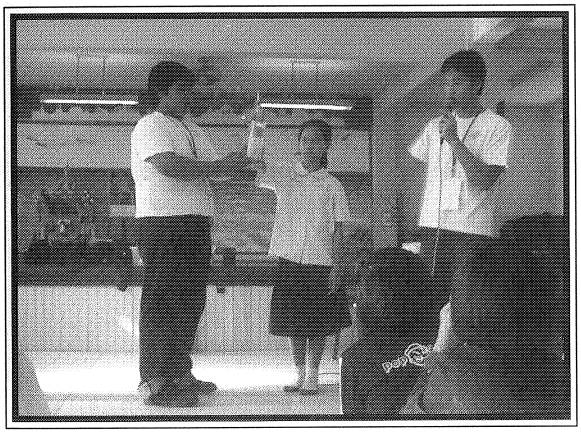
น้องๆ..น่ารักจังเลย..

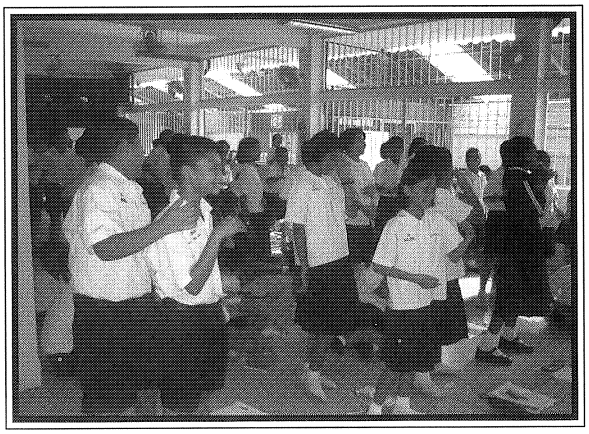
ฟังนะ.....

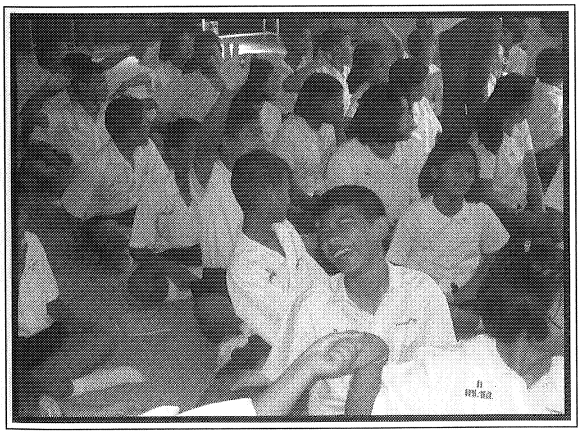
มาน้อง มาช่วยพี่หากินหน่อย

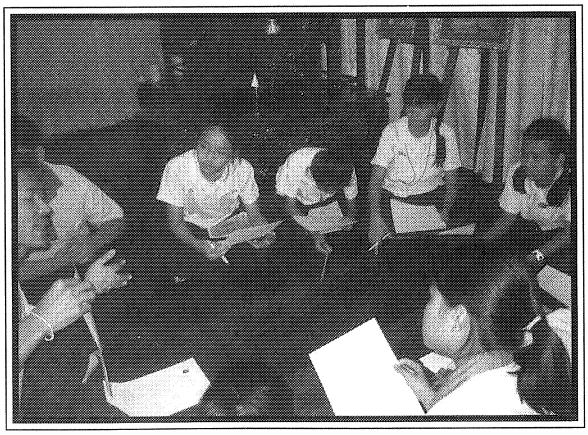
นั่งมากเดี่ยวเส้นยืด

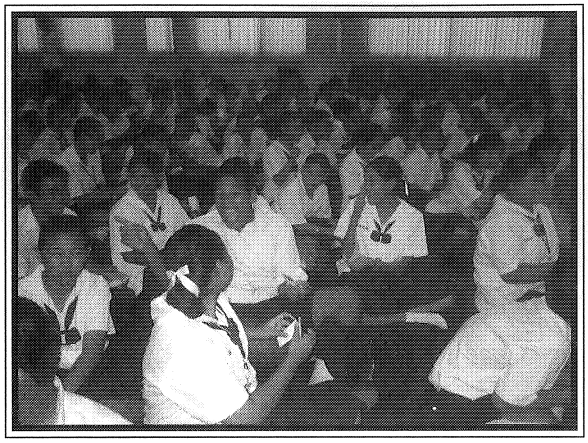
งานนี้ฮาครับพี่

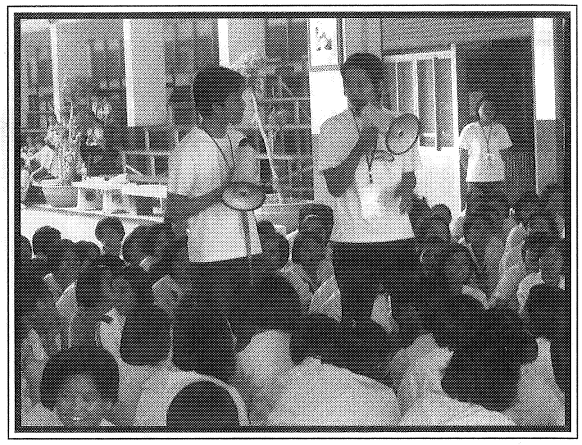
พี่ชอบหลอกเด็กนะน้อง

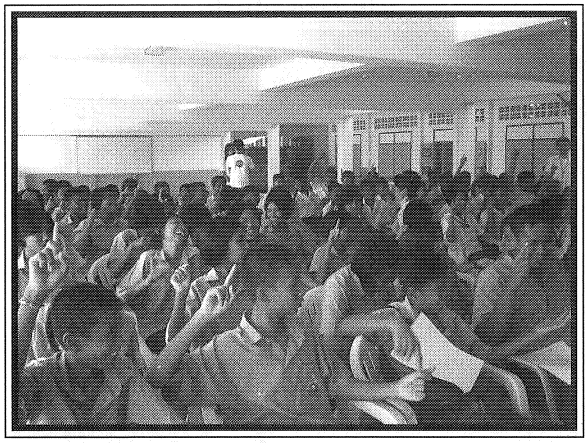
ต๊าย....ดูพี่เค้าซิตัว

งงกันเองครับผม

ชี้นก....เป็นนกเลยนะ

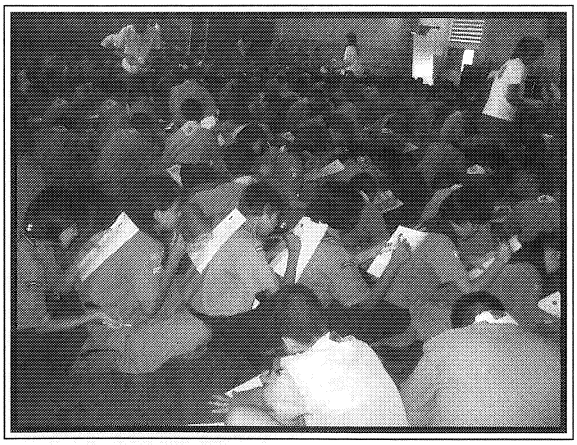
อืม....ว่ามาน้อง

เบาๆน้อง...เดี๋ยวของจะเสีย

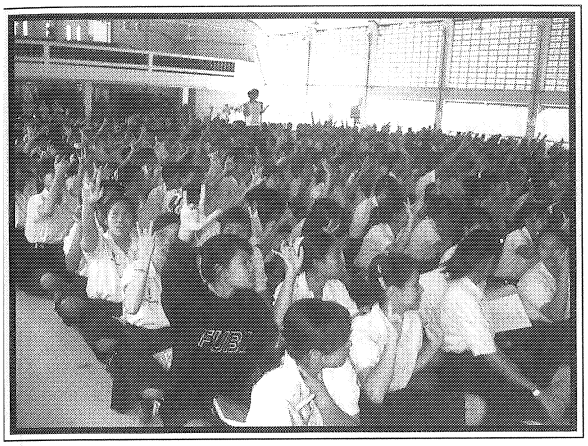

เบื้องหลังของแท้

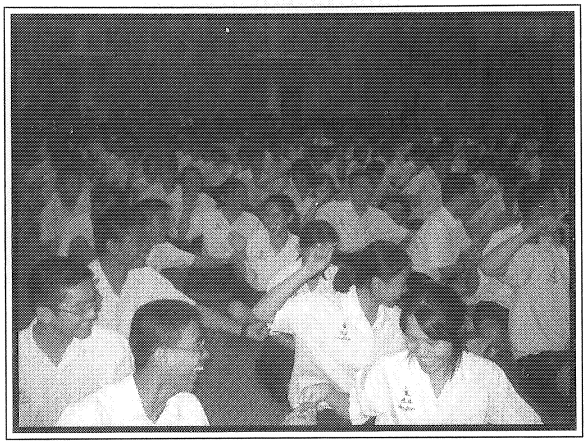

การจัดกิจกรรมในโรงเรียน เขตกรุงเทพฯและปริมณฑล ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

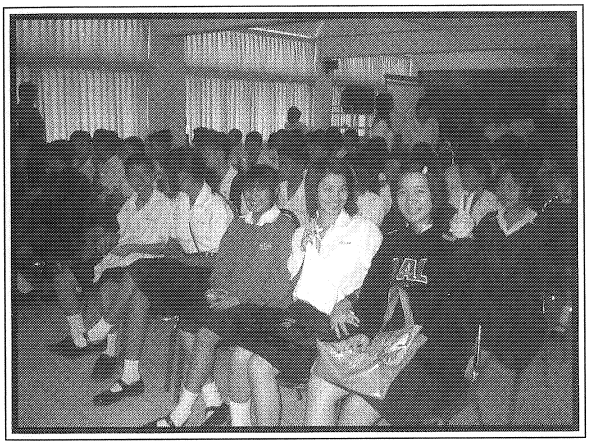
น้องรักพี่ๆทุกคนเลย

เอ้า...พวกเราฮากันเข้าไป

สู้ตายค่ะ

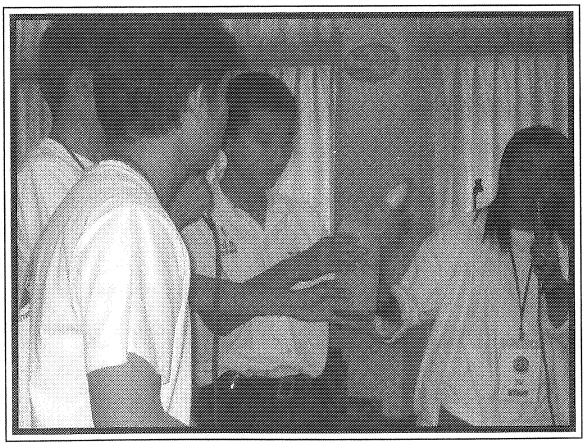
เขิล..จัง

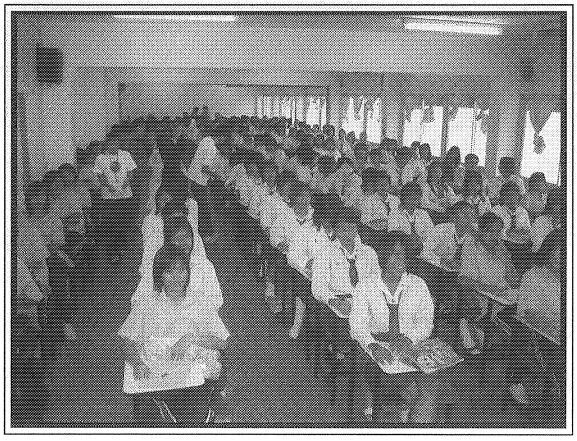
เชื่อเจ้เถอะค่า...

คนรุ่นใหม่...ต้องลองให้รู้จริง

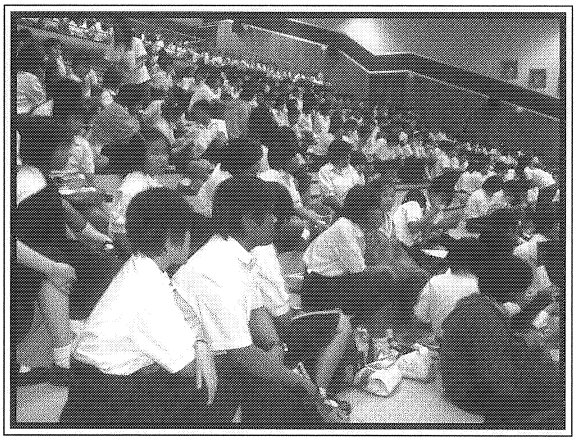
เป็นระเบียบเรียบร้อยเชียว

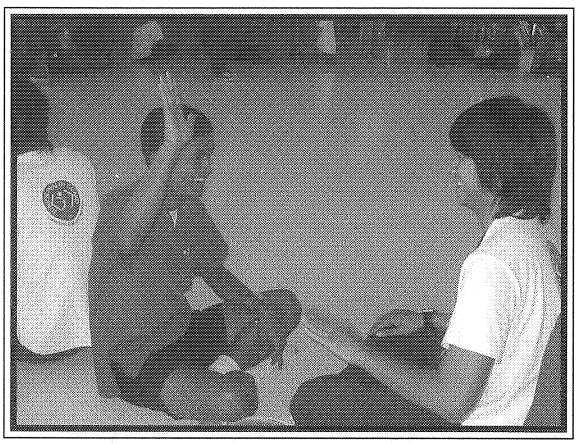
ใครหน้าตาดียกมือขึ้น...

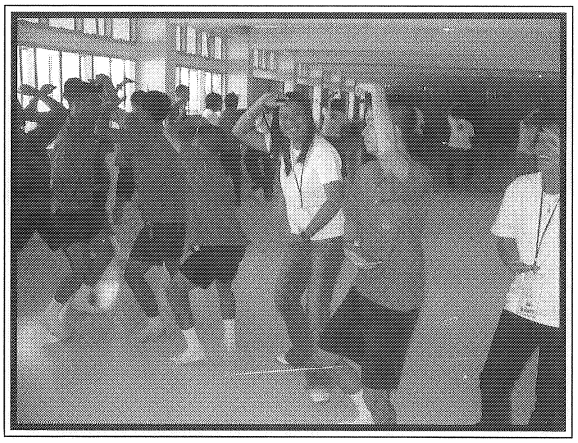
คนรุ่นใหม่..ของแท้

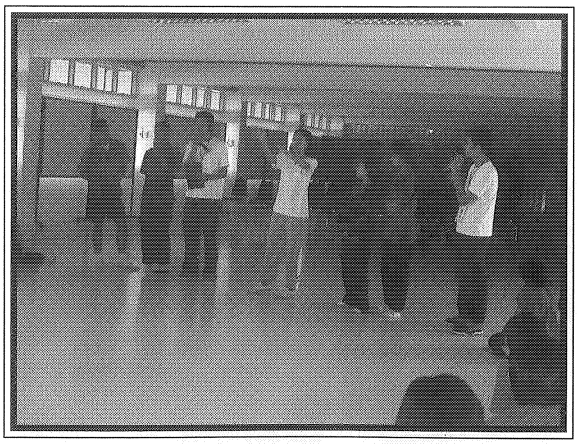
ผมว่าผมหล่อกว่าพี่จริงไหมครับ

เจี๊ยก..ค๊อกๆ

ถึงใช้ภาษามือเราก็คุยกันได้

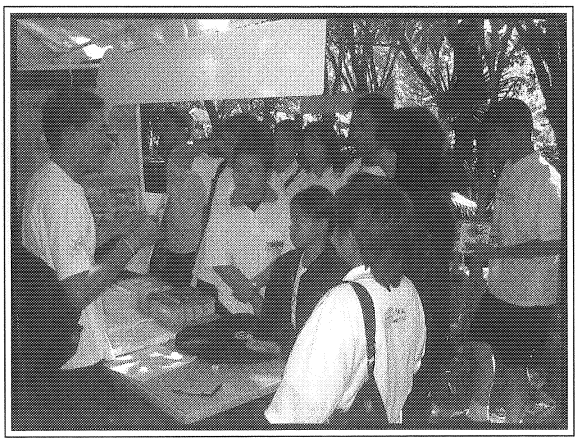
JHG. จัดกิจกรรมให้กับน้องๆ โรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

กิจกรรม" รวมพลวัยใสส่งสาสน์จากใจถึงนายก" ณ วัดสวนแก้ว

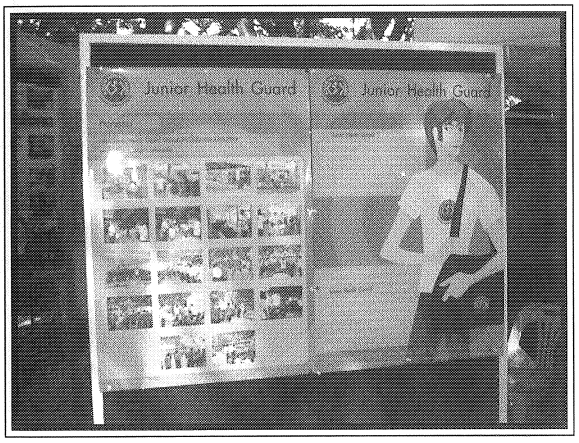
ด้วยความสะใจ..ครับท่าน

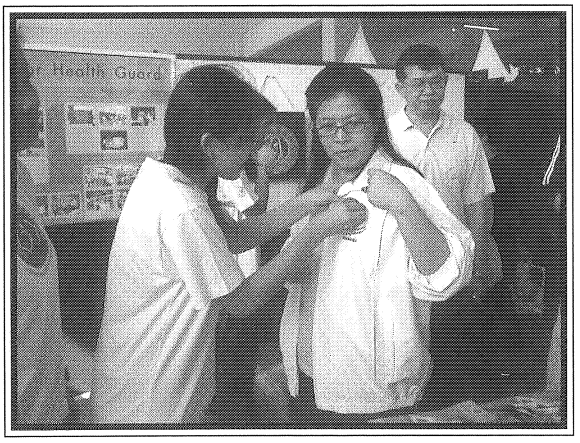
คือเรื่องทั้งหมดก็เป็นอย่างนี้แหละครับ

โชว์ผลงานกันหน่อย

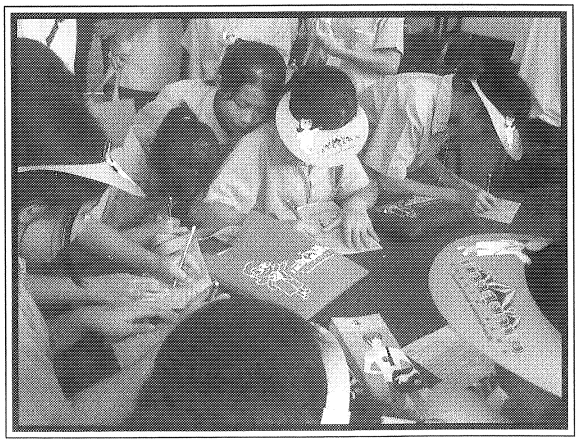
งาน "เมืองสุขภาพ" ณ กระทรวงสาธารณสุข

ได้รับความสนใจมากมายเลย

โครงการดี ดี อย่างนี้ต้องเป็นสมาชิกกันหน่อย

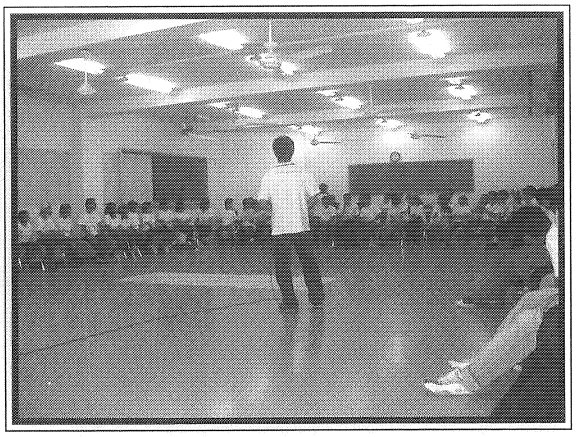

การจัดอบรมแกนนำนักเรียน
เป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

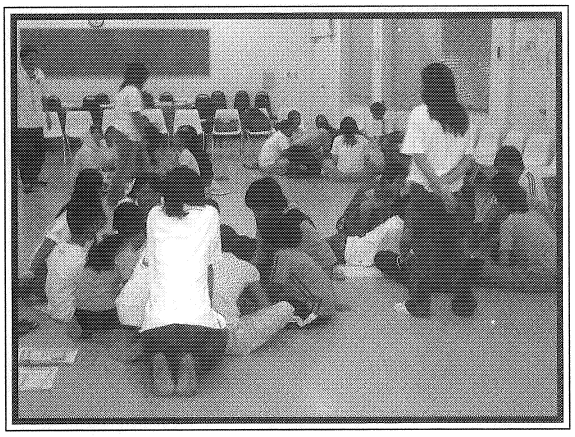
ท่านประธานให้ความรู้กับแกนนำ

เบื้องหลัง JHG.

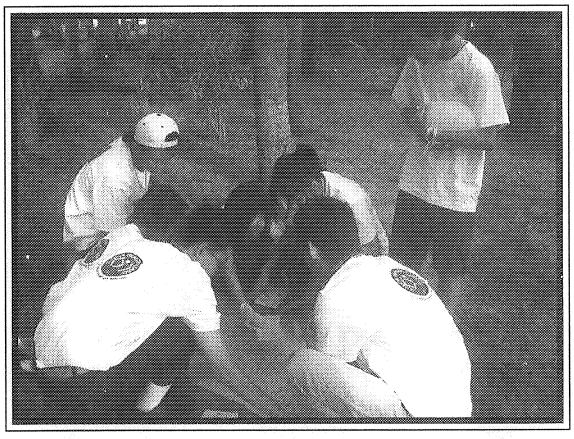
คุมเข้มเชียวพี่

แสดงผลงานกันหน่อยเรา

สุมหัวกันหน่อย

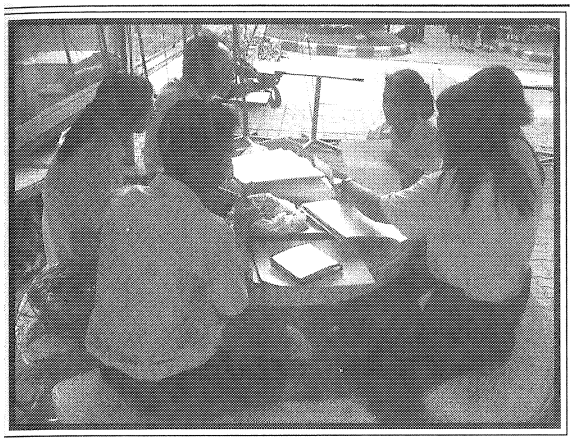

คุณคือ..คนเก่งแห่ง JHG.

การติดตามผลการจัดกิจกรรมของ
แกนนำนักเรียนอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

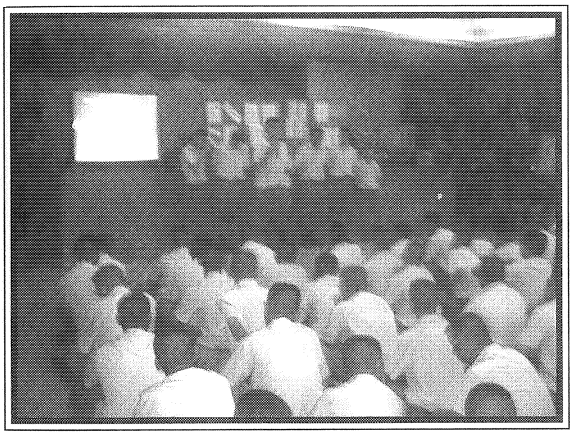
คุยกันหน่อยนะน้อง

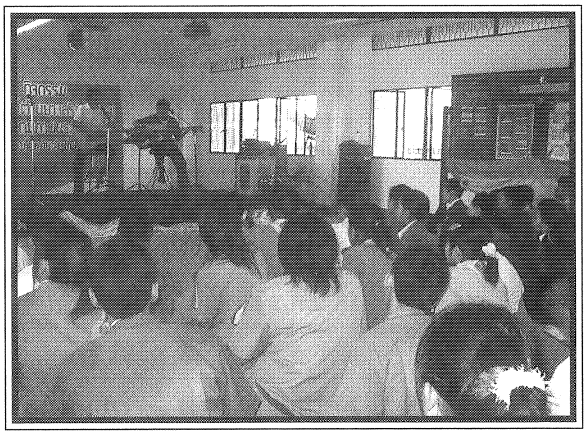
นี่แค่ซ้อมนะเนี่ยะ

มาแล้วดาวรุ่ง ของ JHG.

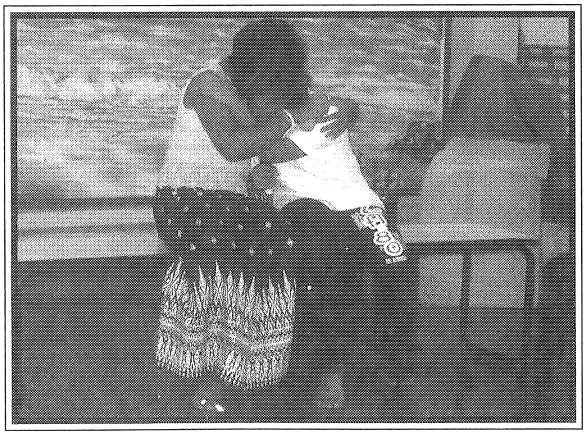
ใครว่า JHG. จัดเป็นแต่กิจกรรมจ๊ะ

อุ๊ยต๊าย...สาวแตกค่า

ฮือๆ..เรื่องมันเศร้าจัง

ภาคผนวกที่ 2

รายชื่อผู้เข้ารับการอบรมเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

“Junior Health Guard ” รุ่นที่ 1

ชื่อ / นามสกุล	ชื่อเล่น
1. นายภูวไนย พุ่มไทรทอง	แดม
2. น.ส. มลฤดี ศรีไทรทรัพย์	แมว
3.นาย สาธิต แขวงโสภา	นัท
4.น.ส.อลิษา คนทัด	แอ๋ว
5.น.ส.วรรณภา อารีย์	เป็ด
6.น.ส.นิลเนตร ภูมิลำเนาว์	ปลา
7.นาย ปัญญา ชูเลิศ	บิว
8.น.ส.ฤดีวรรณ ผิวนวล	อุ๊
9.น.ส.พรประภา รัตนแดง	อ๊อด
10.นาย ภานุวิชญ์ บุญชูแช่ม	นก
11.นาย อภิสิทธิ์ กุมกัน	เหนือ
12.นาย นิรันดร์ ภักดิ์พิน	ตั้ม
13.นาย ศุภาพงษ์ สิทธิพฤกษ์	ไป๊ส์
14.นาย อติชาติ หรูเจริญพรพานิช	นัท
15.นาย ธีรภัทร ศักดิ์ปัญจโชติ	ที
16.นาย อนุชาติ บัวทุม	นุ
17. นาย บุญฤทธิ์ สุขทวี	ปี๊ด
18.น.ส.ขวัญชนก ชูเกียรติ	ขวัญ
19.น.ส.รัชชานนท์ ภูริชชญาพิพัฒน์	หญิง
20.จ่าสิบเอกวุฒิกร ชาวหินฟ้า	กร
21.นาย ณัฐกิตติ์ อินทร์มนตรี	บั้ม
22.น.ส.ฟากฝั่งฝัน นาวาอโศกตระกูล	เหมียว
23.น.ส.วิภาดา จักรางกูรวโรดม	วิ
24.น.ส.สุมาลี สัมฤทธิ์	หน่อย
25.น.ส.กิตาหรัง เขียวอ่อน	แก้ม
26.น.ส. พิณอำไพ สิริปูชกะ	เก๋
27.น.ส.สุวรรณศิริ วรนุช	เปิ้ล
28.น.ส.ศิริภักดิ์ แก้วกระจ่าง	รูรู่
29.น.ส. วรรณี จรัสจารุฒนต์	อ้อย

ภาคผนวกที่ 3

กำหนดการการอบรมอาสาสมัคร

โครงการ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วม

ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ

วันที่ 4 ตุลาคม 2547 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1

ตึกกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

วันที่ 5 – 7 ตุลาคม 2547 ณ ห้องตาลกิ่ง (103) ชั้น 1

แสนปาล์มเทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน นครปฐม

วันจันทร์ที่ 4 ตุลาคม 2547 ณ ห้องประชุมกำธร สุวรรณกิจ อาคาร 1 ชั้น 1

ตึกกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

8.00-8.30 น.	:	ลงทะเบียน
8.30-9.15 น.	:	พิธีเปิดและปาฐกถาพิเศษ "เยาวชน กับ โรงเรียนเสริมสุขภาพ" โดย รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์
9.15-10.30 น.	:	- ทำความเข้าใจกับโครงการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรม ความคาดหวังของอาสาสมัครโครงการ โดย ผศ.ดร.ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต - ทำความรู้จักกัน โดย คณะทำงานจาก SAT
10.30-10.45 น.	:	พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม
10.45-12.00 น.	:	ความรู้และทักษะการสร้างเสริมสุขภาพ โดย ทีมกระทรวงสาธารณสุข
12.00-13.00 น.	:	พักรับประทานอาหารกลางวัน
13.00-16.00 น.	:	ศึกษาดูงานเมืองสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข โดย ทีมกระทรวงสาธารณสุข
16.00-18.00 น.	:	เดินทางเข้าที่พัก ณ แสนปาล์ม เทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน นครปฐม
18.00-19.00 น.	:	รับประทานอาหารเย็น
19.00-21.00 น.	:	- ละลายพฤติกรรม - เทคนิคการสื่อสารกับกลุ่มวัยรุ่น และการทำงานเป็นทีม โดย คณะทำงานจาก SAT
21.00-22.00 น.	:	กิจกรรมสร้างสัมพันธ์ โดย ทีมประเมินผลหลัก

วันอังคารที่ 5 ตุลาคม 2547 ณ ห้องตาลกิ่ง (103) ชั้น 1 แสนปาล์มเทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน นครปฐม

8.30-10.30 น. : พฤติกรรมทางเพศ/สิ่งเสพติด/ความเสี่ยงต่อการรับและการแพร่เชื้อ HIV
โดย นายกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ และ นายสุรเดช เชื้อผู้ดี

10.30-10.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.45.12.00 น. : ทรรศนะเรื่องเพศ : มิติหญิงชาย
โดย นายกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ และ นายสุรเดช เชื้อผู้ดี

12.00-1300 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00-14.30 น. : ทำอย่างไรถึงจะโดนใจวัยรุ่นในการทำกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพทางเพศ
โดย นายกมลเศรษฐ์ เก่งการเรือ และ นาย สุรเดช เชื้อผู้ดี

14.30-14.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

14.45-16.15 น. : ทักษะชีวิต (Life Skills) เน้นในเรื่องเอดส์และเพศสัมพันธ์
โดย นายแพทย์ยงยุทธ วงศ์ภิรมย์ศานติ์

16.15-18.00 น. : - เราได้อะไรจากการดูงาน
- ระดมสมอง เพื่อวางแผนการพัฒนารูปแบบ และกระบวนการในการจัดกิจกรรม การสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน
โดย คณะทำงานจาก SAT

18.00-19.00 น. : รับประทานอาหารเย็น

19.00-21.00 น. : - เราได้อะไรจากการดูงาน (ต่อ)
- ระดมสมอง เพื่อวางแผนการพัฒนารูปแบบ และกระบวนการในการจัดกิจกรรม การสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน (ต่อ)
โดย คณะทำงานจาก SAT

21.00-22.00 น. : กิจกรรมสร้างสัมพันธ์
โดย ทีมประเมินผลหลัก

วันพุธที่ 6 ตุลาคม 2547

8.30 – 10.30 น. : เตรียมความพร้อมในการทดลองรูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรม การสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน
โดย คณะทำงานจาก SAT

10.30-10.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.45-12.00 น. : เตรียมความพร้อมในการทดลองรูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรม การสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน (ต่อ)
โดย คณะทำงานจาก SAT

12.00-13.00 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00-14.00 น. : เตรียมความพร้อมในการทดลองรูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรม การสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน (ต่อ)
โดย คณะทำงานจาก SAT

14.00-18.00 น. : ทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างสุขภาพที่กลุ่มนำเสนอ ณ ชุมชนดาวทอง ชุมชนซอยสะพานร่วมใจ และชุมชนแฟลตการเคหะทุ่งสองห้อง เขตดอนเมือง กทม.

19.00-20.00 น. : รับประทานอาหารเย็น

20.00-21.00 น. : เราได้อะไรจากการทดลองรูปแบบการจัดกิจกรรมการสร้างสุขภาพ
โดย คณะทำงานจาก SAT

21.00-22.00 น. : กิจกรรมสร้างสัมพันธ์
โดย ทีมประเมินผลหลัก

วันพฤหัสบดีที่ 7 ตุลาคม 2547

8.30-10.30 น. : ระดมสมอง เพื่อปรับแผนการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรมการสร้างสุภาพในกลุ่มเยาวชน หลังจากการทดลอง
โดย คณะทำงานจาก SAT

10.30-10.45 น. : รับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.45-12.00 น. : ระดมสมอง เพื่อปรับแผนการพัฒนารูปแบบและกระบวนการในการจัดกิจกรรมการสร้างสุขภาพในกลุ่มเยาวชน หลังจากการทดลอง (ต่อ)
โดย คณะทำงานจาก SAT

12.00-13.00 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00-16.30 น. : วางแผน กำหนดรายละเอียดของกิจกรรม จัดทีมลงพื้นที่เพื่อทำกิจกรรม และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรม

16.30-17.00 น. : กิจกรรมสร้างสัมพันธ์
โดย ทีมประเมินผลหลัก

17.00-18.00 น. : เตรียมตัวเดินทางกลับ

18.00-19.00 น. : รับประทานอาหารเย็น

19.00-20.00 น. : เดินทางกลับ

ภาคผนวกที่ 4

รายชื่อผู้ที่ผ่านการคัดเลือกหลังการอบรมเพื่อเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

รอบที่ 1 ทำงานวันที่ 8 ตุลาคม 2547 – 8 มกราคม 2548

รายชื่อ	ชื่อเล่น
1. นายภูวไนย พุ่มไทรทอง	แดม
2. น.ส. มลฤดี ศรีไทรทรัพย์	แมว
3.นาย สาธิต แขวงโสภา	นัท
4.น.ส.อลิษา คนทัด	แอ๋ว
5.น.ส.วรรณภา อารีย์	เป็ด
6.น.ส.นิลเนตร ภูมิลำเนาว์	ปลา
7.นาย ปัญญา ชูเลิศ	บิว
8.น.ส.ฤดีวรรณ ผิวนวล	อุ๊
9.น.ส.พรประภา รัตนแดง	อ๊อด
10.นาย ภานุวิชญ์ บุญชูแช่ม	นก
11.นาย อภิสิทธิ์ กุมกัน	เหนือ
12.นาย นิรันดร์ ภักดิ์พิน	ต้ม
13.นาย ศุภาพงษ์ สิทธิพฤกษ์	ไป๊ส์
14.นาย อติชาติ หรูเจริญพรพานิช	นัท
15.นาย ธีรภัทร ศักดิ์ปัญจโชติ	ที
16.นาย อนุชาติ บัวทุม	นุ
17.จ่าสิบเอกวุฒิกร ชาวหินฟ้า	กร
18.นาย ณัฐกิตติ์ อินทร์มนตรี	บั้ม
19.น.ส.ศิริภักดิ์ แก้วกระจ่าง	รูรู่
20.น.ส.วิภาดา จักรางกูรวโรดม	วิ
21.น.ส.สุมาลี สัมฤทธิ์	หน่อย
22.น.ส.กิตาหรัง เขียวอ่อน	แก้ม
23.นาย บุญฤทธิ์ สุขทวี	ปื๊ด

รายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกเพื่อปฏิบัติงานต่อและเป็นทีมวิทยากรในการอบรมแกนนำนักเรียน

ในวันที่ 10 มกราคม 2548 – 15 มีนาคม 2548

1. นาย ภูวไนย พุ่มไทรทอง
2. น.ส. อลิษา คนทัด
3. น.ส. วรรณภา อารีย์
4. นาย ปัญญา ชูเลิศ
5. น.ส. ฤดีวรรณ ผิวนวล
6 น.ส. พรประภา รัตนแดง

ภาคผนวกที่ 5

กิจกรรมที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนร่วมกันคิดและปรับครั้งแรกหลังลงชุมชน ทีมรุ้งดำ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ	อุปกรณ์
เพศสัมพันธ์ (รักต้องห้ามในวัยรุ่น)	1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด 2. เพื่อให้รู้โทษของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร 3. เพื่อปลูกฝังค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัวทั้งหญิงและชาย 4. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ 5. เพื่อสอนการวางตัวในการเข้าสู่วัยรุ่น	1. สาธิตการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด 2. ถามตอบปัญหาเรื่องเพศ 3. ยกตัวอย่างสื่อที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ทางเพศ	1. ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด ยาคุมฉุกเฉิน 2. แผ่นความรู้เรื่องเพศศึกษา การติดเชื้อเอดส์ 3. หนังสือโป๊ การ์ตูนลามก นิตยาสาร วาบหวิว
สุขภาพ อาหาร และสมุนไพร	1. เพื่อให้รู้หลักในการเลือกซื้ออาหาร 2. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์และคุณค่าของสมุนไพรไทย 3. เพื่อให้มีความรู้เพื่อประกอบปัญหาสุขภาพ 4. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย	1. ถาม –ตอบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ 2. เกมจับคู่ใบ้คำ	1. ผู้เล่น 2 คน (จัดเป็นทีม) 2. กระดาษใบ้คำ (10 นาที) 3. คำถามเรื่องสุขภาพ
สิ่งแวดล้อม	1. เพื่อให้ทราบปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน 2. เพื่อชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาชุมชน 3. เพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม	1. นันทนาการเล่นเกม 2. ยกตัวอย่างขยะที่สามารถรีไซเคิลได้ 3. ทำเกมโดยจัดเป็นทีมๆละ 10 คน	1. สื่อที่ใกล้ตัว 2. ขยะ 3. กระดาษ 4. ปากกา 5. ของรางวัล 6. เชือก
ยาเสพติด	1. เพื่อให้รู้ถึงโทษยาเสพติด 2. เพื่อให้รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงและเสี่ยงต่อการติดยา 3. เพื่อให้รู้จักยาเสพติดชนิดต่างๆ	1. ถามตอบปัญหายาเสพติด (มีรางวัลให้)	1. คำถามเกี่ยวกับยาเสพติด 2. กล่อง

1: เพศสัมพันธ์ (รักต้องห้ามในวัยรุ่น)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด
2. เพื่อให้รู้โทษของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
3. เพื่อปลูกฝังค่านิยมเรื่องการรักนวลสงวนตัวทั้งหญิงและชาย
4. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
5. เพื่อสอนการวางตัวในการเข้าสู่วัยรุ่น

วิธีการ

1. สาธิตการใช้อุปกรณ์การคุมกำเนิด
2. ถามตอบปัญหาเรื่องเพศ
3. ยกตัวอย่างสื่อที่มีผลกระทบต่ออารมณ์ทางเพศ

อุปกรณ์

1. ถุงยางอนามัย ยาคุมกำเนิด
2. ยาคุมฉุกเฉิน
3. แผ่นความรู้เรื่องเพศศึกษา
4. การติดเชื้อเอดส์
5. หนังสือโป๊
6. การ์ตูนลามก
7. นิตยาสารวาบหวิว

2: สุขภาพ อาหาร และสมุนไพร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้รู้หลักในการเลือกซื้ออาหาร
2. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์และคุณค่าของสมุนไพรไทย
3. เพื่อให้มีความรู้เพื่อประกอบปัญหาสุขภาพ
4. เพื่อให้เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย

วิธีการ

1. ถาม - ตอบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ
2. เกมส์จับคู่ใบ้คำ
   แบ่งเป็น 2 ทีมๆ ละ 2 คน

วิธีการเล่น

1. ให้จับคำใบ้ขึ้นมาโดยคำใบ้จะเป็นชื่อสมุนไพร
2. ให้มีคนหนึ่งใบ้โดยห้ามพูดคำที่ตรงกับคำใบ้โดยตรง
3. ให้อีกคนหนึ่งทายโดยใช้เวลา 1 นาที

อุปกรณ์

1. ผู้เล่น 2 คน (จัดเป็นทีม)
2. กระดาษใบ้คำ(10 นาที)
3. คำถามเรื่องสุขภาพ

3: สิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบปัญหาสิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน
2. เพื่อชี้แนะแนวทางแก้ไขปัญหาชุมชน
3. เพื่อปลูกฝังให้มีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม

วิธีการ

1. นันทนาการ
2. ยกตัวอย่างขยะที่สามารถรีไซเคิลได้
3. ทำเกมโดยจัดเป็นทีมๆ ละ10 คน

วิธีการเล่น

1. นำขยะมาวางไว้ซัก 20 ชิ้น
2. ให้แต่ละกลุ่มจำโดยใช้เวลา 1 นาที
3. ให้เขียนมากที่สุด (มากสุดชนะ)

อุปกรณ์

1. สื่อที่ใกล้ตัว
2. ขยะ
3. กระดาษ
4. ปากกา
5. ของรางวัล
6. เชือก

4: ยาเสพติด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้รู้ถึงโทษยาเสพติด
2. เพื่อให้รู้จักวิธีการหลีกเลี่ยงและเสี่ยงต่อการติดยา
3. เพื่อให้รู้จักยาเสพติดชนิดต่างๆ

วิธีการ

1. ถามตอบปัญหายาเสพติด

วิธีการเล่น

1. ให้จับใบคำถาม
2. ถ้าตอบถูก (มีรางวัลให้)
3. ตอบผิดก็อธิบายเสริม

อุปกรณ์

1. คำถามเกี่ยวกับยาเสพติด
2. กล่อง

ทีมหวานเย็น

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. ใครติดเอดส์... ?	1. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการติดเชื้อ และการแพร่ระบาดของเชื้อเอดส์ 2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีป้องกันการติดเชื้อเอดส์ 3. เพื่อให้ทราบการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้ออย่างปลอดภัย	1. ตามหาผู้ติดเชื้อ (20 นาที) 2. อธิบายถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อโดยใช้บอร์ดรูปภาพ (15 นาที) 3. ซักถามปัญหาเรื่องเอดส์ (10 นาที)
2. รักเอย...จริงหรือที่ว่าหวาน	1. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง 2. เพื่อให้ทราบถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย	1. แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ (20 นาที)
3. สุขภาพที่ดี มีอะไรบ้าง ?	1. เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อม 2. เพื่อรณรงค์ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย 3. เพื่อให้ทราบถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด	1. สิ่งแวดล้อมดีนำไปสู่สุขภาพที่แข็งแรง (15 นาที) 2. มหันตภัยยาเสพติด (10 นาที)
4. กินดี ... อยู่ดี	1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการกินอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ 2. เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าของอาหารและประโยชน์ของอาหาร 3. เพื่อให้ทราบถึงการเลือกซื้ออาหารที่ปลอดภัย 4. เพื่อให้ทราบถึงอันตรายของสารปนเปื้อนในอาหาร	1. ทดสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบอาหาร (20 นาที) 2. เกมตอบปัญหา (10 นาที)
5. ของดีเมืองไทย	1. เพื่อให้รู้จักคุณสมบัติของสมุนไพรใกล้ตัว 2. เพื่อให้รู้จักการใช้สมุนไพรในการรักษาสุขภาพ 3. เพื่อให้รู้จักการนำสมุนไพรมาใช้ในการประกอบอาหาร 4. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย	1. สมุนไพรทำอะไรได้บ้าง (20 นาที) 2. การนวดขั้นพื้นฐานและโยคะแบบง่ายๆ (15 นาที)

1 : ใครติดเอดส์ ?

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของการติดเชื้อ
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีป้องกันการติดเชื้อเอดส์
3. เพื่อให้ทราบวิธีการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้ออย่างปลอดภัย

วิธีการ

1. ตามหาผู้ติดเชื้อ (20 นาที)
2. อธิบายถึงการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อโดยใช้บอร์ดรูปภาพ (15 นาที)
3. ซักถามปัญหาเรื่องเอดส์ และสรุป (10 นาที)

อุปกรณ์

1. หลอดแก้ว 4 หลอด
2. หลอดดูด 1 หลอด
3. โซดาไฟชนิดน้ำ
4. สารฟีนอฟทาลีน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มเป้าหมายเข้าใจถึงสาเหตุของการติดเชื้อ
2. กลุ่มเป้าหมายได้รับความรู้ และสามารถอธิบายวิธีการป้องกันเอดส์ได้
3. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และเข้าใจวิธีการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อได้อย่างปลอดภัย

การตามหาผู้ติดเชื้อ (20 นาที)

1. เลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรม 4 คน
2. แจกหลอดแก้วซึ่งมีโซดาไฟชนิดน้ำ 1 หลอด และหลอดน้ำเปล่า 3 หลอด
3. หยดสารฟีนอฟทาลีนทุกหลอด แต่หลอดที่เป็นโซดาไฟน้ำจะเปลี่ยนสี แสดงว่าเป็นผู้ติดเชื้อ
4. แจกของรางวัลกับผู้ไม่ติดเชื้อ
5. เหลือผู้ติดเชื้อ 1 คน โดยผู้ดำเนินรายการถามความรู้สึกของผู้ติดเชื้อ ความรู้สึกของเพื่อนๆ แจกของรางวัลผู้ติดเชื้อ

การอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อ (15 นาที)

ผู้ดำเนินรายการอธิบายถึงวิธีการอยู่ร่วมกับผู้ติดเชื้อที่ถูกวิธี และปลอดภัย โดยใช้บอร์ดรูปภาพประกอบการอธิบาย

ซักถามปัญหาเรื่องเอดส์พร้อมสรุป (10 นาที)

ผู้ดำเนินรายการ เลือกคำถามจากกล่องคำถาม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบ ผู้ที่ตอบถูกจะได้รับของรางวัล

2 : รักเอย...จริงหรือที่ว่าหวาน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง
2. เพื่อให้ทราบถึงการมีเพศสัมพันธ์อย่างปลอดภัย

วิธีการ

แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์

อุปกรณ์

1. ถุงยางอนามัย
2. ยาเม็ดคุมกำเนิด
3. เอกสารประกอบการอธิบาย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มเป้าหมายได้ทราบถึงวิธีการคุมกำเนิดชนิดต่าง ๆ
2. กลุ่มเป้าหมายสามารถเข้าใจถึงวิธีการใช้การคุมกำเนิดได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

แลกเปลี่ยนและเรียนรู้ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ (20 นาที)

ผู้ดำเนินรายการอธิบายถึงวิธีการคุมกำเนิดแบบต่างๆ โดยอธิบายถึงวิธีการใช้ที่ถูกต้องและปลอดภัย รวมถึงการสาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัยฯ และตอบคำถามของผู้เข้าร่วมกิจกรรมด้วย

3 : สุขภาพที่ดี มีอะไรบ้าง?

วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมให้คนในชุมชนรักษาสิ่งแวดล้อม
2. เพื่อรณรงค์ให้เห็นถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย
3. เพื่อให้ทราบถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

วิธีการ

1. สิ่งแวดล้อมดีนำไปสู่สุขภาพที่แข็งแรง (15 นาที)
2. มหันตภัยยาเสพติด (10 นาที)

อุปกรณ์

1. บอร์ดรูปยาเสพติด
2. รูปภาพสิ่งแวดล้อม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มเป้าหมายมีสุขภาพที่แข็งแรง และรักการออกกำลังกาย
2. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เรื่องโทษ และพิษภัยของยาเสพติด

สิ่งแวดล้อมดีนำไปสู่สุขภาพที่แข็งแรง (15 นาที)

ผู้ดำเนินรายการให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมดูภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี กับสิ่งแวดล้อมที่ไม่ดี แล้วถามความรู้สึกของผู้เข้าร่วมกิจกรรม และอธิบายถึงวิธีการรักษาสิ่งแวดล้อมเพราะจะนำไปสู่สุขภาพที่แข็งแรง

มหันตภัยยาเสพติด (10 นาที)

ผู้ดำเนินรายการอธิบายให้ความรู้แบบพูดคุย ถามและให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตอบปัญหา แจกของรางวัล

4 : กินดี...อยู่ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการกินอาหารที่ปลอดภัยต่อสุขภาพ
2. เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าของอาหารและประโยชน์ของอาหาร
3. เพื่อให้ทราบถึงการซื้ออาหารที่ปลอดภัย
4. เพื่อให้ทราบถึงอันตรายของสารปนเปื้อนในอาหาร

วิธีการ

1. ทดสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบอาหาร (20 นาที)
2. เกมตอบปัญหา (10 นาที)

อุปกรณ์

1. ถั่วงอก
2. กุ้ง
3. ชุดทดสอบอาหาร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มเป้าหมายทราบถึงอันตรายจากสารปนเปื้อนในอาหาร
2. กลุ่มเป้าหมายมีความรู้เรื่องการบริโภคอาหารที่ถูกสุขลักษณะ

ทดสอบอาหารโดยใช้ชุดทดสอบอาหาร (20 นาที)

ผู้ดำเนินรายการทำการทดสอบอาหารโดยนำอาหารมาทดสอบกับชุดทดสอบอาหารเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงของอาหารที่มีสารปนเปื้อนกับอาหารที่ไม่มีสารปนเปื้อน แล้วอธิบายถึงโทษของอาหารที่บริโภคเข้าไปและโทษต่อร่างกายอย่างไรบ้าง

เกมตอบปัญหา (10 นาที)

ผู้ดำเนินรายการถามถึงประโยชน์ของสารอาหารที่ได้รับในการกินอาหารในแต่ละมื้อว่ามีสารอาหารประเภทใดบ้าง แล้วให้ประโยชน์ต่อร่างกาย โดยคัดเลือกผู้ตอบปัญหา ถ้าผู้ตอบปัญหาสามารถตอบได้จะได้รับของรางวัล และทำการสรุปอีกครั้ง

5 : ของดีเมืองไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้รู้จักคุณสมบัติของสมุนไพรใกล้ตัว
2. เพื่อให้รู้จักการใช้สมุนไพรในการรักษาสุขภาพ
3. เพื่อให้รู้จักการนำสมุนไพรมาใช้ในการประกอบอาหาร
4. เพื่อสืบสานและอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย

วิธีการ

1. สมุนไพรทำอะไรได้บ้าง (20 นาที)
2. การนวดขั้นพื้นฐานและโยคะแบบง่าย ๆ

อุปกรณ์

1. บอร์ดรูปภาพสมุนไพร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มเป้าหมายสามารถบอกสรรพคุณของสมุนไพรไทยใกล้ตัวได้
2. กลุ่มเป้าหมายสามารถบอกชื่อและประโยชน์ของสมุนไพรไทยอย่างน้อยคนละ 3 ชนิด
3. กลุ่มเป้าหมายสามารถบอกประโยชน์ของการนวดขั้นพื้นฐานได้

สมุนไพรทำอะไรได้บ้าง (20 นาที)

1. เลือกผู้เข้าร่วมกิจกรรมขึ้นมาเปิดแผ่นป้ายสมุนไพร
2. ตอบคำถามโดยบอกถึงประโยชน์ของสมุนไพรนั้นๆ

การนวดขั้นพื้นฐานและโยคะแบบง่าย ๆ (15 นาที)

ผู้ดำเนินรายการสาธิตวิธีการนวดและฝึกโยคะแบบง่ายๆ ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมปฏิบัติตาม

ทีมลับเฉพาะ

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
1. ละลายพฤติกรรม แลกเปลี่ยนประสบการณ์	1. เพื่อเป็นสื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าแสดงออก 2. เพื่อเปิดใจร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน 3. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของคน 4. เพื่อสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด	1. เกมละลายพฤติกรรม 30 นาที
2. สิ่งแวดล้อม	1. เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม 2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว	1. แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม 20 นาที
3. การออกกำลังกาย	1. เพื่อฝึกกระบวนการคิด และมีความกล้าแสดงออก 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น 3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจรู้จักเลือกออกกำลังให้เหมาะสมกับช่วงวัย	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้เสนอท่าทางการออกกำลังกาย 20 นาที
4. สมุนไพรใกล้ตัว	1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และรับประทานสมุนไพรมากขึ้น 2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นคุณค่าและความสำคัญของสมุนไพร 3. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้	1. แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพรและสรรพคุณของสมุนไพร 20 นาที

กิจกรรม	วัตถุประสงค์	วิธีการ
5. ยาเสพติด	1. เพื่อให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่/ สุรา/ ยาบ้า) 2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด	1. แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด 20 นาที
6. โรคเอดส์	1. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์และการป้องกัน 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้	1. พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ 15 นาที 2. อธิบายถึงการอยู่รวมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ 15 นาที 3. สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย 10 นาที
7. เพศศึกษา	1. เพื่อไขข้อข้องใจ และให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการคุมกำเนิด 2. เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้	1. ถาม - ตอบ (เพศสัมพันธ์ และการคุมกำเนิด) 40 นาที 2. สาธิตวิธีการคุมกำเนิด 20 นาที
8. สรุป และมอบของรางวัล	1. เพื่อฝึกการคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา 2. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน	1. ตัวแทนกลุ่มสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา 20 นาที

1: กิจกรรมละลายพฤติกรรม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าแสดงออก
2. เพื่อเปิดใจร่วมกันสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน
3. เพื่อเรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมของคน
4. เพื่อสร้างบรรยากาศสนุกสนานผ่อนคลายความเครียด
5. เพื่อเป็นสื่อเพื่อการพัฒนาบุคลิกภาพ

วิธีการ

เกมละลายพฤติกรรม (30 นาที)

ผู้ดำเนินรายการนำผู้เข้าร่วมกิจกรรมเล่นเกมต่าง ๆ

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความเป็นกันเองกับผู้ทำกิจกรรม
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น

2 : กิจกรรมสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม
2. เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว

วิธีการ

แบ่งกลุ่มสำรวจสิ่งแวดล้อม (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มไปสำรวจสิ่งแวดล้อมรอบตัวมีอะไรบ้าง โดยแบ่งเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีชีวิต และไม่มีชีวิต
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน
4. ผู้ดำเนินรายการสรุปกิจกรรม และให้คะแนนกลุ่มที่สามารถบันทึกสิ่งแวดล้อมได้มากที่สุด

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกา หรือดินสอ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อม
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเลือกออกกำลังกายให้เหมาะสมกับช่วงวัย

3 : กิจกรรมการออกกำลังกาย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกกระบวนการคิด และมีความกล้าแสดงออก
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น
3. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเลือกออกกำลังกายให้เหมาะสมกับช่วงวัย

วิธีการ

แบ่งกลุ่มแล้วให้เสนอท่าทางการออกกำลังกาย (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มคิดท่าการออกกำลังกายกลุ่มละ 1 ท่า
3. ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอท่าการออกกำลังกายของกลุ่มตัวเองโดยพร้อมเพรียงกัน โดยวนไปทีละกลุ่ม จนหมดท่าออกกำลังกายที่สามารถคิดได้
4. ผู้ดำเนินรายการสรุปกิจกรรม และให้คะแนนกลุ่มที่คิดท่าออกกำลังกายได้มากที่สุด

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความใส่ใจในการออกกำลังกายมากยิ่งขึ้น

4 : กิจกรรมสมุนไพรใกล้ตัว

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และรับประทานสมุนไพรมากขึ้น
2. เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเห็นคุณค่า และความสำคัญของสมุนไพร
3. เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

วิธีการ

แบ่งกลุ่มแล้วให้ทายชื่อสมุนไพร (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนใช้มือลูบคลำสมุนไพรที่อยู่ในกล่อง โดยไม่ให้เห็นสมุนไพรที่อยู่ในกล่อง แล้วให้จดบันทึกว่าในกล่องมีสมุนไพรอะไรอยู่บ้าง
3. ผู้ดำเนินรายการสรุป และให้คะแนนสำหรับกลุ่มที่ตอบถูกมากที่สุด

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กล่องใส่สมุนไพร
6. สมุนไพร ดังต่อไปนี้ เช่น ขิง ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด มะนาว มะกรูด กระเทียม หอมแดง หอมหัวใหญ่
7. กระดาษ A4
8. ปากกา หรือดินสอ

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้จักชื่อสมุนไพร สรรพคุณ และหันมาสนใจรับประทานสมุนไพรมากขึ้น

5 : กิจกรรมยาเสพติด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่ / สุรา / ยาบ้า)
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด

กิจกรรม

แบ่งกลุ่มนำเสนอโทษของการเสพยาเสพติด (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนกลุ่มละ 2 คนมาดูภาพประกอบการศึกษาแล้วนำข้อมูลที่ได้กลับไปเขียนที่กลุ่มของตนเอง
3. ผู้ดำเนินรายการสรุป และให้คะแนนสำหรับกลุ่มที่ตอบถูกมากที่สุด

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกาเมจิก
7. ภาพประกอบการศึกษา เรื่อง อันตรายของ บุหรี่ สุรา และยาบ้า

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงโทษของยาเสพติด (บุหรี่/ สุรา/ ยาบ้า)
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทราบถึงวิธีการหลีกเลี่ยงยาเสพติด

6 : โรคเอดส์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และการป้องกัน
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้

วิธีการ

1. พูดคุยถึงปัญหาของโรคเอดส์ (15 นาที)
   ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ความรู้เรื่องโรคเอดส์แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม
2. อธิบายถึงการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์ (15 นาที)
   ผู้ดำเนินกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการอยู่ร่วมกันกับผู้ติดเชื้อเอดส์
3. สาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัย (10 นาที)
   ผู้ดำเนินกิจกรรมสาธิตวิธีการใช้ถุงยางอนามัยที่ถูกต้องให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรม

อุปกรณ์

1. ภาพประกอบการศึกษาเรื่องโรคเอดส์
2. ถุงยางอนามัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตระหนักถึงปัญหาของโรคเอดส์ และทราบถึงวิธีการป้องกัน
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่กับผู้อื่นได้

7 : เพศศึกษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อไขข้อข้องใจ ให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และการคุมกำเนิด
2. เพื่อให้สามารถนำความรู้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ผู้อื่นได้

วิธีการ

1. ถาม – ตอบ เพศสัมพันธ์ และการคุมกำเนิด (40 นาที)
   ผู้ดำเนินกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมซักถามถึงข้อสงสัยเกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด
2. สาธิตวิธีการคุมกำเนิด (20 นาที)
   ผู้ดำเนินกิจกรรมสาธิตวิธีการคุมกำเนิด พร้อมทั้งบอกข้อดี – ข้อเสีย ของการคุมกำเนิดวิธีต่างๆ

อุปกรณ์

1. ถุงยางอนามัย
2. ยาเม็ดคุมกำเนิดชนิดต่าง ๆ
3. ปฏิทินการนับระยะปลอดภัย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องเพศศึกษาและการคุมกำเนิด
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถนำความรู้ที่ได้มาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และนำความรู้ไปเผยแพร่แก่ผู้อื่นได้

8 : สรุปและมอบของรางวัล

วัตถุประสงค์

1. เพื่อฝึกการคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ทำมา
2. เพื่อฝึกการพูดต่อหน้าชุมชน

วิธีการ

ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มสรุปกิจกรรมที่ผ่านมา (20 นาที)

1. ผู้ดำเนินรายการแบ่งกลุ่มโดยให้จำนวนคนเท่าๆ กัน
2. ให้แต่ละกลุ่มคิดทบทวนกิจกรรมที่ได้ร่วมทำกันมามีอะไรบ้าง และได้ประโยชน์อะไรจากการทำกิจกรรมนั้นๆ โดยเขียนลงในกระดาษ A4
3. ให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน
4. ผู้ดำเนินรายการสรุป และมอบของรางวัลให้แต่ละกลุ่มตามลำดับคะแนน

อุปกรณ์

1. กลอง
2. นกหวีด
3. โทรโข่ง
4. ป้ายชื่อ
5. กระดาษ A4
6. ปากกาเมจิก
7. ของรางวัล

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถคิดทบทวนกิจกรรมได้อย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น
2. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความกล้าที่จะพูด หรือแสดงความคิดเห็นต่อหน้าชุมชนมากยิ่งขึ้น

ภาคผนวกที่ 6

รายชื่อ 37 ชุมชนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนลงปฏิบัติการ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ลำดับ	ชื่อชุมชน	วันที่ปฏิบัติงาน
1	ชุมชนร่มเกล้า โซน 12	12 ต.ค. 47
2	ชุมชนร่มเกล้า โซน 10	12 ต.ค. 47
3	พูนสินธานี 2	12 ต.ค. 47
4	ชุมชนบำรุงรื่น	13 ต.ค. 47
5	ชุมชนเลียบคลองมอญ	13 ต.ค. 47
6	มาเรียลัย	13 ต.ค. 47
7	ชุมชนร่มเกล้า โซน 7	14 ต.ค. 47
8	ชุมชนร่มเกล้า โซน 201	14 ต.ค. 47
9	ฟื้นนครร่มเกล้าระยะที่ 2 โซน9	14 ต.ค. 47
10	เคหะร่มเกล้าโซน 4	15 ต.ค. 47
11	ชุมชนร่มเกล้า โซน 8	15 ต.ค. 47
12	ชุมชนร่มเกล้า โซน 11	15 ต.ค. 47
13	ชุมชนหลังโรงเรียนสารพัดช่าง	16 ต.ค. 47
14	วัดเศวตฉัตร	16 ต.ค. 47
15	ชุมชนคลองอู่ตะเภา	17 ต.ค. 47
16	ชุมชนเนื๊ยะมาตุ้ลมักบูลีน	17 ต.ค. 47
17	ประชาสำราญ	17 ต.ค. 47
18	ชุมชนเกาะกลางพัฒนา	18 ต.ค. 47
19	ชุมชนเคหะฉลองกรุง	18 ต.ค. 47
20	สะฟีรุสซาลาม	18 ต.ค. 47
21	ข้างโรงพยาบาลราชพิพัฒน์	19 ต.ค. 47
22	ชุมชนเลียบคลองทวีวัฒนา	19 ต.ค. 47
23	สิริเกษม	19 ต.ค. 47

ลำดับ	ชื่อชุมชน	วันที่ปฏิบัติงาน
24	ชุมชนเจริญแพทย์	20 ต.ค. 47
25	ชุมชนนครลุง	20 ต.ค. 47
26	ทองพูนพัฒนา	20 ต.ค. 47
27	ชุมชนเอี่ยมวุฒิ	21 ต.ค. 47
28	หรรษา 1	21 ต.ค. 47
29	หมู่บ้านพุฒตาล	21 ต.ค. 47
30	ชุมชนหลังหมู่บ้านทิพย์วัลย์	24 ต.ค. 47
31	ชุมชนอ่อนนุช 14 ไร่(กลุ่มออมทรัพย์)	24 ต.ค. 47
32	ชุมชนอ่อนนุช 14 ไร่ (กลุ่มใต้สะพาน)	27 ต.ค. 47
33	อ่อนนุช 19 ไร่	27 ต.ค. 47
34	ใต้สะพานสายไหมโซน 4	29 ต.ค. 47
35	โรงหวาย	31 ต.ค. 47
36	คลองเตย	2 พ.ย. 47
37	อ่อนนุช 40 ไร่	6 พ.ย. 47

ภาคผนวกที่ 7

รายชื่อ 73 โรงเรียนที่กลุ่มอาสาสมัครเยาวชนลงปฏิบัติการ ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้น	วันที่ปฏิบัติงาน
1	โฆสิตสโมสร	ประถมศึกษา	1 พ.ย. 47
2	วัดเจ้ามูล	ประถมศึกษา	1 พ.ย. 47
3	ราชวินิต	ประถมศึกษา	2 พ.ย. 47
4	วัดโบสถ์	ประถมศึกษา	2 พ.ย. 47
5	ทุ่งมหาเมฆ	ประถมศึกษา	3 พ.ย. 47
6	ประถมนนทรี	ประถมศึกษา	3 พ.ย. 47
7	วัดด่าน	ประถมศึกษา	3 พ.ย. 47
8	ไทยรัฐวิทยา 75	ประถมศึกษา	4 พ.ย. 47
9	บ้านหนองบอน (นัยนานนท์อนุสรณ์)	ประถมศึกษา	4 พ.ย. 47
10	วัดมหาบุศย์	ประถมศึกษา	4 พ.ย. 47
11	วัดชนะสงคราม	ประถมศึกษา	5 พ.ย. 47
12	อัมรินทราราม	ประถมศึกษา	5 พ.ย. 47
13	ประถมทวีธาภิเษก	ประถมศึกษา	8 พ.ย. 47
14	วัดช่างเหล็ก	ประถมศึกษา	26 พ.ย. 47
15	รุ่งโรจน์ศึกษา	ประถมศึกษา	13 ธ.ค. 47
	รวม 15 แห่ง		
16	สุวรรณพลับพลาพิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	8 พ.ย. 47
17	มหรรพาราม	มัธยมศึกษาตอนต้น	9 พ.ย. 47
18	ชิโนรสวิทยาลัย	มัธยมศึกษาตอนต้น	9 พ.ย. 47
19	ไชยฉิมพลีวิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	9 พ.ย. 47
20	จันทร์หุ่นบำเพ็ญ	มัธยมศึกษาตอนต้น	10 พ.ย. 47
21	สุวรรณารามพิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	10 พ.ย. 47
22	ปทุมคงคา	มัธยมศึกษาตอนต้น	10 พ.ย. 47
23	นนทรีวิทยา	มัธยมศึกษาตอนต้น	11 พ.ย. 47

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้น	วันที่ปฏิบัติงาน
24	สีกัน (วัฒนานันท์อุปถัมภ์)	มัธยมศึกษาตอนต้น	11 พ.ย. 47
25	ดอนเมืองทหารอากาศบำรุง	มัธยมศึกษาตอนต้น	11 พ.ย. 47
26	มัธยมวัดนายโรง	มัธยมศึกษาตอนต้น	12 พ.ย. 47
27	ดอนเมืองจารุจินดา	มัธยมศึกษาตอนต้น	12 พ.ย. 47
28	โยธิณบูรณะ	มัธยมศึกษาตอนต้น	15 พ.ย. 47
29	ราชวินิตมัธยม	มัธยมศึกษาตอนต้น	15 พ.ย. 47
30	สารวิทยา	มัธยมศึกษาตอนต้น	16 พ.ย. 47
31	ฤทธิยะวรรณาลัย	มัธยมศึกษาตอนต้น	16 พ.ย. 47
32	จันทร์ประดิษฐาราม	มัธยมศึกษาตอนต้น	16 พ.ย. 47
33	วัดน้อยใน	มัธยมศึกษาตอนต้น	17 พ.ย. 47
34	โพธิสารพิทยากร	มัธยมศึกษาตอนต้น	18 พ.ย. 47
35	พิทยาลงกรพิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	18 พ.ย. 47
36	โสตศึกษา ทุ่งมหาเมฆ	มัธยมศึกษาตอนต้น	22 พ.ย. 47
37	มัธยมวัดเบญจมบพิตร	มัธยมศึกษาตอนต้น	22 พ.ย. 47
38	รัตนโกสินทร์สมโภชบางขุนเทียน	มัธยมศึกษาตอนต้น	23 พ.ย. 47
39	มัธยมวัดหนองแขม	มัธยมศึกษาตอนต้น	23 พ.ย. 47
40	วัดนวลนรดิษฐ์วิทยาคมราชมังคลาภิเศก	มัธยมศึกษาตอนต้น	23 พ.ย. 47
41	เทพลีลา	มัธยมศึกษาตอนต้น	24 พ.ย. 47
42	บางมดวิทยา	มัธยมศึกษาตอนต้น	24 พ.ย. 47
43	ยานนาเวศวิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	25 พ.ย. 47
44	นวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า	มัธยมศึกษาตอนต้น	30 พ.ย. 47
45	นวมินทราชินูทิศ บดินทรเดชา	มัธยมศึกษาตอนต้น	1 ธ.ค. 47
46	สตรีวัดระฆัง	มัธยมศึกษาตอนต้น	9 ธ.ค. 47
47	เจ้าพระยาวิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	14 ธ.ค. 47
48	หอวัง	มัธยมศึกษาตอนต้น	16 ธ.ค. 47
49	บางประกอกวิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	17 ธ.ค. 47
50	ราชดำริ	มัธยมศึกษาตอนต้น	20 ธ.ค. 47
51	ศรีอยุธยาในพระอุปถัมภ์	มัธยมศึกษาตอนต้น	21 ธ.ค. 47

ลำดับ	ชื่อโรงเรียน	ระดับชั้น	วันที่ปฏิบัติงาน
52	วัดปากน้ำวิทยาคม	มัธยมศึกษาตอนต้น	27 ธ.ค. 47
53	วัดสุทธิวราราม	มัธยมศึกษาตอนต้น	29 ธ.ค. 47
	รวม 38 แห่ง		
54	มักกะสันพิทยา	มัธยมศึกษาตอนปลาย	25 พ.ย. 47
55	วัดราชาธิวาส	มัธยมศึกษาตอนปลาย	25 พ.ย. 47
56	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา พุทธมณฑล	มัธยมศึกษาตอนปลาย	26 พ.ย. 47
57	มัธยมวัดสิงห์	มัธยมศึกษาตอนปลาย	29 พ.ย. 47
58	พิบูลย์ประชาสรรค์	มัธยมศึกษาตอนปลาย	30 พ.ย. 47
59	สุรศักดิ์มนตรี	มัธยมศึกษาตอนปลาย	30 พ.ย. 47
60	นวมินทราชินูทิศ สตรีวิทยา 2	มัธยมศึกษาตอนปลาย	1 ธ.ค. 47
61	ทวีวัฒนา	มัธยมศึกษาตอนปลาย	7 ธ.ค. 47
62	วัดประดู่ในทรงธรรม	มัธยมศึกษาตอนปลาย	15 ธ.ค. 47
63	ฤทธิณรงค์รอน	มัธยมศึกษาตอนปลาย	17 ธ.ค. 47
	รวม 10 แห่ง		
64	วิทยาลัยอาชีวศึกษาธนบุรี	อาชีวศึกษา	1 ธ.ค. 47
65	จรัลสนิทวงศ์บริหารธุรกิจ	อาชีวศึกษา	2 ธ.ค.47
66	วิทยาลัยสารพัดช่างธนบุรี	อาชีวศึกษา	3 ธ.ค. 47
67	ดุสิตพณิชยการ	อาชีวศึกษา	7 ธ.ค. 47
68	วิมลพณิชยการ ศรีย่าน	อาชีวศึกษา	7 ธ.ค. 47
69	วานิชพณิชยการ	อาชีวศึกษา	8 ธ.ค. 47
70	กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง(ฝึกอาชีพ)	อาชีวศึกษา	9 ธ.ค. 47
71	สตรีพาณิชยการ นนทบุรี	อาชีวศึกษา	13 ธ.ค. 47
72	วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี	อาชีวศึกษา	14 ธ.ค. 47
73	เทคนิคพณิชยการเจ้าพระยาพิทยาคม	อาชีวศึกษา	21 ธ.ค. 47
	รวม 10 แห่ง		
	รวมทั้งสิ้น 73 แห่ง		

ภาคผนวกที่ 8

รายชื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

โรงเรียนวัดช่างเหล็ก

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	เด็กหญิงลาวัณย์	นวมสันเทียะ	ประถมศึกษา	นักเรียน
2	เด็กหญิงปราวีณา	สายสุวรรณ	ประถมศึกษา	นักเรียน
3	เด็กหญิงเอื้อมเดือน	สัตย์บุรุษ	ประถมศึกษา	นักเรียน
4	เด็กหญิงประไพ	จำปาทอง	ประถมศึกษา	นักเรียน
5	เด็กหญิงเสริมสิริ	แก้วทองสุข	ประถมศึกษา	นักเรียน
6	เด็กหญิงฤทัยทิพย์	กลิ่นกัน	ประถมศึกษา	นักเรียน
7	เด็กชายวีระยุทธ	ยิ้มสงวน	ประถมศึกษา	นักเรียน
8	นางนรา	เพชรเรืองรอง	-	อาจารย์
9	นางสินีนาฎ	ศรีชนะ	-	อาจารย์

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	เด็กชายคณิณ	พรมพลอย	มัธยมศึกษา	นักเรียน
2	เด็กชายเมธา	เลาวนาบริบูรณ์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
3	เด็กชายพันธิตร	วิวะรินทร์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
4	เด็กชายอัชนันท์	ศรีนพพงศ์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
5	เด็กชายธาม	วนสัณฑ์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
6	เด็กชายศรัณย์	ดีรักษา	มัธยมศึกษา	นักเรียน
7	เด็กชายสุรเสน	แทนทด	มัธยมศึกษา	นักเรียน
8	เด็กชายเด่นชัย	เตชวัฒนไพบูลย์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
9	อาจารย์จิตตราพร	รัตนวาร	-	อาจารย์

โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	เด็กหญิงกิรณา	ปิสันธนดิลก	มัธยมศึกษา	นักเรียน
2	เด็กหญิงพาขวัญ	สตัมรัตน์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
3	เด็กหญิงชลลดา	ผู้พัฒน์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
4	เด็กหญิงฐิติพร	ตังเดชะหิรัญ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
5	เด็กหญิงชุติสรา	ชูขันธ์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
6	เด็กหญิงจัสมิน	ผลเจริญ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
7	เด็กหญิงณัฐธยาน์	อรรถตราสิงห์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
8	นางภารดี	แสงมณี	-	อาจารย์

โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	นางสาวสิริมา	ลิมป์อำไพมาศ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
2	นางสาวทิฆัมพร	วัชรดุลยรัตน์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
3	นางสาวอริสรา	คุ้มโนนกอก	มัธยมศึกษา	นักเรียน
4	นายนิธิภูมิ	พฤฒิรังสีภูมิ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
5	นายอรรณพ	จันทร์อบ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
6	นายเอกลักษณ์	ไม้สังข์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
7	นางสาวสิริอร	ศรีสมวัฒน	มัธยมศึกษา	นักเรียน
8	นายจตุวุฒิ	อาตม์อุย	-	อาจารย์

โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	นางสาววีรวรรณ	ขจรพฤกษามาศ	มัธยมศึกษา	นักเรียน
2	นางสาววรงค์พร	บุณยมานนท์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
3	นางสาวธิติยา	บุษราคัมวดี	มัธยมศึกษา	นักเรียน
4	นางสาวชัชฎาภร	แก้วเมือง	มัธยมศึกษา	นักเรียน
5	นางสาวเบญจพร	ขันติกุล	มัธยมศึกษา	นักเรียน
6	นางสาวณัฐพร	การะเวก	มัธยมศึกษา	นักเรียน
7	นางสาวบุษกร	คลังจตุรเวทย์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
8	อาจารย์อุบลรัตน์	ภู่ประสพพร	-	อาจารย์
9	อาจารย์อนุชิต	การิกาญจน์	-	อาจารย์

โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	นายเมธี	ศัพท์ไพบูลย์วงศ์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
2	นางสาวศิริพร	เรืองทอง	มัธยมศึกษา	นักเรียน
3	นางสาวจิตฤดี	สุวรรณมณี	มัธยมศึกษา	นักเรียน
4	นางสาวสุนิศา	ทิมแท้	มัธยมศึกษา	นักเรียน
5	นางสาวศิริพร	ตรีวิบูลย์	มัธยมศึกษา	นักเรียน
6	นางสาววรพิน	เกตุแก้ว	มัธยมศึกษา	นักเรียน
7	นางสาวชลิดา	แซ่ลี้	มัธยมศึกษา	นักเรียน
8	อาจารย์ทองดี	กุลแก้วสว่างวงศ์	-	อาจารย์
9	อาจารย์จันธิดา	กองสนั่น	-	อาจารย์

โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ตำแหน่ง
1	นายคมสันต์	ปีเจริญทรัพย์	อาชีวศึกษา	นักเรียน
2	นายยงยุทธ	เกาซ้วน	อาชีวศึกษา	นักเรียน
3	นายศราวุธ	เครือยะ	อาชีวศึกษา	นักเรียน
4	นายประพิณ	ปินตาคำ	อาชีวศึกษา	นักเรียน
5	นายอาทิตย์	ไชยไธสง	อาชีวศึกษา	นักเรียน
6	นายใจภักดิ์	ทองโต	อาชีวศึกษา	นักเรียน
7	นายสิรวิชญ์	นวลจันทร์	อาชีวศึกษา	นักเรียน
8	นายมงคล	สาระพางค์	-	อาจารย์
9	นายวัชรินทร์	หินลาภ	-	อาจารย์

โรงเรียนวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

ลับดับที่	ชื่อ – นามสกุล		ประเภท	ห้องพัก
1	นายพีรพล	เรืองจำรัส	อาชีวศึกษา	นักเรียน
2	นายวิรัตน์	สุขะวัฒนะ	อาชีวศึกษา	นักเรียน
3	นายธัญวุฒิ	รุ่งโรจน์อัศวกุล	อาชีวศึกษา	นักเรียน
4	นายพงศกร	เฟื่องฟู	อาชีวศึกษา	นักเรียน
5	นายกิตติภูมิ	ดวงดาว	อาชีวศึกษา	นักเรียน
6	นายอนุชา	แซ่ตั้น	อาชีวศึกษา	นักเรียน
7	นายคงธัช	ศรีกุมมา	อาชีวศึกษา	นักเรียน
8	นายวันชัย	น่วมนาค	อาชีวศึกษา	นักเรียน
9	นายจาตุรนต์	เจริญวงศ์	-	อาจารย์

ภาคผนวกที่ 9

กำหนดการ
โครงการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น "อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม"
ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ
วันที่ 21 –23 มกราคม 2548 ณ ห้องตาลกิ่ง (103) ชั้น 1
แสนปาล์มเทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน นครปฐม

วันศุกร์ที่ 21 มกราคม 2548

09.00-10.00 น. : ลงทะเบียน

10.00-10.45 น. : ปาฐกถาพิเศษเรื่อง "เยาวชนกับโรงเรียนเสริมสุขภาพ" และเปิดการอบรม
โดย คุณสุนัย เศรษฐ์บุญสร้าง ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข

10.45-11.15 น. : บรรยายเรื่อง "การสร้างระบบของอาสาสมัคร"
โดย พญ. เพ็ญศรี กระหม่อมทอง

11.15-12.00 น. : ทำความเข้าใจกับโครงการ ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการอบรม ความคาดหวังของอาสาสมัครโครงการ
โดย ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์/ ดร.อรทัย หรูเจริญพรพานิช
คุณระจิตตา ณ พัทลุง/ ผศ.ดร.ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต/
รศ.ดร.วาทินี บุญชะลักษี / รศ.ดร.อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ

12.00-13.00 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00-14.30 น. : เรียนรู้บทบาทและหน้าที่ของแกนนำนักเรียนเป็นอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพสังคม
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

14.30-14.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

14.45 -15.30 น. : ละลายพฤติกรรม
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

15.30-18.00 น. : เทคนิคการสื่อสารกับกลุ่มวัยรุ่นและการทำงานเป็นทีม
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

18.00-19.30 น. : รับประทานอาหารเย็น

19.30-21.30 น. : กิจกรรมสร้างสัมพันธ์
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

วันเสาร์ที่ 22 มกราคม 2548

07.30-08.30 น. : รับประทานอาหารเช้า

08.30-09.30 น. : วัยรุ่นไทยรู้ทันสิ่งเสพติด
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

09.30-10.30 น. : คุยเรื่องเพศอย่างไรให้โดนใจวัยรุ่น
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

10.30-10.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.45.12.00 น. : คุยเรื่องเพศอย่างไรให้โดนใจวัยรุ่น (ต่อ)
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

12.00-13.00 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00-14.30 น. : วัยรุ่นไทยห่างไกลเอดส์
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

14.30-14.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

14.45-16.15 น. : สมุนไพรน่ารู้ / การสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

16.15-18.00 น. : กิจกรรมเสริมสร้างพลานามัย
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

18.00-19.00 น. : รับประทานอาหารเย็น

19.00-22.00 น. : ระดมสมองวิธีการจัดตั้งชมรมและแนวทางการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

วันอาทิตย์ที่ 23 มกราคม 2548

07.00-08.30น. : รับประทานอาหารเช้า

08.30-09.00 น. : สรุปกิจกรรม
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

09.00-10.30 น : การขยายเครือข่ายและการส่งเสริมการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

โดย ดร.อรทัย หรูเจริญพรพานิช	กรุงเทพมหานคร
คุณระจิตตา ณ พัทลุง	สำนักงานคณะผู้เชี่ยวชาญด้านประชากร
ผศ.ดร.ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
รศ.ดร.วาทินี บุญชะลักษี	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
รศ.ดร.อรพินทร์ พิทักษ์มหาเกตุ	สถาบันวิจัยประชากรและสังคม
อ.จตุวุฒิ อาตม์อุย	โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
อ.นรา เพชรเรืองรอง	โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
อ.สินีนาฎ ศรีชนะ	โรงเรียนวัดช่างเหล็ก
อ.มงคล สาระพางค์	กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง
อ.ภารดี แสงมณี	โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า
อ.อุบลรัตน์ ภู่ประสพพร	โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
อ.อนุชิต การิกาญจน์	โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
อ.จิตตราพร รัตนวาร	โรงเรียนวัดสุทธิวราราม
อ.จาตุรนต์ เจริญวงศ์	วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
อ.ทองดี กุลแก้วสว่างวงศ์	โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน
อ.จันธิดา กองสนั่น	โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

10.30-10.45 น. : พักรับประทานอาหารว่างและเครื่องดื่ม

10.45-12.00 น. : การเขียนแผนการขยายเครือข่ายกิจกรรมในโรงเรียน พร้อมนำเสนอ
สรุปแผนงาน
มอบวุฒิบัตร
โดย ศ.เกียรติคุณ ดร. อภิชาติ จำรัสฤทธิรงค์

12.00 - 13.00 น. : พักรับประทานอาหารกลางวัน

13.00 - 14.00 น. : กิจกรรมอำลา
โดย อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ภาคผนวกที่ 10

คำตอบที่ได้จากคำถามในการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน

1. ในฐานะที่เราเป็นวัยรุ่นสิ่งที่อยากบอกให้ผู้ใหญ่เข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับวัยรุ่นคืออะไร

กลุ่มที่ 1 - ไว้ใจกันบ้างดูแลตัวเองได้ - ไม่ต้องห่วงโตแล้วรู้ผิดรู้ถูก - ไม่เข้าใจเราเหรอ - ทำไมต้องวางกรอบให้พวกเรา - คุยกันดีๆได้มั้ย - มีแฟนแล้วผิดตรงไหน - อย่าใช้อารมณ์นะ - เราเป็นคนติดเพื่อน - สอบตกแล้วจะทำไม - เรียนหนักแล้วขอพักบ้าง - อยากนอนตื่นสาย - ขอนอนดึกบ้าง - ขออิสระบ้าง	**กลุ่มที่ 2** - ทำไมผู้ใหญ่ไม่ทำสิ่งดีๆให้เราเห็นบ้าง - เข้าใจเราให้มากกว่านี้ในทุกๆเรื่อง - มีเวลาให้เราบ้าง - อย่าวางกฎข้อบังคับกับเรามากเกินไป - อย่าบ่นเรามากนัก - อย่าเอาเราไปเปรียบเทียบกับคนอื่น - อย่ามาพาลใส่เรา - เอาใจใส่มากๆหน่อย - เราอยากอยู่นอกกะลา - อย่าตั้งความหวังกับเรามาก

กลุ่มที่ 3 - ค่านิยม - รับผิดชอบตัวเองได้ - อยากให้เขาไว้ใจ - ปรับความเข้าใจ - รับฟังเหตุผล/พุดคุยด้วยเหตุผลไม่ใช้อารมณ์ - ขอเป็นตัวของตัวเองบ้าง - ขออิสระ - ผู้ใหญ่มีเวลาให้วัยรุ่นบ้าง	- สละเวลาส่วนตัว - ขอเวลาส่วนตัว - ตีกรอบเกินไป - ให้มั่นใจในตัวเรา - รับฟังปัญหา - ไม่ปล่อยปะละเลยเกินไป - ให้เดินทางตามความฝันของตัวเอง

2. การปฏิบัติของผู้ใหญ่ (พ่อแม่/ครู/คนอื่นๆที่นอกเหนือจากนี้) ต่อเราในฐานะวัยรุ่น ที่เราไม่ชอบมากที่สุด คือ การปฏิบัติต่อเราแบบไหน ในเรื่องใด

กลุ่มที่ 1	**กลุ่มที่ 2**
- จับผิดตลอดเวลา	- สูบบุหรี่/ดื่มสุรา/ขี้ยา/เล่นการพนัน
- จู้จี้จุกจิก	- เรื่องมาก
- ขุดเรื่องเก่ามาเล่า	- ขี้ลืม
- ใช้อารมณ์	- ชอบใช้กำลัง
- ขี้บ่น	- ไม่มีเหตุผล
- ชอบด่าว่า	- บ้าอำนาจ
- ชอบเปรียบเทียบ	- ขี้หงุดหงิด
- ขอแล้วไม่ให้	- ชอบห้ามโน้นห้ามนี่
- ขี้งก	- ชอบกลับบ้านดึก
- ชอบซ้ำเติมไม่ให้กำลังใจ	- ชอบโทรตาม
- บังคับ	- พูดไม่รู้เรื่อง
- ไม่เข้าใจเรา	- กำหนดขอบเขต
- ทำดีไม่เคยเห็น	- หัวโบราณ
- หาว่าเป็นเด็กไม่รู้จักโต	- ลำเอียง
- ขู่	- ชอบทะเลาะต่อหน้า

กลุ่มที่ 3	
- ดุด่าว่าเรา	- บังคับ
- พูดประชด	- ตัดหางปล่อยวัด
- ไม่ฟังเหตุผล	- เปรียบเทียบกับคนอื่น
- ใช้อารมณ์	- เอาแต่สั่ง
- อ้างว่าอาบน้ำมาก่อน	- ไม่มีเวลาให้กับลูก
- ผู้ใหญ่ถูกเสมอ	- คำพูดกับปฏิบัติไม่ตรงกับที่สอน
- ละเมิดสิทธิ	- เคี่ยวมากเกินไป
- หัวโบราณเกินไป	- ทำอะไรต้องให้ได้ดังใจ
- คิดว่าเราอ่อนแอ	
- ดูถูกว่าเราเด็ก	
- ขี้บ่น/พูดมาก	

3. เรื่องอะไรที่ผู้ใหญ่มักเข้าใจเราผิดๆ/ไม่เข้าใจเรา

กลุ่มที่ 1 - แฟน - เพื่อน - งาน - แฟชั่น - สอบ - เกม - อิสระ - มองว่าเรื่องที่เราทำไร้สาระ - อารมณ์ - เที่ยว - ชอบหาว่าเราโกหก - ความรับผิดชอบของเรา - ความไว้ใจ - ความเชื่อ - เงิน - ความคิด	**กลุ่มที่ 2** - เพื่อน - แฟน/ความรัก - การแต่งกาย/ซื้อของ - เรียน/เกรดเฉลี่ย - เกม - เวลานอน/การกิน - ดูทีวี - โทรศัพท์ - อารมณ์ - ความคิดของเรา - เวลาเที่ยว - ลดความอ้วน - ความเป็นกุลสตรี - ขับรถ - ความเป็นส่วนตัว - เพศ

กลุ่มที่ 3 - เดินกับเพื่อนผู้ชาย - คุยโทรศัพท์ - การคบหาเพื่อนต่างเพศ - ไปเที่ยวบ่อยๆ - เกม - การใช้เงินฟุ่มเฟือย - หนังสือการ์ตูน - กลับบ้านไม่ตรงเวลา - นอนดึก - เล่น MSN (การพิมพ์สนทนา (Chat) ในระบบ internet)	- ชอบบังคับให้ทำในสิ่งไม่อยากทำไม่อยากเป็น เช่น เรื่องเรียน - ชอบค้นกระเป๋า - ทอย-นั่งยาง-เชิงตะกอน - คิดแต่ว่าลูกตัวเองทำแต่สิ่งผิดๆ - การแต่งกาย - ขี้เหล้า/ยา/บุหรี่ - บังคับในการเรียน - เปิดเว็บโป๊ - ชอบหาว่าพูดโกหก

4. วัยรุ่นจะทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างความเข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับวัยรุ่น

กลุ่มที่ 1 - คุยกัน - ทำกิจกรรมร่วมกัน - ใช้เหตุผล - อธิบายสภาพแวดล้อมของเรา เช่น แฟน เพื่อน - เชื่อใจไว้ใจซึ่งกันและกัน - ลืมเรื่องเก่าๆเพื่อเริ่มใหม่ - นึกถึงตอนที่ผู้ใหญ่เป็นวัยรุ่นบ้าง - เตือนกันว่าอย่าหัวโบราณ - หาเวลาอยู่ด้วยกัน - ทำตัวให้ดีเรียนให้เก่ง - ตั้งใจทำในสิ่งที่ดีที่สุด - เอาใจพ่อแม่บ้าง - เอาใจเขามาใส่ใจเรา - อย่าเครียดมาก - แสดงออกว่าเรารักกัน - ให้ผู้ใหญ่ลองทำในสิ่งที่เราทำบ้างว่าไม่ได้เสียหายอะไร	**กลุ่มที่ 2** - คุยกันด้วยเหตุผล - ยอมรับความจริง - ทำกิจกรรมร่วมกัน - ยอมรับความคิดเห็นของคนอื่น - มีเวลาให้กันมากขึ้น - วางกฎระเบียบร่วมกัน - อย่าใช้อารมณ์ในการพูดคุย - ปฏิบัติตัวในเรื่องที่ถูกที่ควร - อธิบายปัญหาที่เกิดขึ้น - ยอมทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่ต้องการถ้าไม่บังคับจิตใจมากเกินไป - อย่าโกหกกัน - แก้ไขข้อผิดพลาดของตัวเอง

กลุ่มที่ 3 - เปิดอกคุยกัน - ให้เวลาซึ่งกันและกัน - พูดตรงไม่อ้อม - พาไปเที่ยว - คนละครึ่งทาง - แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน - ทำกิจกรรมร่วมกัน - รับฟังปัญหาลูก - เปิดช่องว่างระหว่างเพศตรงข้าม - ประพฤติตัวที่ผู้ใหญ่วางไว้	- เชื่อฟังผู้ใหญ่บ้าง - ไม่เถียงบางเรื่อง - ออกความคิดเห็น/โต้แย้งสิ่งที่ผู้ใหญ่ผิด - รับฟังเหตุผลซึ่งกันและกัน - บอกความคิดให้ผู้ใหญ่รับรู้ - เปิดโอกาสให้เล่นเกมบ้าง/อ่านการ์ตูนบ้าง - ช่วยแบ่งเบาภาระของผู้ใหญ่ - อย่าปิดกั้น

คำถามสำหรับครู/อาจารย์

1. **ในความคิดของผู้ใหญ่วัยรุ่นคืออะไร**
   - คนที่มีอายุ 10-20 ปี
   - วัยรุ่นถูกชักจูงอะไรได้ง่าย
   - เป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง
   - ทำอะไรตามใจตัวเองไม่ฟังผู้ใหญ่
   - รักเพื่อนมากกว่าผู้ปกครอง
2. **การกระทำอะไรของวัยรุ่นที่เราเห็นแล้วไม่ชอบเลย**
   - คำพูด การกระทำที่ก้าวร้าวรุนแรง
   - แต่งกายล่อแหลม
   - คำพูดไม่สุภาพ
   - มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
   - เด็กไม่มีความรับผิดชอบ
3. **เรื่องอะไรที่วัยรุ่นไม่เข้าใจผู้ใหญ่อย่างเราเลย**
   - ไม่เข้าใจความหวังดีของผู้ใหญ่
   - มองความคิดของผู้ใหญ่ไม่ทันสมัย
   - คิดว่าคำแนะนำเป็นการดุด่า จับผิด มีอคติ ต่อต้านต่อคำแนะนำของผู้ใหญ่
4. **ผู้ใหญ่ทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย**
   - มีส่วนในกิจกรรมของวัยรุ่น เช่น เกม หนัง ละคร
   - รับฟังเหตุผลของวัยรุ่น
   - ให้เวลากับวัยรุ่น
   - ไม่ใช้อารมณ์รุนแรงในการแก้ปัญหา
   - แสดงความรักให้วัยรุ่นได้รับรู้บ้าง
   - รู้จักให้อภัยเมื่อทำผิด
   - ทำตัวเป็นเพื่อน
   - อย่านำไปเปรียบเทียบกับคนอื่นที่ดีกว่า
   - อย่าประจานเวลาทำผิด

ภาคผนวกที่ 11

กิจกรรมประกอบการฝึกอบรมแกนนำนักเรียน
(กิจกรรมสร้างความรู้และสร้างสัมพันธภาพในกลุ่ม)

1. กิจกรรม ปรบมือเข้าจังหวะ

วัตถุประสงค์ เพื่อเตรียมความพร้อมและเปลี่ยนอิริยาบถ สร้างความคุ้นเคยและเป็นกันเอง

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งเป็นรูปตัวยู จากนั้นผู้นำเกมให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนปรบมือเป็นชุดตามจังหวะ ซึ่งจะมีด้วยกัน 6 ชุด ดังนี้

- **ชุดที่ 1** 12 123 12 12 1
- **ชุดที่ 2** 12 123 12 12 ยกมือขวาแล้วพูดพร้อมกันว่า " เฮ้ "
- **ชุดที่ 3** 12 123 12 12 ยกมือซ้ายแล้วพูดพร้อมกันว่า " เฮ้ "
- **ชุดที่ 4** 12 123 12 12 ยกมือไขว้กันพูดพร้อมกันว่า " เฮ้ "
- **ชุดที่ 5** 12 123 12 12 ยกมือขวาและมือซ้ายขึ้นพูดพร้อมกันว่า " เฮ้ "
- **ชุดที่ 6** 12 123 12 12 ทำท่าประกอบตั้งแต่ชุดที่ 1-6 พูดพร้อมกันว่า " เฮ้ "

อุปกรณ์ ไมโครโฟน

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

2. กิจกรรม ปรบมือขานชื่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกันและสร้างสัมพันธภาพระหว่างวิทยากรและผู้เข้าอบรมด้วยกันเอง

วิธีการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งเป็นรูปตัวยู จากนั้นผู้นำเกมจะเป็นคนเลือกว่าใครจะเป็นคนแนะนำตัวเองคนแรก โดยผู้ถูกเลือกต้องปรบมือ 3 ครั้ง (ผู้อื่นปรบมือ 3 ครั้งด้วยเช่นกัน) พร้อมบอกชื่อตัวเองและโรงเรียน จากนั้นคนที่นั่งทางขวามือของคนแรกก็แนะนำตัว เช่นเดียวกับคนแรก จนครบทุกคน และเพิ่มความเร็วไปเรื่อย ๆ ถ้าพูดผิดก็ให้เริ่มใหม่

อุปกรณ์ ไมโครโฟน

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

3. กิจกรรม เกมรวมเงิน

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกันและสร้างสัมพันธภาพระหว่างวิทยากรและผู้เข้าอบรมด้วยกันเอง ใช้ละลายพฤติกรรม

วิธีการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนเดินเป็นวงกลมทวนเข็มนาฬิกา (ทางขวา) จากนั้นให้ทุกคนร้องเพลงรวมเงิน โดยกำหนดให้ผู้ชายมีค่า 50 สตางค์ ผู้หญิงมีค่า 1 บาท หลังจากร้องเพลงจบแล้ว ผู้นำเกมจะเป็นคนกำหนดจำนวนเงิน และให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกับกลุ่มรวมเงินตามคำสั่งของผู้นำเกม โดยยึดหลักตามค่าเงินที่กำหนดไว้ ถ้ากลุ่มใดรวมเงินครบแล้วให้นั่งลง จากนั้นผู้นำเกมต้องตรวจนับกลุ่มที่นั่งลงว่ารวมเงินกันได้ครบมั๊ย

ส่วนผู้ที่รวมเงินไม่ครบตามที่กำหนดก็จะมีการลงโทษ จากนั้นผู้นำเกมจะสั่งให้ทุกคนจำชื่อเพื่อนในกลุ่ม และถ้าผู้นำเกมชี้ไปที่กลุ่มไหน ให้ทุกคนขานชื่อเพื่อนในกลุ่มให้ถูกต้องพร้อมกัน โดยหลังจากนั้นผู้นำเกมก็ร้องเพลงรวมเงินต่อและดำเนินกิจกรรมเหมือนข้างต้น

เพลงรวมเงิน

รวมเงิน รวมเงิน วันนี้ รวมกันให้ดีอย่าให้มีผิดพลาด ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้หญิงนั้นเป็นเหรียญบาท ผู้ชายเก่งกาจเป็นห้าสิบตังค์ รวมเงิน ..... บาท (คำสั่งวิทยากร)

อุปกรณ์ ไมโครโฟน กลอง แทมมารีน อุปกรณ์การประกอบจังหวะ

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

4. กิจกรรม เกม Two of The Town

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เรียนรู้ถึงทักษะการสื่อสาร และระบบการทำงานเป็นทีมเพื่อใช้เชื่อมโยงในการเข้าสู่กิจกรรม

อุปกรณ์ กระดาษ A4 ปากกา ไมโครโฟน

สถานที่ ภายในห้องประชุมใช้พื้นที่ด้านหน้านอกห้องประชุม

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

วิธีการดำเนินกิจกรรม ผู้นำเกมเลือกอาสาสมัคร 30 คน โดยแบ่งเป็น 2 ทีม ทีมละ 15 คน และกำหนดให้ทีม 1 เป็นประเทศที่มีความเจริญและต้องการที่จะพัฒนาและช่วยเหลือประเทศที่ด้อยพัฒนา ทีม 2 เป็นประเทศที่มีความล้าหลังทั้งทางด้านอารยธรรมประเพณี และต้องการที่จะพัฒนาประเทศ ผู้นำเกมเลือกอาสาสมัครเป็นผู้สังเกตการณ์ 3 คนมีหน้าที่คอยสังเกตการณ์การทำงานของทีม 1 และทีม 2 และสรุปในตอนท้ายเกม จากนั้นผู้นำเกมให้ทีมที่ 1 ออกไปนอกห้องประชุมเพื่อที่จะวางแผนและระบบการทำงานที่จะมาพัฒนาประเทศที่ล้าหลังและด้อยพัฒนา (หมายถึง ทีมที่ 2) โดยมีวิทยากรที่ปรึกษา 1 คน ทีมที่ 1 จะถูกแบ่งระบบการทำงานออกเป็น 3 ระบบ คือ ฝ่ายทูต เพื่อเจริญสัมพันธ์ไมตรี (3 คน) ฝ่ายสังเกตการณ์ (4 คน) ฝ่ายพัฒนา (5 คน) ทีมที่ 2 อยู่ภายในห้องประชุมและมีหน้าที่สร้างอารยธรรมแบบที่ไม่เป็นสากล โดยจะมีวิทยากรที่ปรึกษา 1 คน หน้าที่ของทีมที่ 2 คือ ตั้งชื่อเมือง ผู้นำ กำหนดภาษาและกำหนดกติกาในท้องถิ่น เช่น การสวัสดี หรือการทักทาย การเคารพผู้นำ ความไม่พอใจ ขอบคุณ ตกลง ขอมีเพศสัมพันธ์ (ให้กลุ่มอาสาสมัครคิดท่าทางในการกำหนดภาษาเอง) ในการดำเนินกิจกรรมแต่ละครั้งหรือการส่งฝ่ายทูต ฝ่ายสังเกตการณ์ ฝ่ายพัฒนาของทีมที่ 1 จะถูกจำกัดเวลาในการสนทนาทุกครั้ง (ครั้งละ .... นาที) เมื่อครบทั้ง 3 ฝ่ายของทีมที่ 1 แล้วผู้นำเกมก็จะให้อาสาสมัครทั้ง 4 ฝ่าย มาสรุปกิจกรรมที่ได้จากการเล่นเกมในครั้งนี้ ประกอบด้วย ทีมที่ 1 ทีมที่ 2 ทีมผู้สังเกตการณ์ 3 คน ทีมผู้สังเกตการณ์ที่อยู่ภายในห้องประชุม

ทีมที่ 1 ให้สรุปประเด็น ปัญหาในการเข้าไปเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับทีมที่ 2 และชี้แจงระบบการทำงานที่ถูกปรับใช้ภายในทีม การมอบหมายงาน การติดตามงาน และข้อสรุปที่ได้

ทีมที่ 2 ให้บอกถึงพฤติกรรมการเจริญสัมพันธ์ไมตรีของทีมที่ 1 ว่าในการเจริญสัมพันธ์ไมตรีนั้นรู้สึกอย่างไรบ้าง และสามารถพูดคุยกันได้เข้าใจหรือไม่ ทีมที่ 1 สามารถเข้าใจวัฒนธรรม ภาษาและประเพณีท้องถิ่นของเราหรือไม่ และมีการปรับปรุงและแก้ไขอย่างไรบ้าง

ทีมที่ 3 ฝ่ายสังเกตการณ์ 3 คน ให้สรุปประเด็นว่าเห็นอะไรบ้างจากการพูดคุยของทั้ง 2 ทีม และมีระบบการทำงานอย่างไรบ้าง มีวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างไรบ้าง และสามารถบอกได้ว่าทีมที่ 1 และทีมที่ 2 มีความแตกต่างกันอย่างไร

ทีมที่ 4 ผู้สังเกตการณ์ภายในห้องประชุม ให้สรุปประเด็นว่า ได้อะไรจากการเล่นเกมนี้และสามารถนำไปปรับใช้ในการสื่อสารและระบบการทำงานเป็นทีมอย่างไรบ้าง โดยผู้นำเกมจะเป็นผู้สุ่มเลือก

สรุป การพูดคุยและการสื่อสารจำเป็นต้องทราบถึงวัฒนธรรม ประเพณีของแต่ละกลุ่มผู้คนหรือแต่ละท้องถิ่น จะต้องทราบถึงปัญหาของแต่ละพื้นที่ที่เราจะเข้าไปทำการพูดคุยว่าในท้องถิ่นนั้นหรือคนกลุ่มนั้นต้องการอะไรบ้าง และเราจะช่วยพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นนั้นอย่างไรบ้าง

การทำงานระบบทีมงานและผู้ได้รับมอบหมายงาน จะต้องมีการสื่อสารกันให้มีความเข้าใจ สำหรับภายในทีมงานและช่วยกันหาข้อสรุปในการแก้ปัญหาทุกครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานระบบทีมงาน

5. กิจกรรม อะไรเอ่ย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้เรียนรู้ถึงทักษะการสื่อสาร และระบบการทำงานเป็นทีม เพื่อใช้เชื่อมโยงในการเข้าสู่กิจกรรม

อุปกรณ์ กระดาษ A4 จำนวนครึ่งหนึ่งของผู้เข้าร่วมกิจกรรม (29 แผ่น) ดินสอ ยางลบ นกหวีด นาฬิกาจับเวลา กระดาษบรู๊ฟ จำนวน 1 แผ่น ปากกาเคมี 1 ด้าม

สถานที่ ภายในห้องประชุมที่มีพื้นที่ว่าง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ผู้นำเกมให้ผู้อบรมจับคู่และให้ภายในคู่ของตัวเองตกลงกันเองว่าให้ใครเป็น 1 ใครเป็น 2 หลังจากนั้นผู้นำเกมให้ทุกคู่นั่งหันหลังชนกัน แล้วให้คนที่เป็น 1 ทุกคู่ออกมารับรูปภาพจากผู้นำเกมโดยมีข้อแม้ว่ารูปที่ได้ไปนั้นห้ามให้คนอื่นเห็น แล้วกลับมานั่งหันหลังชนกันเหมือนเดิม

ผู้นำเกมให้คนที่เป็น 2 พับครึ่งกระดาษ A4 เป็น 2 ช่อง และให้เขียนหมายเลขประจำช่องไว้และให้วาดภาพโดยให้คนที่ 1 เป็นคนบอกและคนที่ 2 เป็นคนวาดตามรูปภาพที่ได้มาลงในช่องที่ 1 ห้ามมีการพูดคุยหรือซักถามและห้ามดูภาพ คู่ไหนฝ่าฝืนกติกาถือว่าฟาวล์ โดยให้เวลาในการวาด 5 นาที

ผู้นำเกมดูเวลาเมื่อครบ 5 นาทีแล้วให้สัญญาณโดยใช้นกหวีด และภาพที่ 2 ให้วาดลงในช่องที่ 2 โดยที่ให้คนที่ 1 เป็นคนบอก คนที่ 2 เป็นคนวาดเหมือนเดิม แต่ภาพที่ 2 นี้จะต่างจากภาพแรก คือ สามารถพูดคุยกันได้ ถ้าไม่เข้าใจ แต่ห้ามดูภาพ โดยให้กำหนดเวลาวาด 5 นาที เมื่อครบ 5 นาที ผู้นำเกมเป่านกหวีดหมดเวลา ให้ทุกคนวางดินสอและให้นำภาพที่วาดทั้ง 2 รูปมาเปรียบเทียบกับภาพต้นแบบเพื่อหาความแตกต่างทั้งภาพที่ 1 และ 2

ผู้นำเกมนำกระดาษบรู๊ฟมาแปะที่บอร์ด แล้วให้ทุกคนบอกถึงปัญหาในการเล่นเกมนี้ว่าเจอปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง โดยจะมีวิทยากรเป็นคนเขียนปัญหาแต่ละข้อ และสรุปเป็นประเด็นลงบนกระดาษบรู๊ฟ ผู้นำเกมสรุปปัญหา

6. กิจกรรม เกมสูตรคูณ

วิธีการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นผู้นำเกมจะสั่งให้ทุกคนท่องสูตรคูณตามแม่ที่กำหนด โดยแต่ละคนจะพูดได้เพียงคนละ 1 พยางค์ เช่น ท่องสูตรคูณแม่ 2

คนที่ 1 สอง
คนที่ 2 หนึ่ง
คนที่ 3 สอง
คนที่ 4 สอง
คนที่ 5 สอง จนจบโดยถ้าใครพูดเกิน 1 พยางค์ถือว่าผิดกติกา

อุปกรณ์ ไมโครโฟน

สถานที่ ห้องประชุมพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

7. กิจกรรม ปูหนีบ

วัตถุประสงค์ เพื่อเปลี่ยนอิริยาบถของผู้ฟัง สร้างความสนุกสนาน

อุปกรณ์ ไม่มี

สถานที่ ห้องประชุมพื้นที่โล่ง

วิธีการดำเนินกิจกรรม จัดให้ผู้เล่นเกมนั่งหรือยืนล้อมรอบกันเป็นวงกลม เมื่อผู้นำเกมนับ 1 ให้ผู้เล่นเกมทุกคนแบมือซ้ายออกไปด้านของตนเอง เมื่อผู้นำเกมนับ 2 ให้ผู้เล่นเกมทุกคนใช้มือขวาชี้ขึ้นข้างบน เมื่อผู้นำเกมนับ 3 ให้ผู้เล่นเกมทุกคนใช้มือขวาที่ชี้ขึ้นด้านบนนั้นจิ้มลงมายังมือซ้ายของเพื่อนที่แบอยู่ เมื่อผู้นำเกมนับ 4 ให้ผู้เล่นทุกคนพยายามดึงมือขวาของตนเองออก ขณะเดียวกันมือซ้ายของตนเองก็พยายามจับมือขวาของเพื่อนให้ได้ ใครถูกจับมือไว้ผู้นั้นแพ้ ผู้นำเกมอาจจะเล่าเรื่องอะไรก็ได้ที่มีเนื้อหาประกอบไปด้วยเลข 1-4 และเมื่อกล่าวถึงเนื้อหาตอนใดที่มีคำว่า 1, 2, 3, 4 ก็ให้ผู้เข้าร่วมเกมปฏิบัติ

8. กิจกรรม เกมแท็ปป้ายชื่อ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รู้จักกันและสร้างสัมพันธภาพระหว่างวิทยากรและผู้เข้าอบรมด้วยกันเอง ใช้ละลายพฤติกรรม

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นให้ทุกคนถอดป้ายชื่อนำมาวางข้างหน้าของตัวเอง แล้วให้ทุกคนนับจังหวะ แท็ป / แท็ป / แท็ปทะละแล็ป แท็ป แท็ป / พร้อมส่งป้ายชื่อไปทางขวามือของตัวเอง และเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดจากผู้นำเกมให้ทุกคนหยุด จากนั้นให้ทุกคนนำป้ายชื่อที่ตัวเองได้มาไปคืนเจ้าของ และหาป้ายชื่อของตัวเองคืนมา ภายในเวลาที่กำหนด ถ้าใครไม่สามารถหาป้ายชื่อของตัวเองได้ก็จะถูกทำโทษ

อุปกรณ์ กลอง แทมมารีน ไมโครโฟน

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่โล่ง

9. กิจกรรม ส่งแป้ง

วิธีการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกคนนั่งเป็นวงกลม จากนั้นผู้นำเกมส่งกระป๋องแป้งให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนใดคนหนึ่ง โดยผู้ที่ถือแป้งจะเริ่มส่งกระป๋องแป้งไปทางด้านขวามือ เมื่อเสียงดนตรีดังขึ้น และเมื่อเสียงดนตรีหยุดลงกระป๋องแป้งอยู่ที่ใคร ผู้นำเกมจะสั่งให้เทแป้งลงบนฝ่ามือ แล้วออกคำสั่งให้ทาแป้งให้เพื่อนๆ ที่นั่งข้าง ๆ หรืออาจเป็นตัวเอง แล้วแต่ผู้นำเกมจะสั่ง

อุปกรณ์ แป้ง 2 กระป๋อง

สถานที่ ห้องประชุมพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

10. กิจกรรม 3 ช่าอวัยวะ

วัตถุประสงค์ ฝึกทักษะความว่องไวในการปฏิบัติงาน และเสริมสร้างบรรยากาศผ่อนคลายความเครียด

สถานที่ ห้องประชุมพื้นโล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

อุปกรณ์ เพลงจังหวะสามช่า หรือร้องสด นกหวีด

ขั้นตอนการดำเนินเกม

1. วิทยากรชี้แจงกติกาการเล่น

1.1 เมื่อเปิดเพลงจังหวะสามช่า ให้ทุกคนเต้นเดินไปรอบๆ

1.2 เมื่อวิทยากรเป่านกหวีด...เพลงหยุด ให้ทุกคนหยุดเต้นแล้ววิทยากรตะโกนให้สมาชิกรวมอวัยวะ เช่น รวมมือ 7 มือ ให้สมาชิกเอามือประกบรวมกัน 7 คน สมาชิกเข้ารวมกลุ่มไม่ได้ หรือรวมกลุ่มได้แต่ไม่ครบ 7 คน ถือว่าแพ้ กลับไปนั่งเก้าอี้

1.3 เมื่อตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว วิทยากรเป่านกหวีดให้สัญญาณเปิดเพลงให้ทุกคนเต้นต่อ

1.4 วิทยากรหาจังหวะเป่านกหวีด ให้สมาชิกหยุดเต้น รวมกลุ่มอวัยวะไปเรื่อยๆ เช่น 10 สะโพก ให้สมาชิก 10 คน สะโพกชนกัน 5 หู ให้สมาชิก 5 คน หูชนกัน

11. กิจกรรม ซ่อนป้ายชื่อ

วิธีการดำเนินกิจกรรม ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่แบ่งกลุ่มๆละ 8 คน จากเกม 3 ช่าอวัยวะ โดยให้แต่ละกลุ่มซ่อนป้ายชื่อของตนเองไว้ไม่ให้ใครเห็น หลังจากนั้นให้แต่ละกลุ่มจับมือเป็นวงกลมห้ามปล่อยมือออกจากกันเด็ดขาด และให้ทุกคนช่วยกันเดินไปหยิบป้ายชื่อที่แต่ละคนในทีมซ่อนไว้ โดยใช้วิธีใดก็ได้แต่ห้ามใช้มือ ภายในเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งระหว่างนั้นจะมีพี่ๆ ทีมงานคอยตรวจดูความเรียบร้อย ซึ่งถ้าทีมใดหาป้ายชื่อไม่ครบจะถือว่าผิดกติกา และถ้ากลุ่มไหนหาเสร็จก่อนถือว่าเป็นผู้ชนะ

อุปกรณ์ ป้ายชื่อของแต่ละคน นกหวีด นาฬิกาจับเวลา

สถานที่ ห้องประชุมพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

12. กิจกรรมรับขวัญ

เป็นกิจกรรมที่ช่วยสร้างขวัญและกำลังใจให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมโดยใช้แสงเทียนเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงพลังของชาว JUNIOR HEALTH GUARD ที่เริ่มจากผู้ใหญ่จากทางกระทรวงสาธารณสุข โดยมีตัวแทน คือ ดร.อรทัย หรูเจริญพรพานิช และทางผู้ใหญ่จาก ม.มหิดล โดยมี คุณระจิตตา ณ พัทลุง เป็นตัวแทนในการเริ่มจุดเทียน จากนั้นก็จะมีเยาวชนกลุ่มหนึ่งที่เข้ามาสานต่อแสงสว่างนี้ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น นั่นคือกลุ่มอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม รุ่นที่ 1 ที่ก้าวเข้ามาเพิ่มพลังของแสงเทียนให้มีพลังเพิ่มขึ้น แต่แสงสว่างที่มีอยู่ในตอนนี้มีโอกาสดับลงได้ และยังไม่เพียงพอให้มองเห็นหนทางอันกว้างไกลได้อย่างชัดเจน จึงต้องมีผู้ที่เข้ามาช่วยทำให้แสงสว่างมีความชัดเจนขึ้นมาอีกระดับหนึ่ง คือถ้าเราไม่มีท่านอาจารย์ทั้งหลายเหล่านี้เราก็คงไม่มีโอกาสที่จะได้เข้าไปทำกิจกรรม และคงไม่มีวันนี้อย่างแน่นอน ที่สำคัญที่สุดเราจะไม่สามารเดินต่อไปได้เลยหาดขาดพลัง และแสงสว่างที่เป็นพลังของคนรุ่นใหม่อย่างพวกน้องที่ได้เข้ามารับการอบรมในครั้งนี้ เมื่อทุกคนเดินเข้ามาจุดเทียน และปักเทียนไว้ที่กลางห้องที่มืดสนิท แต่บัดนี้แสงสว่างจากเทียนทุกเล่ม ในมือของทุกคนเปรียบเสมือนกับพลังของ JUNIOR HEALTH GUARD ที่จะช่วยกันนำทางให้เยาวชนหันมาสนใจในสุขภาพของตนเอง ช่วยกันเป็นพลังกลุ่มเล็กๆที่มีความยิ่งใหญ่ในความคิดสร้างสรรค์ทำให้เมืองไทยเป็นเมืองที่เข้มแข็ง

จากนั้นเป็นการผูกข้อมือรับขวัญ โดยมี ดร.อรทัย หรูเจริญพรพานิช คุณระจิตตา ณ พัทลุง และ คณาจารย์ทั้งหมดที่เข้าร่วมการอบรม เป็นผู้ผูกข้อมือให้กับทีมงานและผู้เข้ารับการอบรมทุกคน ทุกคนจะฝากเนื้อฝากตัวเป็นลูกเป็นหลานขอพรจากผู้ใหญ่ทุกท่าน เป็นขวัญและกำลังใจที่จะเริ่มทำงานในวันต่อๆไป

13. กิจกรรม เกมฉันเอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อละลายพฤติกรรม สร้างความคุ้นเคย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน
2. เพื่อฝึกการทำความรู้สึกกลับสิ่งที่ตนเองไม่ถนัด หรือฝืนความต้องการของตนเองชั่วขณะ

จำนวนผู้เล่น ผู้เข้าร่วมอบรมทุกคน

สถานที่ จัดเก้าอี้รูปตัวยูในห้องประชุม

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

อุปกรณ์ กระดาษ A4 60 แผ่น ดินสอ 60 แท่ง

ขั้นตอนการดำเนินเกม

ผู้นำเกมแจกกระดาษเปล่าให้กับทุกคน คนละ 1 แผ่น และให้ทุกคนพับกระดาษออกเป็น 4 ส่วน (ตามรูปภาพประกอบ)

ส่วนที่ 1
ส่วนที่ 2
ส่วนที่ 3
ส่วนที่ 4

แล้วให้ทุกคนวาดภาพตนเองให้เหมือนที่สุดเท่าที่จะเหมือนได้ โดยให้วาดด้วยมือข้างที่ไม่ถนัด กำหนดเวลาให้วาดตามคำสั่งดังต่อไปนี้ โดยบอกให้ทำตามทีละข้อ ข้อละ 1 นาที

1. ให้วาดรูปตัวเองจากส่วนบนสุด (ศีรษะ) ถึงไหล่ (ในส่วนที่ 1 ของกระดาษ)

2. ให้วาดรูปตัวเองจากไหล่ถึงเอว (ในส่วนที่ 2 ของกระดาษ)

3. ให้วาดรูปตัวเองจากเอวถึงเข่า (ในส่วนที่ 3 ของกระดาษ)

4. ให้วาดรูปของตัวเองจากเข่าถึงเท้า (ในส่วนที่ 4 ของกระดาษ)

5. ให้เขียนชื่อจริง – นามสกุลจริง ของตัวเองบนมุมขวากระดาษ

6. ให้เขียนอุดมคติของตัวเองบนมุมล่างซ้ายของกระดาษ

7. ให้เขียนความหวังของตัวเองลงบนมุมล่างขวาของกระดาษ

เมื่อเสร็จแล้วให้ทุกคนส่งกระดาษให้กับผู้นำเกม จากนั้นผู้นำเกมคละกระดาษเหล่านั้นเข้าด้วยกัน แล้วแจกให้กับผู้เล่นเกมทุกคน คนละ 1 แผ่น โดยไม่ซ้ำเจ้าของเดิม ให้เวลา 5 นาที เพื่อให้ทุกคนตามหาผู้เป็นเจ้าของกระดาษ แล้วทำความรู้จักให้มากที่สุด แล้วติดรูปภาพไว้บนบอร์ดให้มาชมภายหลัง

สรุป

ในสภาพสังคมปัจจุบัน ผู้คนต้องทนต่อความรู้สึกเครียด หงุดหงิด และอยู่ในสภาพคับข้องใจ ต้องใช้ความอดทนสูง บางคนทนไม่ได้ต้องหันไปพึ่งยา / ยาเสพติด มาเปลี่ยนอารมณ์ของตนเอง ดังนั้น จึงควรฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีความอดทนสูง

มนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับผู้คน โดยเป็นผู้เปิดเผยตนเองกับผู้อื่นมากกว่าการใช้ตนเองเป็นศูนย์กลาง จะทำให้มีเพื่อนได้มากกว่าเมื่อมีภาวะที่ต้องอดกลั้น อดทน เพื่อนจะเป็นผู้ซึมซับรับฟังความรู้สึกของเราได้ ทำให้สถานการณ์คลี่คลายลงได้

พูดถึงเรื่องของสื่อโฆษณาที่แฝงความหมายที่อาจทำให้เยาวชนหลงผิดได้ เพราะไม่สามารถแยกแยะความถูกต้องได้เอง จนเกิดความเข้าใจผิดคิดว่าการดื่มสุรา เป็นสิ่งที่ทำให้คนไทยเป็นคนที่มีคุณค่าของสังคม

พูดถึงสถิติของการดื่มสุรา และการสูบบุหรี่ และผลกระทบที่ตามมาของการเสพสิ่งเหล่านี้ พร้อมยกตัวอย่างที่ทำให้ทุกคนเห็นภาพของความรุนแรงที่ได้รับจากการดื่มสุรา และการสูบบุหรี่

14. กิจกรรม เกมตาวิเศษ

วัตถุประสงค์

1. ใช้เชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหาเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

2. เพื่อความสนุกสนานและสร้างความคุ้นเคยก่อนเข้าการอบรม

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

อุปกรณ์ ผ้าปิดตา 3 ผืน ขวดน้ำ เชือกฟาง

ขั้นตอนการดำเนินเกม

1. ผู้นำเกมแบ่งกลุ่มออกเป็น 3 กลุ่มเท่าๆ กันและขออาสาสมัคร กลุ่มละ 1 คน ก็จะได้อาสาสมัครทั้งหมด 3 คน

2. นำอุปกรณ์ที่สามารถมากีดขวางทางเดินได้มาวางไว้ตรงเส้นทางที่จะเดินไปถึงเส้นชัยได้ เช่น ขวดน้ำ กล่องกระดาษ เป็นต้น

3. ใช้เชือกฟางมาขึงทำเป็นเส้นชัย

4. ให้อาสาสมัครทั้ง 3 คนมายืนที่จุดปล่อยตัวในตำแหน่งเท่า ๆ กันและนำผ้ามาปิดตาทั้ง 3 คน

5. ผู้นำเกมเก็บอุปกรณ์กีดขวางทั้งหมดออกโดยไม่ให้อาสาสมัคร ทั้ง 3 คนรู้ และห้ามสมาชิกในกลุ่มตัวเองบอก ในขณะที่ทั้ง 3 คนเดินแข่งกันเพื่อที่จะไปถึงเส้นชัยให้สมาชิกในกลุ่มทั้งสามกลุ่มเป็นคนบอกตำแหน่ง แต่ห้ามเรียกชื่ออาสาสมัครคนใดคนหนึ่งโดยเด็ดขาด ถ้าทีมใดฝ่าฝืนก็ถือว่าผิดกติกาและจะถูกปรับแพ้

6. อาสาสมัครคนใดไปถึงเส้นชัยก่อนทีมนั้นจะเป็นฝ่ายชนะ

สรุป

พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นปัจจุบันนี้เหมือนกับการที่เราถูกปิดตา และให้เราเดินไปตามเส้นทางที่เต็มไปด้วยอันตรายรอบกายโดยที่เราเองก็ไม่รู้ว่ามันมีอันตรายอะไรแอบแฝงอยู่บ้าง หรือเป็นการกระทำที่เราทำไปโดยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เหมือนกับการลองผิด ลองถูก กว่าจะรู้ว่าอะไรผิด อะไรถูกก็สายไปเสียแล้ว ส่วนหนึ่งอาจมาจากเพื่อนชักจูง หรือเป็นค่านิยมผิดๆ ของวัยรุ่นในปัจจุบันนี้ ซึ่งเปรียบได้เหมือนกับการที่เราเอาผ้ามาปิดตาตัวเองนั่นเอง

15. กิจกรรม ช่องว่างระหว่างวัย

วัตถุประสงค์ เพื่อให้วัยรุ่นได้รู้จักตัวเอง เข้าใจตนเอง และความต้องการของตัวเองมากขึ้น

อุปกรณ์ กระดาษบรู๊ฟ 12 แผ่น ปากกาเคมี

สถานที่ ห้องประชุมพื้นที่โล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

วิทยากรแบ่งกลุ่มออกเป็น 7 กลุ่มเท่าๆ กัน แจกกระดาษบรู๊ฟกลุ่มละ 1 แผ่น พร้อมปากกาเคมีกลุ่มละ 1 ด้าม

*** หมายเหตุ** เพิ่มอาจารย์แต่ละโรงเรียนอีก 1 กลุ่ม เตรียมอุปกรณ์ไว้สำรองด้วย *

โดยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นดังต่อไปนี้

- ในฐานะวัยรุ่น สิ่งที่อยากบอกให้ผู้ใหญ่เข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับวัยรุ่น คืออะไร เพราะเหตุใด
- การปฏิบัติของผู้ใหญ่ (พ่อแม่ / ครู / ผู้ใหญ่คนอื่นๆ) ต่อเราในฐานะวัยรุ่น ที่เราไม่ชอบที่สุด คือ การปฏิบัติต่อเราแบบไหน ในเรื่องใด
- เรื่องอะไรที่ผู้ใหญ่มักเข้าใจผิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
- ตัวเราสามารถทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างและสร้างความเข้าใจกับผู้ใหญ่

เมื่อทุกกลุ่มสรุปเรียบร้อยแล้ว ให้นำกระดาษของทุกกลุ่มมาแปะที่ฝาผนัง วิทยากรนำกระดาษบรู๊ฟเปล่าอีก 1 แผ่นมาแปะที่บอร์ดและหาประเด็นสำคัญที่น้องๆได้มาสรุป

คำถามสำหรับนักเรียน

1. ในฐานะที่เราเป็นวัยรุ่นสิ่งที่อยากบอกให้ผู้ใหญ่เข้าใจมากที่สุดเกี่ยวกับวัยรุ่นคืออะไร
2. การปฏิบัติของผู้ใหญ่ (พ่อแม่/ครู/คนอื่นๆที่นอกเหนือจากนี้) ต่อเราในฐานะวัยรุ่น ที่เราไม่ชอบมากที่สุด คือ การปฏิบัติต่อเราแบบไหน ในเรื่องใด
3. เรื่องอะไรที่ผู้ใหญ่มักเข้าใจเราผิดๆ/ไม่เข้าใจเรา
4. วัยรุ่นจะทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างความเข้าใจระหว่างผู้ใหญ่กับวัยรุ่น

คำถามสำหรับครู/อาจารย์

1. ในความคิดของผู้ใหญ่วัยรุ่นคืออะไร
2. การกระทำอะไรของวัยรุ่นที่เราเห็นแล้วไม่ชอบเลย
3. เรื่องอะไรที่วัยรุ่นไม่เข้าใจผู้ใหญ่อย่างเราเลย
4. ผู้ใหญ่ทำอะไรได้บ้างเพื่อลดช่องว่างระหว่างวัย

วิทยากรนำกระดาษบรู๊ฟ 4 แผ่นมาแปะไว้ที่ผนัง โดยมีประเด็นที่ให้น้องๆร่วมแสดงความคิดเห็นดังนี้

ประเด็นสำหรับนักเรียน

1. อยากรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับเพศมากที่สุด
2. สถานการณ์ทางเพศในปัจจุบันเป็นอย่างไร
3. ผู้ใหญ่บอกหรือสอนเกี่ยวกับเรื่องเพศในวัยรุ่นอย่างไรบ้าง

ประเด็นสำหรับครู/อาจารย์

1. เคยบอกหรือสอนเรื่องเพศกับวัยรุ่นอย่างไรบ้าง

สรุปกิจกรรม

ให้ทั้งกลุ่มวัยรุ่นและกลุ่มผู้ใหญ่ได้มีโอกาสรับรู้ถึงความต้องการของวัยรุ่นที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ อย่างเช่น กลุ่มวัยรุ่นเคยถูกผู้ใหญ่สอนอะไรมาบ้างที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ แล้ววัยรุ่นมีความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างไร และตัวของวัยรุ่นเองอยากรู้ในเรื่องเพศอย่างไร กลุ่มผู้ใหญ่เองก็จะได้รู้ว่าในสิ่งที่ผู้ใหญ่เคยสอนให้กับวัยรุ่นนั้นมันตรงกับความต้องการของวัยรุ่นหรือไม่ แล้วเด็กมีความรู้สึกชอบ หรือมีความเข้าใจ หรือต่อต้านในสิ่งที่ผู้ใหญ่สอนเกี่ยวกับเรื่องเพศอย่างไร ในการที่จะนำความรู้เรื่องเพศไปสอนวัยรุ่นด้วยกันเอง ต้องบอกหรือสอนในสิ่งที่วัยรุ่นอยากรู้หรือให้ความสนใจ เพื่อที่จะให้สถานการณ์ทางเพศของวัยรุ่นได้หมดไป เมื่อทุกคนได้รับรู้ข้อมูลและเข้าใจอย่างถูกต้อง

16. กิจกรรม เกมแลกน้ำ

สาระสำคัญ

ข้อมูลและการรับรู้เรื่องเอดส์ยังมีความเข้าใจผิดอยู่หลายอย่าง ซึ่งนำไปสู่โอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อที่มากขึ้น เช่น การคิดว่าเอดส์เป็นเรื่องความเสี่ยงของคนเพียงบางกลุ่ม เช่น กลุ่มคนขายบริการทางเพศ คนชอบเที่ยว คนที่มีคู่นอนหลายคนเท่านั้น หรือการเชื่อว่าสามารถบอกได้ว่าใครมีเชื้อ HIV อยู่บ้างจากการดูรูปลักษณ์ภายนอกเป็นต้น

ทั้งที่ในความเป็นจริงเราไม่สามารถบอกได้ว่าใครมีเชื้อนอกจากการไปตรวจหาเชื้อเท่านั้น และเรื่องเอดส์อาจเกิดขึ้นได้กับทุกคนรวมทั้งวัยรุ่นด้วย เพราะโอกาสเสี่ยงต่อการรับเชื้อ HIV อยู่ที่การมีเพศสัมพันธ์แบบไม่ป้องกันกับคนที่มีเชื้อ HIV ซึ่งไม่สามารถดูออกจากภายนอก และวิธีการที่ดีที่สุดในการป้องกันการติดเชื้อ HIV คือ การไม่มีเพศสัมพันธ์เลย หรือการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์ เพราะถุงยางอนามัยเป็นวิธีคุมกำเนิดชนิดเดียวที่สามารถป้องกันการติดเชื้อ HIV และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

วัตถุประสงค์

1. ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องในเรื่องโอกาสเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อ HIV
2. สามารถประเมินโอกาสเสี่ยงของตนเองในฐานะวัยรุ่นต่อการได้รับเชื้อ HIV จากการมีเพศสัมพันธ์
3. สามารถระบุทางเลือกในการป้องกันการติดเชื้อ HIV และประเมินความเป็นไปได้ของทางเลือกที่ทำได้จริงในสถานการณ์ต่างๆ

ภาพรวมของกิจกรรมการเรียนรู้

เป็นกิจกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความเสี่ยงและโอกาสของการรับเชื้อ HIV โดยจำลองสถานการณ์การมีเพศสัมพันธ์ผ่านกระบวนการการแลกน้ำ

อุปกรณ์ กระดาษฟลิปชาร์ท ปากกาเคมี ภาพชุดประกอบเครือข่ายการมีเพศสัมพันธ์ สารโซเดียมไฮดรอกไซด์ น้ำเปล่า ขวดใส่น้ำจำนวน 18 ขวด กระบอกฉีดยา 12 กระบอก สารละลายฟีนอฟทาลีน ถาดสำหรับใส่ขวดน้ำไว้แจกหรือโต๊ะสำหรับตั้งขวดน้ำให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมาหยิบ

ขั้นตอนการเตรียมอุปกรณ์

1. ใส่สารโซเดียมไฮดรอกไซด์ที่ผสมแล้วในขวดแก้วใส 1 ใบ (ปริมาณประมาณครึ่งขวด)
2. ใส่น้ำเปล่าลงในขวดทั้งหมด 18 ใบให้ได้ประมาณครึ่งขวด
3. แยกขวดที่ใส่น้ำเปล่าไว้ 6 ใบ และนำขวดที่ใส่สารโซเดียมไฮดรอกไซด์วางปนกับขวดที่เหลือในถาดที่จัดเตรียมไว้
4. นำกระบอกฉีดยาใส่ไว้ในแต่ละขวด
5. เตรียมขวดแก้วเปล่าอีกชุดหนึ่งเท่าจำนวนผู้เข้าร่วมการอบรม วางเรียงไว้เพื่อให้แต่ละคนหยดน้ำของตัวเองเก็บไว้ โดยแยกเป็น 2 ชุด ชุด 6 ขวด กับชุดที่เหลือทั้งหมด

ขั้นตอนการดำเนินเกม

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมแลกน้ำว่าเป็นกิจกรรมเพื่อศึกษาโอกาสเสี่ยงต่อการได้รับเชื้อ HIV และทุกคนจะได้ร่วมกิจกรรมนี้
- ผู้นำเกมเลือกอาสาสมัครทั้งหมด 12 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด ชุดละ 6 คน
- แจกขวดน้ำทั้งหมด 6 ขวดให้กับผู้เล่นชุดที่ 1 โดยขวดน้ำจะมีสารไฮดรอกไซด์ เพียง 1 ขวดและให้อาสาสมัครเขียนชื่อเล่นของตัวเองไว้ที่ขวด
- แจกกระบอกฉีดยาให้อาสาสมัครชุดที่ 1 คนละกระบอกจนครบทุกคน
- แจกขวดเปล่า 6 ขวดให้กับอาสาสมัครชุดที่ 1 ทั้ง 6 คน
- ให้อาสาสมัครทั้ง 6 คนใช้กระบอกฉีดยาดูดน้ำในขวดของตนเองมาใส่ขวดเปล่าที่แจกให้ จากนั้นผู้นำเกมเก็บขวดน้ำที่แจกให้ในครั้งแรก (จะเหลือขวดน้ำที่ดูดจากขวดน้ำชุดแรก 6 ขวด)
    - แลกน้ำครั้งที่1 ให้อาสาสมัครชุดที่ 1 ทั้ง 6 คนจับคู่แลกน้ำ
    - แลกน้ำครั้งที่ 2 ให้อาสาสมัครชุดที่ 1 จับคู่แลกน้ำอีกครั้ง โดยไม่ให้ซ้ำกับคนเดิม
    - แลกน้ำครั้งที่ 3 ให้อาสาสมัครชุดที่ 2 มาจับคู่แลกน้ำกับชุดที่ 1 (ห้ามชุดที่ 1 จับคู่กันเอง)
- จากนั้นผู้นำเกมให้อาสาสมัครทั้ง 12 คน กลับไปนั่งแล้วนำขวดของตัวเองมาวางไว้ด้านหน้าของตัวเอง โดยย้ำว่าไม่ต้องทำอะไรกับขวดน้ำทั้งสิ้น
- ผู้นำเกมเลือกอาสาสมัครมาหยดสารละลายฟีนอฟทาลีนทีละคน ถ้าน้ำใครเปลี่ยนสีแสดงว่ามีเชื้อ HIV
- เพื่อให้ทราบถึงการแพร่ระบาดของเชื้อ HIV ผู้นำเกมให้อาสาสมัคร ชุดที่ 1 ไปหยิบขวดน้ำของตัวเองที่หยดเก็บไว้มาหยดสารละลายฟีนอฟทาลีน
    - การแพร่ระบาดของโรคเอดส์ ใช้ภาพจาก Power point
    - สถิต/ ข้อมูล ใช้แผ่น Power point / LCD /
    - VCD ผู้ติดเชื้อเอดส์
    - สรุป

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

17. กิจกรรม เกมเมนูสุดโปรด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทราบถึงประโยชน์ของสมุนไพร
2. เพื่อใช้ในการเรียนรู้เรื่องการใช้สมุนไพรแบบมีส่วนร่วม

อุปกรณ์

- นกหวีด
- กระดาษ A4 7 แผ่น
- ปากกา 7 ด้าม
- รูปภาพสมุนไพร
- กล่องกระดาษ
- นาฬิกาจับเวลา

ขั้นตอนการดำเนินเกม

ผู้นำเกมแบ่งกลุ่มออกเป็น 7 กลุ่มเท่า ๆ กัน แล้วแจกใบความรู้สมุนไพรให้กลุ่มละ 1 แผ่น เพื่อให้ศึกษาภายในเวลา 5 นาที เมื่อหมดเวลาให้ส่งใบความรู้คืน จากนั้นให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลาก เพื่อเลือกรายการอาหารที่มีอยู่ภายในกล่องคนละ 1 ใบ หลังจากที่ได้รายการอาหารแล้วให้สมาชิกภายในกลุ่มช่วยกันคิด ส่วนประกอบสมุนไพรที่ใช้ปรุงในอาหารประเภทนั้น พร้อมถึงบอกสรรพคุณของอาหารแต่ละชนิดให้ถูกต้อง โดยผู้นำเกมแจกกระดาษ A4 ให้กลุ่มละ 1 แผ่น และให้เขียนชื่อกลุ่ม รายการอาหารที่จับได้ และสมุนไพรที่ใช้เป็นส่วนประกอบในการปรุงอาหาร พร้อมบอกสรรพคุณมาให้ถูกต้อง โดยให้เวลาในการคิด 5 นาที เมื่อหมดเวลาผู้นำเกมเป่านกหวีดหมดเวลา และให้ทุกกลุ่มส่งกระดาษคำตอบมาที่ผู้นำเกม ผู้นำเกมให้สมาชิกในกลุ่มเลือกตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมากลุ่มละ 1 คน เพื่อให้มาทำการเลือกรูปภาพสมุนไพรที่ใช้ในการปรุงอาหารที่เพื่อนๆ สมาชิกในกลุ่มได้สรุปไว้ (ให้เวลา 10 นาที) กลุ่มไหนตอบได้มากและถูกต้องมากที่สุดก็จะเป็นฝ่ายชนะไป

สรุปกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้ทำความรู้จักกับสมุนไพร ได้รู้ถึงความสำคัญ และสรรพคุณทางยาของพืชสมุนไพร และเห็นถึงคุณค่าของสมุนไพรมากกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

18. กิจกรรม สิ่งแวดล้อมและชุมชนในฝัน

วัตถุประสงค์ เพื่อสร้างจิตสำนึกและกระบวนการในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

อุปกรณ์ กระดาษร้อยปอนด์ สีอุปกรณ์วาดภาพ (ดินสอ ยางลบ สี)

สถานที่ ห้องประชุมพื้นโล่ง

วิทยากร รัตนาพร อินทร์เพ็ญ (ขม) ภูวไนย พุ่มไทรทอง (แดม) ปัญญา ชูเลิศ (บิว)

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

แจกกระดาษร้อยปอนด์ พร้อมทั้งอุปกรณ์วาดภาพให้กับผู้เข้าร่วมอบรมทุกกลุ่ม จากนั้นให้ทุกคนช่วยกันวาดรูปภาพชุมชนในฝันตามจินตนาการของตัวเอง ซึ่งจะให้เวลาในการวาดภาพ 30 นาที หลังจากเสร็จแล้วผู้นำเกมให้แต่ละกลุ่มส่งภาพและบอกเหตุผลว่าทำไมถึงวาดภาพนี้ เมื่อเสร็จแล้วให้ทุกกลุ่มเขียนข้อสรุปว่าจะทำอย่างไรให้ชุมชนมีสภาพแวดล้อมอย่างในภาพที่ได้วาดมา

เสนอแนวคิด / ข้อสรุปในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมออกมานำเสนอแนวความคิดของการวาดภาพ ว่ามีแนวความคิดอย่างไร และต้องการที่จะสื่อถึงอะไร และให้ฝากถึงการที่จะช่วยดูแลสิ่งแวดล้อมว่าจะทำอย่างไรได้บ้าง

19. กิจกรรม Walk rally

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ทุกคนมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เรียนรู้การทำงานเป็นทีม และรู้จักวางแผนงานรวมทั้งกระบวนการคิด

เกม WALK RALLY จะมีทั้งหมด 4 ฐานด้วยกัน

- ขั้นแรกจะทำการแบ่งกลุ่มทั้งหมดเป็น 8 กลุ่ม โดยเฉลี่ยให้เท่ากัน จะมีนักเรียนทุกระดับชั้น
- ให้ตั้งหัวหน้าทีม
- ให้ตั้งชื่อทีม และคิดสโลแกน
- บอกกติกาการเข้าฐานและการแข่งขัน
- มอบลูกโป่งใส่น้ำให้แต่ละทีม ทีมละ 1 ลูก และบอกว่ามีคะแนนลูกละ 20 คะแนน

จากนั้นปล่อยให้ผู้เข้ารับการอบรมเข้าเล่นเกมตามฐานที่กำหนดให้ โดย ทีมที่ 1–2 ไปเริ่มต้นที่ฐานที่ 1 คือฐานส่งไข่

ทีมที่ 3-4 ไปเริ่มต้นที่ฐาน ใส่น้ำ ทีมที่ 5-6 ไปเริ่มต้นที่ฐาน วางระเบิด ทีมที่ 7-8 ไปเริ่มต้นที่ฐานกำเนิดคำ

ฐานที่ 1 ส่งไข่ พี่เลี้ยงประจำฐาน คือ นัทเล็ก และ แมว

อุปกรณ์ ลูกปิงปอง 6 ลูก จาน 4 ใบ ช้อนโต๊ะ 16 คัน โต๊ะ 2 ตัว

วิธีการดำเนินกิจกรรม

- ผู้นำเกมแบ่งจำนวนผู้เข้าแข่งขันเป็น 2 ทีม เท่าๆกัน และตั้งแถวตอนลึก โดยให้ผู้เล่นแต่ละคนเว้นระยะห่างพอประมาณ
- นำจานมา 2 จาน ใส่ลูกปิงปองลงไปในจานทั้ง 2 ใบ จานละ 3 ลูก แล้วนำไปวางไว้ในท้ายสุดของแต่ละแถว โดยให้วางในตำแหน่งเท่าๆกัน แล้วนำจานอีก 2 ใบ ไปวางไว้ทางด้านหน้าสุดของแต่ละแถวโดยเว้นพื้นที่ให้ห่างพอประมาณ
- แจกช้อนให้ผู้เล่นทุกคน คนละ 1 คัน จนครบทุกคน แล้วให้ผู้เล่นทุกคนเอามือไพล่หลังไว้และส่งลูกปิงปองโดยใช้ปากคาบช้อนไว้แล้วส่งไปเรื่อยๆ เริ่มจากคนท้ายสุดจนถึงคนหน้าสุดให้คาบช้อนที่มีลูกปิงปองไปวางไว้บนจานที่วางไว้ ในขณะที่ส่งลูกปิงปองห้ามลูกปิงปองตกลงพื้นถ้าตกให้เริ่มใหม่ กลุ่มใดทำได้มากที่สุดก็จะเป็นฝ่ายชนะ

สรุปกิจกรรม

ให้ทุกคนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการวางแผนในการทำงาน การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบร่วมกัน รู้จักการเสียสละ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกความอดทน

ฐานที่ 2 ใส่น้ำ พี่เลี้ยงประจำฐาน คือ เป็ด และ แอ๋ว

อุปกรณ์ ขวดน้ำ 2 ขวด กรวยกรองน้ำ 2 อัน นาฬิกาจับเวลา กระป๋องใส่น้ำ 2 กระป๋อง นกหวีด

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

- ผู้นำเกมแบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีม เท่าๆ กัน
- ให้ผู้เล่นทั้ง 2 ทีมแข่งกันนำน้ำที่อยู่ในกระป๋องไปเติมใส่ขวดให้ได้มากที่สุดโดยไม่ใช้อุปกรณ์ใดๆ เข้าช่วย โดยวิทยากรจะกำหนดเวลา เมื่อหมดเวลากลุ่มไหนได้น้ำมากที่สุดจะเป็นฝ่ายชนะ

สรุปกิจกรรม

ให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รู้จักวางแผนการทำงาน ให้รู้จักคิด มีความเป็นผู้นำ กล้าที่จะตัดสินใจ ให้มีความเชื่อมั่นในตัวเอง สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

ฐานที่ 3 วางระเบิด (10 นาที) พี่เลี้ยงประจำฐาน คือ นัทใหญ่ และไปซ์

อุปกรณ์ ผ้าปิดตา 2 ผืน นกหวีด แป้ง 2 กระป๋อง จาน 2 ใบ นาฬิกาจับเวลา

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำเกมแบ่งผู้เล่นออกเป็น 2 ทีมเท่า ๆ กัน

2. เลือกอาสาสมัครทีมละ 1 คน เป็นคนคอยถือจาน (ฐานวางระเบิดของแต่ละกลุ่ม)

3. ให้ทั้ง 2 ทีมยืนหันหน้าเข้าหากัน โดยเว้นระยะห่างพอประมาณ เพื่อให้คนถือระเบิดเดินไปวางที่ฐานระเบิดได้ (กำหนดเองตามความเหมาะสม)

4. เลือกอาสาสมัครทีมละ 1 คนออกมาเป็นคนถือแป้ง (ระเบิด) ไปวางในฐานของฝ่ายตรงข้ามให้ได้ โดยใช้ผ้าปิดตาด้วยในขณะที่เดินไปวางระเบิด และให้สมาชิกของแต่ละกลุ่มเป็นคนบอกทิศทางหรือตำแหน่งในการวางระเบิด กลุ่มไหนที่วางระเบิดได้ก่อนจะเป็นฝ่ายชนะ ทีมไหนแพ้ก็จะถูกทีมที่ชนะเอาแป้งทาหน้า แต่ถ้าหมดเวลาที่กำหนดให้แต่ยังไม่สามารถวางระเบิดได้ ทั้ง 2 ทีมก็จะถูกระเบิดตัวเอง (ให้ทั้ง 2 ทีมจับคู่กับฝ่ายตรงข้ามแล้วผู้นำเกมเป็นผู้เทแป้งให้ผลัดกันทาหน้า)

สรุปกิจกรรม

ให้ทุกคนได้รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการวางแผนในการทำงาน การมอบหมายงาน ความรับผิดชอบร่วมกันรู้จักการเสียสละ สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ ฝึกความอดทน และรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน

ฐานที่ 4 กำเนิดคำ พี่เลี้ยงประจำฐาน คือ ตั้ม และ เหนือ

อุปกรณ์ นาฬิกาจับเวลา กระดาษป้ายคำ 2 ชุด คำเฉลย 1 ชุด คำใบ้ 1 ชุด

วิธีการดำเนินกิจกรรม

1. ผู้นำเกมแบ่งผู้เข้าแข่งขันออกเป็น 2 ทีมเท่า ๆ กัน

2. แจกกระดาษข้อความให้ทีมละ 1 ชุด ให้เอาอักษรที่อยู่ในซองมาต่อเป็นประโยคให้ถูกต้อง ทีมใดต่อได้ถูกต้องและเร็วที่สุด และอยู่ในเวลาที่กำหนดให้ก็จะเป็นฝ่ายชนะ

3. ถ้าผู้แข่งขันไม่สามารถต่อได้ สามารถขอคำใบ้จากผู้นำเกมได้ แต่จะถูกตัดคะแนนครั้งละคะแนน

4. ในขณะที่ต่อข้อความห้ามให้อีกทีมรู้หรือลอกกัน

5. ให้เวลาในการต่อข้อความ ---- นาที

6. ถ้าหมดเวลาแล้วทั้ง 2 ทีมยังไม่สามารถต่อได้ครบ ผู้นำเกมก็จะนับประโยคที่ถูกต้องที่สุด ทีมใดต่อได้ถูกต้องมากที่สุดก็จะเป็นฝ่ายชนะ

สรุปกิจกรรม

ให้รู้จักเสียสละเพื่อส่วนรวมเพื่อให้ได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกัน ในเมื่อแต่ละทีมก็เป็นพวกเดียวกัน มีความตั้งใจและจุดประสงค์ที่ตรงกัน มีจุดมุ่งหมายเดียวกันต้องรู้จักเสียสละให้กันเพื่อความสำเร็จที่ตามมา

20. กิจกรรมระดมสมองการจัดตั้งชมรม / แนวคิดการจัดตั้งชมรมในโรงเรียน

โดยให้แบ่งกลุ่มตามโรงเรียน แล้วให้แต่ละคนช่วยกันคิดรูปแบบของการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนของตนเอง โดยยื่นนำเสนอโครงการให้ทันภายในวันที่ 26 มกราคม 2548 ซึ่งทางโครงการมีงบประมาณให้โรงเรียนละ 2,000–5,000 บาท

1. ให้แต่ละโรงเรียนคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน

2. ให้คิดขั้นตอนการทำงานและขั้นตอนการจัดกิจกรรม

3. คิดกิจกรรมที่จะจัด วัน เวลา สถานที่

* การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพดังกล่าวนั้นจะต้องมีกำหนดในการจัดงานไม่เกินวันที่ 1-18 ก.พ. 2548

21. กิจกรรม เกมสายพันธุ์มนุษย์

วัตถุประสงค์

1. สร้างความสนุกสนาน ลดความตึงเครียดและไม่ง่วงนอน

2. ใช้เพื่อเชื่อมโยงในการเข้าสู่กิจกรรม

สถานที่ ห้องประชุมที่มีพื้นที่กว้าง

อุปกรณ์ ไม่มี

ขั้นตอนการดำเนินเกม

ผู้นำเกมกล่าวถึงที่มาของมนุษย์ โดยลำดับตั้งแต่เริ่มจากสัตว์เล็กคือ แมลงหวี่ กบ ไก่ ลิง คน จนไปถึงสัตว์ใหญ่ตามลำดับ โดยสมมติให้ผู้เข้าร่วมอบรมทุกคนเป็นแมลงหวี่ แล้วจับคู่เป่ายิงฉุบ ผู้ที่ชนะจะได้เป็นสัตว์ใหญ่ไปเรื่อยๆ ตามลำดับ จนถึงคน จะเป็นลำดับสุดท้าย โดยวิธีการเป่ายิงฉุบจะต้องเป่ายิงฉุบกับสัตว์ประเภทเดียวกันเท่านั้น เช่น คนที่เป็นแมลงหวี่ก็เป่ายิงฉุบกับคนที่เป็นแมลงหวี่ เมื่อชนะแล้วก็จะเปลี่ยนเป็นกบ (ตามลำดับที่ให้ไว้ข้างต้น) จากนั้นก็ไปหาคู่เป่ายิงฉุบที่เป็นกบเหมือนกัน ทำอย่างนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่าจะได้เป็นคน สุดท้ายก็จะมีเหลือคนที่เป็นแมลงหวี่ กบ ไก่ ลิง คนที่เหลือและไม่มีคู่เป่ายิงฉุบก็จะเป็นฝ่ายแพ้

สรุปเกม

เกมนี้จะบอกถึงความซื่อสัตย์ ความจริงใจ ในการที่เราจะเป็นผู้บอกหรือให้ความรู้กับใคร ต้องมีความจริงใจและมีความรู้สึกว่าให้ด้วยความจริงใจ

ภาคผนวกที่ 12

โครงการที่ได้รับทุนสนับสนุนจากการระดมสมองของกลุ่มแกนนำนักเรียน หลังการฝึกอบรม 8 โรงเรียน 8 โครงการ

1. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก

ชื่อโครงการ **Junior Health Guard**

หน่วยงานที่รับผิดชอบ **โรงเรียนวัดช่างเหล็ก สำนักงานเขตตลิ่งชัน**

ปีการศึกษา **2547**

1. หลักการและเหตุผล

ในสภาพปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นในสังคมไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพมากมาย เช่น สารเสพติด โรคเอดส์ เกม เรื่องเพศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อสังคม พ่อแม่ ครู และเยาวชนของประเทศ โครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจึงเกิดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อขยายเครือข่าย และจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี

2.2 เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกันด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

2.3 เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

2.4 เพื่อให้เกิดเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

3. เป้าหมาย

3.1 ด้านปริมาณ

- จำนวนสมาชิกอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม (Junior Health Guard) มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น จากสมาชิกเดิม 1:10 คน

3.2 ด้านคุณภาพ

- สมาชิก Junior Health Guard ตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี
- สมาชิก Junior Health Guard สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียนได้เป็นผลสำเร็จ

4. ลักษณะของโครงการ

เป็นโครงการส่งเสริมสุขภาพ

5. วิธีการดำเนินการ

5.1 จัดตั้งชมรม Junior Health Guard

5.2 รับสมัครสมาชิกชมรม Junior Health Guard

5.3 จัดกิจกรรม

5.3.1 โรงเรียนวัดช่างเหล็กห่างไกลยาเสพติด

5.3.2 สาธิต อธิบายยาเสพติดที่อยู่ใกล้ตัว

5.3.3 ละคร "วันสุดท้าย"

5.3.4 การออกกำลังกาย โดยใช้มือและแขน

5.3.5 การเขียนป้ายประกาศรณรงค์ยาเสพติดในโรงเรียน

5.3.6 การประกวดวาดภาพ การเขียนเรียงความ คำขวัญ เกี่ยวกับยาเสพติด

6. งบประมาณที่ได้รับ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และกระทรวงสาธารณสุข

7. ค่าใช้จ่ายของโครงการ

7.1 ค่าวัสดุอุปกรณ์

7.2 ของรางวัลในการจัดประกวดกิจกรรมต่าง ๆ

7.3 ค่าใช้จ่ายในการจัดการแสดงละคร

7.4 อุปกรณ์ถ่ายภาพ

7.5 เครื่องดื่ม อาหารว่าง และอื่น ๆ

7.6 รวมค่าใช้จ่ายโครงการ 5,000 บาท

8. ผลที่จะได้รับ

8.1 สมาชิก Junior Health Guard มีจำนวนเครือข่ายเพิ่มขึ้น 1 : 10

8.2 สมาชิก Junior Health Guard ตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี

8.3 สมาชิกทุกคนรู้ถึงพิษภัยของยาเสพติด และไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

8.4 สมาชิกสามารถนำความรู้เรื่องยาเสพติดไปเผยแพร่กับผู้ปกครองและบุคคลชุมชนต่อไป

9. การติดตามประเมินผลโครงการ

9.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรม

9.2 แบบสอบถาม สัมภาษณ์

9.3 ผลงานที่เข้าประกวด

2. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

ชื่อโครงการ สุทธิ ฐูเนียร์

1. หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันสภาพแวดล้อมทางสังคมรอบๆตัวเด็กและเยาวชน รวมทั้งความอ่อนแอของสถาบันครอบครัวประสบปัญหาและมีพฤติกรรมเสี่ยง เรื่องเพศ การใช้สารเสพติด และปัญหาโรคเอดส์ที่เกิดขึ้นในสังคมอย่างไม่หยุดยั้ง จึงจัดตั้งโครงการนี้ขึ้นเพื่อช่วยแก้ไขปัญหาต่างๆดังกล่าวในสถานศึกษา และชุมชนในละแวกใกล้เคียงให้มีการพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น และขยายเครือข่าย จัดกิจกรรมความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. วัตถุประสงค์ (ให้สอดคล้องกับปัญหาและสามารถปฏิบัติได้)

2.1 เพื่อให้เยาวชนมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง และปราศจากโรคภัย

2.2 เพื่อลดปัญหาต่างๆที่คุกคามสุขภาพอนามัยของเยาวชน

2.3 เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

2.4 เพื่อให้รู้ถึงหน้าที่ของอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

2.5 เพื่อขยายเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

2.6 เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะ

3. เป้าหมาย

ด้านคุณภาพ

คณะแกนนำอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม รวมทั้งสมาชิกทุกคนในโรงเรียนมีความรู้และเข้าใจที่สามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปขยายผลต่อได้

ด้านปริมาณ

มีนักเรียนสมัครเข้าร่วมโครงการ โดยประมาณ 50% ของนักเรียน ม.2

4. พื้นที่ในการดำเนินการ

โรงเรียนวัดสุทธิวราราม แขวงยานนาวา เขตสาทร

5. ระยะในการดำเนินการ

วันที่ 1 กุมภาพันธุ์ 2548 ถึง 31 มีนาคม 2548

(หมายเหตุ : เป็นโครงการต่อเนื่อง)

6. วิธีการดำเนินการ

1. แจกเอกสาร ประชาสัมพันธ์ความรู้ ประโยชน์ที่ได้รับเกี่ยวกับอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
2. รับสมัครสมาชิก
3. จัดกิจกรรม
   - 3.1 จัดทำป้ายนิเทศเกี่ยวกับความรู้ และปัญหาทางด้านสุขภาพของเยาวชน
   - 3.2 จัดกิจกรรม เกม บทบาทสมมติ พร้อมสอดแทรกความรู้ต่างๆ
   - 3.3 ฉายวีดิทัศน์เกี่ยวกับโรคเอดส์ สิ่งเสพติด และปัญหาต่างๆในสังคม
   - 3.4 เชิญวิทยากรร่วมบรรยาย
   - 3.5 กิจกรรมออกกำลังกาย

7. งบประมาณ

แหล่งเงินได้รับเงินอุดหนุน 3,000-5,000 บาท จากมหาวิทยาลัยมหิดล ร่วมกับ กระทรวงสาธารณสุข

ค่าใช้จ่าย

7.1 ค่าเอกสารใบสมัคร เอกสารประชาสัมพันธ์	500	บาท
7.2 ค่าจัดบอร์ดเผยแพร่ความรู้	600	บาท
7.3 ค่าอุปกรณ์วัสดุจัดทำเกม	500	บาท
7.4 ค่าของรางวัล	1,000	บาท
7.5 เข็มสัญลักษณ์สำหรับแกนนำ	500	บาท
7.6 ของที่ระลึกสำหรับสมาชิก	1,000	บาท
7.7 ค่าวิทยากร	500	บาท
7.8 เบ็ดเตล็ด	400	บาท
รวม	5,000	บาท

8. ผู้รับผิดชอบโครงการ

8.1 อาสาสมัครแกนนำเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ซึ่งผ่านการอบรมแล้ว จำนวน 15 คน

8.2 อาจารย์จิตตราพร รัตนวาร

อาจารย์อรวรรณ ศรีสวัสดิ์กุล

อาจารย์สมชาย จันทร์กลัด

อาจารย์สุพรรษา ทองลอง

อาจารย์สุวรรณา เอกอัครโภคิน

9. การติดตามและการประเมินผล

9.1 สังเกตพฤติกรรมผู้ที่เข้าร่วมอบรม

9.2 ประเมินจากแบบสอบถาม

9.3 สังเกตพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

10.1 ปัญหาต่างๆในโรงเรียนลดน้อยลง

10.2 สานสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องให้มีความรักความสามัคคีมากยิ่งขึ้น

10.3 เยาวชนใส่ใจในด้านสุขภาพมากยิ่งขึ้น

10.4 มีนักเรียนเข้าร่วมโครงการมากขึ้น

3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

ชื่อโครงการ นวมินทร์รุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ

หลักการและเหตุผล

ในสภาพปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นในสังคมไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพมากมาย เช่น สารเสพติด โรคเอดส์ เกมเรื่องเพศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อสังคม พ่อแม่ ครู และเยาวชนของประเทศ โครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจึงเกิดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อขยายเครือข่าย และจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี
2. เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกันด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย
3. เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

เป้าหมาย

1. เชิงปริมาณ นักเรียนระดับชั้น ม.1 - ม.3 จำนวน 150 คน
2. เชิงคุณภาพ จากแบบประเมินผล

ระยะเวลาในการดำเนินการ 1-18 กุมภาพันธ์ 2548

วิธีดำเนินการ

1. จัดตั้งชมรมอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
2. รับสมัครสมาชิกชมรมอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
3. จัดกิจกรรม
4. ประเมินผลการจัดกิจกรรม

งบประมาณ 5,000 บาท

สถานที่ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

วิธีวัดและประเมินผล จากแบบสอบถาม

ผู้รับผิดชอบโครงการ กลุ่มนวมินทราฯเตรียมน้อมรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบดูแล นางภารดี แสงมณี

การดำเนินการจัดกิจกรรม

1. สอดแทรกความรู้เรื่องสุขภาพในโครงการ “สาระน่ารู้วันละ 3 นาที” ทุกวันบริเวณหน้าเสาธง
2. จัดกิจกรรมให้ความรู้และนันทนาการให้แก่นักเรียนระดับชั้น ม.ต้น ในคาบประชุมแยกตามระดับชั้นเรียนดังนี้

นักเรียนระดับชั้น ม.1 เรื่อง สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน	วันอังคาร	คาบ 3
นักเรียนระดับชั้น ม.2 เรื่อง เพศศึกษา	วันศุกร์	คาบ 7
นักเรียนระดับชั้น ม.3 เรื่อง เพศศึกษา	วันอังคาร	คาบ 7

3. จัดกิจกรรมเต้นแอโรบิค เวลา 15.00 น. - 16.00 น. โดยจ้างครูผู้สอน
4. จัดกิจกรรมประกวดวาดภาพ “สิ่งแวดล้อมในอุดมคติของฉัน”

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจกรรม

1. ค่าอุปกรณ์ในการทำกิจกรรม	2,000 บาท
2. ค่าของขวัญ	1,500 บาท
3. ค่าจ้างครูสอนเต้นแอโรบิค	1,500 บาท

4. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

ชื่อโครงการ Junior Health Guard MWS

หลักการและเหตุผล

ในสภาพปัจจุบันพบว่าวัยรุ่นในสังคมไทยประสบปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพมากมาย เช่น สารเสพติด โรคเอดส์ เกม เรื่องเพศ ซึ่งปัญหาเหล่านี้ไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อสังคม พ่อแม่ ครู และเยาวชนของประเทศ โครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจึงเกิดขึ้น โดยมีจุดประสงค์เพื่อขยายเครือข่ายและจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงการมีสุขภาพที่ดี
2. เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกันด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย
3. เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
4. เพื่อให้เกิดเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

เป้าหมาย

1. เป็นนักเรียนชั้น ม.ต้น ระดับ ม.2 จำนวน 150 คน (15.45-17.00 น.)
2. เพื่อให้ความรู้เรื่องสารเสพติดและเรื่องเพศในทางที่ถูกต้อง
3. เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการต่อต้านสารเสพติดและเพิ่มจำนวนสมาชิกโครงการส่งเสริมสุขภาพและสังคม

ระยะเวลาในการดำเนินการ วันที่ 1-18 กุมภาพันธ์ 2548

วางแผน / เสียงตามสาย เริ่ม 7-18 กุมภาพันธ์ 2548

วิธีการดำเนินงาน

1. จัดตั้งชมรมอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมโดยกลุ่มนักเรียนแกนนำ (เริ่มรับสมัคร และรวบรวมจัดตั้งเป็นชมรม)
2. รับสมัครสมาชิกชมรมอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมจากนักเรียนทุกระดับชั้นโดยการประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้
   2.1 ประกาศเชิญชวนหน้าเสาธง
   2.2 ทำแผ่นพับแจก
   2.3 จากนักเรียนที่เข้าฟังบรรยาย
   2.4 จากการจัดซุ้มในวันนิทรรศการ วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 (จัดแล้ว)
3. จัดกิจกรรมแบ่งออกเป็น 3 กิจกรรม คือ
   1. กิจกรรมสาระน่ารู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และสารเสพติด โดยผ่านทางเสียงตามสายของโรงเรียน วันละ 3-5 นาที ช่วงก่อนเคารพธงชาติ (ตั้งแต่วันที่ 7-18 กุมภาพันธ์ 2548)
   2. จัดซุ้มให้ความรู้เรื่องเพศและสารเสพติดพร้อมรับสมัครสมาชิก (ในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 10.30-15.00 น.)
   3. จัดบรรยายสอดแทรกนันทนาการให้กับนักเรียนในระดับชั้น ม.2 จำนวน 3 ห้องเรียน บนหอประชุม (ในวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2548 เวลา 15.40 น.)

กิจกรรมที่ 1 กิจกรรมบอกสาระน่ารู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ และสารเสพติด โดยผ่านทางเสียงตามสายของโรงเรียน

อุปกรณ์
- เทปเปล่า 2 ม้วน
- เช่าห้องอัดเสียง 3 ชั่งโมง

กิจกรรมที่ 2 จัดซุ้มให้ความรู้ในเรื่องเพศและสารเสพติดพร้อมรับสมัครสมาชิก

อุปกรณ์
- ฟิวเจอร์บอร์ด
- กระดาษสี
- เทปโฟมสองหน้า
- โปสเตอร์ภาพ
- ปากกาเคมี
- กรรไกร
- แผ่นพับให้ความรู้ในเรื่องโรคเอดส์
- แผ่นใบสมัครสมาชิกชมรม Junior Health Guard MWS
- โฟม
- กาวหนังไก่
- สีไม้และสีน้ำ
- คัตเตอร์

กิจกรรมที่ 3 บรรยายสอดแทรกนันทนาการ โดยมีกิจกรรมดังนี้
- code มือ
- การจำลองปอดที่สูบบุหรี่
- ฉาย VCD เกี่ยวกับการผ่าปอด
- สรุป ถามความคิดเห็นจากประเด็นของบุหรี่
- ภาพของผู้เสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์
- แนวทางการแพร่กระจายของเชื้อเอดส์
- การวางตัวให้เหมาะสมกับเพศตรงข้าม
- สถานการณ์เสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์
- การป้องกันการติดเชื้อเอดส์
- สรุปสาระสำคัญที่ได้
- แจกใบประเมินให้สมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรม

ตารางการทำกิจกรรม

ลำดับ	กิจกรรมที่ทำ	อุปกรณ์ที่ใช้	ผู้รับผิดชอบ
1.	โค้ดมือ	ไมโครโฟน	กลุ่มแกนนำ
2.	จำลองปอด	ปอดจำลอง	กลุ่มแกนนำ
3.	ภาพของผู้ที่เสี่ยงในการติดเชื้อเอดส์	กล่องกระจก	กลุ่มแกนนำ
4.	แนวทางการกระจายของเชื้อเอดส์	สารที่ใช้ทดลอง	กลุ่มแกนนำ
5.	การวางตัวให้เหมาะสมกับเพศตรงข้าม	ไมโครโฟน	กลุ่มแกนนำ
6.	สถานการณ์เสี่ยงในการมีเพศสัมพันธ์	ไมโครโฟน	กลุ่มแกนนำ
7.	การป้องกันการติดเชื้อ	ไมโครโฟน	กลุ่มแกนนำ
8.	สรุปสาระสำคัญ	ใบประเมิน	กลุ่มแกนนำ
9.	แจกใบประเมิน	ใบประเมิน	กลุ่มแกนนำ

งบประมาณ

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
1.	ผ้าดิบ	3 เมตร	120
2.	สีพลาสติก	3 กระป๋อง	120
3.	แปรงทาสี	2 อัน	40
4.	เทปเปล่า	2 ม้วน	40
5.	ฟิวเจอร์บอร์ด	3 แผ่น	540
6.	กระดาษสี	10 แผ่น	100
7.	กาวลาเท็กขนาดกลาง	1 กระปุก	45
8.	เทปกาวสองหน้า	2 ม้วน	50
9.	รูปภาพเรื่องโรคเอดส์	1 แผ่น	20
10.	” สารเสพติด	1 แผ่น	20
11.	” เพศสัมพันธ์	1 แผ่น	20
12.	” การดูแลสุขภาพ	1 แผ่น	20
13.	” ยาสมุนไพร	1 แผ่น	20
14.	ปากกาเคมี	5 แท่ง	75
15.	กรรไกร	1 อัน	25
16.	คัตเตอร์	1 อัน	25
17.	ถ่ายเอกสาร	500 แผ่น	500
18.	แผ่นพับใบสมัคร	500 ชุด	500
19.	อาหารและเครื่องดื่ม		500
20.	สายยาง	1 เมตร	5
21.	สีไม้และสีเมจิ		80

ลำดับที่	รายการ	จำนวน	จำนวนเงิน (บาท)
22.	ที่สูบลูกโป่ง	1 ชุด	55
23.	ปากกา	200 ด้าม	600
24.	สมุด	20 โหล	600
25.	โซดาไฟชนิดน้ำ	1 ขวด	40
26.	ฟีนอฟทาลีน	1 ขวด	40
27.	กระปุกยา	12 กระปุก	40
28.	เข็มฉีดยา	12 อัน	60
29.	เชือกฟาง	1 ม้วน	5
30.	กระดาษกาวหนังไก่	2 ม้วน	60
31.	ค่าถ่ายรูป	1 ชุด	300
32.	ค่าติดต่อประสานงาน		300

รวมงบประมาณทั้งหมด 5,000 บาท

สถานที่จัดกิจกรรม โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์
35 หมู่ 3 ถนนเอกชัย เขตจอมทอง กรุงเทพฯ

วิธีประเมินผล - จากแบบสอบถาม
- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- จากจำนวนสมาชิกที่สมัคร

ผู้รับผิดชอบโครงงาน ชมรม Junior Health Guard MWS
นางสาวอริสา คุ้มโนนกอก (ประธานชมรม)
คณะกรรมการชมรม

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
1. อาจารย์สุมัธยา เพ็ชรวงค์
2. อาจารย์จตุวุฒิ อาตม์อุย

5. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม

ชื่อโครงการ **Healthy & Teen Junior Health Guard**

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัจจุบันสังคมไทยนั้นได้เกิดเหตุการณ์ซึ่งตกเป็นข่าวตามสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น โดยข่าวที่เกิดขึ้นนั้นเป็นข่าวที่น่าสะเทือนใจและส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในปัจจุบันและภายภาคหน้า เช่นวัยรุ่นไทยถูกล่อล่วงได้ง่าย วัยรุ่นไทยปล่อยเนื้อปล่อยตัว หญิงสาวตั้งครรภ์ในวัยเรียน เป็นต้น จึงทำให้พวกเราซึ่งเป็นอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม โดยได้เข้ารับการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น "อาสาสมัครนักเรียนเพื่อสุขภาพและสังคม" ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ จึงมีความประสงค์ที่จะเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ให้แก่นักเรียนโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม ซึ่งจะได้รับความรู้และความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ทุกคนเล็งเห็นและใส่ใจดูแลสุขภาพของตนเองให้มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อให้ทราบถึงวิธีการป้องกันขณะมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องและปลอดภัย
3. เพื่อลดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
4. เพื่อลดพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

เป้าหมาย

1. จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
   - วันจันทร์ (ม.1) ประมาณ 300 คน
   - วันอังคาร (ม.2) ประมาณ 300 คน
   - วันพุธ (ม.3) ประมาณ 300 คน
   - วันพฤหัส (ม.4-6) ประมาณ 200 คน
2. นักเรียนโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรมมีความรู้และความเข้าใจในเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์มากยิ่งขึ้น

พื้นที่ดำเนินการ

1. ใต้อาคารเฉลิมพระเกียรติ (จัดกิจกรรม)
2. หอประชุมวิโรจน์ญาณวงศ์ (บรรยาย)
3. หน้าเสาธง (แนะนำโครงการและเชิญชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม)
4. แผนกประชาสัมพันธ์ (เสียงตามสาย)

งบประมาณ

1. ค่าอุปกรณ์ 2,500 บาท
   - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดซุ้ม และตกแต่งซุ้ม
   - อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดทำสื่อ
   - ใบปลิว โปสเตอร์ และใบแนะนำโครงการ และกิจกรรม

2. เงินรางวัลจากการตอบปัญหา 1,500 บาท
   - รางวัลที่ 1 500 บาท
   - รางวัลที่ 2 300 บาท
   - รางวัลที่ 3 200 บาท
   - รางวัลชมเชย 10 รางวัล รางวัลละ 50 บาท
3. ของรางวัลที่แจกระหว่างการจัดกิจกรรม 1,000 บาท
   - ขนม 500 บาท
   - เครื่องเขียนต่างๆ 500 บาท

ผลที่คาดหวัง

1. ลดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
2. ทราบและรู้จักวิธีการมีเพศสัมพันธ์ที่ถูกต้องและมีความปลอดภัย
3. ลดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์

วิธีดำเนินการ

ขั้นเตรียมการ

1. ประชุม วางแผน และแบ่งหน้าที่
2. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์จากแหล่งการเรียนรู้ที่ต่างๆ เช่น ห้องสมุดโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม หอสมุดแห่งชาติ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น
3. จัดการรวบรวมและเรียบเรียงข้อมูลที่ได้มา แล้วทำความเข้าใจกับเนื้อหา
4. เตรียมหัวข้อการบรรยายที่มีความเหมาะสมต่ออายุและวัยของผู้ที่เข้ารับฟังการบรรยายในแต่ละวันและเวลา และมีการถามปัญหา เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฟังการบรรยายได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม
5. นำเสนอหัวข้อที่ต้องการจะบรรยายและกิจกรรมที่จะจัดขึ้นต่ออาจารย์ที่ปรึกษาของโครงการ เพื่อขอคำแนะนำและวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการเตรียมการ
6. นำคำแนะนำและวิธีการแก้ไขปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นระหว่างการเตรียมการที่ได้มานั้น มาปรับปรุงและแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นโดยทันที

ขั้นดำเนินการ

1. จัดซุ้มกิจกรรมขึ้น
2. ดำเนินกิจกรรมตามที่ได้วางแผนไว้

ขั้นสรุป

1. แจกรางวัลให้แก่ผู้ที่ตอบคำถามได้ถูกต้อง
2. ทำการประเมินผลการจัดกิจกรรมที่ได้จัดขึ้น โดยแจกใบประเมินให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมทุกคน เพื่อนำไปแก้ไขในการจัดกิจกรรมครั้งต่อๆไป

เนื้อหาสาระ

เพศศึกษา

1. ความแตกต่างระหว่างเพศชายและเพศหญิง
2. พฤติกรรมการเบี่ยงเบนทางเพศ
3. โรคที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์

โรคเอดส์

1. สาเหตุของการเกิดโรคเอดส์
2. อาการของโรคเอดส์
3. การติดต่อของโรคเอดส์
4. การป้องกันและรักษาโรคเอดส์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. ฝ่ายบริหารของโรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
2. ฝ่ายสถานที่โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม
3. อาจารย์ที่ปรึกษา
   - อาจารย์อุบลรัตน์ ภู่ประสพพร

6. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

ชื่อโครงการ **รู้ไว้ใช่ว่า**

หลักการและเหตุผล

ในสภาพปัจจุบันจะพบว่าวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มเยาวชนของชาติจะเป็นผู้ที่ค่อนข้างตามเพื่อน และมักจะได้รับค่านิยมอันผิดๆมาปฏิบัติกัน รวมทั้งสิ่งยั่วยุต่างๆ โดยเฉพาะเรื่องเพศซึ่งเป็นปัญหาสำคัญมากที่นำไปสู่การติดเชื้อเอดส์ของเยาวชนวัยรุ่นไทยถือว่าเป็นสถิติที่มากเป็นอันดับต้นๆของชาติ

ดังนั้นจึงเกิดโครงการรู้ไว้ใช่ว่าขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องเพศศึกษาและโรคเอดส์ รวมทั้งเป็นการรณรงค์และส่งเสริมการป้องกันเอดส์และการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รวมถึงการวางตัวต่อเพศตรงข้าม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เยาวชนตระหนักถึงพิษภัยเอดส์
2. เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศให้กับเยาวชนแบบถูกต้อง
3. เพื่อรณรงค์ในเรื่องของเพศศึกษาและโรคเอดส์ที่กำลังคุกคามเยาวชนมากในตอนนี้
4. เพื่อให้เยาวชนรู้จักการวางตัวกับเพศตรงข้าม
5. เพื่อให้เยาวชนรู้จักการป้องกันตัวเองและการอยู่ร่วมสังคมกับผู้ติดเชื้อเอดส์

เป้าหมาย

เชิงประมาณ	นักเรียนที่ร่วมเข้ากิจกรรมจำนวน 500 คน ม.ต้น ห้อง 1-3 หอประชุมรวม
เชิงคุณภาพ	นักเรียนที่คาดว่าจะได้รับความรู้ประมาณ 70-80%

ระยะเวลาในการดำเนินการ

ระยะเวลา 1 เดือน	24 ม.ค. - 28 ก.พ. 48
สัปดาห์แรก	ปรึกษาวางแผนโครงการ
สัปดาห์ที่สอง	แบ่งหน้าที่ศึกษาหาข้อมูลตามแหล่งข่าวสารต่างๆ
สัปดาห์ที่สาม	จัดเตรียมอุปกรณ์ต่างๆในการทำกิจกรรม
สัปดาห์ที่สี่	จัดกิจกรรมที่ได้เตรียมไว้

วิธีการดำเนินการ

น้องๆกรอกแบบสอบถามก่อนเข้าร่วมกิจกรรมเพื่อเป็นการวัดความรู้ว่าน้องๆรู้เรื่องอะไรบ้างและมากน้อยแค่ไหน

กิจกรรมที่ 1 เรื่องเพศศึกษา

- สุ่มถามน้องๆว่าอยากรู้เรื่องอะไรเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษา โดยการให้น้องๆเขียนในกระดาษที่เตรียมไว้
- ตอบคำถามน้องๆอย่างเต็มรูปแบบ
- แสดงละครเป็นฉากๆ โดยให้น้องๆร่วมเดาสถานการณ์ต่างๆตามไปด้วย เช่น ชายและหญิงต้องอยู่ด้วยกันตามลำพังในที่ลับตาคน และให้ทายว่าคนคู่นี้จะทำอะไรกันต่อไป ใครทายถูกก็จะได้รับรางวัล
- สรุปเนื้อหาว่าได้อะไรจากละครบ้างเป็นการสอนในเรื่องของการวางตัวกับเพศตรงข้าม
- เป็นเกมโดยจะนำแครอทสุ่มหาผู้โชคดีเพื่อออกมาร่วมเล่นเกมโดยการนำแครอทมาเป็นสื่อการสอนในการใส่ถุงยางอนามัย
- สอนเรื่องการคุมกำเนิดโดยใช้สื่อที่ทำขึ้นเองและสื่อวีดีโอ

กิจกรรมที่ 2 เรื่องโรคเอดส์

- เรียนรู้เรื่องโรคเอดส์โดยการใช้สื่อวีซีดี (จากพี่ๆ) เป็นการสอน
- ให้น้องๆ บอกสาเหตุของการติดเชื้อเอดส์ว่าติดต่อทางด้านใดบ้าง โดยแบ่งน้องๆเป็นกลุ่มแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอและแจกรางวัล
- วิธีป้องกันโรคโดยการเปิดสื่อการ์ตูนสั้นให้น้องๆ ชม
- ให้น้องๆกรอกแบบถามชุดเดิมเพื่อจะได้รู้ว่าหลังการเข้าร่วมกิจกรรมน้องๆมีความรู้เพิ่มขึ้นมากน้อยแค่ไหน

งบประมาณ

งบประมาณ 5,000 บาท มีรายละเอียดดังนี้

- เงินรางวัล	2,000	บาท
- อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม	1,500	บาท
- สื่อในการนำเสนอ	1,000	บาท
- การประชาสัมพันธ์	500	บาท

สถานที่

ณ ห้องประชุมอาคารเฉลิมพระเกียรติ ชั้น 2 โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

วิธีวัดผลและประเมินผล

จากแบบสอบถาม

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นักเรียนอาสาสมัครแกนนำโรงเรียนฤทธิณรงค์รอนทั้ง 7 คน

7. โรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง

1. ชื่อโครงการ ดนตรี กีฬา ต้านยา เสริมสุขภาพ

2. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นายคมสัน ปีเจริญทรัพย์
2. นายศราวุธ เครือยะ
3. นายสิรวิชญ์ นวลจันทร์
4. นายยงยุทธ เก้าซ้วน
5. นายประพิณ ปินตาคำ
6. นายใจภักดิ์ ทองโต
7. นายอาทิตย์ ไชยไธสง

ที่ปรึกษาโครงการ

1. นางลาวัลย์ ภักดีลิขิต ผู้ทำหน้าที่ผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัย ฯ
2. นายมงคล สาระพางค์ หัวหน้างานปกครอง
3. นายวัชรินทร์ หินลาภ หัวหน้างานกิจกรรม
4. นายพิเชฐ ใจอ่อน หัวหน้างานสวัสดิการพยาบาลและหอพัก

3. ระยะเวลาดำเนินการ หลังจากอนุมัติโครงการ 1 เดือน

4. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากในปัจจุบัน วัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงเพิ่มสูงขึ้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องของยาเสพติด สุขภาพเสื่อมโทรม และการวางตัวต่อเพศตรงข้าม โดยมีสาเหตุและปัจจัยมาจากสภาพแวดล้อมในสังคมไทยในปัจจุบัน มีสื่อยั่วยุ ทำให้วัยรุ่นเป็นวัยที่อยากรู้อยากลอง อาจหลงผิดได้โดยง่าย ซึ่งปัญหาเหล่านี้หากไม่ได้รับการแก้ไขจะส่งผลกระทบต่อสังคม และประเทศชาติ โครงการดนตรีกีฬาต้านยาเสริมสุขภาพ จึงได้จัดตั้งขึ้นเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสมกับวัยรุ่น การปลูกฝังจิตสำนึกให้นักเรียนนักศึกษาเข้าใจโลกและชีวิตจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง สถานศึกษา และประเทศชาติ

5. วัตถุประสงค์

5.1 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาสุขภาพ

5.2 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

5.3 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา และบุคลากรในสถานศึกษา มีสัมพันธ์ไมตรีที่ดีต่อกัน

5.4 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ได้ตระหนักถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติด

5.5 เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา ได้รู้ถึงวิธีการวางตัวต่อเพศตรงข้ามได้อย่างเหมาะสม

5.6 เพื่อเพิ่มจำนวนสมาชิกและอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

5.7 เพื่อให้เกิดเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

5.8 เพื่อให้เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย

6. เป้าหมาย

6.1 ช่วยลดปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา

6.2 นักเรียน นักศึกษา หันมาเอาใจใส่ดูแลรักษาสุขภาพมากขึ้น

6.3 เพิ่มจำนวนสมาชิกเยาวชนเพื่อสุขภาพในสถานศึกษาให้ได้อย่างน้อย 100 คน

6.4 นักเรียน นักศึกษา สามารถวางตัวต่อเพศตรงข้ามได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6.5 ลดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

7. แผนการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	2548								
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน	หลังจากอนุมัติโครงการ 1 เดือน								
2. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการดำเนินงาน									
3. ประชุมชี้แจงนักศึกษา									
4. ดำเนินงานจัดกิจกรรมตามกำหนดการ									
5. สรุปรายงานผลการจัดโครงการวิทยาลัย									
6. สรุปผลและส่งรายงานมหาวิทยาลัยมหิดล									

8. งบประมาณและแผนการใช้งบประมาณ 5,300 บาท

8.1 การประชาสัมพันธ์ 100 บาท

8.2 การจัดสถานที่ 300 บาท

8.3 กีฬา 2,600 บาท

ประเภทกีฬา

ฟุตบอลชาย 7 คน

- ค่าอุปกรณ์ 400 บาท
- ค่าของรางวัล 900 บาท

8. วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

ชื่อโครงการ **พ.ธ. Junior Health Guard**

ประเภทโครงการ โครงการต่อเนื่อง

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

1. งานกิจกรรมนักเรียน-นักศึกษา วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
2. องค์การนักธุรกิจในอนาคตแห่งประเทศไทย หน่วยวิทยาลัยพณิชยการธนบุรี
3. แกนนำนักเรียน-นักศึกษา ตามโครงการอาสาสมัครนักเรียน/เยาวชน/เพื่อสุขภาพและสังคม ภายใต้โครงการ"เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ"

ระยะเวลาการดำเนินการ วันอังคารที่ 1 กุมภาพันธ์ 2548

หลักการและเหตุผล

ด้วย สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล โดยร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข ได้ดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับ "การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านสุขภาพแบบมีส่วนร่วม" ภายใต้โครงการเยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ (Junior Health Guard) โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญหลายประการ อาทิเช่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านสุขภาพที่เหมาะสมให้แก่เยาวชนในสถานศึกษา รวมถึงยังช่วยส่งเสริมให้เยาวชนเหล่านั้นได้เรียนรู้ มีทักษะในการพัฒนาพฤติกรรมด้านสุขภาพ และเพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครสร้างสุขภาพอีกด้วย

และเพื่อให้เป็นการบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานตามโครงการฯ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล จึงได้จัดการอบรมตามโครงการฝึกอบรมแกนนำนักเรียนเป็น "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" ภายใต้โครงการ "เยาวชนรุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ" ซึ่งการอบรมครั้งนี้วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี ได้นำนักเรียน-นักศึกษา พร้อมด้วยคณะครู-อาจารย์ เข้ารับการอบรม ในวันที่ 21-23 มกราคม 2548 ณ ห้องตาลกิ่ง แสนปาล์ม เทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน จังหวัดนครปฐม ในการเข้ารับการอบรมวิทยากรและอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม ได้ให้ความรู้ ความเข้าใจ ด้านสุขภาพเป็นอย่างดี โดยได้รับรู้ถึงปัญหาด้านสุขภาพของเยาวชน ว่าสมควรเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับความรู้การดูแลเอาใจใส่ ทั้งจากสถาบันการศึกษาและสถาบันครอบครัว ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของเยาวชนส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นในขณะนี้ อาทิ ปัญหาเกี่ยวกับการโภชนาการ ปัญหาเกี่ยวกับเพศ ปัญหาเกี่ยวกับสารเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมเป็นต้น

พื้นที่ดำเนินการ หอประชุมประทีป ปฐมกสิกุล (อาคาร 8 ชั้นล่าง) วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

วิธีการดำเนินงาน

1. เขียนโครงการด้านสุขภาพเพื่อขออนุมัติจากทางสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ประชุมชี้แจงถึงวิธีการ/ขั้นตอนดำเนินงานการจัดกิจกรรมตามโครงการฯ
3. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอตามโครงการฯ
4. สำรวจหัวข้อ/กิจกรรมที่นักเรียน นักศึกษา เยาวชน ต้องการทราบ
5. ประชาสัมพันธ์โครงการ
6. ประสานงานกับทางอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม
7. จัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรม/ดำเนินงาน
8. ซักซ้อมเกี่ยวกับการแสดง/กิจกรรม

9. ดำเนินงานตามโครงการ

9.1 ติดต่อเชิญวิทยากร/อาสาสมัครจากสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

9.2 การให้ความรู้ความเข้าใจตามหัวข้อในการจัดทำโครงการ

9.3 การร่วมกิจกรรมต่างๆ อาทิการจัดกิจกรรมนันทนาการ การตอบปัญหา

10. สรุปผลการดำเนินงาน

11. รายงานผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ต้องปฏิบัติ

1. ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง
2. ติดต่อเรียนเชิญวิทยากร/อาสาสมัครจากทางสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
3. จัดเตรียมสถานที่/วัสดุ-อุปกรณ์
4. ซักซ้อมการแสดง/กิจกรรม
5. จัดเตรียมของรางวัล/ของที่ระลึก
6. จัดเตรียมเอกสารประกอบการบรรยาย
7. จัดเตรียมแบบสอบ/แบบประเมินผลการทำงาน

ทรัพยากรที่ต้องการ

1. วัสดุ – อุปกรณ์

1.1 โฟมขนาด ½ นิ้ว จำนวน 10 แผ่นๆละ 15 บาท	150	บาท
1.2 สีโปสเตอร์สะท้อนแสง (สีฟ้า สีเขียว)สีละ 1 ขวดๆละ 120 บาท	240	บาท
1.3 แผ่นซีดี จำนวน 4 แผ่นๆละ 15 บาท	60	บาท
1.4 กระดาษสี จำนวน 12 แผ่นๆละ 5 บาท (สีแดง สีเขียว สีเหลือง สีดำ)สีละ 3 แผ่น	60	บาท
1.5 กาวลาเท็กซ์ 1 ขวด (ขนาดกลาง)	20	บาท
1.6 ฟิวเจอร์บอร์ดคละสีจำนวน 6 แผ่นๆละ 20 บาท	120	บาท
1.7 ปากกาเคมีสีน้ำเงิน/สีแดง/สีดำ สีละ 2 แท่งๆละ 15 บาท	180	บาท

2. ค่าใช้จ่ายในการแสดง

2.1 ค่าอุปกรณ์ในการแสดง (อุปกรณ์ประกอบฉาก เสื้อผ้านักแสดง เทปเพลงประกอบการแสดง)	800	บาท
2.2 ค่าการแสดงคั่นเวลาจากกิจกรรมดนตรีไทยและนาฏศิลป์	500	บาท

3. ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับของรางวัลการจัดกิจกรรมนันทนาการ

3.1 กระเป๋าเป้สะพาย 3 ใบๆละ 100 บาท	300	บาท
3.2 ตุ๊กตา (ขนาดกลาง) 3 ตัวๆละ 100 บาท	300	บาท
3.3 พวงกุญแจ 10 อันๆละ 20 บาท	200	บาท
3.4 ปากกา 1 กล่องๆละ 80 บาท	80	บาท

4. ค่าใช้จ่ายในการนำเสนอ / กิจกรรมนันทนาการ

4.1 เชือกฟาง 1 ม้วน (ม้วนเล็ก)	9	บาท
4.2 เข็มหมุด 1 กล่อง (เล็ก)	20	บาท
4.3 ตะปู	12	บาท
4.4 กระปุกยา (ขนาดกลางเท่ากับขวดยาลูกกร) จำนวน 18 ขวดๆ ละ 3 บาท	54	บาท
4.5 เข็มฉีดยาจำนวน 1 โหล	120	บาท
4.6 ถุงยางอนามัย 1 กล่องเล็ก	35	บาท
4.7 ยาคุมกำเนิด 1 แผง	100	บาท

5. ของที่ระลึกสำหรับสมาชิก

5.1 เข็มกลัด Junior Health Guard จำนวน 180 อันๆละ 8 บาท	1,440	บาท

6. ค่าล้างอัดภาพ

6.1 ค่าล้างอัดภาพดิจิตอล	200	บาท
รวม	**5,000**	**บาท**

ปฏิทินปฏิบัติงาน

ลำดับที่	หัวข้อ	มกราคม					กุมภาพันธุ์				
		1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
1.	เขียนโครงการเพื่อขออนุมัติ				→						
2.	ศึกษาข้อมูล/เอกสารที่เกี่ยวข้อง					→					
3.	จัดเตรียมวัสดุ-อุปกรณ์					→					
4.	ประชาสัมพันธ์ตามโครงการ				→						
5.	ซักซ้อมการแสดง-กิจกรรมนันทนาการ					→					
6.	จัดหาของรางวัล					→					
7.	ติดต่อเชิญวิทยากร/อาสาสมัครฯ					→					
8.	จัดทำเอกสารสรุป/ประเมินผล					→					
9.	ดำเนินงานตามโครงการ						→				
10.	สรุปผลการดำเนินงาน							→			
11.	รายงานผลการดำเนินงาน							→			

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน

ในการจัดทำโครงการในครั้งนี้ ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตามโครงการ ฯ จากกระทรวงสาธารณสุข จำนวนทั้งสิ้น 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

การติดตามและประเมินผล

การสำรวจข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ

1. การสำรวจข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวัดจากการสังเกตจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมว่ามีจำนวนเท่าไร
2. การสำรวจเชิงคุณภาพ ใช้แบบสอบถามในการสำรวจข้อมูล และใช้วิธีการสำรวจแบบการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมกิจกรรม และความรู้ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ และตอบปัญหา

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เยาวชนได้ร่วมตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาพที่ดี
2. เยาวชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมร่วมกัน ในด้านสุขภาพอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย
3. เยาวชนได้รับรู้ถึงปัญหา และแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพอย่างถูกวิธี
4. จำนวนสมาชิกอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมมีเพิ่มมากขึ้น
5. ก่อให้เกิดเครือข่ายชมรมอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ภาคผนวกที่ 13

การติดตามผลโครงการจัดกิจกรรมของแกนนำนักเรียนหลังการฝึกอบรม
ครั้งที่ 1
ในวันที่ 3-4 กุมภาพันธ์ 2548

การติดตามผลการดำเนินโครงการหลังการอบรมของแกนนำนักเรียนในครั้งแรกนี้ เป็นการพูดคุยเบื้องต้นกับกลุ่มแกนนำนักเรียนและอาจารย์ผู้ดูแลโครงการเกี่ยวกับความคืบหน้าของโครงการ

1. โรงเรียนวัดช่างเหล็ก

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์นรา เพชรเรืองรอง
2. อาจารย์สินีนาฏ ศรีชนะ

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5)

1. เด็กชายวีระยุทธ ยิ้มสงวน
2. เด็กหญิงลาวัณย์ นวมสันเทียะ
3. เด็กหญิงปราวีณา สายสุวรรณ
4. เด็กหญิงเอื้อมเดือน สัตย์บุรุษ
5. เด็กหญิงประไพ จำปาทอง
6. เด็กหญิงเสริมสิริ แก้วทองสุข
7. เด็กหญิงฤทัยทิพย์ กลิ่นกัน

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

Junior Health Guard

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,500 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนวัดช่างเหล็ก

- **24 ม.ค. – 7 ก.พ. 48**

  วางแผนการดำเนินงาน

- **8 ก.พ. 48 เวลา 08.30 - 09.00 น. และเวลา 12.30 - 13.00 น.**

  ปกติแล้วในช่วงเวลา 08.30 - 09.00 น. นั้น เป็นช่วงเวลาที่นักเรียนจะต้องทำกิจกรรมหน้าเสาธงอยู่แล้ว แต่จะเป็นในเรื่องของการตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์มาอ่านในหัวข้อเรื่องเล่าเช้านี้ เมื่อเป็นรูปแบบในการจัดกิจกรรมของอาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมแล้วได้เปลี่ยนจากการอ่านข่าวมาเป็นการพูดถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติดต่างๆ พร้อมกับมีการสาธิตการทดลองยาเสพติดด้วยโมเดลปอดที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนได้นำไปมอบไว้ให้เป็นตัวอย่าง ข้อสังเกตเนื่องจากในช่วงเวลาดังกล่าวเป็นช่วงที่นักเรียนยังไม่เข้าเรียนจึงไม่ทำให้รบกวนเวลาเรียนของแกนนำ การพูดที่หน้าเสาธงนั้นจะจัดต่อเนื่องไปจนกว่าจะสิ้นสุดกำหนดวันจัดกิจกรรม

- **9 ก.พ. 48 เวลา 08.00-09.00 น.**

เป็นการสาธิตการออกกำลังกายด้วยมือและแขน โดยการนำของแกนนำนักเรียนที่ได้เข้ารับการอบรม และมีการแจ้งการจัดประกวดผลงานประเภทต่างๆ เช่น การวาดภาพต่อต้านยาเสพติด การเขียนเรียงความ และคำขวัญต่อต้านยาเสพติด

- **10 ก.พ. 48 เวลา 12.00-13.00 น.**

เป็นการรณรงค์การต่อต้านยาเสพติดโดยใช้ป้ายคำขวัญของนักเรียน โดยอาจารย์พาแกนนำนักเรียนไปเดินรณรงค์ที่ตลาดนัดหน้าโรงเรียน

- **11 ก.พ. 48 เวลา 13.00-15.00 น.**

เป็นการเล่นเกมแจกของรางวัล และเล่นละครเรื่อง "วันสุดท้าย" เป็นละครต่อต้านยาเสพติดที่แกนนำนักเรียนเป็นผู้เขียนบทขึ้นมาเอง แสดงเอง จากนั้นเป็นการประกาศรางวัลชนะเลิศการประกวดผลงานต่างๆ พร้อมกับทำการแจกของรางวัล และวันนี้แกนนำนักเรียนและคณะอาจารย์โรงเรียนวัดช่างเหล็กได้เรียนเชิญทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมไปร่วมงานเพื่อเป็นกำลังใจแก่แกนนำนักเรียนชั้น ป.5 ด้วย

* *ในส่วนของโครงการต่อเนื่องต่อไป ทางโรงเรียนเสนอว่าควรจะมีการจัดตั้งชมรม Junior Health Guard ขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้เป็นโครงการของนักเรียน ที่ดำเนินการโดยนักเรียนที่เป็นแกนนำนักเรียน ซึ่งขณะนี้ได้มีการขยายเครือข่ายอาสาสมัครเยาวชนในโรงเรียนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และคาดว่าน่าจะได้อาสาสมัครเยาวชนในโรงเรียนไม่ต่ำกว่า 100 คนจากจำนวนนักเรียนทั้งหมด*

2. โรงเรียนวัดสุทธิวราราม

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์จิตตราพร รัตนวาร

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)

1. เด็กชายคณิน พรมพลอย
2. เด็กชายเมธา เลาวนาบริบูรณ์
3. เด็กชายพันธิตร วิวะรินทร์
4. เด็กชายอัชนันท์ ศรีนพพงศ์
5. เด็กชายธาม วนสัณฑ์
6. เด็กชายศรัณย์ ดีรักษา
7. เด็กชายสุรเสน แทนทด
8. เด็กชายเด่นชัย เตชวัฒนไพบูลย์

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

สุทธิ จูเนียร์

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 3 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,000 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนวัดสุทธิวราราม

เป็นการจัดโครงการแบบต่อเนื่อง ในระยะแรกจะเริ่มตั้งแต่ 1 ก.พ. – 31 มี.ค. 48

เริ่มจากวันที่ 3 ก.พ. 48

มีการบรรยายบนห้องประชุมชั้น 3 เป็นการบรรยายให้กับนักเรียนระดับ ม.2 จำนวน 3 ห้องเรียน

วันที่ 7 ก.พ. 48

เป็นการจัดซุ้มให้ความรู้ มีกิจกรรม เกม และเวทีที่หน้าเสาธงเพื่อแสดงผลงานตั้งแต่ครั้งที่ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมได้เข้าไปดำเนินกิจกรรมในโรงเรียน และมีเวทีคอนเสิร์ตแสดงดนตรีโดยจัดเป็นแบบงานโรงเรียน

วันที่ 17 ก.พ. 48

จะจัดบรรยาย ให้กับนักเรียนระดับชั้น ม.2 ที่เหลือ บนห้องประชุมชั้น 3

* *จะมีการดำเนินงานโครงการนี้ต่อไปโดยการจัดตั้งเป็นชมรม Junior Health Guard พร้อมกับจัดให้เป็นกิจกรรมหลักของโรงเรียน และทางโรงเรียนต้องการที่จะจัดอบรมแกนนำนักเรียนในโรงเรียนเพิ่ม เนื่องจากมีกลุ่มนักเรียนให้ความสนใจกับโครงการนี้เป็นอย่างมาก*

3. โรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์ภารดี แสงมณี

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3)

1. เด็กหญิงกิรณา ปิสันธนดิลก
2. เด็กหญิงพาขวัญ สตัมรัตน์
3. เด็กหญิงชลลดา ผู้พัฒน์
4. เด็กหญิงฐิติพร ตังเดชะหิรัญ
5. เด็กหญิงชุติสรา ชูขันธ์
6. เด็กหญิงจัสมิน ผลเจริญ
7. เด็กหญิงณัฐธยาน์ อรรถตราสิงห์

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

นวมินทร์รุ่นใหม่ใส่ใจสุขภาพ

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 3 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,000 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนนวมินทราชินูทิศเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้า

- 24 ม.ค. - 4 ก.พ. 48

วางแผนการดำเนินงาน

- 7 ก.พ. 48

เริ่มกิจกรรมพูดหน้าเสาธงเรื่อง "สาระน่ารู้" วันละ 3 นาที ทุกวันจนถึงวันที่ 18 ก.พ. 48 ซึ่งในวันที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนไปที่โรงเรียนนั้น ได้มีการติดประกาศรับสมัครผู้เข้าแข่งขันกระโดดเชือกวาดภาพสิ่งแวดล้อมในฝัน และมีการเตรียมเนื้อหาที่จะพูดหน้าเสาธงในเรื่องของสุขภาพ

- 8 ก.พ. 48

เริ่มกิจกรรมนันทนาการให้แก่นักเรียนระดับชั้น ม.ต้น

วันอังคารที่ 8 ก.พ. 48 เป็นการจัดกิจกรรมกับนักเรียนระดับ ม. 1

วันศุกร์ที่ 11 ก.พ. 48 เป็นการจัดกิจกรรมนันทนาการให้แก่นักเรียนระดับ ม.2

วันจันทร์ที่ 14 ก.พ. 48 เวลา 13.30 น.-15.00 น.
เป็นการจัดกิจกรรมนันทนาการ การประกวดการวาดภาพในหัวข้อ "สิ่งแวดล้อมของฉัน" และการแข่งขันกระโดดเชือกมาราธอน 1,000 ครั้ง ซึ่งกิจกรรมนี้เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบของกิจกรรมจากเดิมที่กำหนด

** ในส่วนของโครงการต่อเนื่อง ทางโรงเรียนได้เสนอว่าจะมีการจัดตั้งชมรม Junior Health Guard ขึ้นในโรงเรียน*

4. โรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์จตุวุฒิ อาตม์อุย

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4)

1. นางสาวสิริมา ลิมป์อำไพมาศ
2. นางสาวทิฆัมพร วัชรดุลยรัตน์
3. นางสาวอริสา คุ้มโนนกอก
4. นายนิธิภูมิ พฤฒิรังสีภูมิ
5. นายอรรณพ จันทร์อบ
6. นายเอกลักษณ์ ไม้สังข์
7. นางสาวสิริอร ศรีสมวัฒน์

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

Junior Health Guard MWS

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,000 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนมัธยมวัดสิงห์

- **24 ม.ค. 48**

  วางแผนการดำเนินงาน

- **4 ก.พ. 48**

  จัดซุ้มนิทรรศการในเรื่องของยาเสพติดและเพศศึกษา ซึ่งในวันที่ทางทีมงานอาสาสมัครเยาวชนไปติดตามผลการทำงานปรากฏว่ากำลังอยู่ในช่วงดำเนินงาน มีการจัดซุ้ม มีการจัดเตรียมป้ายสัญลักษณ์ของโครงการ และเตรียมข้อมูลที่จะนำเสนอบนบอร์ดที่ซุ้ม มีการรับสมัครสมาชิกที่ซุ้มด้วย

- **7 ก.พ. 48**

  เริ่มใช้สื่อเสียงตามสายวันละ 3-5 นาที เป็นการให้ความรู้ในเรื่องของยาเสพติด และความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศ จนถึงวันที่ 18 ก.พ. 48 โดยนักเรียนเป็นผู้ดำเนินการเอง

- **15 ก.พ. 48**

  มีการบรรยายและกิจกรรมนันทนาการให้กับนักเรียนระดับชั้น ม. 2 จำนวน 3 ห้องเรียน ที่หอประชุม โดยมีแกนนำเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม และจะมีการรับสมัครสมาชิกในงานด้วย

** ในการนี้ทางโรงเรียนจะทำการจัดตั้งชมรม Junior Health Guard ขึ้นในโรงเรียนเพื่อเป็นการสานต่อ*โครงการ

5. โรงเรียนวัดประดู่ในทรงธรรม

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์อุบลรัตน์ ภู่ประสพพร

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5)

1. นางสาววรงค์พร บุณยมานนท์
2. นางสาววีรวรรณ ขจรพฤกษามาศ
3. นางสาวธิติยา บุษราคัมวดี
4. นางสาวชัชฎาภร แก้วเมือง
5. นางสาวเบญจพร ขันติกุล
6. นางสาวณัฐพร การะเวก
7. นางสาวบุษกร คลังจตุรเวทย์

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

Healthy & TEEN Junior Health Guard

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 4,000 บาท)

เนื้อหาที่นำเสนอ

ให้ความรู้เรื่องเพศ โรคเอดส์ และการคุมกำเนิด

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียน

- **วันจันทร์ที่ 7 ก.พ. 48**

  จัดบรรยายในห้องประชุมให้แก่นักเรียนระดับชั้น ม.1 นักเรียนประมาณ 300 คน เป็นการจัดบรรยายพร้อมทั้งมีการเล่นเกมทายปัญหา และเริ่มมีการเปิดเสียงตามสายประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมในวันพุธที่ 9 ก.พ. 48 เป็นการเชิญชวนให้เข้าชมภายในซุ้มและร่วมกิจกรรม

- **วันอังคารที่ 8 ก.พ. 48**

  จัดบรรยายในห้องประชุมให้แก่นักเรียนระดับชั้น ม.2 มีนักเรียนประมาณ 300 คน เป็นการจัดบรรยายพร้อมทั้งมีการเล่นเกมทายปัญหา และจัดซุ้มกิจกรรมใต้อาคารเฉลิมพระเกียรติ มีการเล่นเกมถามตอบปัญหาเพื่อลุ้นรับของรางวัลในวันที่ 14 ก.พ. 48 โดยให้ผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้มอบรางวัลให้แก่ผู้ที่โชคดี

- **วันพุธที่ 9 ก.พ. 48**

  จัดบรรยายในห้องประชุมให้กับนักเรียนระดับชั้น ม.3 นักเรียนประมาณ 300 คน เป็นการจัดบรรยาย

- **วันพฤหัสบดีที่ 10 ก.พ. 48**

  จัดบรรยายในห้องประชุมให้กับนักเรียนระดับชั้น ม.4-6 นักเรียนประมาณ 200 คน เป็นการจัดบรรยายพร้อมทั้งมีการเล่นเกมทายปัญหา

* *ในการจัดกิจกรรมอาจมีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของวันที่จัดกิจกรรม และทางโรงเรียนได้ตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะมีการจัดตั้งชมรม หรือดำเนินงานต่อเนื่องในเรื่องของการปรับเนื้อหาที่จะนำเสนอเข้าไว้ในรายวิชาสุขศึกษา และจะจัดกิจกรรมต่อเนื่อง*

6. โรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์ทองดี กุลแก้วสว่างวงศ์

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-5)

1. นายเมธี ศัพท์ไพบูลย์วงศ์
2. นางสาวศิริพร เรืองทอง
3. นางสาวจิตฤดี สุวรรณมณี
4. นางสาวสุนิศา ทิมแท้
5. นางสาวศิริพร ตรีวิบูลย์
6. นางสาววรพิน เกตุแก้ว
7. นางสาวชลิดา แซ่ลี้

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

รู้ไว้ใช่ว่า

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,000 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนฤทธิณรงค์รอน

แผนการดำเนินงานตลอดการจัดกิจกรรม เริ่มตั้งแต่วันที่ 24 ม.ค. 48 – 28 ก.พ. 48

- วันที่ 24 ม.ค. - 28 ม.ค. 48

เป็นการวางแผนการทำงาน

- วันที่ 31 ม.ค. - 4 ก.พ. 48

แบ่งหน้าที่ในการทำงาน ศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติม

- วันที่ 7 ก.พ. - 16 ก.พ. 48

เตรียมจัดกิจกรรม พร้อมทั้งเตรียมอุปกรณ์ต่างๆ ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม คิดเกม ที่จะใช้ประกอบในกิจกรรม

- วันที่ 17 ก.พ. 48

จัดกิจกรรม ณ ห้องประชุม อาคารเฉลิมพระเกียรติชั้น 2 จะจัดให้กับนักเรียนระดับม.ต้น ทั้ง 3 ระดับ ระดับชั้นละ 3 ห้อง คือ ห้อง 1-3 ของแต่ละระดับชั้น

** ในการดำเนินงานได้มีการจัดตั้งหัวหน้าทีมดูแลและรับผิดชอบโครงการต่อจากอาจารย์ และมีการมอบหมายหน้าที่เป็นที่เรียบร้อยแล้วว่าใครมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบในส่วนใดบ้าง โดยแกนนำจะมีเพียง 6 คนที่เป็นตัวหลัก เนื่องจากสมาชิกอีก 1 คนไม่สามารถที่จะทำงานได้ จึงเหลือเพียง 6 คน แต่ก็มีแนวร่วมคือเพื่อนๆ ในห้องเรียนเดียวกันมาช่วยกันทำงานในครั้งนี้ด้วย*

7. กาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์มงคล สาระพางค์
2. อาจารย์วัชรินทร์ หินลาภ

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับอาชีวศึกษา ปวช.1-ปวส 1)

1. นายคมสันต์ ปีเจริญทรัพย์
2. นายยงยุทธ เกาซ้วน
3. นายศราวุธ เครือยะ
4. นายประพิณ ปินตาคำ
5. นายอาทิตย์ ไชยไธสง
6. นายใจภักดิ์ ทองโต
7. นายสิรวิชญ์ นวลจันทร์

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

ดนตรี กีฬา ต้านยา เสริมสุขภาพ

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,300 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในโรงเรียนกาญจนาภิเษกวิทยาลัยช่างทองหลวง

แผนการดำเนินงานระยะเวลา 1 เดือน

สัปดาห์ที่ 1 จัดแบ่งหน้าที่การทำงานโดยเป็นการประสานกับอาจารย์ฝ่ายกิจกรรมนักศึกษา

สัปดาห์ที่ 2 ประชาสัมพันธ์งานและเปิดรับสมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ โดยการดำเนินงานแบ่งออกเป็น 6 กิจกรรมเริ่มจาก

1. **ประเภทกีฬา** มีการจัดแข่งขันฟุตบอลชาย 7 คน วอลเล่ย์บอลหญิง โดยจะเริ่มแข่งขันในวันที่ 9 ก.พ. 48 เป็นต้นไป
2. **ประเภทนันทนาการ** มีการประกวดเชียร์ลีดเดอร์ โดยกำหนดให้แต่ละทีมมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 5 คน ไม่จำกัดเพศ เริ่มวันที่ 9 ก.พ. 48 เป็นต้นไป
3. **ประเภทดนตรี** มีการจัดประกวดแข่งขันโฟล์คซอง ทีมละไม่เกิน 3 คน จัดในวันที่ 16 ก.พ. 48 พร้อมการประกาศผลรางวัลชนะเลิศ และมอบของรางวัล และในวันนี้ได้เชิญทีมงานอาสาสมัครเยาวชนไปร่วมเป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันโฟล์คซองด้วย
4. **การรออกกำลังกาย** จัดให้มีการเต้นแอโรบิคในตอนเย็นหลังเลิกเรียน เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ก.พ. 48
5. **การจัดบอร์ด** เป็นการจัดบอร์ดให้ความรู้ในเรื่องของสมุนไพร โรคเอดส์ และเพศศึกษา เริ่มตั้งแต่วันที่ 7 ก.พ. 48 ไปตลอดไม่มีที่สิ้นสุด

6. **การประกวดคำขวัญ** รณรงค์ต่อต้านยาเสพติด และโรคเอดส์ โดยจะเริ่มตั้งแต่วันที่ 7 ก.พ. 48 และวันที่ 16 ก.พ.48 เป็นวันที่ตัดสินการประกวดแต่งคำขวัญ

สัปดาห์ที่ 3 จัดแข่งขันกีฬาและเชียร์ลีดเดอร์รอบแรก

สัปดาห์ที่ 4 จัดการแข่งขันกีฬาและเชียร์ลีดเดอร์รอบชิงชนะเลิศ

* *ทางโรงเรียนได้วางแผนจะจัดตั้งชมรม Junior Health Guard ขึ้นในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนทำงานขณะเรียน และได้เป็นกลุ่มคนตัวอย่างให้แก่รุ่นน้องที่จะเข้ามาเรียนที่นี่ต่อไป โดยการสนับสนุนจากอาจารย์หลายท่านด้วยกัน*

8. วิทยาลัยพณิชยการธนบุรี

อาจารย์ผู้ดูแลรับผิดชอบโครงการ

1. อาจารย์จาตุรนต์ เจริญวงศ์

รายชื่อแกนนำนักเรียน (ระดับอาชีวศึกษา ปวช.1-ปวส.1)

1. นายวันชัย น่วมนาค
2. นายคงธัช ศรีกุมมา
3. นายอนุชา แซ่ตั้น
4. นายกิตติภูมิ ดวงดาว
5. นายพงศกร เฟื่องฟู
6. นายธัญวุฒิ รุ่งโรจน์อัศวกุล
7. นายวิรัตน์ สุขะวัฒนะ
8. นายพีรพล เรืองจำรัส

ชื่อโครงการการจัดกิจกรรม

พ.ธ. Junior Health Guard

(ได้รับเงินสนับสนุนโครงการจัดกิจกรรมเมื่อวันที่ 4 ก.พ. 48 ในวงเงินทั้งสิ้น 5,200 บาท)

แผนการดำเนินงานการจัดกิจกรรมในวิทยาลัยเทคนิคพณิชยการธนบุรี

วันที่ 24 ม.ค. - 28 ม.ค. 48

เขียนโครงการนำส่ง

วันที่ 31 ม.ค. - 4 ก.พ. 48

เตรียมดำเนินงานตามแผนที่ได้วางไว้พร้อมศึกษาข้อมูลที่จะใช้นำเสนอในตอนทำกิจกรรม พร้อมสำรวจความสนใจของนักเรียนนักศึกษาว่าต้องการทราบข้อมูลใดที่สุด

วันที่ 7 ก.พ. - 11 ก.พ. 48

ประชาสัมพันธ์โครงการ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ในการจัดกิจกรรม ซักซ้อมเกี่ยวกับกิจกรรมการแสดงต่างๆ

วันที่ 15 ก.พ. 48

จัดกิจกรรมที่หอประชุมประทีป ปฐมกสิกุล (อาคาร 8 ชั้นล่าง) ในงานจะมีการเชิญวิทยากรจากทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม และมีการเล่นละคร เกมนันทนาการ การถามตอบปัญหา เป็นต้น

หลังจากเสร็จการดำเนินกิจกรรม มีการสรุปผลการดำเนินงาน พร้อมทำการส่งรายงานผลการดำเนินงาน

ภาคผนวกที่ 14

ประเด็นในการประเมินผลประจำวันของผู้ประเมินประจำทีม

1. วันเวลาที่จัด
   ในการจัดครั้งนี้ใช้ model อะไร
2. จัดที่ไหน สถานที่จัดเป็นอย่างไร ใครเป็นคนเลือกสถานที่
   สถานที่เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมหรือไม่ บรรยากาศโดยรอบเป็นอย่างไร
   เรามีส่วนร่วมในการเลือกสถานที่หรือไม่อย่างไร
3. ได้รับความร่วมมือจากเจ้าของสถานที่มากน้อยเพียงไร
4. กลุ่มใช้เวลาในการจัดเตรียมก่อนเริ่มปฏิบัติกิจกรรมมากน้อยเพียงไร
   มีปัญหาอุปสรรคในการจัดเตรียมหรือไม่อย่างไร
   มีความพร้อมของอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมหรือไม่
5. การทำงานของกลุ่ม Junior Health Guard (JHG) เป็นอย่างไร มีการประสานร่วมมือกันดีหรือไม่
   สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นได้หรือไม่อย่างไร
   ต้องปรับในด้านใดบ้าง
6. กิจกรรมที่จัดครั้งนี้มีกิจกรรมอะไรบ้าง แต่ละกิจกรรมให้ความรู้ในด้านไหน
   และ highlight ของแต่ละกิจกรรมอยู่ตรงจุดไหน ใช้เวลามากไปน้อยไปหรือไม่
7. กิจกรรมที่จัดในครั้งนี้เป็นอย่างไร มีความเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายหรือไม่อย่างไร
   สามารถดึงดูดผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มากน้อยเพียงใด
   กิจกรรมใดที่ได้รับความสนใจจากผู้เข้าร่วมมากที่สุด เพราะเหตุใด
   กิจกรรมใดที่ไม่เป็นที่สนใจหรือได้รับความสนใจน้อยมาก เพราะเหตุใด
8. โดยรวมแล้วการจัดกิจกรรมครั้งนี้มีความต่อเนื่องและเร้าใจมากน้อยเพียงไร
   ใช้ระยะเวลาทั้งหมดเท่าใด เหมาะสมหรือไม่
9. มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงใด (กี่คน เพศชายกี่คน เพศหญิงกี่คน อยู่ในวัยใด ชั้นใด)
10. แจกแบบประเมินแต่ละประเภทไปเป็นจำนวนเท่าใด ได้รับการตอบรับ/ตอบกลับมากี่ราย
11. ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมกับกิจกรรมที่จัดหรือไม่ มีการซักถาม หรือเป็นส่วนหนึ่งในกิจกรรมหรือไม่
12. คิดว่าผู้เข้าร่วมกิจกรรมให้ความสนใจและได้รับประโยชน์มากน้อยเพียงใด
    คิดว่าจะเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่ ดูจากอะไร
13. โดยรวมแล้วคิดว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้เป็นอย่างไร อยู่ในระดับไหน
    สอดคล้องกับความต้องการหรือความสนใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมหรือไม่
    หรือโดนใจผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากน้อยเพียงใด
14. คิดว่าการจัดกิจกรรมครั้งนี้ประสบความสำเร็จหรือไม่ ดูจากอะไร
    และมีอะไรที่น่าจะปรับเปลี่ยนในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไปหรือไม่อย่างไร

ภาคผนวกที่ 15

ใบสมัครสมาชิกจูเนียร์เฮลท์การ์ด

จูเนียร์เฮลท์การ์ด

คิดโดยเยาวชน ทำโดยเยาวชน เพื่ออนาคตที่ดีของเยาวชนและเพื่อสังคม

สมัครเป็นสมาชิก "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม"

รูป

1. ชื่อ – สกุล (ด.ช./ด.ญ./นาย/นาง/น.ส.) .....
2. ชื่อเล่น ..... อีเมล์ (ถ้ามี) .....
3. อายุ .....ปี เกิดวันที่ .....เดือน ..... พ.ศ. .....
4. ระดับการศึกษา

   ☐ ไม่เคยเรียนหนังสือ ☐ กำลังศึกษาระดับ ☐ สำเร็จการศึกษาระดับ

   ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา ☐ อาชีวศึกษา ☐ ปริญญาตรี
   ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก ☐ กศน. ☐ อื่นๆ ระบุ .....
5. งานอดิเรก .....
6. ความสามารถพิเศษ .....
7. โปรดระบุชื่อชมรมที่คุณเป็นสมาชิกอยู่ .....
8. ชื่อเพื่อนที่แนะนำให้คุณมาสมัครเป็น "จูเนียร์เฮลท์การ์ด" .....
9. ความสนใจด้านสุขภาพ (กรอกได้มากกว่า 1 ข้อ)

   ☐ สมุนไพรและแพทย์แผนไทย ☐ สิ่งแวดล้อม ☐ การบริโภคและอาหารปลอดภัย
   ☐ เพศศึกษาและการคุมกำเนิด ☐ โรคเอดส์ ☐ การออกกำลังกาย
   ☐ อื่นๆระบุ .....
10. ที่อยู่ปัจจุบัน เลขที่ ..... หมู่ที่ .....ตรอก/ซอย .....

    ถนน .....แขวง/ตำบล ..... เขต/อำเภอ .....

    จังหวัด .....รหัสไปรษณีย์ ..... โทรศัพท์. .....

ลงชื่อ .....ผู้สมัคร

วันที่ ...../...../.....

สอบถามรายละเอียดและส่งใบสมัครได้ที่

คุณพงษ์ศักดิ์ หมื่นศักดา หรือ คุณปัทมา แย้มเพกา

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

เลขที่ 999 ถ. พุทธมณฑลสาย 4 ต.ศาลายา อ.พุทธมณฑล

จ.นครปฐม 73170 โทรศัพท์ (02) 441-0201 ต่อ 308 หรือ 216

สามารถ download หรือกรอกใบสมัครได้ที่ www.juniorhealthguard.org

ภาคผนวกที่ 16

แบบประเมินผล

ก. แบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม

จูเนียร์เฮลท์การ์ด คิดโดยเยาวชน ทำโดยเยาวชน เพื่ออนาคตที่ดีของเยาวชนและเพื่อสังคม Junior Health Guard

แบบสอบถามโครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ความคิดเห็นของนักเรียนมีความสำคัญต่อการปรับปรุงกิจกรรมให้ความรู้ที่นำเสนอในวันนี้เป็นอย่างมาก

ช่วยตอบให้ครบทุกข้อนะ

1. อายุ.....ปี.....เดือน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. กำลังศึกษาอยู่ชั้น..... โรงเรียน.....
4. นักเรียนคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ ได้ความรู้ด้านสุขภาพ ☐ ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์ ☐ ได้ของแจก ☐ ครูเกณฑ์ให้มาฟัง
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
5. นักเรียนต้องการรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ สารพิษในอาหาร ☐ สิทธิผู้บริโภค ☐ สมุนไพร ☐ นวดแผนโบราณ ☐ การออกกำลังกาย ☐ ศิลปะการป้องกันตัว
   ☐ อันตรายรอบๆ ตัว ☐ กีฬาต่างๆ ☐ ศิลปะต่างๆ ☐ วิธีการปฏิเสธเพื่อน ☐ การคบเพื่อนต่างเพศ ☐ เพศศึกษา
   ☐ การคุมกำเนิด ☐ โรคเอดส์ ☐ โรคติดเชื้ออื่นๆ ☐ การกำจัดขยะ ☐ วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
   ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
6. ลักษณะของกิจกรรมแบบใดที่นักเรียนต้องการเข้าร่วมเพื่อเรียนเรื่องการส่งเสริมสุขภาพในข้อ 5 นี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ หาข้อมูลทางเว็บไซต์ ☐ ติดต่อกันผ่านทางกระดานข่าว ☐ ติดต่อกันผ่านทางแชทไลน์
   ☐ ทายปัญหา ☐ เล่นเกม ☐ เล่นละคร ☐ สมัครเป็นสมาชิกชมรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด
   ☐ เข้าอบรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ เข้าค่ายฤดูร้อนของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ กิจกรรมที่ได้พบเพื่อนใหม่
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
7. เปรียบเทียบความรู้ที่มีอยู่เดิมกับความรู้ที่ได้รับจากกิจกรรมที่นำเสนอในวันนี้ นักเรียนคิดว่า
   ☐ ได้ความรู้เพิ่มขึ้นในเรื่อง.....
   ☐ รู้เพิ่มบางเรื่องเพราะไม่ค่อยสนใจ ☐ บางเรื่องอาจารย์สอนแล้ว ☐ เรื่องสารพิษในอาหารรู้แล้ว ☐ บ้างเรื่องยังไม่เข้าใจ
   ☐ อยากให้พูดอธิบายให้ละเอียดกว่านี้ ☐ เรื่องที่รู้แล้วก็ไม่ได้รู้เพิ่มขึ้น ☐ บางเรื่องไม่ได้พูดถึง เช่น.....
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
8. เวลาที่นำเสนอกิจกรรมในวันนี้
   ☐ เหมาะสม ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ.....
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
9. สถานที่จัดกิจกรรมในวันนี้
   ☐ เหมาะสม ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ.....
   ☐ อื่นๆ ระบุ.....
10. วิธีการนำเสนอกิจกรรมในวันนี้
    ☐ เหมาะสม ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ.....
    ☐ อื่นๆ ระบุ .....
11. ความรู้ที่นำเสนอในวันนี้
    ☐ เหมาะสม ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ.....
    ☐ อื่นๆ ระบุ.....
12. โดยรวมแล้ว นักเรียนชอบกิจกรรมที่นำมาเสนอในวันนี้มากน้อยแค่ไหน เมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 10 จะให้เท่าไร .....
13. นักเรียนคิดว่ากิจกรรมในวันนี้ให้ความรู้มากน้อยแค่ไหน เมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 10 จะให้เท่าไร .....
14. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป.....
    .....

ขอบคุณที่ตอบคำถามให้ เข้าเว็บไซท์ www.juniorhealthguard.org ด้วยสิ โชคดีนะ

ข. แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม:

แบบตอบก่อนเข้าร่วมกิจกรรม

จูเนียร์เฮลท์การ์ด คิดโดยเยาวชน ทำโดยเยาวชน เพื่ออนาคตที่ดีของเยาวชนและเพื่อสังคม Junior Health Guard

แบบสอบถามโครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ความคิดเห็นของนักเรียนมีความสำคัญต่อการปรับปรุงกิจกรรมให้ความรู้ที่นำเสนอในวันนี้เป็นอย่างมาก

ช่วยตอบให้ครบทุกข้อนะ

1. อายุ . . . . . ปี . . . . . เดือน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. กำลังศึกษาอยู่ชั้น . . . . . โรงเรียน . . . . . .
4. นักเรียนคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ ได้ความรู้ด้านสุขภาพ ☐ ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์ ☐ ได้ของแจก ☐ ครูเกณฑ์ให้มาฟัง
   ☐ อื่นๆ ระบุ . . . . . .
5. นักเรียนต้องการรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ สารพิษในอาหาร ☐ สิทธิผู้บริโภค ☐ สมุนไพร ☐ นวดแผนโบราณ ☐ การออกกำลังกาย ☐ ศิลปะการป้องกันตัว
   ☐ อันตรายรอบๆ ตัว ☐ กีฬาต่างๆ ☐ ศิลปะต่างๆ ☐ วิธีการปฏิเสธเพื่อน ☐ การคบเพื่อนต่างเพศ ☐ เพศศึกษา
   ☐ การคุมกำเนิด ☐ โรคเอดส์ ☐ โรคติดเชื้ออื่นๆ ☐ การกำจัดขยะ ☐ วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
   ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย
   ☐ อื่นๆ ระบุ . . . . . .
6. ลักษณะของกิจกรรมแบบใดที่นักเรียนต้องการเข้าร่วมเพื่อที่จะเรียนเรื่องการส่งเสริมสุขภาพในข้อ 5 นี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ หาข้อมูลทางเว็บไซต์ ☐ ติดต่อกันผ่านทางกระดานข่าว ☐ ติดต่อกันผ่านทางแช๊ทไลน์
   ☐ ทายปัญหา ☐ เล่นเกม ☐ เล่นละคร
   ☐ สมัครเป็นสมาชิกชมรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ เข้าอบรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ เข้าค่ายฤดูร้อนของจูเนียร์เฮลท์การ์ด
   ☐ กิจกรรมที่ได้พบเพื่อนใหม่ ☐ อื่นๆ ระบุ . . . . . .
7. จากคะแนนเต็ม 10 นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากน้อยเพียงใด
   - เว็บไซต์ ได้ . . . . . คะแนน
   - กระดานข่าว ได้ . . . . . คะแนน
   - แช๊ทไลน์ ได้ . . . . . คะแนน
   - จูเนียร์เฮลท์การ์ด ได้ . . . . . คะแนน
   - การบริโภคและอาหารปลอดภัย ได้ . . . . . คะแนน
   - การออกกำลังกาย ได้ . . . . . คะแนน
   - สมุนไพร ได้ . . . . . คะแนน
   - การนวดแผนโบราณ ได้ . . . . . คะแนน
   - โรคเอดส์ ได้ . . . . . คะแนน
   - เพศศึกษา ได้ . . . . . คะแนน
   - การคุมกำเนิด ได้ . . . . . คะแนน
   - การกำจัดขยะ ได้ . . . . . คะแนน
   - วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้ . . . . . คะแนน
8. ความคิดเห็นของนักเรียนเมื่อทราบว่ามีการจัดกิจกรรมในวันนี้ . . . . . .
   . . . . . .
   . . . . . .

ขอบคุณที่ตอบคำถามให้ เข้าเว็บไซท์ www.juniorhealthguard.org ด้วยสิ โชคดีนะ

ค. แบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม:

แบบตอบหลังเข้าร่วมกิจกรรม

จูเนียร์เฮลท์การ์ด คิดโดยเยาวชน ทำโดยเยาวชน เพื่ออนาคตที่ดีของเยาวชนและเพื่อสังคม Junior Health Guard

แบบสอบถามโครงการอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

ความคิดเห็นของนักเรียนมีความสำคัญต่อการปรับปรุงกิจกรรมให้ความรู้ที่นำเสนอในวันนี้เป็นอย่างมาก

ช่วยตอบให้ครบทุกข้อนะ

1. อายุ ..... ปี ..... เดือน
2. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
3. กำลังศึกษาอยู่ชั้น ..... โรงเรียน .....
4. นักเรียนคิดว่าการเข้าร่วมกิจกรรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ได้รับประโยชน์อย่างไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ ได้ความรู้ด้านสุขภาพ ☐ ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่สนุกและมีประโยชน์ ☐ ได้ของแจก ☐ ครูเกณฑ์ให้มาฟัง
   ☐ อื่นๆ ระบุ .....
5. นักเรียนต้องการรู้เรื่องการส่งเสริมสุขภาพเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ สารพิษในอาหาร ☐ สิทธิผู้บริโภค ☐ สมุนไพร ☐ นวดแผนโบราณ ☐ การออกกำลังกาย ☐ ศิลปะการป้องกันตัว
   ☐ อันตรายรอบๆ ตัว ☐ กีฬาต่างๆ ☐ ศิลปะต่างๆ ☐ วิธีการปฏิเสธเพื่อน ☐ การคบเพื่อนต่างเพศ ☐ เพศศึกษา
   ☐ การคุมกำเนิด ☐ โรคเอดส์ ☐ โรคติดเชื้ออื่นๆ ☐ การกำจัดขยะ ☐ วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม
   ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ☐ เรื่องที่เป็นความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย
   ☐ อื่นๆ ระบุ .....
6. ลักษณะของกิจกรรมแบบใดที่นักเรียนต้องการเข้าร่วมเพื่อที่จะเรียนเรื่องการส่งเสริมสุขภาพในข้อ 5 นี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
   ☐ หาข้อมูลทางเว็บไซต์ ☐ ติดต่อกันผ่านทางกระดานข่าว ☐ ติดต่อกันผ่านทางแชทไลน์
   ☐ ทายปัญหา ☐ เล่นเกม ☐ เล่นละคร
   ☐ สมัครเป็นสมาชิกชมรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ เข้าอบรมของจูเนียร์เฮลท์การ์ด ☐ เข้าค่ายฤดูร้อนของจูเนียร์เฮลท์การ์ด
   ☐ กิจกรรมที่ได้พบเพื่อนใหม่ ☐ อื่นๆ ระบุ .....
7. หลังจากร่วมกิจกรรมในวันนี้แล้ว นักเรียนคิดว่าตนเองมีความรู้ในเรื่องเหล่านี้มากน้อยเพียงใด เมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 10 จะให้เท่าไร
   - เว็บไซต์ ได้ ..... คะแนน
   - กระดานข่าว ได้ ..... คะแนน
   - แชทไลน์ ได้ ..... คะแนน
   - จูเนียร์เฮลท์การ์ด ได้ ..... คะแนน
   - การบริโภคและอาหารปลอดภัย ได้ ..... คะแนน
   - การออกกำลังกาย ได้ ..... คะแนน
   - สมุนไพร ได้ ..... คะแนน
   - การนวดแผนโบราณ ได้ ..... คะแนน
   - โรคเอดส์ ได้ ..... คะแนน
   - เพศศึกษา ได้ ..... คะแนน
   - การคุมกำเนิด ได้ ..... คะแนน
   - การกำจัดขยะ ได้ ..... คะแนน
   - วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม ได้ ..... คะแนน
8. ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมในวันนี้ เมื่อคิดจากคะแนนเต็ม 10 นักเรียนจะให้เท่าไร
   - ความเหมาะสมของเวลาที่นำเสนอกิจกรรม ได้ ..... คะแนน
   - ความเหมาะสมของสถานที่ที่จัดกิจกรรม ได้ ..... คะแนน
   - ความเหมาะสมของวิธีการนำเสนอกิจกรรม ได้ ..... คะแนน
   - ความเหมาะสมของความรู้ที่นำเสนอในวันนี้ ได้ ..... คะแนน
   - ความชอบกิจกรรมที่นำมาเสนอในวันนี้ ได้ ..... คะแนน
   - คิดว่ากิจกรรมในวันนี้ให้ความรู้มากน้อยแค่ไหน ได้ ..... คะแนน
9. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของการจัดกิจกรรมในครั้งต่อไป .....
   .....

ขอบคุณที่ตอบคำถามให้ เข้าเว็บไซท์ www.juniorhealthguard.org ด้วยสิ โชคดีนะ

ง. ข้อมูลจากแบบประเมินผล

ตารางที่ ผ16.1 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด	ร้อยละ
• ดีอยู่แล้ว/อยากให้มาจัดอีก/ชอบพี่ๆทุกคน/ควรมีกิจกรรมแบบนี้ต่อไป/ได้ความรู้	40.8
• ควรเพิ่มเนื้อหาสาระ/เพิ่มความรู้ให้มากกว่านี้/	25.5
• อยากให้มีเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากกว่านี้	20.8
• อยากให้มีการจัดในสถานที่กว้าง/นอกสถานที่/มีเครื่องปรับอากาศ	3.8
• น่าจะมีของรางวัล/ของแจกให้ครบทุกคน	2.5
• อยากให้มีสื่อการสอนให้มากกว่านี้/มีอุปกรณ์ เช่น วีดิทัศน์	2.5
• ควรจัดในช่วงเวลาที่เหมาะสม/ตรงเวลา/ควรแจ้งล่วงหน้า	2.3
• ควรมีการแสดงดนตรี/ร้องเพลง	1.9
• ควรเน้นให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมมากๆ/นักเรียนควรมีส่วนในการแสดงความคิดเห็น	1.8
• เพิ่มจำนวนวิทยากร/วิทยากรน่าจะมีความเป็นกันเอง/มีความรู้มากกว่านี้	1.7
• เพิ่มเนื้อหาเรื่องเพศศึกษา/การคุมกำเนิด/เพศสัมพันธ์	1.5
• เพิ่มเรื่องศิลปะป้องกันตัว/การต่อสู้	1.1
• เพิ่มจำนวนผู้เข้าอบรม/มีผู้เข้าอบรมทุกระดับชั้น	0.8
• ได้ความรู้เรื่องประโยชน์และโทษของอาหาร/อันตรายจากสารพิษต่างๆ/สมุนไพร	0.7
• เวลาจัดกิจกรรมนานเกินไป	0.7
• ได้แนวทางปฏิบัติตัวที่เหมาะสมกับเพื่อนต่างเพศ/รู้พฤติกรรมของวัยรุ่น/การคบเพื่อนต่างเพศ	0.6
• เพิ่มเรื่องที่ใช้ในชีวิตประจำวัน/ความรู้เรื่องอันตรายรอบตัว	0.6
• เพิ่มเรื่องกีฬา/การออกกำลังกาย	0.6
• อยากให้มีดารานักแสดงร่วมงานด้วย	0.5
• ได้เพื่อนใหม่	0.4
• ไม่ควรเอาบุหรี่มาให้เด็กเห็น/ควรเปลี่ยนจากบุหรี่และเพศศึกษามาเป็นเรื่องอาหาร/สมุนไพร/การเลิกยาเสพติด	0.3
• ไม่ต้องมีการจัดกิจกรรม	0.3
• มองไม่เห็น/ได้ยินเสียงไม่ชัดเจน	0.3
• เพิ่มเรื่องโรคเอดส์	0.3
• คัดเลือกเฉพาะผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม	0.1
• อยากให้มีการคุยกันสบายๆ	0.1
• เพิ่มเรื่องสิ่งแวดล้อม	0.1
• เพิ่มเรื่องการป้องกันยาเสพติด	0.1
จำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ	**1,568**

ตารางที่ ผ16.2 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมิน และความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ

ความรู้ด้านสุขภาพที่ต้องการทราบ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		อาชีวศึกษา	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
- ศิลปะการป้องกันตัว	52.7	45.9	25.0	20.0	55.3	50.3	57.5	48.8	45.4	36.7
- การคบเพื่อนต่างเพศ	47.4	51.9	20.0	15.0	48.3	51.5	55.1	57.0	40.3	51.0
- อันตรายรอบๆ ตัว	45.9	47.6	30.0	20.0	49.3	51.8	45.4	45.9	41.3	43.9
- การออกกำลังกาย	45.0	44.1	75.0	65.0	45.3	48.0	44.0	42.5	42.3	35.7
- ความรู้ที่นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	43.9	36.3	30.0	-	43.8	0.3	47.3	-	41.8	-
- เพศศึกษา	39.9	49.1	20.0	30.0	35.5	43.5	42.5	50.7	48.0	60.7
- สารพิษในอาหาร	35.7	33.2	35.0	35.0	38.5	37.5	35.3	31.4	30.6	26.0
- กีฬาต่าง ๆ	34.1	34.6	45.0	45.0	40.8	43.5	29.5	29.5	24.5	20.9
- โรคเอดส์	30.4	44.7	15.0	30.0	29.0	41.3	25.6	39.6	39.8	58.7
- วิธีการปฏิเสธเพื่อน	29.8	33.9	-	10.0	32.3	35.5	32.9	36.2	24.5	30.6
- การคุมกำเนิด	26.7	29.2	5.0	5.0	19.0	31.8	30.0	43.0	41.3	54.1
- สมุนไพร	26.5	24.2	35.0	40.0	31.0	27.3	24.6	22.7	18.4	17.9
- โรคติดเชื้ออื่น ๆ	23.7	30.7	15.0	15.0	23.0	29.3	23.7	26.6	26.0	39.8
- ศิลปะต่าง ๆ	23.5	23.7	15.0	25.0	26.3	27.8	21.7	23.2	20.4	15.8
- ความรู้ที่หารายได้ได้ด้วย	21.7	16.4	35.0	20.0	21.0	18.5	19.8	13.0	24.0	15.3
- วิธีการแก้ปัญหา-สิ่งแวดล้อม	16.6	17.5	15.0	15.0	20.0	21.5	14.5	15.0	12.2	12.2
- สิทธิผู้บริโภค	15.1	14.8	5.0	-	17.0	17.3	15.5	12.3	11.7	12.8
- การกำจัดขยะ	10.9	12.3	5.0	5.0	14.5	17.5	8.7	7.7	6.6	7.1
- นวดแผนโบราณ	10.7	12.0	-	-	11.0	14.0	12.6	11.6	9.2	9.7
- อื่นๆ เช่น ความเครียดในวัยรุ่น/บุหรี่/ ดนตรี/เกม/ อินเตอร์เน็ต/ทุกๆ เรื่องที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น	1.9	1.7	5.0	10.0	1.5	1.5	3.4	1.4	1.0	1.5
จำนวนนักเรียน	**823**		**20**		**400**		**207**		**196**	

ตารางที่ ผ16.3 ร้อยละของนักเรียนที่ตอบแบบประเมินก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม จำแนกตามระดับการศึกษา เวลาที่ประเมินและลักษณะกิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อจะเรียนเรื่องสุขภาพ

กิจกรรมที่ต้องการเข้าร่วมเพื่อจะเรียนเรื่องสุขภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	รวม		ประถมศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น		มัธยมศึกษาตอนปลาย		อาชีวศึกษา	
	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง	ก่อน	หลัง
- เล่นเกม	61.5	61.6	55.0	55.0	67.8	70.0	54.6	57.0	56.6	50.0
- หาข้อมูลทางเว็บไซต์	43.9	42.2	25.0	25.0	42.0	44.3	50.2	42.0	42.9	39.8
- กิจกรรมที่ได้พบเพื่อนใหม่	36.2	33.0	40.0	40.0	32.5	29.3	37.2	38.2	42.3	34.7
- เข้าค่ายฤดูร้อน	34.5	35.5	50.0	55.0	34.0	34.8	37.2	37.7	31.1	32.7
- ทายปัญหา	34.5	39.1	30.0	35.0	40.0	45.3	28.0	32.9	30.6	33.7
- เข้าอบรมจูเนียร์เฮลท์การ์ด	31.3	34.4	55.0	55.0	29.5	34.8	38.6	41.1	25.0	24.5
- เล่นละคร	28.7	32.1	10.0	15.0	33.0	38.5	30.4	30.9	19.9	21.9
- สมัครเป็นสมาชิก-จูเนียร์เฮลท์การ์ด	27.3	33.4	15.0	30.0	29.3	34.5	29.5	36.2	22.4	28.6
- ติดต่อกันผ่านทางแช็ทไลน์	15.4	17.7	10.0	15.0	13.8	17.3	17.9	19.8	16.8	16.8
- ติดต่อผ่านทางกระดานข่าว	12.6	16.5	-	10.0	12.5	18.8	17.4	16.4	9.2	12.8
- อื่นๆ เช่น เอกสาร/หนังสือ/เข้าค่าย/อบรมในชุมชน/พบสมาชิกทุกเดือน	0.7	0.7	5.0	-	0.5	0.6	1.0	0.5	0.5	1.5
จำนวนนักเรียน	**823**		**20**		**400**		**207**		**196**	

ตารางที่ ผ16.4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของนักเรียนในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป (หลังจัดกิจกรรม)

ความคิดเห็น	ร้อยละ
• ดีอยู่แล้ว / ไม่มีข้อเสนอแนะ / พี่ๆ เป็นกันเอง / สนุกมีความรู้ได้ประโยชน์ / อยากให้มาจัดกิจกรรมแบบนี้อีก / อยากให้มาอีก	26.6
• เวลาจัดกิจกรรมน้อยไป / อยากให้เพิ่มเวลา / อยากให้จัดทั้งวัน	11.7
• เพิ่มความสนุกสนาน / เพิ่มเกมให้มากกว่านี้	4.6
• อยากให้เพิ่มเนื้อหามากขึ้น / เพิ่มเรื่องที่ไม่มีใครสอน	3.4
• พัฒนาการจัดกิจกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิม / พร้อมกว่าเดิม / ทำให้ดีที่สุด	1.9
• พี่ๆ น่ารักดี / ทำหน้าที่ได้ดี / วิทยากรเป็นกันเอง	1.6
• อยากให้เพิ่มเรื่องโรคต่างๆ / โรคเอดส์ / โทษของบุหรี่	1.1
• อยากให้มีการร้องเพลง / แสดงดนตรี	1.1
• ควรมีของแจกให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมทุกท่าน	1.1
• ศิลปะการป้องกันตัว	1.0
• ควรมีสื่อให้มากกว่านี้ / มีหนังสือ / เอกสารแจกมากกว่านี้	0.9
• ควรปรับปรุงเรื่องสถานที่	0.7
• การออกกำลังกาย	0.6
• น่าจะจัดกิจกรรมนอกสถานที่ / แคมป์ / ไปค้างคืนต่างจังหวัด	0.5
• น่าจะนำเรื่องอื่นๆ มาแสดงเป็นละคร	0.5
• บุคลิกภาพของวิทยากร	0.4
• สามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	0.4
• อยากให้เพิ่มเรื่องใกล้ตัว / สิ่งที่วัยรุ่นควรปฏิบัติ / สร้างจิตสำนึก	0.4
• อยากให้เพิ่มเรื่องการคบเพื่อนต่างเพศ	0.4
• อยากให้เพิ่มเรื่องการคุมกำเนิด / การทำแท้ง	0.4
• อยากให้มีการทดลองมากกว่านี้ / เพิ่มการสาธิต	0.4
• เวลาที่ใช้นานไป / อยากให้ใช้เวลาน้อยกว่านี้	0.4
• ไม่น่าจะฉายรูปผ่าตัดก่อนกินข้าว	0.4
• ควรมาให้เร็วกว่านี้	0.2
• ควรมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า	0.2
• การบริโภคอาหาร	0.2
• ควรมาในช่วงเวลาที่เหมาะสม	0.2
• ควรเพิ่มบุคลากรให้มากกว่านี้	0.2
• ควรลดควันบุหรี่ให้น้อยลง	0.1
• ควรจะมีผู้ร่วมประชุมให้มากขึ้น	0.1
• อยากให้เสนอในเรื่องเกมอินเตอร์เน็ต	0.1
• ไม่ควรมีเรื่องเพศศึกษา	0.1
• ดีไม่ต้องเข้าเรียน	0.1
จำนวนนักเรียนที่แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ	**428**

ภาคผนวกที่ 17

แนวคำถามในการจัดสนทนากลุ่ม

เริ่มสนทนา

- แนะนำโครงการ/แจ้งวัตถุประสงค์
- แนะนำตัว (ทีมงานและผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มทั้งหมด)
- ใช้เวลาพูดคุยประมาณ 1-2 ชั่วโมง
- ขออนุญาตบันทึกเทป
- ขอบคุณที่มาร่วมพูดคุย

A. คำถามอุ่นเครื่อง (ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที เพื่อสร้างความคุ้นเคย) เช่น

- ครอบครัว
- การเรียน
- อื่นๆตามบรรยากาศการพูดคุย

B. การจัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและสังคม

B1. ในความคิดของคุณ "การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ" คุณนึกถึงอะไร
(ต้องการทราบว่านักเรียนรู้และไม่รู้อะไรและต้องการรู้อะไรเพิ่ม)

1) สารพิษในอาหาร
2) สิทธิผู้บริโภค
3) สมุนไพร
4) นวดแผนโบราณ การออกกำลังกาย
5) วิธีการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น การกำจัดขยะ
6) ศิลปะการป้องกันตัว
7) อันตรายรอบๆ ตัว
8) กีฬาต่างๆ
9) ศิลปะต่างๆ
10) เรื่องที่เป็นความรู้นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้
11) เรื่องที่เป็นความรู้ที่ใช้หารายได้ได้ด้วย
12) เพศศึกษา
    1. พัฒนาการทางเพศ (Sexual Development)
    2. สุขอนามัยทางเพศ (Sexual Hygiene)
    3. บทบาทางเพศ (Gender)
    4. ความเบี่ยงเบนทางเพศ (Sexual Deviation)
    5. ความเชื่อมั่นในตนเอง (Self Confidence)
    6. อิทธิพลต่อสังคมและวัฒนธรรมต่อค่านิยมทางเพศ (Cultural Capital)
    7. สัมพันธ์ภาพและความรัก (Relationship)
    8. การเลือกคู่ครอง (Mate Selection)
    9. การล่วงละเมิดทางเพศ (Sexual Harassments)

10. การตั้งครรภ์ การแท้ง และการคุมกำเนิด (Pregnancy, Abortion & Contraception)
11. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (STDs)
12. HIV/AIDS
13. การวิเคราะห์สถานการณ์ของสื่อในปัจจุบัน
14. อันตรายทางเพศ
15. พฤติกรรมทางเพศ/การคบเพื่อนต่างเพศ
16. วิธีการปฏิเสธเพื่อน

B2. ในความคิดของคุณ คุณอยากได้ความรู้เหล่านั้นด้วย "วิธีการอย่างไร" ตามที่คุณชอบ (ต้องการทราบว่ารูปแบบของกิจกรรมใดที่นักเรียนชอบในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพ โดยพยายามถามไล่ตามกิจกรรมตามข้อ B1 ที่นักเรียนตอบมา)

B3. คุณช่วยเล่าให้ฟังว่ากิจกรรมต่างๆที่คุยกันมาแล้วมีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหนที่จะจัดในโรงเรียน (ต้องการทราบว่าปัญหาอุปสรรคในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน)

B4. ถ้าให้คุณและเพื่อนๆช่วยกันจัดกิจกรรมต่างๆ เหล่านั้น โรงเรียนพวกคุณจะทำอย่างไรกันบ้าง (ต้องการทราบแนวคิดในการจัดกิจกรรมของนักเรียน)

C. อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม

C1. คุณรู้จัก "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" หรือไม่ รู้จักได้อย่างไร

C2. ในความคิดของคุณ "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" เขาทำอะไรกันบ้าง

C3. คุณคิดว่ากิจกรรมใดเด่นที่สุด เพราะอะไร และกิจกรรมใดด้อยที่สุด เพราะอะไร

C4. คุณคิดว่านักเรียนทั่วไปสนใจกิจกรรมของ "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" หรือไม่ เพราะเหตุใด

C5. คุณคิดว่านักเรียนทั่วไปต้องการเป็น "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" หรือไม่ เพราะเหตุใด

C6. คุณคิดว่า "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" ควรเป็นเพศใด เพราะอะไร

C7. ถ้าคุณเป็น "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" คุณจะตั้งชื่อว่าอะไร และคุณจะทำอะไรบ้าง

D. การสนับสนุน/ความพร้อมในการจัดกิจกรรม

D1. คุณคิดว่าครูในโรงเรียนโดยทั่วไป คิดอย่างไรกับการจัดกิจกรรมของ "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม"

D2. ถ้าคุณต้องการจัดกิจกรรม "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" คุณคิดว่า "โรงเรียน" จะช่วยอะไรได้บ้าง

D3. คุณคิดว่าช่วงวันและเวลาใดที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" ในโรงเรียน เพราะเหตุใด

D4. สมมติให้คุณและเพื่อนๆ ช่วยกันจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" ในโรงเรียน พวกคุณจะทำอย่างไรบ้าง เพราะอะไร

D5. สมมติให้คุณและเพื่อนๆ ช่วยกันจัดกิจกรรมเกี่ยวกับ "อาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม" นอกโรงเรียน พวกคุณจะจัดที่ไหน พวกคุณจะทำอย่างไรบ้าง เพราะอะไร

E. สรุป

E1. สรุปแต่ละประเด็นที่พูดคุย โดยใช้ความคิดเห็นของกลุ่มเป็นผลสรุป

E2. ขอบคุณและให้ของขวัญ

ภาคผนวกที่ 18

แบบประเมินผลการอบรมแกนนำนักเรียน
เป็น "อาสาสมัครนักเรียนเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคม"

ระหว่างวันที่ 21-23 กันยายน 2548

ณ แสนปาล์ม เทรนนิ่งโฮม กำแพงแสน นครปฐม

การประเมินผลการอบรมครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมิน และข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เข้าร่วมอบรมทุกท่านไปปรับปรุง และพัฒนาการอบรมในครั้งต่อๆไปให้ดียิ่งขึ้น จึงขอความร่วมมือทุกท่านร่วมกันแสดงความคิดเห็น พร้อมเสนอแนะแนวทางที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการจัดอบรมในครั้งต่อไป

ประเด็น	ดีที่สุด/ มากที่สุด	ดี/ มาก	ปาน กลาง	น้อย	ต้องปรับปรุง/ ไม่ต้องการ
1. การติดต่อเข้ารับอบรม					
2. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ในการอบรม					
3. การเดินทางไป-กลับ					
4. การดูแลความสะดวกและความปลอดภัย					
5. ห้องพัก					
6. อาหาร					
7. สถานที่จัดอบรม/กิจกรรม					
8. รูปแบบการอบรม					
9. ระยะเวลาการอบรม					
10. กิจกรรม					
11. ความต้องการเป็นแกนนำ JHG หลังจากอบรมแล้ว (ตอบเฉพาะนักเรียน)					
12. เนื้อหาสาระพอเพียงที่จะเป็นแกนนำ JHG ต่อไป					
13. ทีมงานอาสาสมัครเยาวชนเพื่อสุขภาพและสังคมที่ให้การอบรม					

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. .....
2. .....
3. .....
4. .....

ภาคผนวกที่ 19

ประเด็นในการประเมินผลอุทยานเมืองสุขภาพ

1. การประเมินผลพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัว

สำหรับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

1. ความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์
   - ☐ เหมาะสม
   - ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....
     2).....
     3).....
     4).....
     5).....
   - ☐ อื่นๆระบุ.....
2. ความคิดเห็นต่อรูปแบบของพิพิธภัณฑ์
   - ☐ เหมาะสม
   - ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....
     2).....
     3).....
     4) .....
     5) .....
   - ☐ อื่นๆระบุ.....
3. ความคิดเห็นต่อสื่อที่ใช้ในการนำเสนอในพิพิธภัณฑ์
   - ☐ เหมาะสม
   - ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....
     2).....
     3).....
     4) .....
     5) .....
   - ☐ อื่นๆระบุ.....
4. ความคิดเห็นต่อเวลาในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์
   - ☐ เหมาะสม
   - ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....
     2).....
     3).....
     4) .....
     5) .....
   - ☐ อื่นๆระบุ.....

5. ความคิดเห็นต่อความรู้/เนื้อหาที่ได้รับในเรื่องการวางแผนครอบครัว

 เพียงพอ

 ยังไม่เพียงพอ เพราะ 1).....

2).....

3).....

4) .....

5) .....

 อื่นๆระบุ.....

6. ความคิดเห็นต่อวิทยากรที่นำชมพิพิธภัณฑ์

 เหมาะสม

 ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

2).....

3).....

4) .....

5) .....

 อื่นๆระบุ.....

7. ความคิดเห็นต่อลักษณะห้องบรรยายเพิ่มเติม

 เหมาะสม

 ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

2).....

3).....

4) .....

5) .....

 อื่นๆระบุ.....

8. ความคิดเห็นต่อวิทยากรที่บรรยายในห้องบรรยายเพิ่มเติม

 เหมาะสม

 ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

2).....

3).....

4) .....

5) .....

 อื่นๆระบุ.....

9. ความคิดเห็นต่อเอกสารความรู้และสื่อในห้องสารสนเทศ

 เหมาะสม

 ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

2).....

3).....

4) .....

5) .....

 อื่นๆระบุ.....

10. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

1).....

2) .....

3) .....

4) .....

5) .....

สำหรับผู้ให้บริการ

1. กลุ่มเป้าหมายคือใคร
2. โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพิพิธภัณฑ์วางแผนครอบครัวอย่างไร ข้อดี ข้อด้อย เป็นอย่างไร
3. การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

   3.1 ถ้าประสบความสำเร็จคิดว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง

   3.2 ถ้ามีปัญหาอุปสรรคคิดว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้าง
4. มีแผนการดำเนินงานต่อเนื่องอย่างไรบ้าง
5. ข้อเสนอแนะทั่วไป

2. การประเมินผลพิพิธภัณฑ์แพทย์แผนไทย

สำหรับผู้เข้าชมพิพิธภัณฑ์

1. ความคิดเห็นต่อสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์

   ☐ เหมาะสม

   ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4).....

   5).....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

2. ความคิดเห็นต่อรูปแบบของพิพิธภัณฑ์

   ☐ เหมาะสม

   ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4) .....

   5) .....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

3. ความคิดเห็นต่อสื่อที่ใช้ในการนำเสนอในพิพิธภัณฑ์

   ☐ เหมาะสม

   ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4) .....

   5) .....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

4. ความคิดเห็นต่อเวลาในการเข้าชมพิพิธภัณฑ์

   ☐ เหมาะสม

   ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4) .....

   5) .....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

5. ความคิดเห็นต่อความรู้/เนื้อหาที่ได้รับในเรื่องการแพทย์แผนไทย

   ☐ เพียงพอ

   ☐ ยังไม่เพียงพอ เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4) .....

   5) .....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

6. ความคิดเห็นต่อวิทยากรที่นำชมพิพิธภัณฑ์

   ☐ เหมาะสม

   ☐ ยังไม่เหมาะสม เพราะ 1).....

   2).....

   3).....

   4) .....

   5) .....

   ☐ อื่นๆระบุ.....

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับพิพิธภัณฑ์

   1).....

   2) .....

   3) .....

   4) .....

   5) .....

สำหรับผู้ให้บริการ

1. กลุ่มเป้าหมายคือใคร
2. โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อพิพิธภัณฑ์การแพทย์แผนไทยอย่างไร ข้อดี ข้อด้อย เป็นอย่างไร
3. การดำเนินงานที่ผ่านมาประสบความสำเร็จ หรือมีปัญหาอุปสรรคอะไรบ้าง

   5.1 ถ้าประสบความสำเร็จคิดว่าเกิดจากปัจจัยใดบ้าง

   5.2 ถ้ามีปัญหาอุปสรรคคิดว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้าง
4. มีแผนการดำเนินงานต่อเนื่องอย่างไรบ้าง
5. ข้อเสนอแนะทั่วไป

ภาคผนวกที่ 20

เพลง Junior Health Guard

ทำนองและเนื้อร้อง

ภูวไนย พุ่มไทรทอง

Intro : Em / Dm / F / G

C Em Am F G
คงจะไม่มี วัคซีนใดใด ที่จะคอย ปกป้อง คุ้มครองเธอ
Em Am F C
แต่เธอจะมี ฉัน อยู่เสมอ และคอย ดูแลเธอ ไม่ห่างไกล
C Em Am F G F
หากเธอถาม ว่าฉัน นั้นคือใคร ฉันคือ คนที่รักเธอ จะคอยดูแล
Em Dm C C7
ปกป้อง คุ้มครองเธอ อยากให้เธอ มีสุขภาพ ที่ดี
F Em Dm G C C7
คือกลุ่มคน จูเนียร์ เฮลท์การ์ด ที่ร่วมกัน ร่วมทำ ด้วยใจ
F Em Am F
ฉันแหละเธอ จูเนียร์ เฮลท์การ์ด ที่พร้อม จะสู้ไป
Dm G C
เพื่อเมืองไทย ที่แข็งแรง

solo : Em / Dm / F / G / Em / G / F / G

C Em Am F G
หากเธอนั้น รับรู้ และเข้าใจ ฉันคง ไม่ต้อง อธิบาย
Em Am F C C7
แต่อยากจะขอ ให้เธอ สนใจ และพร้อม ก้าวเดิน ไปด้วยกัน
F Em Dm G C C7
คือกลุ่มคน จูเนียร์ เฮลท์การ์ด ที่ร่วมกัน ร่วมทำ ด้วยใจ
F Em Am F
ฉันแหละเธอ จูเนียร์ เฮลท์การ์ด ที่พร้อม จะสู้ไป
Dm G C Dm G C
เพื่อเมืองไทย ที่แข็งแรง เพื่อเมืองไทย ที่...แข็งแรง.

Junior Health Guard

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 0-2441-0201, 0-2441-9666
โทรสาร 0-2441-9333
E-mail: info@juniorhealthguard.org :: www.juniorhealthguard.org